

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und **Guido M. Dreves.**

XLI a.

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

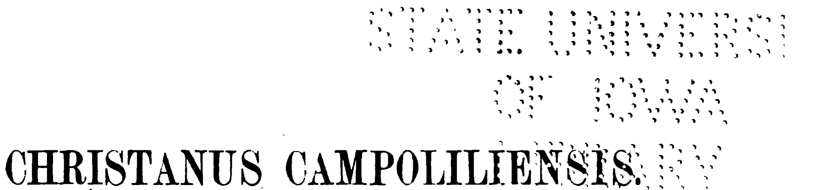
Christans von Lilienfeld

Religiöse Dichtungen.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1903.

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

Christans von Lilienfeld

Hymnen, Officien, Sequenzen

und

Reimgebete

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1903.

EINLEITUNG.

Im dritten Bande dieser Analecta S. 171 ff. befindet sich eine, wie sich leicht erkennen liefs, unvollständige Reihe von Reimgebeten, die sich sozusagen auf den ersten Blick als das Werk eines Verfassers darstellen. Einige wenige Eigentümlichkeiten, welche sich in diesen Liedern finden und in denen des Ulrich von Wessobrunn wiederkehren, liefsen mich in ihm den Verfasser auch dieser Reimgebete vermuten. Ein glücklicher Zufall hat es seither ermöglicht, nicht nur jene Folge von Liedern zu vervollständigen, sondern auch wie für diese Reimgebete so gleichzeitig für eine nicht unbedeutende Anzahl von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien den wahren Verfasser zu ermitteln. Derselbe ist Christan von Lilienfeld.

Das Stift Lilienfeld hat aus seinem einstigen Handschriftenbestande nur einen kleinen Teil bis in die Gegenwart zu behaupten vermocht. Unter den behaupteten Schätzen nehmen nicht die letzte Stelle vier Handschriften ein, welche von einem Mönche des Stiftes Namens Christanus herrühren, ja zu einem grofsen Teile von seiner eigenen Hand geschrieben sind. Es sind dies die Handschriften 137, 143, 144 und 145, die im Verlaufe Kürze halber mit den Buchstaben C, D, A und B bezeichnet werden sollen. Alle vier Codices sind sogen. Miscellan-Handschriften (Receuils), welche Werke verschiedener Verfasser und verschiedener Disciplinen enthalten, unter ihnen bald mehr bald weniger opuscula des Christanus selbst, wenigere in C und D, mehrere in A und B.

Während sich Christanus in C gar nicht nennt, bezeichnet er sich in D (fol. 70a) als den Erwerber der Handschrift: „Hoc

volumen frater Christanus de paupertate sua comparavit conventui Campoliliorum. Quicunque hoc a conventu alienaverit vel volenter vitiaverit, anathema sit. Memento fratris Christani in bonum, qui comparavit hoc volumen. Amen. Amen. Amen." — In A und B bezeichnet sich Christan auch als einen der Schreiber der Handschriften, in B (fol. 213 a) mit den Worten: „Memento fratris Christani in bonum, qui hunc pro parte scripsit et pro parte, ut scriberetur, comparavit librum. Quem qui volenter vitiaverit vel a Lilienfelde, cuius est, alienaverit, anathema sit. Amen." Ähnlich lautet die Schlufsnotiz in A (fol. 216 a):

In A nennt sich aber Christan nicht nur am Schlusse der Handschrift als einen der Mitarbeiter an derselben, sondern er bezeichnet ausdrücklich verschiedene Abschnitte als Ausflüsse seiner Feder. So zuerst fol. 47 b: „Memento fratris Christani in bonum, qui scripsit haec."

Ähnlich wieder fol. 69 b am Schlusse der Meditationes Anselmi: „Memento fratris Christani in bonum, qui scripsit hunc librum." Ebenso fol. 71 b: „Memento fratris Christani, qui hunc scripsit librum." Noch dreimal fol. 124 a, 141 b, 150 a wiederholen sich ähnliche Formeln. Wir kennen somit die Handschrift Christans, können sie unschwer von anderen Schriften unterscheiden und feststellen, was in den vier Sammelbänden von ihm, was von anderen Schreibern herrührt. Es entsteht die

Frage: für welche von diesen Werken läfst sich Christan nicht blofs als Schreiber, sondern auch als Verfasser nachweisen? Wir beschränken uns bei Beantwortung dieser Frage begreiflicherweise auf diejenigen Werke, welche für die Zwecke dieser Analecta von unmittelbarem oder mittelbarem Interesse sind; von mittelbarem, insoweit sie nämlich zur Lösung der uns beschäftigenden Verfasserfrage beitragen können.

Fassen wir das Ergebnis der Untersuchung klarheitshalber schon hier zusammen. In den vier Handschriften finden sich unter anderen Werken zerstreut:

1. Eine Reihe von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien (B fol. 162a—173b).

2. Eine Folge von Reimgebeten, „Salutationes" genannt (A fol. 0b—2b; fol. 11b—14a; fol. 78a—80b; C fol. 28a und 248a).

3. Zwei metrische Traktate, die verschiedenen Spielarten des gereimten Hexameters behandelnd (A fol. 8a—10a; B fol. 159b—161b).

4. Ein langes episch-didaktisches Gedicht über den heiligen Jakobus den Älteren, Zebedides betitelt (B 196b—203b[1]).

Diese Werke haben Christan von Lilienfeld zum Verfasser.

I.

Das erste, was in die Augen springt, ist, dafs die unter 1 und 2 genannten Dichtungen von ein und demselben Verfasser herrühren.

a) Dafs die ganze unter 1 genannte Reihe von Reimofficien, Hymnen und Sequenzen von einem Verfasser herrührt und nicht blofs eine Sammlung von Dichtungen verschiedener Autoren ist, bedarf kaum eines Nachweises, da ganze Partieen einer

[1]) Es sind noch einige andere poetische Werke in den uns beschäftigenden Handschriften vorhanden, welche aller Wahrscheinlichkeit nach Christanus zum Verfasser haben; so die Versus differentiales secundum ordinem Alphabeti, A fol. 3b—8a; das Speculum de sex generibus irrationabilium animalium, A fol. 205a—208a; De generibus vegetabilium, arborum et herbarum, A fol. 209a—212a u. a. Da dieselben jedoch unserem Vorwurf fernliegen, wird von näherem Eingehen auf dieselben Umgang genommen. Einige kleinere, da und dort zerstreute Gedichte Christans, von denen im Verlaufe noch die Rede sein wird, findet man im Anhange mitgeteilt.

Dichtung sich in einer andern wiederholen. So sind z. B. die Sequenzen auf Altman und Leonhard bis auf wenige Strophen völlig gleichlautend. Ein auffallendes Responsorium, zum Teil in Reimprosa abgefafst, kehrt wortgetreu wieder in den Officien der hl. Dorothea und Martha. Die Antiphon, die im Officium des hl. Achatius zur Sext steht, kehrt in dem des hl. Erasmus wieder zur Prim; die zweite Antiphon der 3. Nokturn im Officium der hl. Dorothea erscheint abermals in dem der hl. Gertrud als 2. Antiphon der 1. Nokturn. Da ist es kaum mehr nötig, auf Ähnlichkeiten zu verweisen. Man vgl. beispielsweise die Antiphon zum Magnificat der 1. Vesper in den Officien auf Achatius, Altmann, Coloman, Dorothea, und man wird die Identität des Verfassers mit Händen greifen. Man vergleiche ferner z. B. den Ausdruck Dulcis Iesu Domine in den Officien auf Bartholomaeus (1. Vesp. ad Magn.), auf Erasmus (In Laud. ad Bened.), auf Leonhard (1. Noct., 6. Antiph.), auf Ulrich (1. Noct., 3. Antiph.), oder man vergleiche mit den Versen der Sequenz des hl. Altmann:

Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,

die Stelle im Responsorium des Ulrich-Officium:

In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

Oder man beachte in dem Officium auf Achatius (Noct. 1, Ant. 2) Verse wie diese:

De luto consurgunt stellae,
Violae de pulvere,

und in dem Officium auf den hl. Georg (1. Vesp. Ant. 2):

Ex fimo consurgit stella,
Lilium de cinere.

Solche Parallelen sind zahlreich. Diese wenigen mögen genügen, das Behauptete aufser Zweifel zu setzen.

b) Dafs die unter 2 aufgeführten Reimgebete als das Werk eines Verfassers sich darstellen, wurde schon Band III dieser

Analecta, der einen Teil derselben bieten konnte, erkannt und ausgesprochen. Die Begründung findet sich Anal. VI, S. 5 u. f. Die 46, schon äufserlich durch die Fünfzahl der Strophen auffallenden Lieder in Anal. III finden sich nicht nur fast sämtlich hier in A wieder, sondern es kommen 40 weitere hinzu, die abermals — eine einzige Ausnahme abgerechnet — aus je fünf Strophen bestehen, welche ausnahmslos mit dem Grufsworte Ave beginnen.

c) Von dem Verfasser der Reimgebete rühren aber auch die Hymnen, Sequenzen und Officien her; der Dichter der Lieder unter 1 ist gleichzeitig Verfasser der Gedichte unter 2; denn dieselben charakteristischen Eigentümlichkeiten, welche die 46 Lieder Anal. III, 171 ff. aufweisen, finden sich unterschiedslos sowohl in den unter 1 wie in den unter 2 aufgeführten Dichtungen wieder, ja es finden sich deren einige andere, kaum minder auffällige hüben wie drüben.

1. Der Ausdruck Iebusaeus als Metonymie für Satan, der Anal. III l. c. zweimal (Nr. 1 Str. 5, Nr. 3 Str. 4) sich findet, kehrt hier noch einmal wieder in Nr. 83 Str. 4:

Ut non per ignobilem fallar Iebusaeum.

2. Das Adjektiv iubilaeus im Sinne von iubilans, dessen Vorkommen Anal. III. l. c. viermal (Nr. 17 Str. 2, Nr. 19 Str. 3, Nr. 23 Str. 1, Nr. 26 Str. 2) festgestellt werden konnte, wiederholt sich in den Reimgebeten noch dreimal: Nr. 1 Str. 5, Nr. 46 Str. 3, Nr. 86 Str. 1, in den Reimofficien sogar siebenmal: Nr. 4 im Invitatorium: Adoremus in gaudio Deum iubilaei; Nr. 5 zum Benedictus: Caeli nos collegiis iunge iubilaeis; Nr. 7 in Laud. 5, 1 sq.: Choreis caelestibus fruens iubilaea; ebenda in 2. Vesp. 1, 2: Mentes iubilaeae; Nr. 9 in 2. Noct A 1, 3 sq.: Qui pro Deo studuit patri iubilaeus; Nr. 13 in 2 Vesp. 5, 4: Corde iubilaeo; Nr. 14 in 3. Noct. R 1, 5 sq.: Lumine ditant iubilaeo. Ebenso in den Sequenzen Nr. 9, 2b 1: Corde tandem iubilaeo und Nr. 13, 1a 1: Plausu cordis iubilaeo.

3. Die Beifügung von ocius, velocius, propere u. dergl. vor allem bei einer Bitte, Anal. III l. c. fünfmal beobachtet (Nr. 5 Str. 2, Nr. 10 Str. 9, Nr. 12 Str. 1, Nr. 15 Str. 3, Nr. 17

Str. 3[1]), kehrt hier wieder in den Reimgebeten sechsmal: Nr. 25 Str. 2:

> Festina velocius,
> Fugans a me ocius
> Languorem maeroris,
> Veni, veni propere,
> Salva me a Venere,
> O gemma pudoris;

Nr. 45 Str. 1: Mala mea dirime cum velocitate und Str. 3: Peccati velociter me duc de profundo; Nr. 75 Str. 4: Peto, cor velociter mihi redde meum; Nr. 83 Str. 2: Effice per studia tua cito sanum, und Str. 3: Assis velox ideo mei miseratus. Hiermit vergleiche man in den Reimofficien: Nr. 7 in 1. Noct. A 1, 1 Tribunali ocius suo sistit eam; Nr. 8 in 2. Noct. R 2, 5 Solvebatur propere angelo praestante; Nr. 9 in 1. Noct. A 1, 2 Fugit currens ocius semitas iustorum; Nr. 12 in 2 Noct. R 4, 8 Festinat praepropere Martha suscitare.

4. Unser Dichter hat eine ersichtliche Vorliebe für den Ausdruck sabbata sabbatorum, mit dem er die ewige Sabbatruhe der himmlischen Friedensstadt bezeichnet. So braucht er denselben in den Officien: Nr. 5 in 1. Vesp. ad Magn: Colamus ut sabbata tecum sabbatorum; Nr. 6 ad Nonam: Gaudenter ad sabbata migrat sabbatorum; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 3: Sabbatiza sabbatum laeta sabbatorum; Nr. 14 in 1. Vesp. ad Magn: Sabbatum da, Domine, nobis sabbatorum. Ebenso in den Sequenzen: Nr. 6 Str. 6b:

> Et ad sabbatorum
> Sabbata polorum
> Prece perduc
> Colomanni.

Der Ausdruck findet sich aber auch in den Reimgebeten, Nr. 61 Str. 5, 7: Sabbato me socia tecum sabbatorum. Zu vergleichen ist die verwandte Wendung gaudia gaudiorum. In den Reimgebeten: Nr. 28 Str. 5: Et gaudens ad gaudia vadam gaudiorum; Nr. 56 Str. 5: Ave, qui iam gaudia tenes gaudiorum; Nr. 85 Str. 5: Ave, qui ad gaudium

[1]) Hinzuzufügen: Anal. III Nr. 22 Str. 4: Et festine me compelle ad cuncta felicia.

transsis gaudiorum. In den Officien: Nr. 6 Invitat: Colomanno gaudia dantem gaudiorum und wieder wörtlich ebenda in 2. Noct. A 5; Nr. 8 in 2. Noct. A 5, 3: Erasmo qui gaudia confers gaudiorum. Der Verfasser der Reimgebete ist augenscheinlich auch der Verfasser der Officien.

5. In den Reimgebeten Nr. 1 Str. 1 wird Gott Fontale principium genannt, in den Officien Nr. 1 in 2. Vesp. ad Magn. der Sohn Gottes felicitas fontalis.

6. Der Ausdruck passibus amoris, der sich in dem Reimgebete Nr. 19 Str. 5, 5 sq. einmal findet: Da, ut ipsum passibus sequamur amoris, kehrt in den Reimofficien dreimal wieder: Nr. 10 in 3. Noct. A 2, 3: Secum caelos passibus amoris intravit; Nr. 13 in 3. Noct. R 2, 1: Amoris haec passibus virgo manicavit; Nr. 15 in 1. Noct. R 2: Amoris dum passibus scalam Iacob partibus in summis tangebat.

7. Das gewifs seltene Wort transgutturare findet sich in dem Reimgebete Nr. 27, Str. 3, 4: Ave, quod transgutturata et cruore laureata; es findet sich aber auch wieder in der Sequenz auf Agnes, Nr. 1 Str. 7b: Gaude, dum transgutturaris, Agna agno complantaris. Reimgebet und Sequenz flossen ersichtlich aus einer Feder.

8. Noch eigentümlicher ist zweifelsohne der Ausdruck Milleartifex, Tausend-Künstler, der sich in dem Reimgebete auf Gregor, Nr. 44, Str. 4, 5 findet: Ne me mille-artifex fraudet, dux malorum. Dasselbe Wort findet sich aber wieder in dem Hymnus auf den hl. Ulrich, Nr. 14 Str. 5: Agebat pontifex, ne mille-artifex plaga mortis hunc feriat, und nochmals in dem Officium auf Erasmus, Nr. 8 in 1. Vesp. A 4, 3: Ne nos milleartifex culpae fuscet faece. — Ex ungue leonem.

9. Das Adjektiv leteus von letum (wie letheus von Lethe) beobachten wir mehrfach in den Reimgebeten. So Nr. 29, Str. 1, 5: Assiste mihi letea ut evadam otia; Nr. 33, Str. 1, 7: Ne derideant leteae me inferni bestiae; ferner Nr. 68 Str. 1, 8: Ut non fiam bestiae socius leteae. Ganz so wieder in den Officien: Nr. 7 in 2. Vesp. A 3, 3: Precatu nos libera a culpa letea; ganz so in den Sequenzen, Nr. 4 in nota: Bestiae ne nos leteae Orci tradant ignibus.

10. Auffallend ist die Vorliebe des Verfassers der Reimgebete für das Wort spurius. Nr. 34, Str. 3, 4: Hostis praesta temptamenta vincere me spuria; Nr. 63 Str. 3, 1: Ave tu, quae spuria huius mundi gaudia. Der Verfasser der Reimofficien teilt diese Vorliebe: Nr. 3 in 2. Noct. R 2, 7: Herbas iubet spurias urticasque noxias statim exstirpari; Nr. 8 in 2. Vesp. A 3, 1: Blandimenta spuria Erasmus spernendo; Nr. 10 in 1. Noct. R 2, 5: Iurat, quod ad spuria carnis non trahatur.

11. Ebenso auffallend ist der Ausdruck „der himmlische Konvent", divinus oder caelicus conventus. Wir finden denselben in den Reimofficien: Nr. 15 in 3. Noct. R 1, 8: Audivit et caelicum intravit conventum; wir finden denselben ebenfalls in den Reimgebeten: Nr. 59 Str. 5, 8: Ut intrem, quo frueris, divinum conventum; Nr. 81 Str. 5, 8: Subeam cum gaudio caelicum conventum.

Nach dem Gesagten kann es, glaube ich, einem Zweifel nicht wohl unterliegen, dafs die unter 1. und 2. aufgeführten liturgischen and aufserliturgischen Dichtungen von einem und demselben Verfasser herrühren. Es erübrigt nachzuweisen, dafs dieser Verfasser Christan von Lilienfeld ist.

II.

1. Die Lilienfelder Handschriften überliefern uns ein Gedicht, als dessen Verfasser sich Christan selbst bekannt hat, indem er die Anfangsbuchstaben der Strophen seinen Namen bilden liefs. Da Akrostichen leicht übersehen werden, unterliefs er nicht, der Unaufmerksamkeit seiner Leser durch die beigefügte Note zu Hilfe zu kommen: „Compone literas capitales huius rhythmi et invenies nomen editoris." Es ist dies Gedicht Nr. 87 der Reimgebete. Der Verfasser der Reimofficien hat eine nicht zu verkennende Vorliebe fhr ein Wort, dessen vereinzeltes Vorkommen nicht auffallen würde, dessen häufige Wiederkehr indes der Beobachtung sich nicht entziehen kann. Es ist das Wort gastrimargia (in Christans sich gleichbleibender Schreibung: castrimargia). Man vergleiche Nr. 3 in 2. Noct. R 1, 4: Spreta castrimargia; Nr. 10 in 2. Noct. A 1, 3: Spreta castrimargia; Nr. 11 in 3. Noct. R 1, 9:

Sine castrimargia Domino vacare; Nr. 12 in 2. Noct. R 3, 7: Vitans castrimargiam; Nr. 13 in 1. Noct. R 3, 9 wieder: Sine castrimargia Domino vacare. Das Wort hat auch den Weg in dies eine mit Christans Akrostichon geschmückte Gedicht gefunden und uns dadurch einen nicht zu übersehenden Fingerzeig gegeben; es heifst hier nämlich Str. 6, 1 u. f.: Ardor castrimargiae a cunctis amatur.

Wir erhalten aber einen noch deutlicheren Wink. Es heifst nämlich in dem uns beschäftigenden Gedichte Str. 8, 7 u. f:

Huius ad supplicium
Poena nunquam **stertit**,

wo für das Wort schlafen — noch dazu schlafen im übertragenen, bildlichen Sinne — das energischere schnarchen gesetzt ist. Dieses gewifs sehr auffallende „quid pro quo“ findet sich aber merkwürdigerweise auch in einem der Reimgebete, Nr. 8 Str. 2, 11 wieder:

O cor durum, iam non **sterte**.

Heifst es zu viel schliefsen, wenn ich jetzt schon folgere: Der Verfasser des Akrostichons ist auch Verfasser der Reimgebete, also auch der Officien; der Verfasser der Dichtungen unter 1. und 2. ist Christan von Lilienfeld?

2. Christan ist der Verfasser des Zebedides[1]). Christan hat nachweislich gedichtet und zwar rhythmisch sowohl als metrisch; rhythmisch den eben erwähnten akrostichischen Threnus,

[1]) Der Zebedides findet sich nur in B fol. 196 b—203 b. Derselbe kann inhaltlich als ein Gemisch aller Dichtungsarten, die dramatische ausgenommen, formell als eine Beispielsammlung zu den unter 4 erwähnten und sogleich ins Auge zu fassenden metrischen Traktaten bezeichnet werden. Er zählt 1367 Verse und zerfällt in verschiedene Abschnitte, deren jeder in einer andern Sorte von Hexametern oder Distichen geschrieben ist und mittelst vier versus retrogradi abgeschlossen wird. Das Prooemium besteht aus einer Einleitung von 18 versus inflexi: „Incipit Zebedides. Prohemium Zebedides in versibus inflexis.“ Das Gedicht beginnt:

Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare
Retia, pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare,
Ne queat aut habeat daemon me labe notare.
Ordior et gradior sancto Iacobo metra fari,
Me Deus ergo meus Christus iuvet haec operari etc.

metrisch ein längeres Gedicht über die Wunder des hl. Iacobus (Append. Nr. 12)[1]), das mit den Versen beginnt:

Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.

Da nun der Zebedides, der gleichfalls Iacobus den Älteren verherrlicht, von der Hand des Dichters Christanus geschrieben und einem Abte von Lilienfeld gewidmet ist, so wird man wohl nicht umhin können, die Lilienfelder Tradition, welche in Christan den Verfasser des Zebedides sah und sieht, als zu Recht bestehend anerkennen.

Ist aber Christan der Dichter des Zebedides, dann ist er auch Verfasser zweier Traktate über mittelalterliche Reim-Metrik (vgl. oben S. 7 unter 3) und der diesen Traktaten eingefügten Beispiele, die zum Teile dem Zebedides entlehnt sind. Der Traktat in A beginnt nämlich mit der Bemerkung: Quicumque delectatur in diversis versuum generibus, inspiciat non neglegenter formam plurimorum versuum, secundum quam versus edidi subnotatos. Die Beispiele dieses Traktates sind also vom Urheber desselben verfafst. Da dieselben zum Teile dem Zebedides entlehnt sind, rührt auch dieser vom Verfasser der Traktate her,

---

Hierauf folgt eine Widmung des Werkes an Abt Konrad in 13 versibus ventrosis mit dem Akrostichon „Me Chunrade bea", und schliefst sodann das Prohemium mit den obligaten vier versus retrogradi:

Quae tibi composui, veluti pater ista benigne
Sume, tibi placeat hoc, precor, obsequium.
Natum pectore dat metrum gratum liber iste,
Ergo datus Domino placeat placido liber iste.

Der erste Abschnitt behandelt in 108 versibus crucifixis und 4 retrogradis das Leben des Heiligen bis zur Himmelfahrt Christi, der zweite führt dies Thema in 404 „versibus solum caudatis" und 4 retrogradis zu Ende, worauf in ebensovielen Abschnitten 13 Wunder des Heiligen behandelt werden versibus simpliciter catenatis, leoninis, paractericis, reciprocis, paribus sive briacis, gradientibus, trudentibus, reflexis, concatenatis, saltantibus, differentialibus, dependentibus, clausis. Hierauf folgt ein Abschnitt mit der Überschrift „Laudes beati Iacobi cum recapitulatione omnium praedictorum in diversis coloribus", d. h. unter Anwendung verschiedener rhetorischer Figuren, woran sich der Epilogus, wieder in den buntesten Versarten als caudatis, catenatis, leoninis, paractericis etc. etc., anschliefst. Diese kunstreichste Dichtung Christans ist zugleich seine schlechteste. Um die Spielereien erträglich zu finden, ist das Gedicht zu lang.

[1]) Das Gedicht ist im Anhange beigefügt, weil es mit IV Nr. 87 das einzige ist, als dessen Verfasser Christan selbst sich bezeichnet.

mit andern Worten: ist Christan der Autor des einen Werkes, so ist er auch der Urheber des andern.

Wir haben somit bereits eine nicht unansehnliche Zahl von Versen Christans vor uns und können prüfen, ob der Verfasser des Zebedides sich nicht vielleicht als Autor auch der Reimgedichte und Reimofficien unter 1. und 2. verrate. Allerdings dürfen wir unsere Erwartungen nicht allzuhoch spannen, wo es sich um zwei so verschiedenartige Gattungen wie metrische und rhythmische Dichtung handelt, die gleichsam zwei verschiedene Idiome sind, in denen derselbe Dichter zu uns redet. Dennoch ergeben sich einige Analogien, die das bereits gewonnene Resultat bestätigen.

a) Der Verfasser des Zebedides zeigt eine nicht zu verkennende Vorliebe für gebrochene Reime, womit ich solche Reime bezeichnen möchte, in denen die beiden Reimsilben auf der einen Seite einem Worte, auf der andern zwei Worten angehören. Solche Reime finden sich einzeln bei mittelalterlichen Autoren oft genug und sind dann nichts Auffallendes. Auffallend wird beim Verfasser des Zebedides nur die Vorliebe. Ich notiere aus dem Zebedides:

rade	qua de[lent]	clares	par es
posset	os sed	prodo	metro do
iuste	scelus te	ovare	data re
aedes	animae des	scire	ibi re
iussit	Iacobus sit	fecisset	ibi sed
poscit	os scit	equitantes	parant res
liquit	ubi quit	mensae	mens se
astat	mas stat	penset	rediens sed
pascit	quas scit	mite	frui te
iste	facis te	agnoscit	nos scit.

Dieselbe Vorliebe zeigt nun auch der Verfasser der uns beschäftigenden rhythmischen Dichtungen, aus denen ich notiere:

immolare	servata re	credo	me do
virginitate	a te	certe	per te
paupertate	a te	nisi	mihi si
sanctitate	a te	vitae	vi te
salute	tu te	rete	laudare te
grate	da te	quies	qui es.

Ähnlich in den erwähnten „Exempla de sancto Iacobo“, als deren Verfasser sich ausdrücklich Christan bekennt:

navi. . . . . propria vi
iuste. . . . . Iacobus te
Moabitis . . vi tis

b) Das Wort agalma kommt zwar auch bei anderen mittelalterlichen Dichtern vereinzelt vor; so braucht es einmal Konrad von Gaming: Me de mundo transfer isto caeli ad agalmata (Anal. III, 96). In den Lilienfelder Reimofficien fällt aber die Häufigkeit dieses Gebrauches auf: Nr. 3, in 2. Noct. A 6, 3: Dei ergo meruit subire agalma; Nr. 5, in 3. Noct. R 4, 4: Mira palma ad agalma transmigrat caelestium; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 1: In loco agalmatum cum Deo deorum; Nr. 8 in 2. Vesp. 4, 3: Migrat ad agalmata aeternae salutis; Nr. 11 in 2. Noct. A 6, 3: Provehi promeruit ex hoc ad agalma; ebenda in 3. Noct. R 4, 9: Locat ad agalmata aeternae salutis. Dasselbe Wort findet sich aber auch wieder in den Beispielen Christans zu seinem metrischen Traktate in A:

Huius mens alma caeleste frequentat agalma.

c) Im Zebedides fallen Worte auf wie documen, tegumen, solumen, alimen, nocumen. Ebenso heifst es in dem Officium auf Petronella, Nr. 13 in 3. Noct. R 3, 3:

O apis melliflua
Cordis pascens frumen,

mit welcher Stelle wieder aus dem Traktat in A die versus catenati zusammenzubringen:

In nostri frumen cordis vitae plue flumen.

d) In den Reimgebeten fällt der Gebrauch von dare im Sinne von reddere (facere) auf: Me det laetum bonitas veri Salomonis, Nr. 1, Str. 4, 7; Da in caeli curia me cum Christo tutum, Nr. 52, Str. 5, 7; Ave, qui operibus te piis das gratum, Nr. 78, Str. 2, 3. Hiermit ist zu vergleichen aus dem Zebedides:

Illico saccus, lancea, burbo; me bene tutum
Dat Iacobus.

Cum baculo prenso super hos dat quando timentes,
Quoslibet et, qui me cruciarunt, dat fugientes;

aus den zweifellos von Christan herrührenden Exempla de sancto Iacobo:

Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum[1]).

Eine Bestätigung der, wie mir scheint, erwiesenen Identität des Verfassers der Reimgebete und des Zebedides wird man vielleicht auch finden, wenn man Reimgebet Nr. 29 Str. 1, 5 ff.

Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia,

mit dem Prooemium des Zebedides zusammenhält:

Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare,
Retia pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare.

Ähnlich motiviert Christan auch die Abfassung seines „Speculum metricum" mit dem Bestreben, den Müfsiggang zu meiden: Ecce ergo, quia multa mala docuit otiositas, ... cum muliere de Sarepta Sidoniorum, ut dicitur 3. Reg. 17. dûo colligo ligna, hoc est hoc speculum de naturis duorum generum vegetabilium."

III.

Nachdem wir den Verfasser der in diesem Halbbande vereinigten rhythmischen Dichtungen nachgewiesen, erübrigt uns die Zeit desselben zu bestimmen.

Den ersten Ausgangspunkt giebt uns hierbei wieder der Zebedides. Das Prooemium desselben enthält nämlich, wie schon bemerkt, eine Widmung an einen Abt Konrad in 13 Versen. Am Rande dazu die Note: „Hic loquitur abbati, cui scribit hunc librum, versibus ventrosis." Die dreizehn bauchigen Verse bilden zugleich das Akrostichon „Me, Chunrade, bea".

Mitis es et caris faris bona, sic ope praesto
Et mihi ditaris gnarisque mihi pater esto.
Cunctis, Chunrade, suade sacra poscere caeli,
His rabiem rade, qua delent lumina zeli.
Vis taceam laude; gaude, quia laus tua scitur.
Non vis laudari; fari caveo, quod emitur [sic].
Robur virtutum, tutum quibus ipse facis te
A vitiis, quas scit pascitque chorus tuus iste.
Dicere dulcisonus[2]), bonus es, quod transeo fari,
Ecce, genus clares, par es, quis vis sociari.
Botrus honestatis gratis es, te neque prodo,
Es speculum morum, quorum bona non populo do,
Ac tibi non notum totum, me sponte metro do.

[1]) Vgl. auch Append. Nr. 3 Vers 8: Pectora ventosa nutantia das animosa. — [2]) dulcisonusque bonus quod. Hs.

Nun hat aber Lilienfeld drei Äbte des Namens Konrad gehabt, Konrad I., 1277—1281, Konrad II. Premingarius, 1286—1294, und Konrad III., 1398—1408. Welcher aus den dreien ist der vom Dichter des Zebedides gefeierte?

Die Antwort auf diese Frage geben uns Schrift und Inhalt der Miscellanea Christans. Die Schrift schliefst zunächst Konrad III. aus. Diese ist in der That so beschaffen, dafs man mit ihr nicht wohl unter die Mitte des 14. Jahrhunderts hinabsteigen, nach oben aber nicht wohl höher als in das ausgehende 13. Jahrhundert hinaufrücken darf.

Diese Schätzung bestätigt der Inhalt namentlich von A. Die Handschrift enthält fol. 15 ff. einen Kalender. Da derselbe das Fest der Heimsuchung Mariä nicht kennt — dies ist von späterer Hand hinzugefügt — so ergiebt sich als Altersgrenze für den Kalender nach unten das Jahr 1389; nach oben legt das zum 16. November verzeichnete Fest des hl. Edmund diese Grenze auf das Jahr 1247, in welchem die Kanonisation des Heiligen durch Innocenz IV. vollzogen wurde.

Dem Kalender vorauf gehen fol. 14b, von Christans Hand geschrieben, Kalenderregeln, in Versen die einen, die andern in Prosa. Diese Kalenderregeln waren jedenfalls 1346 schon geschrieben, da eine spätere zierliche Hand folgende Notiz hinzugefügt: „En lan 1346 eſstiens on quart cicle et on ſiexieme don quart. Criſies les ans de notre ſign. par 76 demoroient ſexante et trois.“ Aller Wahrscheinlichkeit nach waren diese Kalenderregeln aber schon 1319 geschrieben. Neben den versificierten Regeln zur Auffindung der goldenen Zahl etc. hat nämlich am Rande jemand — wie es scheint Christan selbst — die in den Regeln angegebenen Rechnungen ausgeführt, und zwar immer für das Jahr 1319. Höchst wahrscheinlich war also diese Partie des Codex A 1319 bereits geschrieben, da es naheliegt, zu glauben, dafs der Rechner seine Operationen für das eben laufende Jahr, nicht für ein beliebiges, bereits abgelaufenes ausgeführt habe.

In derselben Handschrift A sind die Blätter 3—13 zwar auch von Christan, aber augenscheinlich in späterer Zeit geschrieben und in das bereits früher fertiggestellte eingeschoben, da sie erstlich die Salutatio ad S. Ambrosium (fol. 2b) unter-

brechen, die erst fol. 13a zu Ende geführt wird[1]), und da zweitens fol. 10a ein (jedenfalls von Christan verfaſstes) „Epitaphium domini Diterici, marchalci Austriae“ sich befindet. Nun war aber der einzige österreichische Marschall des Namens Dietrich der Pilichsdorfer, welcher am 25. Dezember 1326 starb[2]). Dies Epitaph kann also nicht vor Ende des Jahres 1326 gedichtet und geschrieben worden sein.

Ebenso stehen fol. 8b in Christans metrischem Traktate als Beispiel die folgenden Verse:

> Vivat Otacharus, et sibi tartarus haud dominetur,
> Salvus in aethere caelibe munere perpetuetur.

Diese Verse beziehen sich augenscheinlich auf den Lilienfelder Abt Ottokar, der 1316—1336 regierte, weisen also auf dieselbe Zeit der Abfassung wie das Epitaph Dietrichs von Pilichsdorf.

Nach dem Gesagten kann es nicht mehr zweifelhaft sein, daſs Christan zu Ende des 13. und zu Anfang des 14. Jahrhunderts gelebt, gedichtet und geschrieben hat. Welchem von den beiden älteren Konraden der Zebedides zugeeignet, vermag ich, da ihre Regierungsjahre zu nahe beieinander liegen, nicht zu entscheiden[3]).

Aus dem Gesagten geht des weiteren hervor, daſs der Dichter Christan von Lilienfeld nicht sowohl der Abt dieses Namens war, der 1358—1360 regierte, sondern der ältere Christanus, der unter Abt Paul (1302—1316) als Subprior, unter Abt Ottokar (1316—1336) im Jahre 1326 als Prior vorkommt und am 4. März, ungewiſs in welchem Jahre, jedenfalls vor 1332, starb[4]).

---

[1]) Doch hat Christan, als die Lage fol. 3—13 eingefügt wurde, die letzten Worte der Salutatio, die fol. 13a stehen, auch fol. 2b am untern Rande beigefügt.

[2]) Wretsko, Das österreichische Marschallamt im Mittelalter. Wien, 1898 S. 73 Note 133. u. S. 187.

[3]) Vgl. über die Konrade Zeisberg, das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld, Wien 1879 [Fontes rer. Austriac. XLI], S. 7.

[4]) Vgl. über die Personalien Tobner, das Cistercienserstift Lilienfeld, Lilienfeld 1891. — Tobner hat also ganz richtig vermutet, wenn er schreibt: „Ob nicht diesem Christanus die in unserer Manuskriptensammlung vorfindlichen Codices zuzuschreiben sind? Besser würden sie der Schrift nach für diese Zeit passen als für die des Abtes Christanus (1358—1360), dem sie gewöhnlich zugeschrieben werden.“ (A. a. O. S. 6.)

Es lassen sich noch einige weitere Momente anführen, die das gewonnene Resultat zu bestätigen scheinen. So enthält Cod. C einen Tractatus de ordine iudiciario a fratre Gutolfo Ord. Cist., jedenfalls Gutolf von Heiligenkreuz, der in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts schreibt. B enthält den Tractatus de terra sancta des Burkhard de Monte Sion, der 1283 blüht. Es enthält ferner den um 1264 abgefafsten Tractatus de Corpore Christi des Thomas von Aquino. Da diesem nicht der Titel eines Heiligen gegeben wird, möchte man vermuten, der Tractat sei vor 1323 geschrieben, in welchem Jahre die Kanonisation des doctor angelicus erfolgte.

Im Anhange dieses Halbbandes sind einige kleinere Gedichte vereinigt worden, die sich gleichfalls als von Christan herrührend erkennen lassen. Drei derselben, Nr. 6, 7 und 8 enthalten am Schlusse eine Art Widmung an einen gewissen Paulus, Chalous und Rudgerus. Es ist gewifs als eine Bestätigung unseres Resultates anzusehen, dafs zur Zeit Christans sich nachweislich Mönche mit diesen Namen in Lilienfeld fanden. Man sehe den Nachweis in den Noten zu den betreffenden Gedichten.

IV.

Nur noch einige wenige Bemerkungen über die Verbreitung, welche die Schöpfungen der Muse Christans gefunden haben. Dieselbe ist eine weitere nicht gewesen.

Was die Reimgebete Christans betrifft, so geht aus dem im 3. Bande der Analecta Mitgeteilten hervor, dafs ein Teil derselben in je eine Augsburger und Tegernseer Handschrift übergingen, in erstere vermutlich auf dem Umwege über Monsee. Da drei dieser Lieder (Anal. III Nr. 2, 37 und 38), die zweifelsohne

---

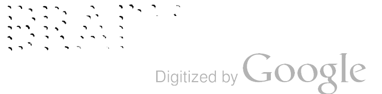
Im Nekrolog heifst es von Christan zum 4. März: „Christanus sacerdos et monachus, quondam prior.“ Die Eintragung von einer Hand saec. 14. (Zeisberg a. a. O. S. 56). Dieses „quondam prior“ besagt wohl nicht notwendig, dafs Christan bei seinem Ableben nicht mehr Prior war, da auch Konrad II. als „quondam abbas“ eingetragen; Zeisberg S. 124. Nehmen wir an, er sei als Prior gestorben, so werden wir spätestens das Jahr 1332 als sein Todesjahr festhalten dürfen, da sein Nachfolger im Priorate 1332 in dieser Stellung vorkommt. Von ihm, dem späteren Abte Leopold, schreibt Tobner: „Er wird unter Ottokar Prior genannt, wurde 1325 camerarius, später aber nach (dem sub 73 erwähnten) Christanus (jedenfalls vor 1332) wieder Prior.“ A. a. O. S. 7. Demnach war Christan Prior von 1325 bis um 1332.

auch von Christan herrühren[1]), in den Lilienfelder Handschriften fehlen, so können auch diese nicht als absolut lückenlos angesehen werden, wenigstens was die Reimgebete betrifft. Letztere bilden auch in den Lilienfelder Handschriften nirgends ein geschlossenes, einheitliches Ganze, stehen vielmehr in A an drei Stellen zerstreut und sind augenscheinlich mit späteren Nachträgen von der Hand Christans selbst untermischt. Der Rhythmus auf die hl. Ursula Nr. 82 ging aufserdem in zwei Salzburger Handschriften, der auf Agnes (Nr. 27) in einen Codex von Kremsmünster über (vgl. Anal. XV, 32 und 234). Eine etwas weitere Verbreitung scheint der Rhythmus de s. Bernhardo: Ave, pater monachorum, gefunden zu haben, da er in Handschriften von St. Emmeram, Lehnin, Hildesheim und St. Trond auftaucht. Zu bemerken ist, dafs unter diesen „Salutationes“ sich solche auf Hippolyt, Georg und Koloman finden, d. h. auf die Patrone der Lilienfeld zunächst gelegenen niederösterreichischen Stifte von St. Pölten, Herzogenburg und Melk.

Was die Reimofficien angeht, so fällt zunächst auf, dafs dieselben keineswegs alle für Cistercienser geschrieben, ja nicht einmal alle monastisch sind, dafs vielmehr sechs derselben die kurze, nicht-monastische Form aufweisen. Dieselben waren augenscheinlich nicht für Lilienfeld, sondern für andere Kirchen und Klöster bestimmt; so das Altmann-Officium (Form des Benediktiner Breviers) wohl zweifellos für Göttweig, das Georg-Officium (kurze Form) für das benachbarte Herzogenburg. Diese Auffassung bestätigt der Umstand, dafs Christan der Mehrzahl seiner Officien auch Sequenzen beifügte, deren Gebrauch in der Liturgie der Cistercienser untersagt war. Nur befremdet es, dafs solche Sequenzen sich mitunter auch bei solchen Officien finden, welche die Form des Cistercienser-Brevieres aufweisen (vgl. Nr. 5, 6 und 11). Ferner befremdet, dafs das Officium auf Koloman, das man für Melk bestimmt ansehen möchte, zwar eine Sequenz, daneben aber den Aufbau eines Cistercienser-Officiums hat. Das Officium hat in der That in Melk keinen Eingang gefunden — man bediente sich dort des Officiums Anal. XXV Nr. 52 —, wohl aber begegnen wir der Sequenz Christans

[1]) Vgl. den Nachweis in diesem Bande IV Nr. 3, 26 und 27 in den Noten.

in geschriebenen Melker und gedruckten Passauer Meſsbüchern, aus welchen sie in die Acta SS. Oct. III, 35 3, Daniel, II, 192 und Kehrein S. 369 übernommen wurde. Von den Officien sind zwei auf Anna und Erasmus (Nr. 4 und 8) aus anderen Quellen und in anderer Form bereits Anal. XXV, 69 ff. u. 283 ff. veröffentlicht, während sich das Georgsofficium in Herzogenburger Handschriften findet; von den Sequenzen ist eine Nr. 6, wie erwähnt, bei Kehrein a. a. O., zwei, Nr. 8 und 14, Anal. IX, 149 und 261 aus Göttweiger und Neuklosterer Quellen mitgeteilt.

Von den Salutationes Christans erscheint eine, Nr. 20, auch in deutscher Übertragung, wenngleich in verändertem Versmaſse. Man ist umsomehr geneigt, den Dichter des Originals auch für den Verfasser der Übertragung zu halten, als diese von seiner eigenen Hand hinzugefügt ist[1]. Noch ein anderes deutsches Marienlied von nicht geringer poetischer Schönheit findet sich von Christans Hand geschrieben in A fol. 14 a am unteren Rande nachgetragen. Ist er auch Verfasser dieses Liedes? Man kann es glauben und möchte es wünschen. Hier das Lied:

O suezz ob aller ſvzzichait,
  O svezzv chaiſerinne,
O wird ob aller wirdichait,
  O zartev ſv̊nerinne,
  Maria, trôſterinne,
Wirf mir antlas meiner ſhult,
Mit rainem lebn gib mir gedult,
  O ſunden ſwenderinne.

Dv paradeis, dv blûndes reis,
  Geblût von chuneges chunne,
Dv herrin ſpil, dv ſorgen zil
  Dv liechter dan div ſvnne,
  Maria, frevdenbrunne,
Dv troſt aller genaden vol,
Nv tv̊ mir an der ſelen wol
  Dv meines herzen wunne.

O herzen travt, ein ſv̊zes chraut
  In meines herzen garten,
Dv trôſtes vol, ich will und ſhol
  Stet deiner gnadin warten,
  O zart ob allen zarten,
Maria, meiner ſelen troſt,
Behvete vor der hellen rôſt
  Mit ſvnden mich beſwarten.

---

[1]) Vgl. die Übersetzung bei Nr. 20 in den Noten.

Dv lilie blanc, dv ſaiten clang,
Dv vrewdenbringerinne,
Dv roſen var, dv ſvnne chlar,
Erlevchte meinev ſinne,
Maria, chuneginne,
Nv fwr(i) mich in der engel chor
Vnd la mich nicht zelang hie vor,
O herzinbrennerinne. Amen.

V.

Es erübrigt hier anzufügen, daſs infolge der vorstehend geführten Untersuchungen aus dem poetischen Eigentume Ulrichs von Wessobrunn die Anal. III, 171 ff. mitgeteilten Verse zu streichen sind. Dieselben haben mit seinen Poesieen nur drei, allerdings frappante, Ausdrücke gemein: den Gebrauch von Iebusaeus als Synonym von Satan, von iubilaeus im Sinne von iubilans und die Vorliebe für ein beigefügtes ocius, propere etc. Dagegen unterscheiden sie sich wieder von den Gedichten Ulrichs durch eine diesem ganz unmögliche Kürze sowie dadurch, daſs die zahlreichen anderen Kennmale Ulrichs (vgl. Anal. VI, 7—13; XXXVIII, 5—7) sich in diesen Liedern nicht finden. So bedient sich z. B. Christan in seinen rhythmischen Dichtungen nicht ein einziges Mal der Ulrich so geläufigen Formen mis und tis, während er sie doch in seinen metrischen Gedichten, wenn auch mit Maſs, benutzt.

Der Verfasser dieser Rhythmen gehört selbstverständlich auch nicht unter die Nachahmer Konrads von Gaming, der jünger ist als Christan. Ob letzterer nicht nur zeitlich früher gedichtet hat als der Karthäuser, sondern auch durch seine Dichtungen Einfluſs auf die Muse des Hainburger Sängers geübt hat, wage ich hauptsächlich deshalb nicht zu behaupten, weil die Lieder Christans sich nur sehr geringer Verbreitung erfreuten, während die Konrads in Deutschland wenigstens sozusagen in aller Hände kamen.

Am Schlusse angelangt, habe ich die angenehme Pflicht, dem derzeitigen Prälaten des altehrwürdigen Stiftes Lilienfeld, Sr. Gnaden Abt Iustinus I. Panschab, für die ebenso groſsmütige als liebevolle Förderung dieser Arbeit den tiefgefühlten Dank auszusprechen. Unter den liturgischen Dichtern des Mittelalters behauptet fortan Christanus wenn nicht einen hervorragenden,

jedenfalls einen höchst ehrenvollen Platz. Dafs meine schwache Kraft ihm dies kleine literarische Monument zu setzen imstande war, ist das Verdienst des hochherzigen Prälaten, den ich bitte, die Widmung dieser geringen Arbeit als ein Andenken an die mir unvergefslichen Tage entgegenzunehmen, die ich in dem Heiligtume zubringen durfte, welches Natur und Kunst in seltenem Wetteifer gekleidet haben wie jene „Lilie des Feldes", deren Glanz nach dem Urteile der ewigen Schönheit die Pracht eines Salomon zu verdunkeln im stande ist.

Wien, den 5. Mai 1902.

Guido Maria Dreves.

I.

HYMNI.

1. De sancto Achatio.

1. Amator dulcis hominum
Caneris, Iesu Domine,
Usque ad terrae terminum
A solis ortus cardine.

2. Concilias Achatium
Tibi cum turba procerum
Militum novem milium,
Conditor alme siderum.

3. Hos spernendo simulacra
Turbis unis fidelium
Sanguinea per lavacra,
Rex Christe, factor omnium.

4. Ad Deo dignos comites
Theodori cum gaudio
Mille coniungis milites,
Iesu, nostra redemptio.

5. Claram sic et purpuream
Numero decem palmitum
Tuam consummas vineam,
Deus tuorum militum.

6. Iudicati supplicia
Crucis volenter subeunt,
Fulget crucis victoria,
Vexilla regis prodeunt.

7. Veneremur hos nobiles
Per pietatis opera,
Qui meruerunt stabiles
Aeterna Christi munera.

8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 164 b. — Nach Str. 3 Divisio. — Der Hymnus steht bereits aus einem Lilienfelder Breviere, mitgeteilt Anal. IV, 63, Nr. 95.

2. De sancto Altmanno.

1. De mundi sentibus exsurgit rosula
Cunctorum sentibus ferens miracula,
Virtutum opifex, Altmannus pontifex;
Gaude, mater ecclesia.

2. De gente Saxonum ut sol progreditur,
In ipso consonum nil saxis proditur,
Sed totus fulgidus totusque floridus,
Totus refertus gratia.

3. Fortunae aleam sprevit industria,
Peccati lanceam fregit constantia,
Satanae frameam totam vipeream
Virtutis vicit gladio.

4. Brachium porrigit suum ad fortia,
Deo cor erigit aspernans noxia
Floret vigiliis, instat ieiuniis,
Salutis viget studio.

5. Vineae separat fractam maceriam,
Tribulos separat, plantat iustitiam,
De culpae fovea, de mortis cavea
Animas tollens liberat.

6. Canora dramata tanto pontifici
Mundi per climata animo supplici
Decantent populi omnes et singuli,
Laudes mens omnis referat.

7. Iuvamen porrige tuae clementiae
Precesque dirige ad patrem gloriae,
Praesul praecipue, sollerter dilue
Cuncta nostra facinora.

8. Patri piissimo honor, imperium,
Nato clarissimo decus sit regium,
Sancto spiritui solvamus cernui
Cuncta laudes per tempora.

B fol. 168 b.

3. De sancta Anna.

1. Novi ut ortu sideris
Maeror cedat et gemitus,
Paraclitus qui diceris,
Veni, creator spiritus.

2. Nova quidem sollemnia
Novum ornat praeconium,
Nova da nobis gaudia,
Deus, creator omnium.

3. Anna, sidus aethereum,
Vivis iuncta sideribus,
Terra, pontus, empyreum
Exsultet caelum laudibus.

4. Anna virtutum floribus
Floruit ab infantia,
Cuius da, Iesu, precibus
Beata nobis gaudia.

5. Solve de culpae nexibus
Amore nos propitio,
Salutem confer omnibus,
Iesu, nostra redemptio.

6. Ardorem fuga noxium,
Faeces expurga scelerum,
Pacem largire cordium,
Conditor alme siderum.

7. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 166 a. — Dieser Hymnus steht bereits, wenn auch mit anderem Anfange und bedeutend verändert, Anal. IV, 82, Nr. 138.

4. De sancto Bartholomaeo.

1. Bartholomaei inclitis
Da solita clementia,
Iesu, prece et meritis
Beata nobis gaudia.

2. Verbi succidat gladio
Vepres ut idolatriae,
De gratiae das gremio,
Splendor paternae gloriae.

3. Illustre semen seminat
In cordibus fidelium,
In ipsis unde germinat
Magnum salutis gaudium.

4. Granorum iacta palea
Tritici multum numerum
Tua defert in horrea,
Conditor alme siderum.

5. Sollers ut apis pluribus
Tibi felici studio
Dat mel de mundi sentibus,
Iesu, nostra redemptio.

6. Stupenda patientia
Diras poenas martyrii
Tua suffert pro gloria,
Summi largitor praemii.

7. Hinc de mundo feliciter
Transmigrat super aethera,
Degustat ubi iugiter
Aeterna Christi munera.

8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 171.

5. De sancto Colomanno.

Ad Vesperas.

1. Novelli sideris exorto iubare
Mundus cum superis festo non impare
Promunt praeconia, nos enim gratia
Visit ex alto oriens.

2. Granum proicitur in terrae gremium,
Dans, quando moritur, fructum eximium,
Sic post martyrium odorem varium
Dat Colomannus moriens.

3. Ictus supplicii fortiter patiens,
Palmam martyrii ovans suscipiens,
Hinc beneficia mater ecclesia
Per eum plura suscipit.

4. Qui patientia tormenta superat,
Meriti gratia aegrotos reparat,
Effuso sanguine pro Christi nomine
Bravium viae arripit.

5. O martyr, semina culparum remove,
Virtutum germina in nobis promove,
Ut ita libere possimus currere
In mandatorum semita.

6. Implora precibus iugibus Dominum,
Nobis pauperibus amorem geminum
Libens ut tribuat atque nos instruat
Reddere vota debita.

7. Nostraque inclitis describi nomina
Procura meritis in vitae pagina,
Ut poli solium post hoc exsilium
Capiamus feliciter.

8. Patri ingenito honor et gloria,
Sit unigenito salus, victoria
Benigno flamini sit, trino numini
Laus sit nunc et perenniter.

B fol. 167 7. b. — Nach Str. 4. Divisio. — Vgl. Anal. IV 145, woselbst dieser Hymnus als „de s. Georgio“ mitgeteilt ist aus Herzogenburger Quellen, in denen er sich bei dem Georgius-Officium Christans findet.

6. De sancto Colomanno.

Ad Tertiam.

1. Gaude, o felix Austria,
Cedant adversa penitus,
Veni augere gaudia
Nunc sancte nobis spiritus.

2. Laudes conemur cantibus
Colomanno depromere
Novo in nostris partibus
Iam lucis orto sidere.

3. Gratiae charismatibus
Colomannum egregium
Ornasti et virtutibus,
Rex Christe, factor omnium.

4. Per aquam et incendium
Necis hunc amarissimae
Ducis in refrigerium,
Aeterne rex altissime.

5. Odorem dat, cum frangitur,
Dulcem vas pigmentarium,
Dat martyr hic, cum moritur,
Magnum salutis gaudium.

6. Precamur, multifariam
Ad lucem, quam inhabitas,
Post hanc nos duc militiam,
O lux, beata trinitas.

B fol. 167 b. sq.

7. De sancto Colomanno.

Ad Completorium.

1. Colomanni da precibus
Nobis laudare Dominum
Devotis, Iesu, laudibus
Te lucis ante terminum.

2. Virtute solve solita
Nostrorum rete scelerum
Per huius sancti merita,
Conditor alme siderum.

3. Soluta carnis sarcina
Omni deterso vitio
Nos duc ad poli limina,
Iesu, nostra redemptio.

4. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 168. a. —

8. De sancto Dorothea.

1. Caelestis patria carmen angelicum,
   Mater ecclesia hymnum symphonicum,
   Dulce spirantia depromant canticum
   Dorotheae pro gloria.

2. De caeli patria fulget haec stellula
   Mundo nobilia ferens miracula,
   Laetentur omnia cuncta per saecula,
   Solum, polus et maria.

3. Sole praeclarior laudis haec titulo,
   Austro fulgidior virtutum speculo,
   Igne activior amoris osculo,
   Nostris sit votis aptior.

4. Mitis et humilis, exemplo inclita,
   Ad bonum agilis, abhorrens vetita,
   Tota laudabilis, virtute solita
   Nobis assit placabilis.

5. Ope fortificat vallem miseriae,
   Vita aedificat domum ecclesiae,
   Laude magnificat principem gloriae,
   Universa laetificat.

6. Nunc pernox porrigat manum labentibus,
   Prolapsos erigat precibus iugibus,
   Erectos corrigat pravis ab actibus
   Et ad salutem dirigat.

7. Patri fortissimo laus et imperium,
   Verbo doctissimo regnum sit regium,
   Pneumati optimo decus eximium,
   Uni trino dulcissimo.

B fol. 172 b.

9. De sancto Erasmo.

1. Erasmi de victoria
   Psalmis, hymnis, dramatibus
   Gratuletur ecclesia,
   Exsultet caelum laudibus.

2. Regis ferocis pertulit
   Erasmus disterminium,
   Aegrotis mente contulit
   Magnum salutis gaudium.

3. Ardebat quidem reddere
   Heredes tui filii
   Tuo tibi ex munere,
   Summi largitor praemii.

4. Signis, verbis, subsidiis
   Animas infidelium
   Tuis dedit imperiis,
   Rex Christe, factor omnium.

5. Multo caesum martyrio
   Martyrem hunc emeritum
   Unis digne consortio,
   Deus, tuorum militum.

6. Valvam pandis aetheream
   Sancto tanto dignissime
   Post coronam pupuream,
   Aeterne rex altissime.

7. Subventu nos propitio
Consolari divinitus
Cum patre et cum filio
Veni, creator spiritus.

B fol. 172 a. — 3, 3 ex fehlt. — Siehe diesen Hymnus bereits aus anderen Quellen Anal. IV, 135, Nr. 245.

10. De sancto Leonhardo.

1. Humi de tribulis novella rosula,
Omnium oculis stuporis gerula,
Praepollens inclitis beatus meritis
Leonhardus progreditur.

2. Gerens innoxiam salubri gratia
Hic innocentiam a pueritia
Multis vigiliis atque ieiuniis
Leges carnis persequitur.

3. Ferri compedibus quos vinctos noverat,
Piis precatibus protinus liberat,
Sic adest omnibus se invocantibus
Sospitatis dans gratiam.

4. Ipsius vernula, oppressus graviter
Fera per vincula, solutus leniter
Catenae sarcinam ferrique machinam
Sancti fert ad ecclesiam.

5. Alta de fovea, qua vir infoditur,
Arcaque lignea cum superponitur,
Sanctus adveniens, captum eripiens
Dat libertati pristinae.

6. Sic multis talia virtute redolens
Dat beneficia, sincere condolens,
Verbo mirificus, ope salvificus
Salvatoris in nomine.

7. Iuvamen porrigat suae clementiae,
Precatus dirigat ad regem gloriae,
Dentur ut praemia nobis in patria
Gaudiorum cum foenore.

8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria,
Nunc et in omni tempore.

B fol. 163 a. — 6, 2 wieder redolens Hs.

11. De sancta Martha.

1. Marthae sacris sollemniis
Clerus adludat cantibus,
Plebs gratuletur gratiis,
Exsultet caelum laudibus.

2. Almum laudamus hospitem
Marthae, te, Iesu Domine,
Usque ad terrae limitem
A solis ortus cardine.

3. Resuscitasti Lazarum
Precis huius praesidio
Depopulando tartarum,
Iesu, nostra redemptio.

4. Tuae crucis signaculo
Draconem necat impium
Salutem dans haec populo,
Rex Christe, factor omnium.

5. Hac in valle tam misera
Nostrarum sanas veterum
Culparum per hanc ulcera,
Conditor alme siderum.

6. Assit hic et in patria
Plena nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 170 b.

12. De sancta Petronella.

1. Petronellam caelestibus
Iungis choreis hodie
Multis faustam virtutibus,
Splendor paternae gloriae.

2. Invenisti mirabilem
In tui grege populi
Margaritam hanc nobilem,
Iesu, salvator saeculi.

3. Corde, ore et opere
Sibi sponsum et dominum
Quaesivit te summopere,
Iesu, corona virginum.

4. Virginitate floruit
Pudoris fulta lilio,
Sponsum te digne meruit,
Iesu, nostra redemptio.

5. In caeli per te floribus
Thronus datus floridior
Es ipsi cum virginibus,
Iesu, corona celsior.

6. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 163 b.

13. De ss. Simone et Iuda.

1. Firmamentum ecclesiae
Nova produxit sidera,
Fontem miremur gratiae
Talia dantem opera.

2. Iudas Mesopotamiam
Pontumque Deo dedicat,
Et per Aegypti patriam
Simon salutem praedicat.

3. Errore adhuc perfidam
Pariter suum dirigunt
Gressum ambo in Persidam,
Quam vitae verbis erigunt.

4. Principem Babylonicum
Baptismi mundant gratia
Populumque barbaricum,
Ceu quadraginta milia;

5. Idolorum pontifices
Tota permota patria
Virtutum hos opifices
Lucis torquent angustia.

6. Tales duces et praesules,
Talia luminaria,
Nos consolentur exsules
Hac in mundi miseria,

7. Reatus ut a sarcina
Liberati feliciter
Caeli carpamus limina
Cum angelis perenniter.

8. Honor patri ingenito
Eiusque unigenito,
Sit semper laus et inclito
Spiritui paraclito.

B fol. 169 b. — Nach Str. 5 Divisio.

14. De sancto Udalrico.

1. Solarem radium luce purissimum
Terrae dat gremium mundo gratissimum,
Gaudium exsulum, coronam praesulum,
Udalricum antistitem.

2. A pueritia hic innocentiam
Felici gratia tenet innoxiam,
Instans ieiuniis piisque studiis
Carnis elisit fomitem.

3. Prudenter laqueum devitat scelerum,
Virtutum clipeum contra pestiferum
Satanam protulit et ita propulit
Diras eius insidias.

4. Morum charismate notos laetificat,
Famae aromate omnes aedificat,
Verbis gratificat, ope fortificat
Contra cunctas molestias.

5. Marthae obsequia die fideliter,
Mariae studia nocte viriliter
Agebat pontifex, ne mille-artifex
Plaga mortis hunc feriat.

6. Non terrae gremio talentum creditum
Neque sudario velat absconditum,
Verum hoc variis dat nummulariis,
Multum ut lucrum faciat.

7. Superna sitiens Euge dominicum
Audit ingrediens conventum caelicum,
Stola primaria fultus et gloria
Cum gaudiorum foenore.

8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria
Nunc et in omni tempore.

B fol. 167. — 3, 1 laqueos.

II.

OFFICIA.

1. De Corpore Christi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie recolitur
   Festum gratiarum,
   In quo Christus sumitur,
   Panis animarum.

2. Christus panem tribuit
   Se cena finali,
   Comedi quem docuit
   Iubilo mentali.

3. Si quis edit dulciter
   Ex hoc pane vivo,
   Vivet in me iugiter
   Et in eo vivo.

4. Arae superponitur
   Isaac dilectus,
   Mente Christus editur
   Prae cunctis electus.

R. Angeli empyrei,
Homines cinerei
Verbum increatum
Edunt cum laetitia,
Plenum omni gratia,
Mundo toti gratum.

V. Panis corda iugiter
Cibans angelorum
Fit misericorditer
Foenum iumentorum.

Ad Magnificat.

A. Ave, manna angelorum,
Iesu, vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum,
Mala fugans omnia,
Corda nostra, proh, exusta
Culpae per incendium
Virtutum flore venusta
Fac, o cordis gaudium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus cum laudibus
Christum Deum et hominem,
Qui dat in escam mentibus
Suam carnem et sanguinem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Corrigat pestiferum
   Cor ut homo reus,
   Fructum salutiferum
   Se cordi dat Deus.

2. Fructu vivi olei,
   Frumenti cibantur,
   Annulo cum fidei
   Iusti subarrhantur.

3. O pars mei calicis
   Et hereditatis,
   Iesu, mundo sufficis
   Te totum dans gratis.

4. Nostrum pingue, Domine,
   Fiat holocaustum,
   De tuo dans sanguine
   Vitae nobis haustum.

5. Mensa nobis hodie
   Domini paratur,
   Tribulans ut facie
   Salutis frangatur.

6. In voce laetitiae
   Sonus epulantis
   In mensa cotidie
   Dei cibum dantis.

Responsoria.

1. Deus invisibilis
Factus est visibilis
Carne et localis,
Mortalis evaderet
Ut mortem et viveret
Deo immortalis;
V. Parat in dulcedine
Deus maesto mensam
Perplenam solamine,
Gratiam immensam.

2. O beatum incendium,
Quo Deus pater filium
Nobis dat in edulium
Contra mortis imperium!
V. Faciamus candida
Nostra vestimenta
Accedentes vivida
Christi sacramenta.

3. Dulcis Deus artifex,
Verbum carnem efficis
Artem per divinam,
Dulcem pius opifex
Menti nostrae conficis
Hoc ad medicinam;
V. In carne ac sanguine
Te das, quod es, Domine.

4. Melchisedech ordine
Sacerdos, o Domine,
Nostram ad salutem
Cibi sub velamine
Tuam plenam numine
Obumbras virtutem;
V. Manna pluis ecclesiae,
Pluis coturnices,
Splendor paternae gloriae,
Gaudeant felices.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altaris communio
Data ad salutem
Renovat in gaudio
Nostram iuventutem.

2. Nos altare, Domine,
Tuum satiavit,
Tuo cor in sanguine
Nostrum exsultavit.

3. Gloriosa civitas
Sion praedicatur,
In qua vera caritas
Deus humanatur.

4. Christus parvus, humilis
In humanitate,
Magnus et laudabilis
In divinitate.

5. Notum facis, Domine,
Tuum salutare
Volens mundum sanguine
Ipsius salvare.

Responsoria.

1. Qui meae carnis epulum
Edunt, adhuc esurient,
Sanguinis mei poculum
Qui bibunt, adhuc sitient,
Cordis vigent robore
Mystico in corpore
Nec unquam deficient.
V. Digne dignos satiat
Gratia divina,
Cum Christus se palliat
Veste frumentina.

2. Carnis meae pinguedine
Et sanguinis dulcedine
Fideles salvantur,
Indurati malitia
Credendi pertinacia
Perversi damnantur.
V. Qui ad corpus Domini
Indigne accedit,
Cani par non homini
Damnatus discedit.

3. Meae carnis ferculo
Sanguinisque poculo
Qui se digne cibat,
Eius sum refectio,
Ipse mea mansio,
Nam me bene libat.

V. Quicunque se reficit
Vivo caeli pane,
Ille nunquam deficit
Vivens in me sane.

4. Non dentem sed animum
Ad sumendum azimum
Panem praeparemus,
Istum fide credula
Atque mente sedula
Cibum ruminemus;
V. Iste panis sensificat
Cor nostrum et vivificat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Pane vitae alitur
Atquc intellectus,
Vera fide pascitur
Cum noster affectus.

Responsoria.

1. Devotis qui mentibus
Est vitalis esus,
Accepit cenantibus
Panem illum Iesus
Porrigens discipulis,
Quisque vivis epulis
Ut fiat obesus,
V. Et dixit: hoc facite
In mei memoriam
Offerentes debite
Salutarem hostiam.

2. Panem in meridie
Cum Ioseph comedimus
Mundi salvatore,
Sic Christum cotidie
Pura mente sumimus
Christiano more;
V. Hic panis venit de caelo
Frumenti absconsus velo.

3. Iesu panis fortificans,
Confirmans et vivificans
Ab omni languore,
Sana nos salubriter,
Comedamus iugiter
Ut te pleno ore;

V. Domine nos pabulo
Vitae ciba grato,
Signato in vitulo
Bene saginato.

4. Panem et carnes Eliae
Corvi portant bis in die
Sine neglegentia,
Omni die Deo gratum
Agnum sic immaculatum
Immolat ecclesia.
V. Sumit in iudicium
Panem Christi malus,
Qui bono remedium,
Vita est et salus.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Bibite, carissimi,
Et inebriamini
Ad mensam altissimi
Assistentes Domini.

Ad Benedictus.

A. Benedictus es oriens,
Qui ex alto progrediens
Dedisti te hominibus
Et devotis mentibus
Edere fecisti,
Largire virtutem,
Ut te comedentibus
Nobis cum caelestibus
Tribuas salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Da nostrum cotidianum
Panem nobis hodie
Tuam per divinam manum,
Iesu, princeps gloriae.

Ad Tertiam.

A. Cum sit eucharistia
Panis in figura,
Vitae tamen gratia
Latet ibi pura.

Ad Sextam.

4. Dulcis est memoria
Illi super omnia,
Qui mortem annuntiat
Christi, donec veniat.

Ad Nonam.

A. Sumpto digne sanguine
Domini lavamur
Et ab omni crimine
Prorsurs emundamur.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. O felix convivium,
Iesu, et conviva,
Nobis sis edulium,
Qui es salus viva.

2. Panem subcinericium
Comedens Elias
Tale per edulium
Suas complet vias.

3. Panis hordeaceus
Madian subvertit,
Cum panis virgineus
Se in nos convertit.

4. Delicias dat regibus
Pinguis Aser panis,
Congruit iste mentibus
Devotis non vanis.

Ad Magnificat.

A. Iesu, nostra felicitas
Summa et fontalis,
Spiritalis festvitas,
Iubilus mentalis,
Tuae carnis et sanguinis
Cibum das benignus,
Ut sit beatitudinis
Nostrae certum pignus.

B fol. 162 a sq. — In der 2. Nokturn ist in der Hs. eine Antiphon ausgefallen. — In Laud. Ad Bened. 4 fehlt vielleicht eine Silbe.

2. De sancto Achatio.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
Collaudans cum gaudio
Dedit decem milia
David, Dei filio.

2. Bethlehem propaginem
Istam generosam
Genuit, per sanguinem
Deo gloriosam.

3. Candidant in sanguine
Stolas suas agni
Martyres certamine
Et tropaeo magni.

4. Labiorum vitulos
Christo obtulerunt,
Portantes manipulos
Palmas acceperunt.

R. Decachordum psalterium
Martyrum decem milium
Iubilans canit caelicum
Deo in caelis canticum.
V. Chorus iste gloria
Fulgens et honore
Fuso caeli gaudia
Possidet cruore.

Ad Magnificat.

A. Ararath, cum gloria
Digne gratularis,
Tot quia praesentia
Martyrum ditaris,
Gloriaris merito
Felix hoc deposito,
Mons o salutaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Iubilemus gloriae
Regi, vero Deo,
Qui coronat hodie
Martyres tropaeo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Samson novus, princeps fortis,
Revehendo spolia
Martyrum de fauce mortis
Decem vexit milia.

2. Res mirandae, res novellae,
Plenae Dei opere,
De luto consurgunt stellae,
Violae de pulvere.

3. Qui de terra fecit caelum,
Angelum de homine,
Sanctos hos per crucis prelum
Novo signat nomine.

4. Martyrum te candidatus
Collaudat exercitus,
Iesu, tuus cum beatus
Debriat hos spiritus.

5. Pro iugo das libertatem
His, pro lege gratiam,
Pro figura veritatem
Et pro via patriam.

6. Triumphantes hos athletas
Tuo lotos sanguine
Ad vitae conducis metas,
Iesu, dulcis Domine.

Responsoria.

1. Romanae primicerius
Legionis, Achatius,
Augustis fugientibus
Stat et obstat milibus
Tantum cum novenis
Hostibus instantibus
Milibus centenis;
V. Sensus fugit, cor haesitat,
Vigor et virtus cespitat.

2. Tantis in angustiis
Victimant pro hostiis
Hoedum suis deis,
Sperantes propitium
Sibi patrocinium
Fieri ab eis;
V. Cor plus horum tabuit
Maiori defectu,
Optato cum caruit
Affectus effectu.

3. Milites cum deficerent
Desperatique fugerent
Tristes et imbelles,
Angelus: Christo credite,
Dixit, et ita caedite
Hostes et rebelles;
V. Credentes vincunt, Domine,
Hostes in tuo nomine.

4. Veri virtus Gedeonis
Gentem fugat aquilonis
Accensis lampadibus,
Istam Dominus cohortem
Vexit fidei ad sortem
Fugatis erroribus;
V. Tantae rei mutatio
Dextrae excelsi actio.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Aquae vini induunt
Congrue naturam,
Idolorum respuunt
Dum isti culturam.

2. Martyrum tot milia
Passibus virtutis
Currunt cum laetitia
Ad fontem salutis.

3. Martyres ad fortia
Bella animati
Felici victoria
Gaudent decorati.

4. Blandimenta noxia
Isti contemnentes
Supernorum gaudia
Merentur gaudentes.

5. Carnis per interitum
Hi quando plectuntur,
Beatorum meritum
Digne consequuntur.

6. Deus stola gloriae
Martyres decorat,
Pascit in meridie,
Praemiis coronat.

Responsoria.

1. Regina aromata
Austri et charismata
Defert Salem regi,
Dum mater ecclesia
Martyrum tot milia
Christi subdit legi,
V. Quibus Christus vita vitam
Sua morte dat cupitam.

2. Sol caelestis patriae
Lumen spargens gratiae
Aureos in clipeos,
Dominus hos milites
Fide fecit divites
Et cruore roseos.
V. Fortitudo gentium
Vere dissipatur,
Vertex per hos montium
Dum illuminatur.

3. Quinque reges gentium
Substrati sub pedibus
Gemunt Hebraeorum,
Gaudent Euphratensium
Victis isti regibus
Et Cadarenorum;
V. Illos crux praedonum punit,
Hos Christo crux Christi unit.

4. Opere laudabiles,
Merito mirabiles
Isti bellatores,
Non armis sed animis
Dantes lumen proximis
Redduntur victores;
V. In vaginam gladium
Suum ut miserunt,
Ad caeleste bravium
Fide pervenerunt.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Augetur laetitia
In regno caelorum
Istorum praesentia
Martyrum sanctorum.

Responsoria.

1. Milites principibus
Pro Christo ferocibus
Quando praesentantur,
Singuli in singulis
Suspendi patibulis
Crucis iudicantur;
V. Gemmae dantur suibus,
Oves lupis, canibus,
Heu, sancta iactantur.

2. Sancti cum lapidabantur,
In ora revertebantur
Saxa lapidantium,
Sic, dum virgis caedebantur,
Arefactae siccabantur
Manus flagellantium;
V. Illuc digne revertuntur
Fluctus, unde oriuntur.

3. Ista vasa aurea
In fornace ferrea
Plenius probata
Delata sunt omnia
Ad poli convivia,
Ubi sine termino
Obtinent eum Domino
Gaudia optata;

V. Horum spes est immortalis,
Nam habent Dei sub alis
Praemia beata.

4. Mari mersis hostibus
Fideles laetantur
Signatisque postibus
Sanguine salvantur,
Reddita primaria
Stola sic de alia
Stola securantur;
V. Martyres hi nobiles,
Caritate stabiles,
Angelis aequantur.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Martyres de clibano
Mundi sumpti tympano
Laudant et in organo
Dominum de Libano.

Ad Benedictus.

A. Benedictus es, Domine,
Tu fidei qui lumine
Sanctos hos suo sanguine
Tibi consecrasti,
Ipsorum contuberniis
Caelicolas sollemniis,
Christicolas suffragiis
Abunde ditasti.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Austri dulcis flamina
Germina fecundant,
Martyrum tot agmina
Caelestes secundant.

Ad Tertiam.

A. Gedeonis vellera
Rore infunduntur,
Martyres sic munera
Vitae sortiuntur.

Ad Sextam.

A. Morti se impendunt isti
Pro amore Iesu Christi,
Plus quam ad convivia
Currunt ad supplicia.

Ad Nonam.

A. Ampliavit viscera
Christus pietatis
Pro laeva sub dextera
Sanctis transmutatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Singuli in crucibus
Martyres adfixi
Fidei sub legibus
Stant in finem fixi.

2. Decem mutatoria
Missa Helisaeo
Signant, quod ecclesia
Mittit istos Deo.

3. Beatis coniubilant
Astra matutina,
Qui cruore rutilant
Hora vespertina.

4. Hi per patientiam,
Qua mundum vicerunt,
Supernorum gloriam
Laeti intraverunt.

Ad Magnificat.

A. Martyrum tot cunei
Passione rosei
Non tulela clipei
Sed virtute fidei
In Christo fundantur,
In caelesti curia
Vera in laetitia
Honore et gloria
Cum stola primaria
Merito ditantur.

A. Martyres vi rapiunt
Caelum Deo digni,
Sola Dei sapiunt
Tropaeo insigni.

A. Cumulantur gaudia
Per tot natalitia
Martyrum cum gloria
In caelesti patria.

B fol. 164 a sq. A. — Brev. ms. Campoliliense saec. 13. Cod. Campolilien. 7. add. saec. 15. B. — In 1. Vesp. A 2, 4 Deo fehlt B. — Ad Magn. A, 6 Felix fehlt B. — Ibid. 7 o fehlt. B. — In 1. Noct. A 1, 2 Eruendo B. — R 1, 4 scheint eine Silbe zu fehlen. — R 1, 8 ratio haesitat B. — R 3, 3 imbecilles B. — R 4 und alles weitere fehlt B.

3. De sancto Altmanno.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O mater ecclesia
Felix et fecunda,
Altmanni praeconia
Prome laetabunda.

2. Iugum sanctum teneris
Deo disponente
Portavit in umeris
Laeta quidem mente.

3. Minorat prae caeteris
Se sacer Altmannus,
Ut iungat hunc superis
Iubilaeus annus.

4. Ab hac valle lacrimarum
Iesu Christi gratia
Scandit gradus gratiarum
Ad poli fastigia.

R. Amictus est gemino
Amore hic pontifex
In cocco bis tincto,
Conformans se Domino
Virtuosus opifex
Intexto iacintho;
V. Huic pugnanti stadio
Cessit hostis gladio
Salutis accincto.

Ad Magnificat.

A. Gaude, felix Patavia,
De Saxonum prosapia
Pulchre laureata,
Chotwicensis ecclesia,
De Altmanni praesentia
Laetare ditata,
Gratularis merito
Tanto quae deposito
Digna collaudaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Christum regem,
Salvatorem inopum,
Dantem suum super gregem
Altmannum episcopum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altmannus consilia
Sprevit impiorum
Vias cum laetitia
Currens antiquorum.

2. Contra pium impie
Impii cur fremunt,
Barathri quem bestiae
Nunc et semper tremunt?

3. Invocat iustitiae
Praesul iste Deum,
In nexu maestitiae
Qui dilatat eum.

4. Verba huius percipis
Et voces clamorum,
Dum per eum diripis
Castra fortiorum.

5. Honore et gloria
Hunc, Deus, coronas,
Huic cum super omnia
Potetatem donas.

6. Confidens in Domino
 Pontifex sacratus
 Intrat sine termino
 Caelos laureatus.

Responsoria.

1. Altmannus de Saxonum
 Gente natus consonum
 Saxo nil gerebat,
 Stella scintillantior,
 Balsamo praestantior,
 Moribus fulgebat;
V. Mundus fore pectore
 Pariter et corpore
 Totus gestiebat.

2. Scriptis theologicis
 Atque philosophicis
 Vir sanctus pollebat,
 Nec suo hoc nomini,
 Sed divino numini
 Totum ascribebat;
V. De gazophylacio
 Tantae abundantiae
 Pio ditat studio
 Filios ecclesiae.

3. Non Altmannus sapuit
 Magis, quam oportuit,
 Et, quantum decebat,
 Fastui scientiae
 Non, sed conscientiae
 Quia intendebat;
V. Non ipsum inflabat
 Artium scientia
 Nec mundi prudentia,
 Sed plus adornabat.

4. Sicut Aaron vocatus
 Assumebat praesulatus
 Baculum et annulum,
 Non aspirans ad honorem,
 Sed ad oneris laborem
 Se praebebat famulum;
V. Maior factus de minimo
 Non maiorem
 Sed minorem
 Exhibet in maximo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
 Praesul sanctus iste
 Transfertur ad gloriam
 Digne tuam, Christe.

2. Decorem et gloriam
 Ponis super eum,
 Quem ad caeli patriam
 Fers athanateum.

3. Portas vestras tollite,
 Principes superni,
 Praesulem suscipite
 Regis sempiterni.

4. Nuntiavit opera
 Miserentis Dei,
 Ideo ad aethera
 Fit dux Deus ei.

5. In polorum atriis
 Antistes beatus
 Habitabat gratiis
 Multis adornatus.

6. Florens floret, floruit
 Altmannus ut palma,
 Dei ergo meruit
 Subire agalma.

Responsoria.

1. Immolavit vitulum,
 Suum cum corpusculum
 Caste custodivit,
 Spreta castrimargia
 Sana parcimonia
 Se caute nutrivit;
V. Carnis suae carnifex,
 Felix iste pontifex
 Se mundo contrivit.

2. Movet patrem caelicum
 Agellum dominicum
 Urticis vastari,
 Conspicatur triticum
 Quando evangelicum
 Passim suffocari;

V. Herbas iubet spurias
Urticasque noxias
Statim exstirpari.

3. Impugnabant praesulem
Suae sortis exsulem
Carnalis lanistae,
Qui caudam cum hostia
Finali constantia
Offert tibi, Christe.
V. Noluit incestui
Placere sed iussui
Tuo praesul iste.

4. Sicut David filium
Cum incursu hostium
Fugit eiulando,
Altmannus sic filiis
Cessit adversariis
Pro his lamentando;
V. Papae petit curiam
Praesulatus gloriam
Illi resignando.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Hymnis, psalmis, canticis
Celebrare festa
Altmanni pontificis
Nobis, Iesu, praesta.

Responsoria.

1. Volatu praecipiti
Altmanni ut capiti
Columba insedit,
Viso signo gratiae
Praesulem Pataviae
Ipsum papa dedit;
V. De Romana curia
Altmannus cum gloria
Gratiosus redit.

2. Marthae ministeria
Salubri industria
Praesul exhibebat,
Mariae convivia
Cordis cum laetitia
Iugiter habebat;
V. Cum priore vigilat
Felici labore,
Cum secunda iubilat
Caelesti amore.

3. Aqua dum adponitur,
In vinum convertitur
Praesulis in mensa;
In stuporem vertitur
Plebs, et vox attollitur
Cum laude immensa;
V. Ecce, mirabilia
Vetera novantur,
In vini solacia
Aquae permutantur.

4. Septena immersio
In Iordanis fluvio
Naaman mundavit,
Praesulis ablutio
Feminam a vitio
Leprae delepravit;
V. Mirum miro iungitur:
Puella leprosa
Sospitati redditur
Sorte gratiosa.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctum istum induit
Dominus decore,
Cui partam tribuit
Sedem in honore.

2. Cordis in laetitia
Domino servivit,
Cuius quidem gaud a
Laetus introivit.

3. Tua, Christe, dextera
Altmannum suscepit
Atque super aethera
Regnare praecepit.

4. Mundo praesul corpore
Quia munde vixit,
Dominum in pectore
Mundo benedixit.

5. Non est illi similis
Praesuli inventus,
Quem senectus humilis
Laudat et iuventus.

Ad Benedictus.

A. In domo ecclesiae
Luminare hodie
Magnum est incensum,
Altmannus magnificus,
Opere mirificus,
Lumen dans immensum;
Ad opus virtutis
Huius prece erige,
Iesu, nos et dirige
In viam salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. De virtute iugiter
Ibat in virtutem
Altmannus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Tertiam.

A. Non hic mercenarius
Nec lupus crudelis,
Sed fuit vicarius
Domini fidelis.

Ad Sextam.

A. Claudis gressum reparat
Et mutis loquelam,
Surdis aures reserat
Aegris dans medelam.

B fol. 168 a sq.

Ad Nonam,

A. Caecis visum praebuit,
Fugavit daemonia
Plurimisque adfuit
Plura per remedia

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erogavit triticum
Altmannus insignis
Conservis dominicum
Et verbis et signis.

2. Sospitates corporum
Aegrotis praestabat,
A labe facinorum
Animas mundabat.

3. Digne in memoriam
Vertitur cunctorum
Praesul, qui ad gloriam
Transiit sanctorum.

4. Conregnans caelestibus
Apud regem caeli
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

Ad Magnificat.

A. Coruscans meridies,
Gaudiosa requies,
Viva salus omnium,
Plenum cordis gaudium,
Iesu, pax aeterna,
Altmanni antistitis
Precibus et meritis
Da cum sanctis omnibus
Nobis te colentibus
Gaudia aeterna.

4. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudeat ecclesia
   Annae de natali,
   Trahentis exordia
   De stirpe regali.

2. Viro iuncta socia
   Nexu coniugali,
   Boni tantum conscia,
   Morbo carens mali.

3. Praeceptis legalibus
   Tota intendebat
   Nec ullis erratibus
   Ab his secedebat.

4. Extendit ad fortia
   Felix ista manum,
   Sic in innocentia
   Mundum vicit vanum.

R. De spina Hebraica,
De stirpe Davidica,
Recens surgit rosa,
Mundo dans primordium,
Salutis exordium,
Anna generosa.
V. Mariam haec genuit,
Miserorum scutum,
Quia semper viruit
In donis virtutum.

Ad Magnificat.

A. Magnificent vigiles
Exaltantem humiles
Deum omnes gentes,
Ut Annae precatibus
A cunctis reatibus
Nostras mundet mentes.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

In tam sacro sollemnio
Matris matris Dei
Adoremus in gaudio
Deum iubilaei.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ex ore infantium
   Deus laudem perficit,
   Per Annae coniugium
   Satanam cum deicit.

2. Hoc in sole posuit
   Suum tabernaculum,
   Salvare dum voluit
   Suum Deus populum.

3. Deus, super maria
   Qui terram fundavit,
   Gratiam pro gratia
   Annae cummulavit.

4. Prae suis consortibus
   Oleo laetitiae
   Hanc iunctam caelestibus
   Deus unxit hodie.

5. Suum tabernaculum
   Dominus sanctificat,
   Annae cor cum lectulum
   Sibi soli dedicat.

6. Magni regis civitas,
   Anna laetabunda,
   Omnibus sterilitas
   Tua est fecunda.

Responsoria.

1. Novella lux exoritur
   Fulgore grato rutilans,
   In gaudium plebs tollitur
   Novellas laudes iubilans;

V. Ad Annae natalitia
Nova fulgent sollemnia.

2. Felici origine
   Sacra de propagine
   Anna sumpsit ortum,
   Vita cuius inclita
   Nobis atque merita
   Vitae praestent portum;

V. O felix nativitas,
Qua paratur,
Quae speratur,
Aeterna felicitas.

3. Annos Anna pubertatis
Dignis currens cursibus
Viro paris honestatis
Legis nubit ritibus;
V. Ioachim haec desponsata,
Purpurata et ditata
Floret aequis moribus.

4. Actus vitantes obscaenos
Caelibi coniugio
Annos simul per bis denos
Pio vivunt studio,
V. Ambo denique nobiles,
Sed ventris fructu steriles.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divina iustitia
De caelo prospexit,
Sorte multifaria
Quae Annam protexit.

2. Sanctis sunt in montibus
Annae fundamenta,
Quae semper virtutibus
Vivebat intenta.

3. Novum Deo canticum
Conemur cantare,
Ad carmen hanc caelicum
Dignanti vocare.

4. Lux iustis exoritur
Et rectis laetitia,
Cunctis enim nascitur
Anna, Dei gratia.

5. Dominus mirabilis
Fecit mirabilia,
Anna cum laudabilis
Surgit ad caelestia.

6. Domini terribile
Nomen et beatum
Tenuit cor nobile
Annae frequentatum.

Responsoria.

1. Rei suae substantiam
Devota consuetudine
Dant partitam trifariam
Vivi Dei pro nomine:
V. Partem dant egentibus,
Partem sacerdotibus,
Partem suis usibus.

2. Horum vita fuit grata
Deo et caelestibus,
In virtute solidata
Complacens hominibus,
V. Dei placet filio
Non indigne
Sed tam digne
Rosa iuncta lilio.

3. Vovent, ipsis si daretur
Nuptiarum praemium,
Ipsum quidem offerretur
In Dei servitium;
V. Hoc tribus sollemniis
Quaerunt sacrificiis
Et piis officiis.

4. Ioachim sacrificium
Ferens audit opprobrium
Infecunditatis
Et fugit et absconditur
Nec ad suos regreditur
Flos simplicitatis,
V. De cuius absentia
Quasi demens
Anna fremens
Maeret prae angustia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Mundi decens orbita,
Gratulans laetare
Celebrando inclita
Festa Annae clarae.

Responsoria.

1. Angelus hos consolatur,
Eis dum vaticinatur
Nascituram filiam
Mundo dantem gratiam,
Angelis laetitiam,
Trinitati gloriam;
V. Spargit ut sol radium,
Pariet haec filium
Vitae dantem bravium.

2. Angeli pollicitis
Mutuisque monitis
Dabant demum fidem,
Datis rationibus
Multis de sterilibus,
Nam nutabant pridem;
V. Pactum post angelicum
Securantur,
Praestolantur
Partum tam magnificum.

3. Anna tandem filiam
Peperit eximiam,
Maeror terminatur,
Fugatur opprobrium,
Cumulatur gaudium,
Risus frequentatur.
V. O grata sterilitas,
Quam secundat
Et fecundat
Tantae prolis dignitas!

4. O felix commercium,
O caelebs coniugium
Ioachim et Annae,
Qui de stirpe regia
Nati plenam gratia
Gignunt arcam mannae!
V. Felices hi gemini,
Deo cari,
Mundo clari,
Nulli dati crimini!

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Annam sacram induit
Dominus decore,
Semper enim viruit
In eius amore.

2. Omnis terra, mentibus
Deo iubilate
Et Annae virtutibus
Sanctis vos ornate.

3. Domini ut gloriam
Laeti videamus,
Vigiles ad latriam
Cum Anna vivamus.

4. Deo benedicere
Quia novit Anna,
Digna modo sumere
Est divinum manna.

5. Miris pro virtutibus
Annae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

A. In domo ecclesiae
Sol refulsit gratiae,
Luce radiosa
Anna gratiosa;
Iesu, cuius inclitis
Precibus et meritis
Nos ex alto visita
Cuncta delens debita
Nostra criminosa.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Laudibus tripudia
Coniungamus omnes
Annae natalitia
Colentes insomnes.

Ad Tertiam.

A. Dives Anna moribus
Stirpe et virtute
Sit et dives precibus
Pro nostra salute.

Ad Sextam.

A. Virtutum monilibus
Anna decorata
Iungitur caelestibus
Deo semper grata.

Ad Nonam.

A. Prece tuae dulcis avae,
Annae beatissimae,
Libera nos omni a vae,
Iesu benignissime.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Annae celebramus,
Omnem ut miseriam
Per hanc evadamus.

2. Fructum fert tricesimum,
Divinum thesaurum,
Excedentem plurimum
Argentum et aurum.

3. Floruit virtutibus
Et decore morum
Per viam in omnibus
Currens mandatorum.

4. Nulli parens crimini,
Anna o benigna,
Mater matris Domini
Fieri es digna.

Ad Magnificat.

A. Abraham in semine
Pepegisti, Domine,
Nos omnes salvare;
Annae ergo precibus,
Ut iurasti patribus,
Nostri memorare.

B fol. 165 b sq. — Das Officium findet sich bereits, doch mit Abweichungen, aus einem Lilienfelder Breviere mitgeteilt Anal. XXV, 69 ff.

5. De sancto Bartholomaeo.

In 1. Vesperis

Antiphonae.

1. Gaude, mater ecclesia,
Nam Bartholomaei
Celebramus sollemnia,
Praeelecti Dei.

2. Mittitur in Indiam
Summi verna regis,
Praedicet ut gratiam
Ibi novae legis.

3. Mutescunt simulacra
Eius ad ingressum,
Dirigunt ad lavacra
Christi Indi gressum.

4. Linguae suae aratro
Aegras sanat mentes,
Indorum de barathro
Multas salvans gentes.

5. Aegro curam populo
Confert sospitatis
Eique incredulo
Fidem trinitatis.

R. Quanto plus deprimitur,
Cedrus plus erigitur
Motu naturali,
Modo quidem tali
Quem torquet diabolus,
Plus floret apostolus
Omnis expers mali.

V. Fustigatus caeditur
Et pelle exuitur
Ordine brutali.

Ad Magnificat.

1. Iesu, dulcis Domine,
Tam sancti oramine
Solvens a ligamine
Multorum errorum,
Nos tua duc plasmata
Diva ad agalmata,
Colamus ut sabbata
Tecum sabbatorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Exsultat viriliter
Sicut gigas, Christe,
Ad currendam iugiter
Viam iustam iste.

2. Calcantem miseriae
Mundi huius lutum
Caelis dedit hodie
Dominus virtutum.

3. Principum consilia
Deus reprobavit,
Horum quando studia
Per hunc confutavit.

4. Cordis iste vocibus
Ad Deum clamavit,
Et de tribulantibus
Eum liberavit.

5. Principem constituit
Super omnem mundum
Deus, sicut voluit,
Sanctum istum mundum.

6. Deo nostro psallite,
Psallite gaudenter,
Cum hoc sancto psallite
Cuncti sapienter.

Responsoria.

1. Bartholomaeus beatus
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,
Daemones mox obmutescunt,
Hoc Indi viso stupescunt,
Nova laus attollitur;
V. Signa et prodigia
Cumulantur
Et novantur
Dei mirabilia.

2. Habebat eximiam
Vesanam rex filiam
Mirae speciei,
Quam sanam Polimio
Regi a daemonio
Reddidit vir Dei;
V. Nova surgunt gaudia,
Plebs miratur,
Gratulatur
Rex sanata filia.

3. Nobili quidem thesauro,
Argento, gemmis et auro
Honorandus quaeritur,
Quaeritur nec reperitur,
Quia, ubi sit, nescitur,
Quaerens omnis fallitur.
V. Perplures electum
Sollerter ex milibus
Votis non imparibus
Requirunt dilectum.

4. Adest mane clanculo
Sanctus in cubiculo
Solus soli regi;
Quare, inquit, talia
Mihi das, contraria
Quae sunt Dei legi.
V. Qui terrena sapiunt,
Ista quaerunt,
Sed non erunt
Mea, quae decipiunt.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Huius tui, Domine,
   Ob preces amici
   Turris sis a turbine
   Nobis inimici.

2. In Deo laudabitur
   Digne iste iustus,
   Laudum decorabitur
   Floribus venustus.

3. Beatus est, Domine,
   Hic, quem elegisti,
   Quem in tuo sanguine
   Tibi conscripsisti,

4. Peccatorum cornua,
   Deus, confregisti,
   Quos virtute strenua
   Huius prostravisti.

5. Nuntiat iustitiam
   Dominantis caeli
   Viam dans ad patriam
   Populo fideli.

6. Dei testimonia
   Quia custodivit,
   Gaudia caelestia
   Laetus introivit.

Responsoria.

1. Legem evangelicam
   Fidemque catholicam
   Os Bartholomaei
   Principi proposuit
   Modum et exposuit
   Incarnati Dei,

V. Rex ab idolatria
   Ut recedat,
   Deo credat,
   Qui creavit omnia.

2. Pontifex cum subdolo
   Libas libat idolo,
   Daemon vocem dabat:
   Cessate, o miseri,
   Ne vos ignis inferi
   Sicut me invadat;

V. Ligat infeliciter
   Angelus me Dei,
   Confixerunt turpiter
   Quem cruci Iudaei.

3. Daemon frangit statuam,
   Gentem per quam fatuam
   Morbo dementavit,
   Sua fracta propere
   Reliquas diruere
   Statuas hiavit.

V. Idolis gentilitas
   Cum libavit,
   Cruciavit
   Magis hanc infirmitas.

4. Oculis daemonium
   Dei servus omnium
   Pernox praesentavit:
   Ecce, inquit, comminus
   Vester astat dominus,
   Qui vos fascinavit;

V. In desertum pervicax
   Fugat brutum
   Tam versutum,
   Sit ut ad nil efficax.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Cantica laetitiae
   Meritis praecelsis
   Vir mirandae gratiae
   Psallit in excelsis.

Responsoria.

1. Opere mirifico,
   Precatu salvifico
   Tunc Bartholomaeus
   Sospitati credulum
   Dat aegrotum populum,
   Laudaturque Deus;

V. Rex cum omni populo
Christi quidem
Sumit fidem
Hoc viso miraculo.

2. Iacto diademate
Sancto doctus pneumate
Rex Bartholomaeum
Corde totus credulo
Aemulatur sedulo
Non relinquens eum;
V. Vitae quaerens bravium
Diadema
Calcat, schema
Flocci pendit regium.

3. Regis frater dyscolus,
Ut assit apostolus,
Iubet dicens sibi:
Cur fallendi vinculo
Perversum cum populo
Subdis regem tibi?
V. Sanctus ait subito:
Non perverti,
Sed converti
Verbi Dei merito.

4. Dire valde fustigatur
Et vivus excoriatur
Omni carens vitio
Tiro Dei gloriosus,
Martyr quoque pretiosus,
Caeli dignus solio;
V. Gaudiosus civium
Mira palma
Ad agalma
Transmigrat caelestium.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. De locis diabolus
Cedit orientis,
Adest dum apostolus
Virtutum augmentis.

Ad Benedictus.

A. Benedictus, Domine,
Es, Indos longinquos
In tuo qui nomine
Fecisti propinquos,
Populum tam dyscolum
Tuum per apostolum
Ad salutem vehis,
Cuius patrociniis
Caeli nos collegiis
Iunge iubilaeis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Primum regnum gloriae
Prudenter quaesivit,
Gaudenter hoc hodie
Felix introivit.

Ad Tertiam.

A. Victimandus tacuit
Vir tropaei magni
Et os non aperuit
Ritu mitis agni.

Ad Sextam.

A. Privatus exuviis
Agnus sine felle
Aeternis pro praemiis
Pellem dat pro pelle.

Ad Nonam.

A. Maximum congeritur
Gaudium in caelis,
Cum comes adicitur
Illis tam fidelis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, florens India,
Felix ac beata,
Tanti per insignia
Sancti decorata.

2. Effugat diabolum
Deus plenum sorde
Suum per apostolum
Ab Indorum corde.

3. Aegrotis remedia
Praestans potiora
Cunctis beneficia
Donat largiora.

4. Congregat in horrea
Omnia cernentis
Multos iacta palea
Fructus multae gentis.

5. Collaudant victoriam
Huius militantis,
Mirantur praesentiam
Cuius triumphantis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus hominum
Redemptorem et dominum
Vincentem in ligno,
Bartholomaei iugibus
Absolvat interventibus
Ut nos a maligno.

B fol. 170 b sq. — Es fehlt das Invitatorium. — Ad Prim. A, 3 Gaudenter hoc hoc hoc Hs.

6. De sancto Colomanno.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
Colomanni festa
Colit cum laetitia,
Cuncta cedant maesta.

2. Colomannus exsulat
De terra Scotorum,
Morte fera strangulat
Quem gens Noricorum.

3. Infamat suspicio
Falsa hunc beatum
Decernens suspendio
Reum Deo gratum.

4. En, succumbit veritas
Cedens falsitati,
Vim furens iniquitas
Facit aequitati.

R. Virtus theologicis
Tribus circulatur,
Quattuor politicis
Circulus quadratur,
Ab his septem parvulus
Iste Dei famulus
Nunquam flectebatur;

V. Septem sancti spiritus
Donis sic ditatus,
Ut septem virtutibus
Fulget laureatus.

Ad Magnificat.

Gaude, florens Austria,
De Scotorum germin
Decenter ornata,
Beata per omnia
Colomanno sanguine
Martyris ditata;
Digne plane gratularis,
Quae de tam egregiis
Et sacris reliquiis
Felix praedicaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus latria
Dominum caelorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Novus David impiis
   Se non conformavit,
   Nec se pestilentiis
   Ullis deformavit.

2. Quare fremunt impiae
   Contra iustum gentes,
   In eum malitiae
   Dentes acuentes?

3. Dominus mirificum
   Sanctum suum fecit,
   Per quem, quod tabificum
   Fuerat, refecit.

4. Scuto tuo, Domine,
   Bonae voluntatis
   Hunc in caeli culmine
   Gemmis ornas gratis.

5. Omnia sub pedibus
   Eius subiecisti,
   Gratiis quem dulcibus,
   Iesu, praevenisti.

6. Iustus qui iustitiam
   Dominus dilexit,
   Iustum iuste patriam
   Ad iustorum vexit.

Responsoria.

1. Ardens quasi facula
   Colomannus fabula
   Tactus Noricorum,
   Explorator proditur,
   Tormentis afficitur
   Verberum multorum;
   V. O Iesu, cur sol fulgidus
   Livore fit tam lividus?

2. Ad tribunal iudicis
   Stans verbis veridicis
   Sese tuebatur,
   Verba suffert aspera,
   Poenae plura genera,
   Nec sic movebatur;
   V. In flammis edacibus
   Aurum depuratur,
   Multis passionibus
   Martyr hic probatur.

3. Flagris duris caeditur
   Et saxis concutitur
   Dulcis martyr iste,
   Serram addunt cruribus
   Cum tormentis pluribus
   Brutales lanistae;
   V. Quem post tot martyria
   Dulci cum laetitia
   Ducunt ad caelestia
   Caeli citharistae.

4. Pravitatis milites,
   Satanae satellites,
   Clientes Averni
   Appendunt ad stipitem
   Colomannum, militem
   Principis aeterni;
   V. Victimandus tacuit
   Martyr iste magnus
   Et os non aperuit
   Mutus velut agnus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Colomannus proximo
   Malum nullum fecit,
   Sed laeto se animo
   Omnibus subiecit.

2. Domine, laetabitur
   In tua virtute
   Iustus et ditabitur
   Aeterna salute.

3. Ipse est rex gloriae,
Dominus virtutum,
Dans in caelis hodie
Isti locum tutum.

4. In Deo laudabitur
Iustus sine sorde
Simul et laudabitur
Omnis rectus corde.

5. Laus decet et gloria
Te, Deus deorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.

6. Iustus iste floruit
Et floret ut palma,
Quem tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Aspernans opprobria
Manum dat ad fortia
Martyr gloriosus,
Cohaerens constantiae
Nec cedit iniuriae
Corde generosus,
V. Pede currit praepeti,
Vivat ut in perpeti
Vita gaudiosus.

2. Virum evangelicum
Istum sicut triticum
Satanas cribravit,
Quem cum binis impiis
Apertis pro vitiis
Cruci mancipavit;
V. Ecce, iustum quomodo
Et quali incommodo
Cum iniquis stravit.

3. Solem mundi supprimere
Fallaces et opprimere
Conantur insontem,
Mundus nequit abscondere
Iustum, quem vult extollere
Deus super montem;
V. Ad vitalem iste fontem
Venit currens iugiter
Per virtutum pontem.

4. A vesanis resteo
Suffocatur laqueo
Vir in fide fortis,
Finitur suspendio
Nullo nocens vitio
Causa carens mortis;
V. Qua suspensus fuerat,
Floreret ut restis,
Meritis acceperat
Dignus Deo testis.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Colomannus, gratia
Felix et insignis,
Fulget in ecclesia
Meritis et signis.

Responsoria.

1. Mens rimetur stupida,
De carne quod arida
Cruor calens manat,
Membra paralytica
Virtute salvifica
Qui recenter sanat;
V. Tanta mirabilia,
Domini magnalia,
Omnis lingua canat.

2. Corpus in Hungariam
Sanctum in angariam
Regni ferebatur,
Quod paulo post Norici
Ut resumant, supplici
Prece rex precatur.
V. Sequebatur siccitas
Et terrae sterilitas,
Fames et mortalitas
Dira grassabatur.

3. Fenestram fur ecclesiae
   Intrans ob rapinam
   Sua mutata facie
   Recepit ferinam;
   Omnis concurrit populus,
   Omnis stupescit oculus
   Faciem caninam.

V. Ad tumbam sancti ducitur
   Populo orante,
   Vultus humanus redditur
   Deo miserante.

4. Abscondi non potuit
   Virtutum lucerna,
   Quam lucere voluit
   Iesus, lux aeterna,
   Filiis ecclesiae
   Lumen ut det gratiae
   De luce superna.

V. Colomannus roseo
   Hunc mundum cruore
   Illustrat et niveo
   Resplendet candore.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Per te post sinistrae grata,
   Colomanne, munera
   Amplexetur nos beata
   Dei vivi dextera.

Ad Benedictus.

A. Colomanne, porrige
   Manum et nos erige
   Ad opus virtutis,
   Vitam nostram corrige
   Et in viam dirige
   Pacis et salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Caeci, claudi, surdi, muti
   Colomanni gratia
   Sospitati restituti
   Sunt; Deo sit gloria.

B fol. 164b sq.

Ad Tertiam.

A. Pollex pedis, latus, sura
   Iusti huius hominis
   Copiam sine mensura
   Profudere sanguinis.

Ad Sextam.

A. Huius caro forcipe
   Finditur vorante
   Nec turbatur principe
   Caelesti donante.

Ad Nonam.

A. Virtutum charismata
   Spargens potiorum
   Gaudenter ad sabbata
   Migrat sabbatorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colomannus in agone
   Stetit indeficiens,
   Spe mercedis et coronae
   Ad mortem oboediens.

2. Vere dulcis hic athleta
   Christi fore meruit,
   Qui subire letum laeta
   Mente non abhorruit.

3. Nullus sic famelicus
   Festinat ad epulum,
   Ut hic homo caelicus
   Currit ad patibulum.

4. Inter manus hostium
   Deo factus hostia
   Caeli subit ostium
   Restea per ostia.

Ad Magnificat.

A. Iesu, relaxa debita
   Per Colomanni merita
   Nostrae corruptelae,
   Pietate inolita
   Bona reforma perdita,
   Fons omnis medelae.

7. De sancta Dorothea.

In 1. Vesperis.

R. Ave, o veris primula,
Christi sponsa et filia,
Dorothea iuvencula,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.
V. Lava nos a culpae faece,
Dulcis virgo, tua prece
Et ab omni macula.

Ad Magnificat.

A. Gaude, Cappadocia,
Proprio de germine
Pulchre insignita,
Felix super omnia,
Dorotheae sanguine
Virginis munita,
Digne plane gloriaris,
Tantis quae reliquiis
Quam Croesi divitiis
Plus locupletaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae coronantem
Dorotheam hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Famosam Fabricius
Vocans Dorotheam
Tribunali ocius
Suo sistit eam.

2. Diis nostris te ponere
Iubeo libamen,
Ut evadas libere
Durum cruciamen.

3. Decrevi contemnere
Poenas temporales,
Queam ut effugere
Prorsus gehennales.

Responsoria.

1. Orbis monarchia, plaude,
Diem cole dignum laude
Dorotheae virginis,
De virtute in virtutem
Quae cucurrit ad salutem
Sacri ductu numinis.
V. Nituit virtutibus
Et morum fulgore,
Devotis operibus,
Gemino amore.

2. Angue praeses nequior,
Bellua horridior,
Sisti tribunali
Hanc hortans, diis credere
Puerosque gignere
Ritu coniugali.
V. More virginali
Horruit haec nuptias
Carnisque spurcitias,
Expers omnis mali.

3. Rosam innocentiae,
Florem pudicitae
Lutosis peccatis
Molitur inficere,
Conatur polluere
Dux impuritatis,
V. Passione roseam
Fastu vanitatis,
Puritate niveam
Actu voluptatis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In catasta sistitur,
   Libet sic ut deis,
   Sed nec sic convertitur
   Neque libat eis.

2. Constans et intimida
   Nec interrogata
   Voce clamat vivida:
   Mihi sunt haec grata.

3. Praeses, quod vis, facito,
   Mortem sustinere
   Pro Christo non dubito,
   Quem quaero videre.

Responsoria.

1. En, Christetam cum Callista
   Fidei reformat ista
   Felici consilio,
   Non, ut haec audivit praeses,
   Est ad harum poenas deses,
   Quas necat incendio.

V. Hae pro te sunt geminae
   Margaritae
   Non invite
   Passae, Iesu Domine.

2. In catastam dum levatur,
   Christum laudans gloriatur
   Praedulci laetitia,
   Lingua proloquens diserta
   Ratione docet certa
   Idola daemonia:

V. Nec vident nec audiunt,
   Nec fantur nec sentiunt,
   Sed sunt immobilia.

3. Ove virgo mitior,
   Columba simplicior
   Sed intemerata,
   Poenarum innumera
   Auge, inquit, genera
   Mihi, praeses, grata.

V. Auditis Fabricius
   His furit ut ebrius
   Mente venenata.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Viro debes nubere
   Et secum laetari
   Puerosque gignere
   Atque convivari.

2. Aspernor spurcitias
   Mariti mortalis,
   Nam despondi nuptias
   Sponsi immortalis.

3. Huius sponsi foedera
   Nunquam irritabo,
   Sed ad eius latera
   Me semper aptabo.

Responsoria.

1. Haec suis lateribus
   Accensis lampadibus
   Praesidi insultat,
   Caesa palmis facie
   Laudes Christi gratiae
   Canit et exsultat.

V. In tantis suppliciis
   Virgo ridet,
   Praeses stridet
   Poenis cordis nimiis.

2. Ad mortem cum ducebatur,
   Ad eam sic loquebatur
   Subsannans Theophilus:
   Sponsi tui de vireto
   Mala, rosas mihi peto,
   Sint ut mihi iubilus.

V. Ad haec sponsa Christi:
   Plane ita faciam
   Neque te decipiam,
   Mittam, quae petisti.

3. Puer illa decollata
Rosas dans et mala grata
Loquitur didascalo:
Dorothea tibi misit
Haec de sacro, ceu promisit,
Sui sponsi hortulo.
V. Viso stupens xenio
Mox hic credit, Domine,
Et pro tuo nomine
Plexus cadit gladio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dorothea virginem
Christum imitatur,
Aspernatur hominem,
Ut Deo fruatur.

2. Ecce, Dei munere
Plena, res novella,
Consurgit de cinere
Terrae fulgens stella.

3. Alabastrum frangitur,
Redolet unguentum,
Granum terra moritur,
Multum dat frumentum.

4. Militavit dulciter
Dorothea Deo,
Ideo feliciter
Regnat iam cum eo.

5. Choreis caelestibus
Fruens iubilaea
Nostris pro reatibus
Ora, Dorothea.

Ad Benedictus.

A. Benedictus gloriae
Es palmam victoriae
Rex qui tribuisti
Dorotheae, stabilem
Quam, vi quoque fragilem,
Vincere fecisti
Praesidis virtutem;
Cuius nobis precibus
Confer deprecantibus
Clementer salutem.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colant cum laetitia
Mentes iubilaeae
Annua sollemnia
Sanctae Dorotheae.

2. Laudis vulgat titulus
Huius castitatem,
Omnis stupet oculus
Tantam sanctitatem.

3. Scandens super sidera
Felix Dorothea,
Precatu nos libera
A culpa letea.

4. In loco agalmatum
Cum Deo deorum
Sabbatiza sabbatum
Laeta sabbatorum.

5. Nos eius pro sanguine,
Quem pro te impendit,
Fac adire, Domine,
Caelos, quos ascendit.

Ad Magnificat.

A. Castitatis annulo,
Sanctitatis podere,
Caritatis osculo,
Pietatis opere
Fulta, sponsa Iesu,
Dorothea, iugibus
Tuis nostra scelera
Deterge precatibus
Et in morte libera
Daemonis ab esu.

B fol. 172a sq.

8. De sancto Erasmo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O Sion eximia,
   Personando plaude,
   Erasmi sollemnia
   Digna colens laude.

2. O Erasme, fidei
   Pugil, per te gentes
   Meruerunt provehi
   Ad caelos gaudentes.

3. O qui pellis citharam
   Das poenis plagarum,
   Sic evertens Sisaram
   Ducem tenebrarum!

4. O martyr et pontifex,
   Obsta multa prece,
   Ne nos mille-artifex
   Culpae fuscet faece.

5. O decus ecclesiae,
   O norma virtutis,
   Duc nos via gratiae
   Ad fora salutis.

R. Gaudet Anastasius,
A morte cum filius
Suus suscitatur,
Risus frequentatur,
Deum plebs dignificat,
Erasmum magnificat,
Credit et laetatur.
V. Baptismi tunc gratia
Restituti
Sunt saluti
Quadraginta milia.

Ad Magnificat.

A. O mater ecclesia,
Omni digna gloria,
Gaude iubilando,
Erasmi praeconium
Praesulis eximium
Canens exorando,
Soluti reatu
Sanctis cum christicolis
Iungamur caelicolis
Eius ut precatu.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Deum, patrem luminum,
Salvemur ut meritis
Erasmi antistitis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum suo tempore
   Erasmus donavit,
   Talentum cum foenore
   Quia reportavit.

2. Quare cum insania
   Fremuerunt gentes
   Verba per inania
   In sanctum rigentes?

3. Dominus mirificat
   Suum sanctum hodie,
   Quem polo laetificat
   Laureatum gloriae.

6. Domine, non habitat
   Iuxta te malignus,
   Sed qui se nobilitat
   Ut Erasmus dignus.

7. Omnia sub pedibus
   Eius subiecisti,
   Iesu, caeli civibus
   Eum cum iunxisti.

8. Sicut passer volitat
   Erasmus ad montem,
   Virtute se excitat
   Vitae gustans fontem.

Responsoria.

1. Cum a Diocletiano,
Imperatore profano,
Damnatur ecclesia,
In Christi fide constantes,
Idolis non immolantes
Sufferunt supplicia;
V. Deo grates referunt
Christiani,
Mente sani
Tura cordis offerunt

2. Eremi silentia
A Deo vocatus
Expetit industria
Erasmus beatus,
V. Spretis mundi noxiis
Angelorum
Beatorum
Fungitur alloquiis.

3. Tribunali sistitur,
Iurgiis discutitur,
Minis fatigatur,
Offerat ut idolis
Tura, verbis subdolis
Praesul invitatur.
V. Cum sprevisset idola,
Multo fuste
Sed non iuste
Pravis fit parabola.

4. Erasmus, vir lepidus,
Effatur intrepidus,
Omnis expers mali,
Fideles aedificat,
Christum Iesum praedicat
Astans tribunali;
V. Vera fide rutilat
Hic athleta,
Mente laeta
Deo laudes iubilat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
Mali fugat pestem
Erasmus in patriam
Graditur caelestem.

2. Erasmi in capite,
Deus, glorioso
Coronam de lapide
Ponis pretioso.

3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Militem suscipite
Iam regis aeterni.

4. Nuntiavit opera
Miserentis Dei,
Ideo ad aethera
Fit dux Deus ei.

5. Laus decet et gloria
Te, Deus deorum,
Erasmo qui gaudia
Confers gaudiorum.

6. Erasmum, qui floruit
Et floret ut palma,
Et tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Offero non sculptili
Neque Deo futili,
Verum Christo soli;
Auras maculantia
Spargere eloquia
Tu, rex, ergo noli;
V. Colere sculptilia
Non est aptus
Nisu captus
Caecae mentis furia.

2. Carcere includitur,
Multo ferro premitur
Rege ordinante,
A ferro et carcere
Solvebatur propere
Angelo praestante;

V. Dei transit gratia
Mox pusillam
In favillam
Ferrea materia.

3. Satanae versutias,
Carnales nequitias
Erasmus evertit
Et signis et dogmate
Quam plures baptismate
Ad Christum convertit.
V. Admirando studio
Se severae
Sternunt ferae
Ipsius vestigio.

4. Suspexit ad aethera,
Sua quando latera
Truduntur plumbatis,
Inter tot angustias
Deo refert gratias
Praeco veritatis;
V. Cum pro Christi gloria
Tormentatur,
Cumulatur
In ipso laetitia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Transgredi cum potuit,
Nunquam est transgressus
Erasmus, ut voluit,
Caelos est ingressus.

Responsoria.

1. Erasmus cum rege Iovis
Templum intrat bellis novis,
Gemitu et precibus
Idolum mox fractum ruit
Et incineratum fuit
Gentibus stupentibus;
V. Ex quo statim proruit
Draco dirus,
Spargens virus
Viros multos necuit.

2. Infiguntur digitis
Erasmi antistitis
Subulae letales,
Quem circumdant ferrea
Tunica et ignea
Viri bestiales;
V. Tot inter martyria
Velut agnus
Praesul magnus
Stat gaudens victoria.

3. Confregere subdola
Mox gentiles idola
Miris visis tantis
Et baptismi gratia
Currunt ad praesidia
Summi dominantis;
V. Exsultet ecclesia,
Cum dementes
Volant gentes
Ad Dei obsequia.

4. Tyranni imperio
Cum Erasmus gladio
Triumphans finitur,
Omni dignus gloria
In caelesti curia
Gaudio potitur;
V. Victrix ridet veritas,
Dum confusa
Et delusa
Regis stridet feritas.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Regnans Deus induit
Erasmum decore,
Nam in mundo claruit
Praesulis honore.

2. Cum Erasmo Domino
Una iubilemus,
Caeli sine termino
Regnum ut intremus.

3. Sprevit transitoriam
Erasmus salutem,
Videret ut gloriam
Dei et virtutem.

4. Hic cum sacerdotibus
Sanctis benedicit
Deum in caelestibus,
Quia mundum vicit.

5. Erasmum divinitus
Foventem tutelis,
Omnis laudet spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

A. Cordis nostri lora spasmi,
Iesu, dulcis Domine,
Sacri dissolve Erasmi
Devoto oramine,
Ne ut noctuae erremus
Mortis in caligine,
Sed ut aquilae ovemus
In te vero lumine.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Morti se impendit iste
Pro amore tuo, Christe,
Plus quam ad convivia
Volans ad supplicia.

Ad Tertiam.

A. Erasmus vi rapuit
Caelum dignus Deo,
Poenarum hoc meruit
Insigni tropaeo.

Ad Sextam.

A. De virtute iugiter
Ibat ad virtutem
Erasmus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Nonam.

A. Erasmi praesentia
Fructu meritorum
Cumulantur gaudia
Incolis polorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erasmo coniubilant
Astra matutina,
Cuius gesta rutilant
Hora vespertina.

2. Erasmo sagacitas
Data serpentina
A Deo simplicitas
Est et columbina.

3. Blandimenta spuria
Erasmus spernendo
Superna palatia
Subit patiendo.

4. Excedens aromata
Odore virtutis
Migrat ad agalmata
Aeternae salutis.

R. Ecce, granum moritur
Terrae clausum palea,
Erasmus occiditur
Regis quando framea,
Agalma ingreditur
Mira fulgens trabea,
V. Vitae fretus galea
Mortis trucem
Fugans ducem
Fidei de vinea.

Ad Magnificat.

A. Magnificent Dominum,
Amatorem hominum,
Omnes mundo corde,
Erasmi supplicibus
Diluamur precibus
Ut ab omni sorde.

B fol. 171b sq. — In Laud. A 3, 4 Domini. — Aus jüngeren Quellen in der nicht-monastischen Form Anal. XXV, 283 ff.

9. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, Cappadocia,
   Laudis cum tripudio
   Clara de prosapia
   Virente Georgio.

2. O stupor, o res novella,
   Dei plena munere,
   Ex imo consurgit stella,
   Lilium de cinere.

3. Adolet virtutibus
   Genere tribunus,
   Claris vernans moribus
   Gratiae per munus.

4. Puber in militia
   Prudenter agebat,
   Palaestinam gratia
   Domini vincebat.

5. Altiores gratiae
   Gradus tunc ascendit,
   Quibus metas gloriae
   Felix apprehendit.

R. Alabastrum frangitur,
   Et ubique spargitur
   Unguenti fragrantia;
   Pro Deo egregius
   Multatur Georgius
   Capitis sententia;
V. Gaudens de victoria
   Martyr ridet,
   Praeses stridet
   Et callet vesania.

Ad Magnificat.

A. Caelum gaude, terra plaude,
   Festum adest dignum laude,
   Omni plenum gaudio,
   In quo, Georgi, profanum
   Deiecisti Dacianum
   In agonis stadio;
   Nobis erge praesta precum
   Tuarum praesidio,
   Ut vivamus semper tecum
   In caeli palatio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Coronantem Georgium
Omnis creatura
Regem adoret omnium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus Georgius
   Viam peccatorum
   Fugit currens ocius
   Semitas iustorum.

2. Quare fremunt impiae
   Contra pium gentes
   Eidem nequitiae
   Vulnus inferentes?

3. Circumdantes populos
   Sese non timebat,
   Gratiarum titulos
   Domino promebat.

Responsoria.

1. Tribunus eximius,
   Cappadox Georgius
   Sanctus natione
   Adventat in Lybiam,
   Regis ubi filiam
   Salvat a dracone;
V. Quater quinque milia
   Sacrat eo
   Die Deo
   Baptismali gratia.

2. Terretur egregius
Ut vidit Georgius
Plures immolare,
Omnia pauperibus
Sua dat ex omnibus
Nulla servata re;
V. Idola gentilia
Cuncta sunt daemonia,
Proclamavit clare.

3. Daciano praeside
Ferali tyrannide
Pios persequente
Christiani cunei,
Professores fidei,
Latent aegra mente;
V. His quidem innumera
Intentantur
Et parantur
Tormentorum genera.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocantem statuit
Hunc in pace Deus,
Qui pro Deo studuit
Patri iubilaeus.

2. Huius verba merito,
Iesu, percepisti,
Suae vitae merito
Quem benedixisti.

3. Honore et gloria
Coronatur iste,
Glorians in patria
Caeli tecum, Christe.

Responsoria.

1. Levat in eculeum
Martyrem aethereum
Livor Daciani,
Corpus cuius ungulis,
Latus torquent faculis
Tortores insani;
V. Frendenter vulneribus
Sal intricant
Atque fricant
Sanguinem rorantibus.

2. Magus Athanasius
Stupens, cum Georgius
Ebibit venenum,
Errores mox abicit,
Fidei cor subicit
Totum fide plenum;
V. Capitis sententia
Dat plectendum
Et perdendum
Regis hunc insania.

3. Bis acutis ensibus
Rota fabricatur,
Viri Dei talibus
Corpus ut scindatur,
Quae confracta nutibus
Dei adnullatur;
V. Exsultat iucundius
Sanus rota
Rupta tota
Beatus Georgius.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Passer solitarius
Transmigrans in montem,
Transilit Georgius
Ad vitae sic fontem.

2. Non accepit munera
Super innocentes,
Ascendens ad sidera
Evadit nocentes.

3. Eius desiderium
Ei tribuisti,
Hunc cum super solium
Caeli posuisti.

Responsoria.

1. Ignita sartagine
Probatus examine
Plumbi Christi miles
Praesidis insaniam
Spernit et nequitiam
Tortoresque viles;
V. Signo crucis edito
Vicit trucis
Iras ducis
Dei servus subito.

2. Templum totum frivolis
Exurit cum idolis
Iunctis sacerdotibus
De caelis adveniens
Ignis, cuncta glutiens
Viri Dei precibus;
V. Exustorum spurias
Istorum reliquias,
Se tellus aperuit
Et cuncta absorbuit.

3. Regina gentilium
Ob poenas fidelium
Dure regi fatur,
Quae suspensa crinibus
Iussu regis gravibus
Flagris laceratur;
V. Orante Georgio
Regina cum gaudio
Caelis sociatur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus Georgium
Induit decore,
Paratum est solium
Cuius in honore.

2. In dulci solacio
Omnis terra iubilat
Cum sancto Georgio,
Qui velut sol rutilat.

3. Iniqua loquentium
Deus os obstruxit,
In polum Georgium
Quando introduxit.

4. Laus et benedictio
Sit Deo viventi,
Qui sancto Georgio
Astitit vincenti.

5. Pro triumpho penitus
Sancti tam fidelis
Laudet omnis spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

A. Cornu nobis hodie
Salutis et gratiae,
Martyrem egregium,
Beatum Georgium,
Dominus erexit,
Qui castra ecclesiae
De mucrone Goliae
Non tutela clipei,
Sed virtute fidei
Valenter protexit;
Cuius solve meritis
Et oratione
Nos a nostris debitis,
Christe Iesu bone.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Laudibus Georgium
Digne veneremur,
Canticis praeconium
Eius modulemur.

Ad Tertiam.

A. Pietatis viscera
Deus dilatavit,
Istum cum sub dextera
De laeva locavit.

Ad Sextam.

A. Iste Deo placuit
Insigni tropaeo,
Vi ita arripuit
Caelum dignus Deo.

Ad Nonam.

A. Cumulavit gaudia
Incolis caelorum,
Hic cum in consortia
Transmigrat eorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Iustus iste floruit
Velut flos venustus
Nec aestu defloruit
Culparum robustus.

2. Stolam suam sanguine
Veri lavans agni
Triumphi solamine
Gratulatur magni.

3. Lilium hoc hodie
De terra succisum
Placens regi gloriae
Ornat paradisum.

4. In caelis hic hodie
Stola serenatur,
In terris qui gratiae
Munere ditatur.

5. Exsultans primaria
Stola laureatus
Certus est de alia
Martyr trabeatus.

Ad Magnificat.

A. O Georgi, spiritus
Tuus iam medullitus
Exsultat in Deo,
Unus enim penitus
In aeternum spiritus
Est factus cum eo.

B fol. 173 sq. — Invit. fehlt vielleicht ein Vers. — In 2. Noct. A 3, 4 tecum iste. — Dies Officium findet sich auch, wenngleich beträchtlich verändert, in: Brev. ms. Ducumburgense anni 1451. Cod. Ducumburgen. 67. — Abweichungen: In 1. Vesp. A 2, 3 En fumo. — Ad Magn. A prosaisch. — Ad Matut. Invit. prosaisch. — In 1. Noct. Nur eine A, prosaisch. — R 1, 9 Deo fehlt — R 2 und 3 umgestellt. — In 2. Noct. A 1 und 3 fehlen. — A 2, 2 Christe percepisti. — In 3. Noct. Nur eine A Iustus iste, ex Laud. 1. — R 1 Reimprosa.

R 2 Vir insignis gloriae
Eo florebat tempore,
Dum amore martyrii
Triumphabant plurimi,
V *Quibus vivere Christus est et mori lucrum.*

R 3 Alme triumphator
rutilans in honore perenni,
Martyr digne Dei,
nos serva, sancte Geori,
V Qui palmam sacro
meruisti sanguine fuso.

In Laud. AA. Reimprosa. — Ad Bened. A prosaisch. — In 2. Vesp. Ad Magn. A prosaisch.

10. De sancta Gertrude.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Gerdrudis praeclarae
Frequentat ecclesia
De mari ad mare.

2. Diem hunc mirificat
Ipsius natalis,
Coetus quem dignificat
Etiam regalis.

3. Aeternam feliciter
Intrando salutem
De virtute iugiter
Ibat ad virtutem.

4. Suam laudis titulus
Vulgat bonitatem,
Omnis stupet oculus
Tantam sanctitatem.

5. Iuncta poli coetibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Sucurrat fideli.

R. In puteum labitur
Infans et defungitur
Matre perturbata;
Ad lectum ut ponitur
Gerdrudis, regreditur
Anima sublata.
V. In tantis fit credula
Mater, vota sedula
Fert prius negata.

Ad Magnificat.

A. O lampas ecclesiae,
Sponsa regis gloriae,
Spes nostra optata,
Gerdrudis sacrata,
Cuncta mentis impia
Nostrae supplex expia
Tua prece grata.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus triumphantem
Christum super omnia,
Stola vitae purpurantem
Gerdrudem in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Iugum sanctum teneris
Deo ordinante
Portat haec in umeris
Corde gratulante.

2. Horruit spurcitias
Mariti mortalis,
Despondit nam nuptias
Sponsi immortalis.

3. Sui sponsi foedera
Christus non mutavit,
Ad cuius se vulnera
Iugiter aptavit.

Responsoria.

1. Coram matris pedibus
In Christi fit legibus
Ista gratiosa,
Deo et hominibus
Placuit in omnibus
Factis virtuosa;
V. Vultus fulget gloria,
Animi prudentia
Tota generosa.

2. Cum inter convivia
Pater ad conubia
Gerdrudem hortatur
Ira clamans obvia,
Iurat, quod ad spuria
Carnis non trahatur;
V. Iesum, Dei filium,
Sponsum et non alium
Suum protestatur.

3. Suis cum proceribus
Rex et sapientibus
Rem tantam miratur,
Talis quod iuvencula,
Annis adhuc parvula,
Tam sancte loquatur;
V. Felix hoc propositum
A cunctis laudatur,
Nec eius oppositum
Quisquam loquebatur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Amat parcimoniam
Carnem macerando,
Fugit castrimargiam
Domino vacando.

2. Gratiae monilibus
Scintillat ornata,
Amatur ab omnibus
Virgo Deo grata.

3. Se iussis legalibus
Prudenter aptavit
Nec ullis recessibus
Ab his deviavit.

Responsoria.

1. Insurgunt iniurgiae
Et matri et filiae
Moriente rege;
A matre iuvencula
Tondetur, ne fabula
Sit in Cypris grege;
V. Tonsa dat eximias
Gaudens Deo gratias
Christiana lege.

2. Disparet discordia,
Reginam cum filia
Quae grassans deiecit,
Adventat concordia
Omni plena gratia,
Quae pacem refecit.
V. Satanae versutia
Penitus defecit,
Et Christi victoria
Dulciter profecit.

3. Suis cum sodalibus
Praefertur virginibus
Sacris sumptis velis,
Nam florebat gloria
Virtutum et fragrantia
Morum haec fidelis;
V. Vacavit vigiliis,
Precibus, ieiuniis,
Conversans in caelis.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Felix haec et inclita
Nullis fusca malis,
Virtutum per merita
Angelis aequalis.

2. Haec sumptis lampadibus
Christo obviavit,
Secum caelos passibus
Amoris intravit.

3. Suam nobis porrigat
Manum gratiosam
Et ad viam dirigat
Caeli gaudiosam.

Responsoria.

1. Vices dum per varias
Haec materfamilias
Preci incumbebat,
Sphaeram flammae inclita
Cernens ipsa territa
Suspensa pavebat;
V. Flammam secundario
Super hanc devotio
Sororum videbat.

2. Legati huius naufragi
Una ruunt in pelagi
Fluctus corde tristi,
Evadunt mox cum gaudio
Uno clamante tertio:
Assis, virgo Christi.
V. Gaude, Gertrudis regia,
Quae tanta beneficia
Dare meruisti.

3. Astantum praesentia
Spirat redolentia
Mirandi dulcoris,
Eius dum sanctissima
Regnum subit anima
Vitae et honoris;
V. Praesentes eximiam
Magnificant gloriam
Nostri redemptoris.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus hanc induit
Virginem decore,
Ipsi quia congruit
Eius sponsa fore.

2. Omnis terra, cordibus
Deo iubilate,
Cum Gerdrude laudibus
Ipsum exaltate.

3. Ad te ista vigilat
De luce fidelis,
Deus, tibi rutilat
Quae ceu sol in caelis.

4. Sponsa sacra Domini
Deo benedixit,
Hostis nam temptamini
Semper contradixit.

5. Gerdrudis in tympano
Laudavit fidelis
Et chordis et organo
Dominum de caelis.

B fol. 178. — Das Officium ist unvollständig. Am Schlusse heifst es: „Require cetera in fine libri;“ dort ist aber augenblicklich nichts mehr zu finden. Was früher dort stehen mochte, ist wahrscheinlich bei Neubindung der Hs. im vorigen Jahrhundert abhanden gekommen.

11. De sancto Leonhardo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude natalitia
Leonhardi clari,
O mater ecclesia,
Digne venerari.

2. Ab adulescentia
Iugum portat Dei
Cuncta vitans noxia
Puer multae spei.

3. Disciplinae ferula
Sese castigavit
Et virtutis gerula
Deo mancipavit.

4. Exemplis aedificat
Claris orbem totum,
Doctrina rectificat
Notum et ignotum.

R. Dominus dedit doctorem
Suis hunc fidelibus,
Inter claros clariorem
Doctrina et moribus,
Imbrem pluat dulciorem
Ut de Dei fontibus.
V. Reportat fideliter
Cum lucro talentum,
Pro quoque feliciter
Reportavit centum.

Ad Magnificat.

A. Virgo mater ecclesia,
Perenni digna gloria,
Gaude iubilando,
Dulci plane memoria
Leonhardi insignia
Festa celebrando.
Cordis dilata gremium
Confessoris praeconium
Huius hymnizando.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Regem regum adoremus
Dulci cordis laetitia,
Iucundantes celebremus
Leonhardi sollemnia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Suo dat in tempore
Leonhardus fructum
Plurimo cum foenore
Dei per conductum.

2. Qui rupisti vincula
Ferri captivorum,
Cordium piacula
Rumpe ferreorum.

3. Istum in spe, Domine,
Sistis singulari,
In tuo qui nomine
Studuit ditari.

4. Verba huius auribus
Quia percepisti,
Deus, ipsum coetibus
Sanctorum iunxisti.

5. Honore et gloria
Digne coronatur,
Bona super omnia
Dei cum locatur.

6. Confidit in nomine
Tuo tuus verna,
Dulcis Iesu Domine,
Vita pro superna.

Responsoria.

1. Lilio floridior,
Viola decentior
Sacer Leonhardus,
Exortus nobilibus
Valde de parentibus
Redolet ut nardus,
V. Qui per annos puberes
Fructus auxit uberes,
Non ad bonum tardus.

2. Accepit a Franciae
Rege tantum gratiae
Vir Dei beatus,
Visitat quos, libere
Solvat ut a carcere
Captis miseratus.
V. Derivat ad alios
Opis suae radios
Homo Dei gratus.

3. Leonhardus in doctorem
Optatus ecclesiae
Onus amat non honorem,
Gustu sapientiae
Plus ardescit in ardorem
Virtutis et gloriae;
V. Caritatis facibus,
Fructibus iustitiae
Laetatur amictibus
Redimitus gratiae.

4. Fugam rapit exsulem,
Ne surgat in praesulem
Desertum petendo,
Victitat frugaliter
Ubi et feliciter
Mundum fugiendo.
V. Captivi hunc adeunt,
Secum fractas advehunt
Catenas gaudendo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Non accepit munera
Super innocentes
Vehens super aethera
Christum confitentes.

2. A te petit, Domine,
Vitam, Iesu Christe,
Iugi quam certamine
Merebatur, iste.

3. Deus, super maria
Istum qui fundasti,
Eius per suffragia
Captivos salvasti.

4. Hunc a malignantium
Conventu protexit
Deus et regnantium
Ad coetum provexit.

5. Habitat in atriis
Domus salvatoris,
Cuius in obsequiis
Cunctis vixit horis.

6. Leonhardus floruit
Iustus sicut palma,
Provehi promeruit
Ex hoc ad agalma.

Responsoria.

1. Angelorum munia
Sanctorumque studia
Prorsus aemulatur,
Complet ministeria,
Enodat mysteria,
Divina profatur;
V. A Deo sagacitas
Ipsi serpentina
Est atque simplicitas
Data columbina.

2. Vita floret fulgida,
Verba serit vivida,
Opis dat tutelam,
Mentes purgat sordidas,
Culpas fugat morbidas
Divam per medelam;
V. Totis studet nisibus,
Fuget ut ab omnibus
Culpae corruptelam.

3. Leonhardus mitibus
Victus regis precibus
Vocatus adcurrit,
Reginae puerperae
Precis salutiferae
Medela sucurrit;
V. Haec ad beneficia
Regia familia
Gratulans concurrit.

4. Auri sprevit munera
Argentique pondera,
Quae rex offerebat;
Ista, quae decipiunt,
Mihi non expediunt,
Regi respondebat;
V. Quaerens spiritalia
Tantum saecularia
Cuncta fugiebat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Dei vir aetherea
Fungens dignitate,
Nos absolve ferrea
Captos voluntate.

Responsoria.

1. Silvae dato spatio,
Facto monasterio
Inibi degebat,
Multis accurrentibus
Et secum manentibus
Manum porrigebat;
V. Carnem parcimonia
Docens castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.

2. Septenae familiae
Sua de progenie
Ad eum venere,
Quibus partem tribuit
Nemoris et monuit
Sibi commanere;
V. In sancto proposito
Cuncti quidem subito
Multum profecere.

3. Ob defectum aqueum
Fodi iubet puteum
Loco sicciori,
Quem precum instantia
Dei replet gratia
Aqua largiori;
V. Sanctus laudum munia
Mente laetiori
De aquae dat copia
Deo largitori.

4. In via mirabili
Cursu istum stabili
Dominus deduxit,
Constantem in latria
Digne ad palatia
Caeli introduxit;
V. Vincentem aromata
Odore virtutis
Locat ad agalmata
Aeternae salutis.

In Laudibus.

Ad Cantica.

A. Leonhardum laudibus
Omnes veneremur,
Laudes eius cantibus
Digne modulemur.

Ad Benedictus.

A. Benedictus oriens,
Ex alto progrediens,
Leonhardi iugibus
Meritis et precibus
Largire virtutem
Et da cum caelestibus
Nobis te colentibus
Pacem et salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Non hic mercenarius
Nec lupus crudelis
Fuit, sed vicarius
Domini fidelis.

Ad Tertiam.

A Leonhardus iugiter
Lucrando salutem
De virtute fortiter
Ibat ad virtutem.

Ad Sextam.

A. Leonhardus triticum
Erogat insignis
Conservis dominicum
Et verbis et signis.

Ad Nonam.

A. Leonhardus, civibus
Sociatus caeli,
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Adiutor carceribus
Adest innodatis
Intercessionibus
Leonhardus gratis.
2. Verbi sacri framea
Revocatos iste
Erroris ab alea
Tibi refert, Christe.
3. Vitae reddit sobriae
Sermone carnales,
Ad vias iustitiae
Trahens bestiales.
4. Magnus est in gloria
Felix Leonhardus,
Tota in ecclesia
Redolens ut nardus.

Ad Magnificat.

A. Ave, Iesu, salus orbis,
Cunctis nostris assis morbis
Vivax per remedium,
Leonhardi viva prece
Nos ab omni mundans faece
Peccatorum omnium
Sic, ut sit aeterna quies
Nobis in te solo, qui es
Solus cordis gaudium.

B fol. 162 b sq.

12. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Universi iubilans
Gaude monarchia,
Fulget in te rutilans
Ut sol Martha pia.
2. Crescat nobis gaudium
Marthae de natali,
Quae sumpsit exordium
Tribu de regali.
3. Viruit virtutibus
Et fulgore morum
Per viam in omnibus
Currens mandatorum.

4. Ista vernans moribus,
Fide et virtute
Sit recens precatibus
Nostra pro salute.

R. Solis amicta pallio,
Martha, salve, eximia,
Dei complaces filio,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides, spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.
V. In Iesu, quem dilexisti,
Nostra solve crimina
Tua per oramina,
Dulcis sponsa Christi.

Ad Magnificat.

A. Pietate solita,
O Martha fidelis,
Plane dulcis hospita
Domini de caelis,
Adesto tutelis,
Medelis et precibus,
Salva nos ab omnibus
Culpae corruptelis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae laureantem
Martham sacram hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Honore et gloria
Purpuratur ista
Gratulans in patria
Caeli citharista.

2. Exsultat viriliter
Currens haec ut gigas,
Iesu, quam feliciter
Rore vitae rigas.

3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Hospitam suscipite
Regis hanc aeterni.

4. Tuis, Martha, labiis
Gratia diffusa
Corda reddit muniis
Divinis confusa.

5. Marthae fortitudine
Conturbantur montes,
Cuius sanctitudine
Laetantur insontes.

6. Regis magna civitas,
Martha laetabunda,
Tua cunctis sanctitas
Est causa iucunda.

Responsoria.

1. Corde toto sospita,
Iesu Christi hospita,
Genere regalis,
Martha felix, inclita,
Per virtutum merita
Angelis aequalis,
V. Famae gaudet gloria,
Opum claret copia
Cunctis obstans malis.

2. Angelorum dominum,
Ad salutem hominum
Qui venit in mundum,
Recepit hospitio
Martha cum solacio
Praebens huic cor mundum,
V. Hospitem tam nobilem,
Tam desiderabilem.

3. Omnino amabilis
Hospita haec nobilis
Christo ministrabat,
Secum ad obsequia
Venire comparia
Sororem optabat,

V. Hospiti sufficere
Tanto, tali opere
Mundum non putabat.

4. Servis et militibus,
Iustis et pauperibus
Dapes praeparabat,
Tali ministerio
Dei patrocinio
Sedulo vacabat;
V. Erga plura turbida,
Mente tamen vivida
Frequenter sudabat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divina iustitia
De caelo prospexit,
Martham cum ad gaudia
Caelorum evexit.

2. Eius sunt in montibus
Sanctis fundamenta,
Vixit nam legalibus
Praeceptis intenta.

3. Novum Deo canticum
Ista decantavit,
Super thronum caelicum
Qui hanc exaltavit.

4. Nuntiant iustitiam
Tuam, Martha, caeli
Populique gloriam
Sermone fideli.

5. Fecit mirabilia
Dominus salutis
Plantans inter lilia
Hanc multae virtutis.

6. Dei testimonia
Haec ut custodivit,
Hinc in caeli curia
Et regnat et vivit.

Responsoria.

1. Haec ab infidelibus
Est iniecta ratibus
Pauca cum cohorte,
Remorum subsidii,
Ciborum solacii
Destituta sorte;
V. Advehunt Marsiliam
Aquis, tunc Provinciam
Fidei dant portae.

2. Dentes equo longior
Draco, bove grossior,
Ceu spata habebat,
Qui in amne latuit,
Transeuntes rapuit,
Naves submergebat;
V. Tam a saeva bestia
Dei Martha gratia
Populum solvebat.

3. Iuxta quendam fluvium
Tandem monasterium
Devote fundavit,
Ubi haec ieiuniis,
Precibus, vigiliis
Domino vacavit;
V. Vitans castrimargiam
Solam parcimoniam
Ardenter amavit.

4. Iuvenis navigio
Quidam carens fluvio
Praesumpsit natare,
Fluenti vi rapitur
Et morti addicitur
Submersus amare;
V. Hunc de mortis funere
Festinat praepropere
Martha suscitare.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Martha, non vocaberis
Ultra derelicta,
Gloria, qua frueris
In caelis, amicta.

Responsoria.

1. Suae sacrae spiritus
Sororis divinitus
Deo operante
Receptus in patria
Est multa cum gloria
Martha conspicante,
V. Quae turbam astantium
Hortatur ad gaudium
Voce gratulante.

2. Ante mortem gravibus
Haec per annum febribus
Languens aestuavit,
Mortis videns aditum
Suum statim obitum
Palam nuntiavit,
V. Terrae carnis debitum,
Deo autem spiritum
Suum praesentavit.

3. Domine, egregias
Celebras exsequias
Cum sancto Frontone
Felici et inclitae
Marthae, tuae hospitae,
Divine colone,
V. Hanc terrae cineribus
Vestris datis manibus
Fausta unctione.

4. Chlodovaeus Franciae
Rex in regis gloriae
Fide baptizatur,
Renum pestem patitur,
Bustum Marthae petitur,
Sospitati datur;
V. Locum rex gratificat,
Opibus magnificat,
Hymnis veneratur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Multo Martham induit
Dominus decore,
Cuius sedem posuit
Magno in honore.

2. Omnis terra, Domino
Deo iubilate,
Martham sine termino
Laudibus ornate.

3. Deus, ad te vigilat
De luce fidelis
Martha, tibi rutilat
Quae ut sol in caelis.

4. Caeli, benedicite
Domino caelorum
Et tam sanctam iungite
Choris angelorum.

5. Tantis pro virtutibus
Marthae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

A. Cornu Deus hodie
In domo ecclesiae
Salutis erexit,
Marthae patrocinium
Omne contra noxium
Dum nobis direxit.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Redemptoris hospita
Nostri gloriosa
Sua sit per merita
Nobis fructuosa.

Ad Tertiam.

A. Salus mundi, Domine,
Per crucis mucronem
Tuo haec in nomine
Deiecit draconem.

Ad Sextam.

A. Marthae prece Lazarus
Gaudet suscitatus,
Quem vorarat tartarus
Ad poenas paratus.

Ad Nonam.

A. Martha, florens lilium
Hospitalitatis,
Dei placa filium
Nostris pro peccatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Marthae recolentes
Aptemus ad gaudia
Diva nostras mentes.

2. Virtutum monilibus
Ista purpurata
Unitur caelestibus
Deo semper grata.

3. Inventam rex gloriae
Ista margaritam
Coronavit hodie
Longius quaesitam.

4. A Martha congeritur
Cum virtutum schema,
Ipsi superponitur
[Splendens diadema].

Ad Magnificat.

A. In Deo medullitus
Exsultat iam spiritus
Marthae generosae,
Mole gratiose
Solutus corporea
Migrat ad aetherea
Regna gaudiose.

B fol. 170a sq. — In 2. Vesp. A 4, 4 fehlt eine Zeile.

13. De sancta Petronella.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. O mater ecclesia,
Gaude et laetare,
Quia natalitia
Petronellae clarae
Colit cum laetitia
Caelum, terra, mare.

Ad Magnificat.

A. In sinu ecclesiae
Nata dulcis hodie
Virgo Petronella,
Assit nobis, vivida
Prece delens livida
Mentis nostrae fella.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Mundi conditorem,
Christum, sponsum virginum,
Nostrum redemptorem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Omnia sub pedibus
Petronellae ponis,
Hanc, Iesu, caelestibus
Collocans in thronis.

2. Iussa Dei lucida
Omni sine sorde
Petronella florida
Laeto complet corde.

3. Portas vestras tollite,
Principes caelorum,
Virginem hanc iungite
Choris angelorum.

Responsoria.

1. Te caelestis ierarchia,
Petronella, virgo fausta,
Dulci laudans melodia
Tua probat holocausta;

V. Iesus, princeps gloriae,
Suam margaritam
Te coronat hodie
Diu concupitam.

2. Floribus honoris fulta,
Fructibus virtutum culta,
In mente et corpore,
Petronella, virgo casta,
Pia prece nobis asta
Nunc et omni tempore,
V. Caritate pupurata,
Castitate laureata
Puritatis foenore.

3. Aestuabat gravibus
Petronella febribus
Annis pubertatis,
Sanitate fungitur,
Dum in Deo figitur
Gradu sanctitatis;
V. Corpus parcimonia
Studet castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tuis est in labiis
Gratia diffusa,
Virgo felix, noxiis
Quae non es confusa.

2. Huius fortitudine
Montes sunt turbati,
Cuius sanctitudine
Caeli sunt laetati.

3. Virgo dulcis, civitas
Dei gloriosa,
Vitae lucet puritas
In te gratiosa.

Responsoria.

1. Hostis innocentiae,
Latro pudicitiae,
Praedo castitatis
Conatur diruere,
Nititur polluere
Domum sanctitatis,
V. Caritate roseam,
Castitate niveam,
Dux iniquitatis.

2. Pugnam innocentiae,
Bellum pudicitiae
Clipeo prudentiae
Victrix haec perfecit,
Omni petulantiae
Omnique lasciviae
Se prorsus obiecit;
V. Triumphat hic castitas,
Satanas defecit,
Superat integritas,
Deus hoc effecit.

3. Mali fugis fomitem
Cum mundi procella,
Flaccum spernis comitem,
Felix Petronella,
Petis cum laetitia
Polorum fastigia,
O dulcis puella;
V. Vultus vernas gloria,
Rubens plus quam rosa,
Omni plena gratia,
Tota gaudiosa.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Magnus et laudabilis
Dominus est nimis
Tollens hanc instabilis
De mundi ruinis.

2. Iusto lux exoritur,
Angelus laetatur,
Haec dum mundo tollitur
Et caelo locatur.

3. Fecit mirabilia
Dominus caelorum,
Istam inter lilia
Plantans superorum.

Responsoria.

1. Acceptis induciis
Hanc suis dum nuptiis
Comes postulavit,
Virgo morti debitum,
Deo reddit spiritum,
Qui cuncta creavit;
V. Exactorem criminum
Felici constantia,
Sponsum vincit virginum
Cum precis instantia.

2. Amoris haec passibus
Virgo manicavit
Et Christo lampadibus
Sumptis obviavit,
Nam cum sapientibus
Vigilans cum segnibus
Nunquam dormitavit;
V. Cum sponso caelestia
Pernox ad convivia
Iubilans intravit.

3. O lampas luciflua,
Vitae spargens lumen,
O apis melliflua
Cordis pascens frumen,
Sacris ora precibus
Et nostris reatibus
Veniam implora,
V. Fidei ut lumine
Noster intellectus,
Amoris dulcedine
Pascatur affectus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Gaude, virgo, nobili
Quia super aurum
Fers in vase fictili
Caelestem thesaurum.

2. Fructum fers centesimum,
Dulcem et obesum,
In quo scimus plurimum
Delectare Iesum.

3. Ita virgo virginem
Christum imitatur,
Aspernatur hominem,
Deo ut fruatur.

4. Petronella, filia
Dei o sacrata,
Inter caeli lilia
Flores transplantata.

5. Lilium convallium,
Rosa caritatis,
Dei placa filium
Nostris pro peccatis.

Ad Benedictus.

A. O divina rosa,
Petronella, fide pretiosa,
O lampas caeli,
pro nobis voce fideli
Iugiter exora,
salvemur mortis ut hora.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Haec est sine macula
Ante Dei thronum,
Sine mali facula
Semper agens bonum.

2. Virgo felix sequitur
Agnum Dei, Christum,
Quocumque progreditur,
Mundum spernens istum.

3. Cum thronus eburneus
Haec sit Salomonis,
Nescit, quid sit aureus
Calix Babylonis.

4. Non oblita fasciae
Suae pectoralis,
Digno sponso gloriae
Digna conthoralis.

5. Domum mutans luteam
Se counit Deo,
Volat ad sideream
Corde iubilaeo.

Ad Magnificat.

A. Laetare in gaudio,
Petronella grata,
Caelesti tripudio
Digne sociata,
Consecrata lilio
Vallis, Dei filio,
Gaude, o sacrata.

B fol. 163 b. — In Laud. A. 1, 1 scheint der Sinn nobilis, der Reim nobili zu fordern.

14. De ss. Simone et Iuda.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O mater ecclesia,
Iubilando lude,
Colens natalitia
Simonis et Iudae.

2. Duo isti pugiles
Domini virtute
Pugnaverunt stabiles
Mundi pro salute.

8. Dulcis quod es, Domine,
Isti gustaverunt,
Pro tuo se nomine
Ultro impenderunt.

4. Alabastrum frangitur
Ut in morte horum,
Vis unguenti spargitur
Usui multorum.

5. In caelesti patria
Nobis, Iesu, dona
Horum pro victoria
Regnum cum corona.

R. Regem Babyloniae
Sancti idolatriae
Trahunt ab errore
Salubri labore,
Quem baptismi gratia
Confirmat in latria
Et Dei amore;
V. Diro cum fervore
Quos fera gens obruit,
Horum rex mox construit
Templum in honore.

Ad Magnificat.

A. O Sion, tripudia,
Ornant natalitia
Quam apostolorum
Thaddaei et Simonis,
Qui calcarunt daemonis
Vires vi donorum,
Interventu quorum
Tuo lotos sanguine,
Sabbatum da, Domine,
Nobis sabbatorum.

Ad Matutinam.

Invitatorium.

Adoremus unum Deum
Psalmis, hymnis, latria,
Simonem qui et Thaddaeum
Beavit in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dei narrant gloriam
Simon et Thaddaeus,
Ad caeli laetitiam
Quos vocavit Deus.

2. Multa tribulatio
Iustos flagellavit,
De qua miseratio
Dei hos salvavit.

3. Super terram principes
Eos statuisti,
Domine, municipes
Quos caeli fecisti

Responsoria.

1. Supernus agricola,
Terrae factus incola,
Vineam plantavit,

In qua operarios
Hos tuos et alios
Plurimos locavit,
V. Quorum fructus prospere
Messium in opere
Se centuplicavit.

2. Per Mesopotamiam
Pontique provinciam
Iudas praedicavit,
Per Aegypti patriam
Verbi Dei gratiam
Simon promulgavit;
V. Uterque in Persidam,
Ritu adhuc perfidam
Gentili, meavit.

3. Botrum portant inclita
De terra pollicita
Duo viri isti,
Quo stupentes faciunt
Omnes et alliciunt
Ad amorem Christi;
V. Extra multa milia
Botrus hic electus,
Inter caeli lilia
Pascitur dilectus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Deo nostro psallite,
Psallite recenter,
Cum sanctis his psallite
Omnes sapienter.

2. Nobis esto, Domine
Deus, turris fortis
Istorum iuvamine
Contra ducem mortis.

3. Nuntiarunt opera
Pietatis Dei
Ducentes ad aethera
Multas gentes ei.

Responsoria.

1. Istae duae nobiles
Ex argento ductiles
Tubae sonuerunt,
Suis salutaribus
Totum mundum vocibus
Recenter moverunt;
V. Excitant ad proelia
Cuncta contra vitia,
Quotquot crediderunt.

2. Thaddaeus cum Simone
Duos magos daemone
Plenos confuderunt,
Persidae de finibus
Signis et virtutibus
Illos propulerunt;
V. Vitae spreto famine
Erroris se sarcinae
Magi subdiderunt.

3. Isti duo proceres
Zizanias veteres
Orbis eradicant,
Qui sicut sol micant,
Per agrum dominicum
Panem evangelicum
Parvis cum masticant,
V. Verbi Dei framea
Fidei ab area
Errores extricant.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Istorum sunt strenua
Virtute confracta
Peccatorum cornua
Et ad nil redacta.

2. Nuntiant iustitiam
Regis angelorum
Edocentes latriam
Ritusque iustorum.

3. Dei testimonia
Hi custodierunt,
Hinc digne caelestia
Regna meruerunt.

Responsoria.

1. Ecce, luminaria
Duo hi egregia,
Simon cum Thaddaeo,
Orbem de caligine
Culpae solvunt, lumine
Ditant iubilaeo,
V. Plura bestialia
Per virtutum studia
Reddunt corda Deo.

2. De cuiusdam filia
Ducis de luxuria
Proles generatur,
Levita castissimae
Vitae ob hoc pessime
Innocens damnatur;
V. Excusant apostoli,
Tabescunt malevoli,
Levita salvatur.

3. Quadraginta milia
Spreta idolatria
Deo crediderunt,
Suis fractis statuis
Relictisque vacuis
Daemones fugerunt,
V. Templorum pontifices,
Canini carnifices,
Sanctos mactaverunt.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctos istos Dominus
Induit decore,
Quorum nihilominus
Laus est in honore.

2. In conspectum Domini
Cum istis intremus
Ipsiusque nomini
Laudes iubilemus.

3. Iniqua loquentium
Ora obstruxerunt
Et sic caeli civium
Chorum intraverunt.

4. Deo benedicite,
Spiritus iustorum,
Ora laudi solvite
Sic apostolorum.

5. Cordibus et vocibus
Cum istis praecelsis
Attollamus laudibus
Deum in excelsis.

Ad Benedictus.

A. Benedictus oriens,
Verae lucis sator,
Cruce nobis moriens,
Aevae vitae dator,
Virtutis amator,
His intercedentibus
Sis nobis precantibus
Dulcis consolator.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Devastantes vineas
Vulpes propulerunt,
Corrodentes tineas
Corda mactaverunt.

Ad Tertiam.

A. Digne in memoriam
Hominum vertuntur,
Caeli digne patriam
Qui ingrediuntur.

Ad Sextam.

A. Isti sicut lilia
Germina dederunt
Et in caeli curia
Fructus protulerunt.

Ad Nonam.

A. Poli iuncti civibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Succurrant fideli.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sagenam dominicam
Mundo immerserunt,
Multam qui barbaricam
Gentem prendiderunt.

2. Conservis dominicum
Dignis et indignis
Erogarunt triticum
Et verbis et signis.

3. Erit in memoria
Laus horum aeterna,
Data enim gloria
Est eis superna.

4. Duo isti omnia
Domini mandata
Mundo per eloquia
Vulgaverunt grata.

5. Virtutum charismata
Plurima sparserunt,
Ad vera sic sabbata
Plures conduxerunt.

Ad Magnificat.

A. Sacro cum ternario
Salubri binario
Dulcis est iunctura,
Sacra nobis trinitas
Sit et haec dualitas
Opem largitura,
Cuius in trifaria,
Immo quadrifaria
Orbis partitura
Felix fit memoria,
Laus, honor et gloria
Nunquam transitura.

B fol. 169 a sq.

15. De sancto Udalrico.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

A. Exsultet Alemannia,
Quam ornant natalitia
Udalrici clari,
Clara cuius praeconia
Clare promit ecclesia
Ad mare de mari.

R. Mira claret caritate
Iste Dei famulus,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,
Quem digna sollemnitate
Omnis colit populus,
V. Cuius prorsus inclita
Cum virtute merita
Laudis vulgat titulus.

Ad Magnificat.

A. Flos Udalrice praesulum,
Speculator et speculum
Militantis ecclesiae,
Lux caelestis patriae,
Exora Dei filium,
Nos ut post hoc exsilium
In throno locet gloriae.

Ad Matutinam.

Invitatorium.

Regem regem adorantes
Hymnis, psalmis et canticis
Agamus festum ovantes
Udalrici pontificis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum salutiferum
Vir Dei beatus
Apprehendit veterum
Iter imitatus.

2. Voce viva praedicat
Domini praeceptum,
In quo fore indicat
Se Deo acceptum.

3. Iesu, dulcis Domine,
Quid multiplicantur,
Qui erroris fulmine
Hunc calumniantur?

Responsoria.

1. Isaac eximia
Nato surgunt gaudia,
Laetantur amici;
Amici ecclesiae
Gaudent ortu hodie
Sancti Udalrici,
V. Cuius quidem inclitis
Conteruntur meritis
Omnes inimici.

2. Udalricus dulcibus
Theoriae fructibus
Se totum replebat,
Amoris dum passibus
Scalam Iacob partibus
In summis tangebat;
V. Donis pro caelestibus
Omnia pauperibus
Sua porrigebat.

3. Rachelis amplexibus
Iste dulcioribus
Cupiens potiri,
Liae se laboribus
Saepe gravioribus
Sensit impediri.
V. In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In spe singulariter
Iste constitutus
In bono stat firmiter
A Deo adiutus.

2. Verba huius percipis,
O Deus deorum,
Ipsum quando suscipis
In sortem sanctorum.

3. Honore et gloria
Eum coronavit,
Plurima quem gratia
Dominus ditavit.

Responsoria.

1. Christum quasi sapiens
Architectus iaciens
Sibi fundamentum,
Super quo fideliter
Fundat gemmas pariter,
Aurum et argentum;
V. Udalrico iugiter
Fuit et feliciter
Christus alimentum.

2. Mare rubrum libere
Siccato itinere
Transeunt Hebraei,
Udalricus fluidam
Aquam ceu per aridam
Transit ductu Dei;
V. Iubet, haec ut visio
Claudatur silentio,
Pater magnae spei.

3. Hic fugit et conditur
Ut Iesus, cum quaeritur
A turbis ad regem,
Ne surgat in praesulem,
Fugam rapit exsulem
Iesu sequens legem;
V. Udalricus humilis
Dammae miti similis
Christi ornat gregem.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Domine, quis habitat
In tua taberna?
Iste, quem nobilitat
Caritas fraterna.

2. Cordis desiderium
Tributum est ei
De munificentia
Miserentis Dei.

3. Accepit a Domino
   Benedictionem
Intrans sine termino
   Caeli mansionem.

Responsoria.

1. Non in terrae gremio
Texit nec sudario
   Creditum talentum,
Sed hoc sparsit largiter,
Domino utiliter
   Lucra ferens centum;
V. Sic Euge dominicum
Audivit et caelicum
   Intravit conventum.

2. Praesulis officium,
Curarum negotium
   Extra peragebat,
Non tamen claustralium
Devotorum studium
   Intus deserebat,
V. Sed pro Dei populi
Causa curae saeculi
   Totum impendebat.

3. Ad cubandi requiem
Non plumae mollitiem
   Antistes quaerebat
Et concupiscentiam
Carnis per duritiam
   Sagorum frangebat,
V. Ut Helias sobriam
Semper alimoniam
   Praesul requirebat.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Udalricus omnia
   Sprevit mundo grata,
Cui nunc in gloria
   Sedes est parata.

2. In conspectu Domini
   Gaudens introivit,
Eius quia nomini
   Laetanter servivit.

3. Sanctus praesul vigilat
   De luce ad Deum,
Satanas cum sibilat
   Callidus in eum.

4. Sacerdos hic Domini
   Deo benedixit,
Strenue temptamini
   Quia contradixit.

5. Laudavit in tympano
   Pontifex fidelis
Et chordis et organo
   Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

A. In mortis caligine
Visitasti, Domine,
   Nos per mortem crucis,
   O Iesu, fons lucis,
Udalrici inclitis
Precibus et meritis
   Omne contra noxium
   Vivax patrocinium
      Dans nobis caducis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Primum iste quaesiit
   Praesul regnum Dei,
Laetus ergo subiit
   Regnum requiei.

Ad Tertiam.

A. Hora datus tertia
   Spiritus in igne
Honore et gloria
   Replet istum digne.

Ad Sextam.

A. Pro misericordiae
   Studiis amicus
Fit auctoris gratiae
   Praesul Udalricus.

Ad Nonam.

A. Iste quia floruit
In bonis, ad nonum
Sublimari meruit
Angelorum thronum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sedeat hic pontifex
Ut ad dextram Dei,
Omnis boni artifex,
Deus dedit ei.

2. Populo dominico
Domini virtutem
Verbo evangelico
Pandit ad salutem.

3. Beatus hic meruit
Dominantem caeli,
Cuius iussis paruit
Opere fideli.

4. Hostiam sacrificat
Udalricus laudis,
Quem faex non vilificat
Sataninae fraudis.

5. Sacerdotem induit
Istum salutari
Deus, qui nos voluit
Per hunc exemplari.

Ad Magnificat.

A. O decus ecclesiae,
O pastor egregie,
O Dei amice,
Felix Udalrice,
Cuncta cordis impia
Nostri tua expia
Prece subventrice.

B fol. 166 a sq.

III.

SEQUENTIAE.

1. De sancta Agnete.

1 a. Gaude, Sion, laetabunda,
Virgo felix et fecunda,
O mater ecclesia,

1 b. Gaude, caelum, terra plaude,
Festum, ecce, plenum laude
De Agnae victoria.

2 a. Gaude ergo, mente cana,
Vultu decens, fide sana,
Agna agni filia.

2 b. Gaude, dulcis sponsa Christi,
Mundi faces quae vicisti,
Felici industria.

3 a. Gaude, dum de scholis redis,
Nuptiis assensum foedis
Ut des, fit instantia.

3 b. Gaude, tu praefecti natum
Contemnis suumque datum
Salubri constantia.

4 a. Gaude, proiecto mortali
Sponso nubis immortali,
Damnas transitoria.

4 b. Gaude, veste denudata
Spernens deos es ornata
Plus crinis decentia.

5 a. Gaude, dum prostibularis,
Non foedaris tactu maris
Nec carnis miseria.

5 b. Gaude, stola candes tota,
Domus turpis fit devota
Angeli praesentia.

6 a. Gaude, quem libido caecat,
Sponsum tuum fallax necat
Daemonis nequitia.

6 b. Gaude, per te vitae datur
Tuus sponsus et testatur
Dei mirabilia.

7 a. Gaude, in flammam proiecta
Laudas Deum, stans erecta,
Nec sentis incendia.

7 b. Gaude, dum transgutturaris,
Agna, agno complantaris
Inter caeli lilia.

8 a. Gaude, sic perdendo mortem
Transis in vivorum sortem
De mundi malitia.

8 b. Gaude, felix et beata,
Nos duc ad diu optata
Caelorum palatia.

B fol. 165a sq. — „Sequentia“. Unmittelbar vorher der Tropus: „Alleluia“. V. Candidior es nive, nitidior es lacte, rubicundior es ebore antiquo, es pulchrior sapphiro, Agnes, agni gloria“. — Alle Schlufszeilen der Halbstrophen reimen in ia.

2. De sancto Altmanno.

1 a. Gaude, caeli ierarchia,
Mundi gaude monarchia
De Altmanni gloria,

1 b. Omne discedat molestum,
Ad sacrum Altmanni festum
Nulla desint gaudia.

2 a. Altmanne sacer et clare,
Caelum clamat, terra, mare
Te dignum antistitem;

2 b. Dei gregis tu dux aequus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenes tramitem.

3 a. Mira clares caritate,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,

3 b. Admirandum sanctitate
Digna te sollemnitate
Laudis vulgat titulus.

4 a. Sapiens ut architectus
Tibi Christum spe profectus
Fundamentum dedicas,

4 b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.

5 a. Summis scalam Iacob horis
Ascensu tangis amoris
Theoriae fructibus

5 b. Nec ex ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.

6 a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,

6 b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.

7 a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,

7 b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.

8 a. Eia, Iesu Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Nos Altmanni precibus

8 b. Tuae sortis coheredes,
Tecum ut carpamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 168b sq. — Vgl. die Sequenz auf Leonhard, Nr. 10. — Vorher geht als Tropus zum Alleluia:

Pennis volas gratiae
Hac de valle misera,
Pontifex egregie,
Altmanne, ad aethera,
Pia prece hodie
Nostra dele scelera.

3. De sancta Anna.

1 a. Gaude, admirabilis,
Gaude, venerabilis
Anna, Dei gratia,

1 b. Moribus tractabilis,
Genere spectabilis,
Stirpe nata regia.

2 a. Gaude, austro purior,
Luce solis clarior,
Candes plus quam lilia,

2 b. Viola floridior,
Balsamo praestantior
Virtutum fragrantia.

3a. Gaude, data nuptui
Legis pares ritui
Salubri frequentia,

3b. Tali apta statui
Vitae instas fructui
Felici constantia.

4a. Gaude tu, quae talibus
Et plus miris floribus
Vires ab infantia,

4b. Piis solve precibus
A culpis nos omnibus
Et omni angustia.

5a. Gaude, quae miseriam
Post hanc petis patriam
Et polorum gaudia,

5b. Nobis da victoriam,
Ut post hanc militiam
Laetemur in gloria.

B fol. 166a. — „Sequentia". — Mel.: Veni sancte Spiritus. Voraus geht der Tropus zum Alleluia:

Annam, vitem gratiae,
Rex supernae patriae
Transplantavit hodie
In vineam gloriae.

4. De sancto Bartholomaeo.

1a. Bartholomaeus sacratus,
Mundo carus, Deo gratus,
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,

1b. Ubi magnis et minutis
Doctrinam sparsit salutis
Viam edocens virtutis,
Error omnis solvitur.

2a. Praedicantis quidem more
Divino perfusus rore
Exemplis, ope et ore
Dei laudes loquitur.

2b. Hortatur, ut Christo regi
Iungantur suoque gregi;
Statim parent eius legi,
Satanas obruitur.

3a. Ob hoc sanctus fustigatur
Et vivus excoriatur,
Dire cruci conclavatur
Capiteque plectitur.

3b. Huius prece ut, benigne
Iesu, salves nos ab igne
Orci, vere tibi digne
Laus novella promitur.

B fol. 171b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super Alleluia geht voraus:

Felix o Bartholomaee,
Bestiae ne nos leteae
Orci tradant ignibus,
Nostris sed culpis deletis
Iungamur, exora, laetis
Ut supernis coetibus.

5. De sancta Caecilia.

1a. Gaudeat ecclesia,
Tua natalitia
Celebrantur hodie,

1b. Felix o Caecilia,
Virtute egregia
Sponsa regis gloriae.

2 a. Ieiunabas biduo
Pariter et triduo
Vitae tuae tempore,

2 b. Devotum per studium
Christi evangelium
Gerebas in pectore.

3 a. Diebus ac noctibus
Non cessas ab actibus
Divini colloquii,

3 b. Corpus tuum pluribus
Tu asperitatibus
Domasti cilicii.

4 a. Fidei consortio
Iungis cum Tiburtio
Tuum sponsum libere,

4 b. Iudicem Almachium
Dolosum et impium
Superasti prospere.

5 a. Cum palma martyrii
Caeli fores atrii
Laetanter ingrederis,

5 b. Tuis ubi dulcibus
In aevum precatibus
Uniamur superis.

B fol. 169 b. — Mel.: Veni sancte Spiritus. — Tropus super Alleluia:

Thronus cum eburneus
Tu sis Salomonis,
Nescis, quid sit aureus
Calix Babylonis
O clara Caecilia.

6. De sancto Colomanno.

1 a. Laetabundus
Fidelis in caelis coetus
Iucundetur,

1 b. Totus mundus
Volenter decenter laetus
Moduletur

2 a. Cholomanni variam
Pugnam et victoriam
Gaudiosam.

2 b. Qui relinquens Scotiam
Casu venit Austriam
Fructuosam.

3 a. Explorator creditur,
Flagris diris caeditur
Christi miles,

3 b. Serram addunt cruribus
Cum tormentis pluribus
Hostes viles.

4 a. Suffocatus resteo
Cholomannus laqueo,
Viret restis.

4 b. Nullo nocens vitio
Finitur suspendio
Dei testis.

5 a. Multandus obticuit,
Innocens occubuit,
Suum non aperuit
Os ut agnus.

5 b. Coherens constantiae
Non cedit iniuriae,
Domum subit gloriae
Martyr magnus.

6 a. Princeps pacis, Iesu,
Libera ab esu
Infernalis
nos tyranni,

6 b. Et ad sabbatorum
Sabbatum polorum
Prece perduc
Cholomanni.

B fol. 168a. — Auch in: Miss. ms. Mellicense saec. 14. Cod. Mellicen. 1057. — Missale Pataviense imp. Viennae 1503. — Mel.: Laetabundus. Als Tropus super Alleluia geht in B voraus:

Nostra dele vitia
Precibus benignis,
Cholomanne, gratia,
O martyr insignis,
Regnemus in gloria
Ut cum Deo dignis.

7. De sancta Dorothea.

1a. Stetit, Iesu, pro te, bone,
Dorothea in agone,
Spe mercedis et coronae
Ad mortem oboediens.

1b. Vomit in hanc praeses dirus
Durarum minarum virus,
Risus ipsam comit mirus
Illum plus deiciens.

2a. Sponsum suum, suae mentis
Lumen, Iesum in tormentis
Laudum colit incrementis
Sitiens martyrium.

2b. Mortis ridet in tortura,
Caelos ardet mente pura,
Nulla mundi sibi cura,
Horrens hoc exsilium.

3a. Dorothea, decollata
Ad polorum migrans prata
Lilia cum rosis grata
Colligis cum gaudio.

3b. Nos ad tantum duc solamen
Tuum felix per iuvamen,
Tecum ut psallamus Amen
Cordis cum tripudio.

B fol. 172b. — Mel.: Verbum bonum. — Voraus geht als Tropus super Alleluia:

Fulgens in ecclesia
Meritis et signis,
Dorothea, gratia
Felix et insignis,
Nostra dele vitia
Precibus benignis.

8. De sancto Erasmo.

1a. Caelum, gaude,
Erasmi novella laude
Cane festa,

1b. Pari laude,
O terra tenella, plaude,
Cedant maesta.

2a. Erasmus industria
Subiit silentia
Eremorum;

2b. Ibidem caelestium
Meruit colloquium
Angelorum.

3a. Tandem flagris caeditur
Dei pugil, sistitur
Tribunali;

3b. Respondet intrepide
Vir sanctus et lepide
Expers mali.

4 a. Verbis iussus subdolis,
Offerat ut idolis,
Est beatus.

4 b. Cum sprevisset idola,
Pravis fit parabola
Fustigatus.

5 a. Carceri intruditur,
Multo ferro premitur,
Carcer, ferrum solvitur
In favillam.

5 b. Flammea induitur
Toga, spata caeditur,
Gaudens sic ingreditur
Vitae villam.

6 a. Erasmi nos prece
Cunctorum a faece,
Iesu solve
peccatorum;

6 b. Duc virtute plenos
Menteque serenos
Ad gaudia
gaudiorum.

B fol. 172a. — Mel.: Laetabundus. — Aus anderer Quelle Anal. IX, 149. — Als Tropus super Alleluia geht vorher:

Caritate vulneratus
Cruoreque rubricatus,
Ense diro coronatus,
Martyr Erasmus beatus,
Lucis intrat patriam.

9. De sancto Georgio.

1 a. Caelum, terra, mare, gaude,
Arbor, herba, gemma, plaude,
Spirans omne, vaca laude
Salubri tripudio.

1 b. In Georgii natali
Omni spreto fonte mali
Glorianter spiritali
Iucundemur gaudio.

2 a. Annis quidem iuventutis
Moribus vernans virtutis
Volat ad fora salutis
Voce, corde, opere.

2 b. Corde tandem iubilaeo
Fuso sanguine pro Deo
Regnat et vivit cum eo
Nunc et omni tempore.

3 a. Dacianum expugnavit
Satanamque fide stravit,
Contra cuncta triumphavit,
Dignus vitae gloria.

3 b. Sanctum ergo veneremur
Tantum omnes et miremur,
Actus eius imitemur
Felici constantia.

B fol. 173b. — Mel.: Verbum bonum. — Vorher geht als Tropus super Alleluia:

Tuus, Iesu, hic athleta
Suo fuso sanguine
Rubra mundi transit freta
Tuo fulgens nomine,
Georgius.

10. De sancto Leonhardo.

1 a. Glorietur orbis totus,
Leonardus, Deo notus,
Iam regnat in gloria.

1 b. Omne discedat molestum
Et ad Leonardi festum
Nulla desint gaudia.

2 a. Leonarde, te, o clare,
Caelum clamat, terra, mare
Christi dignum militem.

2 b. Dei plebis tu dux aequus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenens tramitem.

3 a. Mira clares caritate
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus.

3 b. Admirandum sanctitate
Digna te sollemnitate
Laudis vulgat titulus.

4 a. Sapiens ut architectus
Tibi Christum spe profectus
Fundamentum dedicas.

4 b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.

5 a. Summis scalam Iacob horis
Ascensu tangis amoris
Theoriae fructibus.

5 b. Nec ab ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.

6 a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis.

6 b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.

7 a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,

7 b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.

8 a. Eia nos, o Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Leonardi precibus,

8 b. Tuae sortis coheredes
Tecum ut carpamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 163a. — 1 b, 3 Nullum desit gaudium, gegen den Reim. — Zum Teile identisch mit der Sequenz auf Altmann Nr. 2, Gaude caeli ierarchia. — Vorauf geht der Tropus zum Alleluia:

Liberator captivorum,
Dissipator catenarum,
Leonarde, spes vinctorum,
Nostrarum dele culparum
Tua prece vesaniam.

11. De sancta Martha.

1 a. In caelesti ierarchia
Mulcens pangit symphonia
Marthae natalitium,

1 b. Labentis mundi nos horis
Fibris et sonum canoris
Promamus praeconium.

2 a. Martha, dulcis et beata,
Regia de tribu nata,
Omni laude dignior,

2 b. Vultu clares, lingua flores,
Sponsi curris post odores
Aquilis velocior.

3 a. Paradoxe per decorem
Mentis tuum ad amorem
Trahis Deum dulciter.

3 b. Extendis et non in vanum
Largam universis manum
Pie et feliciter.

4 a. O quam felix et insignis,
Quae tam miris fulges signis,
Insignit ut ratio;

4 b. Iesum, mundi salvatorem,
Tuum quidem dilectorem,
Colligis hospitio.

5 a. Paganismi nexu captos
Legi Christi reddis aptos
Verbi Dei pabulo;

5 b. Lazarus quatriduanus,
Ut vis, suscitatur sanus,
Mortis ab ergastulo.

6 a. Saevum exsufflas draconem
Crucis sanctae per mucronem
Gaudium dans omnibus;

6 b. Animam tuae sororis
De loco vides maeroris
Caeli iungi civibus.

7 a. Iuvenem mersum de nece
Pia suscitasti prece
Virtute inolita.

7 b. Ferum Clodoveum regem
Fidei ducis ad legem
Sospitate reddita.

8 a. Laudes, Iesu, damus tibi,
Prece Marthae iube scribi
. Nos in vitae pagina,

8 b. Vitatis ut poenis mortis
Canamus Sion in portis
Angelorum carmina.

B fol. 170 b. — Als Tropus super Alleluia geht voraus:

O vera meridies,
O sincera requies,
Iesu, omne bonum,
Colloca supplicibus
Marthae nos precatibus
Ad caelestem thronum.

12. De sancta Petronella.

1 a. Ave, Sion filia,
Agni tympanistria,
Virgo tota vivida,

1 b. Dei promptuarium,
Spiritus sacrarium,
Petronella florida.

2 a. Vitae sequens tramitem
Altum vitas gurgitem
Mundanae fallaciae,

2 b. Flaccum spernis comitem,
Omnem vincis fomitem
Carnalis lasciviae.

3 a. Holofernis dexteram
In caput non perperam
Extendisti prospere;

3 b. Manum nobis porrige
Et ad vitam dirige,
Virgo, veni propere.

4 a. Nostra corda sordida
Lavans sana morbida,
Sustenta debilia.

4 b. Omne malum remove,
Omne bonum promove
Salubri industria.

5 a. Tua per precamina
Demum sic ad culmina
Ducamur caelestia,

5 b. Ubi tecum iugiter
Fruamur feliciter
Vultus Dei gloria.

B fol. 164 a. — Mel.: Veni sancte spiritus. — Als Tropus super Alleluia geht voraus:

Hanc rosam ecclesiae
Rex, Deus deorum,
Transplantavit hodie
In caelo caelorum.

13. De ss. Simone et Iuda.

1 a. Plausu cordis iubilaeo
Iubilemus omnes Deo,
Simoni qui et Thaddaeo
Stolas dedit gloriae.

1 b. Ad gentem qui contumacem
Missi divam ferunt pacem,
Collustrantes hanc per facem
Scintillantis gratiae.

2 a. Mentes harum bestiales
Ritusque mutant brutales,
Plures Christi iugo tales
Subdendo feliciter.

2 b. Tanta post praecelsa mira
Fera saevae gentis ira
Sanctos nece finit dira
Saeviens atrociter.

3 a. Duces tales et pastores
Nostros sua prece mores
Corrigant et nos ad fores
Caeli vehant curiae,

3 b. Ut in caeli ierarchia
Cum turma sanctorum dia
Voce concinamus pia
Carmina laetitiae.

B fol. 169b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super Alleluia:

Plenum cordis gaudium,
Iesu, salus omnium,
Nostri miserere,
Contra vires daemonis
Thaddaei et Simonis
Prece nos tuere.

14. De sancto Udalrico.

1 a. Gaude, caeli curia,
Recolens sollemnia
Udalrici praesulis,

1 b. Gaude, orbis orbita,
Sole tanto praedita
Lucem dante populis.

2 a. Gaude, gaudens gaudio
Tam claro de filio,
O mater ecclesia.

2 b. Gaude libens promere
Corde, ore, opere
Tam sancti praeconia.

3 a. Gaude, sacer inclitis
Udalrice meritis
Florens ab infantia.

3 b. Gaude, qui ieiuniis
Instas et vigiliis
Flocci pendens noxia.

4 a. Gaude, verbi framea
Facis, Dei vinea
Ne sit hortus olerum.

4 b. Gaude, lingua aurea
Fidei ab area
Vepres vellis scelerum.

5a. Gaude, plenus gratia,
Mentis nostrae spuria
Tua prece expia.

5b. Gaude, dives gloria,
Nos Deo consocia
In caelesti patria.

B fol. 169a. — Mel.: Veni sancte spiritus. — Als Tropus super Alleluia geht vorher:

Devota per dramata
Dulcibusque modulis
Exempla et dogmata
Udalrici praesulis
Vulgantur per climata
Mundi cunctis populis.

IV.

RHYTHMI.

1. De sanctissima Trinitate.

1. Ave, pater omnium
   Rerum causatarum,
   Fontale principium
   Et finis ipsarum,
   Tu mearum sordium
   Et miseriarum
   Mundator, da dulcium
   Fontem lacrimarum.

2. Ave, plenum gratia
   Verbum incarnatum,
   In mea memoria
   Iugiter sis gratum,
   A me fuga otia
   Et omne peccatum,
   Me tecum in gloria
   Gaudeam locatum.

3. Ave, sancte spiritus,
   Omnis boni dator,
   Imploro medullitus
   Te ego peccator,
   Ne me incompositus
   Voret mortis lator,
   Veni mihi caelitus,
   Pius consolator.

4. Ave, felix unitas
   In tribus personis,
   Desit mihi foeditas
   Per te Babylonis,
   Abscedat severitas
   Dira aquilonis
   Me det laetum bonitas
   Veri Salomonis.

5. Ave, sancta trinitas,
   Unus tamen Deus,
   Fugiat me pravitas,
   Tu sis amor meus,
   Assit mihi puritas,
   Ne sim ultra reus,
   Sim semper, o trinitas,
   In te iubilaeus.

A fol. 1b. — Aus anderen Quellen bereits Anal. III, 172.

2. De Patre.

1. Ave, pater omnium
   Causa causatorum,
   Tu, cum promptuarium
   Sis universorum,
   Morum mihi studium
   Confer honestorum,
   Ne constringar hostium
   Loris funestorum.

2. Ave, pater caelica
   Spargens cunctis dona,
   Tu quidem mirifica
   Iustis es corona,
   Me ergo fortifica
   Omnia ad bona
   Sic, ut non ad toxica
   Sit mens mea prona.

3. Ave, pater luminum,
O Deus deorum,
Te testatur Dominum
Suum vox cunctorum,
Exaudi precaminum
Clamorem meorum,
Ut fiam solaminum
Particeps tuorum.

4. Ave, pater, cordium
Pax iucundativa,
Es ad te clamantium
Totus salus viva,
Mihi patrocinium
De caelis deriva,
Ut tela laedentium
Me spernam nociva.

5. Ave, pater, gaudia
Qui das gaudiorum
Super mella dulcia
In regno caelorum,
Fugans a me noxia
Omnium malorum
Concivem in gloria
Me fac angelorum.

A fol. 2a.

3. De Filio.

1. Ave, Iesu, lux exorta,
Dele mala iam suborta,
In me plana, quae sunt torta,
Mortis procul absit porta.

2. Ave, Iesu, robur meum,
Protectorem solum Deum
Te adoro, salva reum,
Ne devincat hostis eum.

3. Ave, Iesu, flos honoris,
Decor omnis tu decoris,
Quem circumdat vis doloris,
Me foveto cunctis horis.

4. Ave, salus, quam tenemus,
Aufer mala, quae timemus,
Ut te, Iesu, fac, amemus
In aeternum et laudemus.

5. Ave, Iesu ac dignare
Me bellantem adiuvare,
Hostem possim ut fugare
Eius gressus supplantare.

Anal. III, 171 sq. — Dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften; die Abfassung desselben durch Christanus wird indes durch diesen Umstand nicht ausgeschlossen, da die absolute Vollständigkeit von A unerweisbar ist.

4. De Filio.

1. Iesu, ave, fax amoris,
Dulcis recordatio,
Melos auris, favus oris.
Cordis iubilatio,
Solamen mei maeroris,
Mea exsultatio,
Humani merces laboris
Tu, ad te confugio.

2. Eia, Iesu, nomen gratum,
Finis et principium,
Nomen sanctum et beatum,
Complens desiderium,
Medicamen delicatum
Dans salutis gaudium,
Finem bonum et optatum,
Palmae praesta bravium.

3. Salus mundi, praedo mortis,
Via, vita, veritas,
Princeps pacis, Deus fortis,
Iesu, mentis sanitas,
Inferni ne claudar portis,
Mihi desit foeditas,
Tuae consors ut sim sortis,
Omnis assit puritas.

4. Vita mea, amor meus,
Dulcis et dulcissime,
Iesu, fili Dei, Deus,
Frater amantissime,
Ad te clamo ego reus,
Subveni citissime,
Ne me vincat Iebusaeus
Impugnans nequissime.

5. Salvans amor, Iesu care,
Dei sapientia,
Non permittas degustare
Mortis me supplicia,
Veni et noli tardare,
Mea spes et gloria,
Deduc me trans mundi mare
Ad caeli palatia.

A fol. 78a. — Vergl. Anal. III, 172.

5. De Spiritu sancto.

1. Ave, sancte spiritus,
Omnium creator,
Mundo missus caelitus
Boni inspirator,
Mihi sis paraclitus,
Hoc est consolator,
Ne causam interitus
Mihi det temptator.

2. Ave, qui visibili
Datus es figura
Virtute mirabili
Dona praestans plura,
A me miserabili
Fuga nocitura,
Culpas insolubili
Ne solvam usura.

3. Ave, qui apostolis
In lingua donaris,
Nam benignos incolis
Hisque delectaris,
Angelis ne subdolis
Iungar et avaris,
Me iunge caelicolis,
Quibus conversaris.

4. Ave, nubis lucidae
Qui geris figuram,
Aestuantem cupidae
Mentis fuga curam,
In me carnis luridae
Exstingue usuram,
Caritatis fervidae
Mihi dans culturam.

5. Ave, qui discipulis
Appares ut ignis
Sedendo in singulis
Eorum te dignis,
Ne me liget vinculis
Satanas malignis,
Me caelorum populis
Admisce benignis.

A fol. 1a. — Aufschrift: „Salutatio in Pentecoste.“ — Vergl. Anal. III, 172 sq.

6. In Nativitate Domini.

1. Ave, verbum eructatum
   De corde altissimi,
   Verbum Dei Deo natum,
   Fontis occultissimi,
   De caelo venisti, datum
   Muneris largissimi,
   Mei absterge peccatum
   Cordis iniquissimi.

2. Ave, verbum, quod prophetae
   Voce pangunt varia,
   Advenisti mihi laete,
   Praesta beneficia,
   Non me peccatorum rete
   Circumdet miseria,
   Sed da mihi laudare te
   Cum cordis laetitia.

3. Ave, verbum incarnatum
   Ex Maria virgine,
   Non de carnis iure natum
   Sed sancto spiramine,
   Intuere me gravatum
   Reatus ligamine,
   A quo redde liberatum
   Me in tuo nomine.

4. Ave, verbum arto multum
   Conclusum praesaepio,
   Pauperum non regum cultum
   Cur ibi conspicio?
   Hoc totum propter me stultum
   Esse factum sentio,
   Praebe ergo tuum vultum
   Mihi, qui hunc sitio.

5. Ave, verbum revelatum
   Devotis pastoribus,
   Nam sermone delicatum
   Faris cum simplicibus,
   Ne contemnas vulneratum
   Me multis criminibus,
   Sed locum mihi beatum
   Confer cum caelestibus.

A fol. 0 b.

7. In Epiphania Domini.

1. Ave, Iesu, gentium
   Currunt ad te reges,
   Nam salus es omnium
   Et nullius eges,
   Per te mihi dulcium
   Morum detur seges
   Et tutum praesidium
   Contra mortis leges.

2. Ave, Iesu parvule,
   Cunctorum corona,
   Cui Tharsis et insulae
   Reges ferunt dona,
   Ut nullae me maculae
   Culpae foedent, dona,
   Nec ad crimen crapulae
   Mea mens sit prona.

3. Ave, Iesu Domine,
   Ex Maria natus,
   In Iordanis flumine
   Qui es baptizatus,
   Cunctis pro peccamine
   Cunctorum es datus,
   Tuo sim iuvamine
   De culpis mundatus.

4. Ave, Iesu, nuptias
   Accedens vocatus,
   Supplere inopias
   Es ibi dignatus,
   Dele neglegentias
   Meas et reatus,
   Da virtutum copias
   Mei miseratus.

5. Ave, Iesu efficis,
Qui de aqua vinum,
Per posse hoc sufficis
Facere divinum;
Eia, si me reficis,
Tuum intra sinum
Da laudis multiplicis
Ut intrem caminum.

A fol. 6b.

8. De Passione Domini.

1. Ave, Iesu fili Dei,
Te quaero, quem pharisaei
Morti tradunt causa mei
Et blasphemantes Iudaei
Et morti turpissimae;
Oculis non carnis quaero,
Da, corde quaeram sincero,
Te iuvante Deo vero
Mihi fiat hoc, quod spero,
O spes flentis animae.
O Iesu virtutis mirae
Ne contingat me perire
Gratanter mihi largire,
Ut te possim invenire,
Obstans omne reprime.
O inconstans cor et stultum,
Incultum et inconsultum,
Te nunc apta ad singultum
Et pro Iesu plangens multum
Nullam horam exime.

2. Ave, Iesu, te praesentem
Scio, sed mihi absentem,
Punge ergo impudentem
Meam tua cruce mentem,
Ut sic ad te redeat.
Manuum, pedum fixura
Laterisque apertura,
Capitis tui punctura
Frangatur mens mea dura,
Ne iam ultra torpeat.
O cor durum, iam non sterte,
Ad Iesu crucem te verte;
Iesu, te ad me converte,
Ut cor meum velox certe
Totum in te transeat.
Saguine me tuo lava
Cuncta mea delens prava,
Cruci tuae me conclava,
Ut non Satanina clava
Tuus labor pereat.

3. Ave, Iesu mi dilecte,
Qui in crucis pendes vecte,
Cordi meo sic te necte,
Ut iungatur tibi recte
Per aeterna saecula.
Eia, Iesu, alme Deus,
Dolor tuus, dolor meus,
Cur te mactat sic Iudaeus?
Non tu, sed ego sum reus,
Omni plenus macula.
En, dolor te totum angit,
Cuncta membra tua frangit,
Sed adhuc, heu, me non tangit,
Hinc nec te mens mea plangit
Carnis ardens facula.
O cor saevum, iam non plora,
Lacrimas ut imbres rora,
Curre ad salutis fora,
Plange lugens omni hora
Nulla pausans morula.

4. Ave, Iesu, mea vita,
O maiestas infinita,
Quare pro me peris ita
Per tormenta inaudita
Nec tolerabilia?
Ecce, in cruce exspiras
Poenas mortis luens diras,
Virtutes demonstras miras,
Nam non moveris ad iras,
Quando suffers talia.
O dolor et o dolores!
Vere tui vultus flores
Rosis rubicundiores,
Heu, mutantur in pallores
Mortis vehementia.
O mors, cur in Iesum fremis,
Ipsi vitam quare demis,
Cum me minus quam hunc tremis,
Cur me potius non premis
Mutata sententia?

5. Ave, Iesu, fons vitalis,
Non sis mihi partialis,
Sed sis mea spes totalis,
A cunctis me solvens malis
In mente et corpore.
Praesta, ut vilescat iste
Mihi mundus, Iesu Christe,
Mihi in morte assiste,
Ut nihil me laedat triste
Tuo fretum robore.
Tunc, o Iesu, lux vivorum,
Spes et salus mortuorum,
Me ad gaudia caelorum
Duc ornatum meritorum
Numeroso foenore.
O cor meum, obstupesce,
Motus iniquos compesce
Nec iam ultra insolesce,
In plagis Iesu quiesce
Nunc et omni tempore.

A fol. 14a. — Aufschrift: „Salutatio animae contritae ad passionem Domini Iesu Christi." — Vergl. Anal. III. 173 sq.

9. De Cruce Domini.

1. Ave, admirabilis
O crux benedicta,
Tua vis est nobilis
Semper et invicta,
Per te turba fragilis
Daemonum est victa,
Palma mihi stabilis
Sis contra delicta.

2. Ave, semper florida
O crux pretiosa,
Tua virtus vivida
Atque gratiosa
Mea sanet morbida
Membra et virosa,
Ne sint ultra foetida
Deo et exosa.

3. Ave, restitutio
O crux sanitatis,
Quae evacutio
Es infirmitatis,
A me sit remotio
Per te vanitatis
Atque restauratio
Omnis sanctitatis.

4. Ave, meum gaudium,
O crux dulce lignum,
Ornata per filium
Virginis benignum,
Sis contra daemonium
Mihi iuge signum,
Ne per iter devium
Imiter malignum.

5. Ave, mea gloria,
O crux, laus cunctorum,
Ad se traxit omnia
Per te rex caelorum,
A me fuga noxia
Cuncta vitiorum
Et me sic ad gaudia
Conduc gaudiorum.

A fol. 1b. — Vergl. Anal. III. 174 sq.

10. In Resurrectione Domini.

1. Ave, Iesu, qui potenter
Portas frangis inferi
Resurgensque das prudenter
Cunctis, ut sint liberi,
Te precor, ut sis volenter
Memor mei miseri,
Nam ab hoste fraudulenter
Expavesco conteri.

2. Ave, Iesu, cum decore
Qui surgis feliciter,
Gloria simul honore
Fultus mirabiliter,
Da, ut surgam de foetore
Peccati finaliter
Velox currens in odore
Tuo post te dulciter.

3. Ave, Iesu, qui ut leo
Surgis die tertio
Suscitante patre Deo
Te de terrae gremio,
Ergo tibi, sicut queo,
Supplico propitio,
Ut miserearis reo
Mihi in iudicio.

4. Ave, Iesu, resurgendo
Qui tuos laetificas
Et, ut fiant te sequendo
Veloces, fortificas,
Da, ut velox abstergendo
Sim culpas tabificas
Nec sim piger acquirendo
Virtutes mirificas.

5. Ave, Iesu, qui de morte
Surgis immortaliter,
Multa stipatus cohorte
Sanctorum nobiliter,
Da, ut sint apertae portae
Mihi caeli iugiter,
Ubi in sanctorum sorte
Gaudeam perenniter.

A fol. 1a.

11. In Ascensione Domini.

1. Ave, Iesu, gloriae
Summae dominator,
Qui ascendis hodie
Caelos triumphator,
Da, scandam ad veniae
Spem ego peccator,
Nam in me cotidie
Triumphat temptator.

2. Ave, Iesu propria
Vi qui caelos scandis,
Torpenti desidia
Mundo iter pandis,
Dona, ne me vitia
Copulent nefandis,
Sed ad caeli gaudia
Scandam cum salvandis.

3. Ave, Iesu manibus
Iunctis scandens caelum,
Post te ascendentibus
Ignitum das zelum,
Da meis erratibus
Medicinae velum,
Ut cum te sequentibus
Mortis vitem prelum.

4. Ave, Iesu, culmina
Qui scandis polorum,
Te sequuntur agmina
Plura beatorum,
Ut evadens fulmina,
Confer, infernorum
Apprehendam limina
Ianuae caelorum.

5. Ave, Iesu dextera
Qui nunc patris sedes,
Tenens super aethera
Potiores sedes,
Lege salutifera
Meos regens pedes,
Leva super sidera
Me ad caeli aedes.

A fol. 1 a.

12. De sanctissimo Sacramento.

1. Ave, manna angelorum,
Iesu vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum
Cuncta delens tristia,
Morum confer honestorum
Mihi exercitia,
Universa vitiorum
Fugans a me noxia.

2. Ave, panis mulcens gustum,
Qui cibus es grandium,
Tibi me grandem et iustum
Per pium fac studium,
Meum cor totum exustum
Per culpae incendium
Virtutum flore venustum
Fac, o cordis gaudium.

3. Ave, corpus Christi natum
Ex Maria virgine,
Dirae cruci conclavatum
Meo pro peccamine,
Misero mihi collatum
Empto tuo sanguine,
Munda, quaeso, me fuscatum
Peccati fuligine.

4. Ave, animae dulcedo,
Salutaris victima,
In te devota, ut credo,
Vegetatur anima,
Tibi, Iesu, totum me do,
O mea pars optima,
A me longe sit salsedo
Culpae amarissima.

5. Ave, virtus infinita,
Iesu, mea gloria,
In te spes, salus et vita,
Omnis boni copia,
Per te me ad te invita
Singulari gratia,
Sempiterna pace dita
In caeli me patria.

A fol. 14 a. — Aufschrift: „Ad elevationem eucharistiae sacrosanctae.“ — Cfr. Anal. III, 175.

13. In Conceptione BMV.

1. Ave, virgo, regia
   De stirpe concepta,
   Plura es praeconia
   Prae cunctis adepta,
   Fac, ut Dei omnia
   Expleam praecepta
   Et ipsi obsequia
   Mea sint accepta.

2. Ave, sine vitio
   O virgo beata,
   Nam tua conceptio
   Omnibus est grata,
   Ora, ut temptatio
   Carnis in me nata
   Tuo patrocinio
   Quiescat sedata.

3. Ave, Sion filia,
   O gemma pudoris,
   Es concepta, gaudia
   Ut gignas honoris,
   Elongans flagitia
   Vilis a me moris
   Confer exercitia
   Vitae sanctioris.

4. Ave, florens lilium,
   Rosa sine spina,
   Concepta es, omnium
   Ut sis medicina,
   Mihi in auxilium,
   O dulcis, festina,
   Aufer culpae lolium
   Dans virtutum vina.

5. Ave, quae conciperis
   Mundo ad solamen,
   Nullum quia praeteris
   Habentem gravamen,
   Conregnem ut superis,
   Mihi da iuvamen
   Et Deo, quo frueris,
   Tecum fruar. Amen.

A fol. 2 a.

14. In Nativitate BMV.

1. Ave, Sion filia,
   Diu exoptata,
   Prophetarum praevia
   Voce nuntiata,
   Mihi da subsidia
   Vincendi peccata,
   Cuncta cedant vitia
   Longius fugata.

2. Ave, quae progrederis
   Fulgens ut aurora,
   Toti mundo nasceris
   Clara et decora,
   Dele mei pauperis
   Culpas absque mora,
   Ut coniungar superis,
   Pro me supplex ora.

3. Ave, nata saeculo
   Quae es ad salutem,
   Praebens omni populo
   Viam ad virtutem,
   Da, ne culpae pabulo
   Me a Deo mutem,
   Sed cum suo poculo
   Satanam confutem.

4. Ave, virgo regia
   De tribu exorta,
   Quae es vitae nuntia
   Et salutis porta,
   Ne per facta spuria
   Vincar, me supporta,
   Propter natalitia
   Tua me conforta.

5. Ave, Dei civitas,
Virgo generosa,
Tua est nativitas
Mundo fructuosa,
Omnis per te vanitas
Mihi sit exosa,
Induat me claritas
Caeli gaudiosa.

A fol. 0 b.

15. In Annuntiatione BMV.

1. Ave, quae praeordinata
Eras ante saecula,
In multis praefigurata,
Virgo sine macula,
Ora, ne mea peccata
Gignant in me iacula.
Sed haec prece dele grata,
Clemens o iuvencula.

2. Ave, virgo, tibi pridem
Missum verbum suscipe;
Quid moraris? praebe fidem,
Dei natum concipe
Et reforma me eidem
Pacis unctum adipe
Pauperemque tuam quidem
Sub tutelam recipe.

3. Ave, virgo dulcis, pia,
O felix concipiens,
Sola mea spes, Maria,
Fovens et reficiens,
Non te vertas a me, quia
Ad te clamo sitiens,
Ne lapsus iacens in via
Peream deficiens.

4. Ave, quae es Deo digna
Fieri hospitium,
Placa mihi, o benigna,
Dulcem tuum filium,
Angelo bono consigna
Me, o vallis lilium,
Ne subvertat me maligna
Fraus meorum hostium.

5. Ave, virgo, mater Christi,
Quae divino opere
Pia fide concepisti
Iesum sine Venere,
In morte me iuva tristi
Tuae precis munere,
Da fructum, quem genuisti,
Me in caelis capere.

A fol. 0 b.

16. In Purificatione BMV.

1. Ave, Iesse virgula,
Fulgens stella maris,
Quae es sine macula,
Cur purificaris?
Ob te a me facula
Cedat lupanaris,
Et fecundent oscula
Vitae salutaris.

2. Ave, Iesu, manibus
Datus Simeonis
A familiaribus
Templo Salomonis,
Reple me virtutibus
Ceterisque bonis
Locum cum felicibus
In caeli dans thronis.

3. Ave, virgo, liberas
Bina ave natum,
Quem gignens conceperas
Nullum per peccatum,
Preces per fructiferas
Ipsi fac me gratum,
Libera per miseras
Culpas me ligatum.

4. Ave, Iesu, gerulum
Senem quia geris,
Qui tulit te parvulum
Brachiis sinceris,
Salva tuum servulum
Me a larvis feris,
Nec me mortis vinculum
Saevis claudat seris.

5. Ave, Iesu, filia
Anna Phanuelis,
En, tua praeconia
Decantat fidelis;
Me non vincat bestia
Inferni crudelis,
Sed te cum victoria
Collaudem in caelis.

A fol. 1 a.

17. In Assumptione BMV.

1. Ave, o christifera
Florens virga Iesse,
Quae ascendis sidera
Ad aeternum esse,
Cum sint ad fructifera
Meae manus fessae,
Asta mihi prospera
In finali messe.

2. Ave, mundi domina,
Cunctorum regina,
Scandens super culmina
Astrorum festina,
Sis contra peccamina
Mihi medicina,
Ne peccati sarcina
Sit mihi ruina.

3. Ave, virgo humilis,
Quae sic scandis sursum
Super caelos agilis
Tuum tendens cursum,
Memor, o amabilis,
Esto mei rursum,
Veni, nam sum labilis,
Mihi in succursum.

4. Ave, virgo virginum,
Quae transis dersertum
Super caelos terminum
Ponens tibi certum,
Da mihi, qui ominum
Ducor per incertum,
Locum apud Dominum
Et virtutis sertum.

5. Ave, virgo, proxima
Quae es tuae proli,
Sessio haec optima
Datur tibi soli;
Ergo, o dulcissima,
Spernere me noli,
Mea tecum anima
Sit in arce poli.

A fol. 1 a.

18. De beata Maria V.

1. Mater pia, mater dia,
Rei via, o Maria,
Ave, plena gratia,
O tenella Dei cella,
Interpella pro me, mella
Da de caeli curia;
Vitae porta, mundo orta,
Me conforta, ne distorta
Me collidant otia,
Decus morum, vas honorum
Fons hortorum, lux polorum
Mihi sis propitia.

2. Ara Dei, salus rei,
Robur spei cordis mei,
O dulce praesidium,
Expers maris stella maris
Praedicaris, stella paris
Solem, regem omnium.
Omni laude digna, plaude,
Semper gaude meque claude
Tuum intra gremium;
Mihi maesto nunc adesto,
Nam cor praesto semper gesto
Tuum in obsequium.

3. Reparatrix, imperatrix,
Mediatrix, consolatrix,
Ave, virgo regia,
Generose, gratiose,
Gaudiose, virtuose
Confer beneficia.
Urbs regalis, flos vernalis,
Fons vitalis, me a malis
Solve et miseria,
O optata advocata,
Mihi nata, mihi data,
Per te vincam omnia.

4. Imple bonis meum donis,
Quae in thronis Salomonis
Regnas, desiderium,
Rupta mora pacem rora,
Solve lora firmiora,
Quae trahunt ad vitium.
Culpae faecem, mentis necem
Ut per precem tuam secem,
Mihi da auxilium,
Virgo clara, Deo cara,
Mihi para nunc in ara
Caeli aevum gaudium.

5. Ave, rosa speciosa,
Veternosa et exosa
A me fuga odia,
Spes reorum, pes claudorum,
Lux caecorum, os mutorum,
Da, ut spernam noxia.
Honor regis, amor legis,
Si me regis, vivi gregis
Me duc ad convivia,
Pio ductu sine luctu
Tuo fructu me iam duc tu,
Ut fruar in patria.

A. fol. 0 b. — Collect. ms. Campoliliense saec. 14. in. Cod. Campolilien. 40. E. — 4, 5 firma ora E. — Vergl. Anal. III, 176.

19. De beata Maria V.

Super Ave Maria.

1. Ave, o puerpera,
Flos virginitatis,
Praedulcis christifera,
Fons iucunditatis,
In succursum propera
Nobis tribulatis,
Pacis offer munera,
Solve a peccatis.

2. Maria, quae domina
Es universorum,
Placa per precamina
Regem supernorum,
Dele, terge crimina
Tuorum servorum,
Scribe nostra nomina
In caelo caelorum.

3. Gratia sufficiens,
Caeli ierarchia,
Miseros reficiens,
Dulcis, lenis, pia,
Te vocat deficiens,
Dum cadit in via,
Ad te clamat sitiens,
O dulcis Maria.

4. Plena donis gloriae,
Gratiae, naturae
Es, ut dicunt varie
Leges et scripturae,
Fer humanae sauciae
Opem creaturae,
Ut sit heres patriae
Nunquam transiturae.

5. Dominus te vestibus
Induit decoris
Et varietatibus
Vitae purioris,
Da, ut ipsum passibus
Sequamur amoris,
Salva a laboribus
Aeterni doloris.

6. Tecum regum dominus,
O felix puella,
Cur nos fugis eminus,
Quos collidunt bella?
Veni, veni comminus,
Stilla pacis mella,
Salva nihilominus
Mortis a procella.

7. Benedicta, lilium
Quae es castitatis,
Veni in auxilium
Nobis tuis natis,
Vince tuum filium
Prece pietatis,
Ut post hoc exsilium
Simus cum beatis.

8. Tu in mulieribus
Sola expers paris,
Clarior sideribus
Stella solem paris,
Quae prae sanctis omnibus
Plus auxiliaris,
Iunge caeli civibus
Nos, o stella maris.

9. Benedictus filius
Tuus, o sacrata,
Nostra ob te mitius
Detergat peccata,
Conculcetur fortius
Passio innata,
Dentur nobis ocius
Gaudia beata.

10. Fructus tuus, regia
Virgo et decora,
Veniat de regia
Poli absque mora,
Dona det cum venia
Nobis gratiora
Tua per suffragia,
Rutilans aurora.

11. Ventris tui solium
Christus cum subivit,
Reis in refugium
Se caeni univit,
Contra nos daemonium
Saeviens contrivit
Et contra exitium
Nos per te munivit.

12. Tui nati gratia,
Stella matutina,
Nos vinctos per omnia
Fraude Satanina
Fulci, tolle vitia,
Virtutes propina,
Tibi laus et gloria,
O caeli regina.

A fol. 78 a. — C fol. 28 a. — 6, 7 Solve A. — 8, 2 expers maris C. — Cfr. Anal. III, 177 sq.

20. De VII Gaudiis BMV.

1. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Tua fulget gloria;
Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita iucundatur
Caeli in te curia.

2. Gaude, te adorant caeli
Cives affectu fideli
Et oboedientia;
Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere per omnia.

3. Gaude, tibi obsequentes
Terrae et caeli gaudentes
Sumunt per te praemia;
Gaude, angelis praelata,
Trinitati proximata
Singulari gratia.

4. Gaude, honor tuus crescit
Semper, quia finem nescit
Nec hic nec in patria;
Gaude, virgo, mater Dei,
Nos duc reformatos ei
Ad festa caelestia.

A fol. 78 a. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 178. — „Beata virgo apparuit cuidam devoto sibi monacho et ait: Cur tantum delectaris in gaudiis meis praeteritis, scilicet annuntiationis etc. et non potius in praesentibus, in quibus multum delector? Et sunt haec“: A. — Diese Legende wird von Thomas Becket erzählt. — In C ist diesem Liede eine deutsche Übertragung beigefügt, die aller Wahrscheinlichkeit nach ebenfalls von Christan herrührt und daher hier einen Platz verdient.

1. Vrev dich, muter gnadenrich,
Himel lobt dich vnd ertrich,
Dein zcier vnd dein fhön ist ganz
Gar ob aller engel glanz.

2. Vrev dich, als dem tag diu funn
Bringet vrevde vil vnd vunn,
So ervrevt dein liechter fhein
Alle, die zehimel fein.

3. Vrev dich, das als himlish her
Dir erpivt lob vnde er
In ganzer durnechtichait
Mit gehorfams vleifichait.

4. Vrev dich, das dir ift birait
Div gotlich drivaltichait,
Das dv heift genzlich gewert
Elles, des dein herze gert.

5. Vrev dich, fwer hie dienet dir,
Dem wirt lon nach feiner gir,
Gnad wirt im vil hie [gegebn]
Vnd zehiml das ewich lebn.

6. Vrev dich, ob der engil fhar
Bis du got gefellet gar
Vnde der drivaltichait
Mit befvnder wirdichait.

7. Vrev dich, das dv fichcher bift,
Das dein erev ewig ift
Vnde mert fich ewichlich
In himel vnd in ertrich.

8. Vrev dich, gnaden vinderin,
Marei, vnfer trofterin,
Gib vns den himlifhen hort,
Deinen fvn, hie vnde dort.

21. De Omnibus Sanctis.

1. Ave, summa trinitas,
Omnis per te sanctitas
Mihi largiatur;
Virgo ave virginum,
A me per te criminum
Culpa deleatur.
Virtus mihi, Michael,
Gabriel et Raphael,
Per vos dirigatur,
Per vos cunctos spiritus
Divos mihi caelitus
Salus augeatur.

2. Ave, apostolica
Cohors et prophetica
Et patriarcharum,
Assit quoque modicus
Chorus et theoricus
Evangelistarum;
Assint et discipuli,
Contemptores saeculi
Et rerum cunctarum;
Omnes pro me fundite
Preces et me cingite
Donis gratiarum.

3. Ave, innocentium
Turba morientium
Pro Christo beata,
Turba, ave, niveo
Candore et rubeo
Martyrum ornata;
Per vestra martyria
Mater est ecclesia
Pulchre purpurata,
Pro vestra victoria
Nobis dentur gaudia
In caelis optata.

4. Ave, o pontificum
Cohors et mirificum
Agmen monachorum,
Assint eremicolae
Et omnes deicolae,
Legis confessorum,
Adcurrant et virgines,
Viduarum ordines
Et coniugatorum;
Omnes me attendite,
Pro me preces edite
Principi caelorum.

5. Ave, turba omnium
Civium caelestium,
Quae regnat cum Deo,
Propter mea vitia
Ad vestra suffragia
Supplex ego fleo;
Pro me intercedite
Placatumque reddite
Deum mihi reo,
Sim in caeli solio
Vobiscum cum gaudio
Et cum Iesu meo.

A fol. 1b. — Cfr. Anal. III, 175 sq.

22. De sancto Achatio.

1. Ave, miles Christi fortis,
Achati fortissime,
Pugil venerandae sortis
Stirpisque clarissimae,
Decem milium cohortis
O dux invictissime,
Qui vicerunt tecum mortis
Poenam iucundissime.

2. Ave, o virtus invicta
Et spes mea vivida,
Tuis precibus delicta
Mea dele livida,
Mea mens Deo non ficta
Recta sit et pavida
Et libido a me victa
Iam abscedat lurida.

3. Ave, martyr pretiose,
   Forma patientiae,
Triumphavit gloriose
   Princeps in te gloriae,
Da, ut obstem nebulosae
   Daemonum nequitiae,
Iesu Christi gaudiosae
   Coniungar militiae.

4. Ave, tot candidatorum
   Martyrum vexillifer,
Qui virtutum atque morum
   Cunctis es odorifer,
Tu meorum peccatorum
   Veniae sis signifer,
Et procul mihi malorum
   Sit exactor letifer.

5. Ave, qui cum delicato
   Tuo contubernio
Gaudens in caelesti prato
   Frueris convivio,
Interventu iunge grato
   Tali me solacio,
Ut conviva cum beato
   Regnem Dei filio.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187 sq.

23. De sancto Aegidio.

1. Ave, qui de regibus
   Es, Aegidi, natus,
Litteris et moribus
   Sacris exornatus,
Meos tuis precibus
   Absterge reatus,
Ut sit cum felicibus
   Felix meus status.

2. Ave, mundi toxicum
   Qui fugis vitando,
Ordinem monasticum
   Devote sectando,
Peccatum tabificum
   Fuga de me dando,
Ut ascendam caelicum
   Thronum iubilando.

3. Ave, qui magnifica
   Fulges claritate,
Aegrum data tunica
   Curas sospitate,
Solve de malefica
   Me perversitate
Ornans me deifica
   Christi caritate.

4. Ave, qui per filium
   Ducis suscitatum
Ipsi duci gaudium
   Exhibes optatum,
A me prece spurium
   Demove peccatum
Sortium caelestium
   Locum praebens gratum.

5. Ave, qui ad sidera
   Volas festinanter,
Tua tende viscera
   Super me gratanter,
Fac, ut mundi prospera
   Contemnam constanter
Et tecum ad aethera
   Conscendam laetanter.

A fol. 13b.

24. De sancta Agatha.

1. Ave, tu Siciliae
   Agatha patrona,
   Multiformis gratiae
   Rident in te dona,
   Adcurris miseriae
   Paganorum prona,
   Qui misericordiae
   Tuae laudant dona.

2. Ave, o egregia
   Virgo, sponsa Christi,
   Tu pro cuius gloria
   Sanguinem fudisti,
   Cum mundi fallacia
   Satanam vicisti,
   Ingredi caelestia
   Regna meruisti.

3. Ave, vallis lilium,
   Siculorum stella,
   Virtutis hospitium
   Et honoris cella,
   Pro me Dei filium,
   Precor, interpella,
   Elonget ut vitium
   A me et flagella.

4. Ave, pro peccamine
   Meo, precor, ora
   Tuoque precamine
   Veniam implora,
   Mecum in examine
   Sis in necis hora,
   Pio sub velamine
   Mortis rumpe lora.

5. Ave, surge, filia
   Sion generosa,
   Non ad desideria
   Mea sis morosa,
   Sed ab hac miseria
   Mundi turbinosa
   Me ad caeli gaudia
   Duc, o gloriosa.

A fol. 80b. — C fol. 248a. — 1a sq. lauten in C: Agatha Siciliae Ave o patrona; die Lesart von A ist spätere Korrektur des Verfassers. — Cfr. Anal. III, 192.

25. De sancta Agnete.

1. Ave, veris primula,
   Paradisi rosula,
   Agna, Deo grata,
   Honoris triclinium,
   Lilium convallium,
   O candidulata;
   Omnis neglegentiae
   Meae et stultitiae
   Detergens peccata
   Gratiae charismata,
   Virtutum aromata
   Confer, o sacrata.

2. Ave, dulcis cithara,
   Dulcior quam zuchara,
   Agna, nux dulcoris,
   Oliva fructifera,
   Nardus odorifera,
   O lampas decoris;
   Festina velocius,
   Fugans a me ocius
   Languorem maeroris,
   Veni, veni, propere,
   Salva me a Venere,
   O gemma pudoris.

3. Ave, meum gaudium,
Meum patrocinium,
Agna, lux aestatis,
Dulcis mea viola,
Nunquam in me viola
Fidem caritatis;
A malo me erue,
Faeces omnes ablue
Meae pravitatis,
Omne malum remove,
Omne bonum promove
In me sanctitatis.

4. Ave, austro purior,
Plus sole fulgidior,
Agna o praeclara,
Balsamo praestantior,
Stellis scintillantior,
Sponsa Christo cara;
Sine paenitentia
Ne mortis angustia
Me claudat amara,
Pietatis oculo
Respice me sedulo,
O caelestis ara.

5. Ave, melle dulcior,
Ebore candidior,
Agna generosa,
Turture simplicior
Et auro nobilior,
Rubens plus quam rosa;
Tua per precamina
Ad caelorum limina
Ducar gaudiosa,
Ubi tecum dulciter
Perfruar perenniter
Vita gloriosa.

A fol. 80a. — 4, 1 Lies auro? vgl. aber 5, 5.

26. De sancta Agnete.

1. Ave, Agna, natu clara,
Vultu decens, actu gnara,
Audi me ad te clamantem
Et exaudi suspirantem.

2. Ave, felix et beata
Agna, Christo consecrata,
Aurem ad me huc inclina,
Tolle moras et festina.

3. Ave, Agna, tota munda,
Me totum immundum munda,
Vulnus mentis meae sana,
Fuga cuncta a me vana.

4. Ave, sponsa Deo digna,
Martyr dulcis et benigna,
Solve ad finalem punctum
Regnans in me malum cunctum.

5. Ave, Agna, flos vernalis,
Lava me a cunctis malis,
Transfer impolluto calle
Me ex mundi huius valle.

6. Ave, innocens columba,
Me duc ex peccati tumba,
Mihi confer cor contritum,
Omni bono redimitum.

7. Ave, o bellatrix fortis,
Salva me de portis mortis,
Aufer a me pravos motus
Per te mundus fiam totus.

8. Ave, Agna, lux novella,
Fulgens cordis mei stella,
Me reforma plene Deo,
Dulci redemptori meo.

9. Ave, Agna, tua dextra
Sana me intus et extra,
Tua me tutela fove
Et sic ad virtutes move.

10. Ave, Agna, virgo casta,
Hora mortis mihi asta,
Ne quidquam mihi molesti
Irrogent hostes funesti.

11. Ave, Agna, vas virtutum,
Contra Satan te da scutum,
Tuta me ab Orci valva
A secunda morte salva.

12. Ave, Agna, meum lumen,
Duc ad caeli me cacumen,
Ubi per tuum precamen
Deum semper laudem. Amen.

Anal. III, 192 sq. — Dieses Lied fehlt in den Lilienfelder Hss. Dennoch ist dasselbe augenscheinlich eine Dichtung Christans, und deshalb überall Agna statt Agnes gesetzt worden. Auf den Grund ist schon Anal. III, 193 in der Amn. aufmerksam gemacht. Eine Christanus eigentümliche Phrase ist „te da scutum“ u. ähnl. Sie kommt in diesen Reimgebeten wieder und wieder vor; von St. Benedikt heifst es: Clipeum te pro me pone; von Clara: Pio da iuvamine Scutum pro me tu te; von Silvester: Pro me scutum da te; von Erasmus: Scutum pro me da te; von Georg: Scutum mihi da te; von Iacobus Maior: Te pro me in morte scutum | Da contra daemonia; von Katharina: Te fer mi scutum; von Lucia: Cunctis oppugnantibus | Me te offer scutum; von Pancratius: Pro salute animae | Mea scutum da te. Da nun einerseits durch nichts bewiesen ist, dafs die Lilienfelder Hss. noch alle Lieder Christans enthalten, andererseits dies Lied in Monacen. 19824 in einer Reihe von Liedern Christans steht, werden wir wohl, wenn wir Str. 11, 1 sq. lesen:

Ave, Agna, vas virtutum
Contra Satan te da scutum

an die Autorschaft Christans auch für dies Lied glauben müssen.

27. De sancta Agnete.

1. Gaude, sponsa Christi, Agna,
Quae mundi transisti stagna
Dulci cum constantia;
Gaude, quod, cum nudabaris,
Crine magis tegebaris
Quam amictus gloria.

2. Gaude, quod in lupanari
Te non permisit foedari
Angeli custodia;
Gaude, per te suscitatur
Tuus sponsus, qui necatur
Satanae nequitia.

3. Gaude, quod flammam urentem
Vicisti, te non nocentem,
Salvatoris gratia;
Gaude quod transgutturata
Et cruore laureata
Mercaris caelestia.

4. Gaude, quod perdendo mortem
Invenisti vitae sortem
Felici victoria;
Gaude, Christo sociata,
Duc nostra delens peccata
Nos ad caeli gaudia.

Anal. III, 193. — Auch dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften, steht aber unter Christans Dichtungen in Monacen. 19824 und 4423. Es hat gleiches Versmafs und gleiche Strophenzahl mit Nr. 20, zeigt die von Christan fast ausschliefslich gebrauchte, sonst dem MA. ungeläufige Namensform Agna statt Agnes, sowie das Wort transgutturare; vgl. oben S. 11.

28. De sancto Ambrosio.

1. Ave, praesul optime,
Felix o Ambrosi,
Pastor beatissime
Gregis numerosi,
Actus mihi pessimae
Carnis sint exosi,
Placeant potissime
Actus virtuosi.

2. Ave, stella fulgida,
Lucens toti mundo,
Verba spargens florida
Sermone facundo,
Opera per lurida
Quia me venumdo,
Da, ut spernam morbida
Facta corde mundo.

3. Ave, qui haereticis
Sectis adversaris,
Contra quas catholicis
Doctrinis armaris,
Non subdar fanaticis
Actibus amaris,
Sed coniungar caelicis
Civibus praeclaris.

4. Ave, qui ecclesiae
Multos prodis fructus,
Ad hoc dono gratiae
A Deo conductus,
Satanae nequitiae
Fraude sum seductus,
Contra hunc laetitiae
Fac ut fundam luctus.

5. Ave, cleri gloria,
Salus laicorum,
Te laudat ecclesia
Carmine sanctorum,
Da, ut spernam noxia
Cuncta vitiorum
Et gaudens ad gaudia
Vadam gaudiorum.

A fol. 2b.

29. De sancto Andrea.

1. Ave, o sancte Andrea,
Mea tu fiducia,
Crucifixum ab Aegea
Te laudat Achaia,
Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia.

2. Ave, qui ex corde crucis
Optasti suspendium,
Filius ut fiam lucis,
Praebe adiutorium,
Vincam tua prece ducis
Tenebrarum gladium,
Tutus ero, si conducis
Me ad palmae bravium.

3. Ave, qui vadis festine
Ad crucis supplicia,
Praesta gratiae divinae
Mihi beneficia,
Stem volenter sine fine
In Christi militia,
Nulla fraudis Sataninae
Me laedat malitia.

4. Ave, crucis sine mora,
Qui scandis patibulum,
In quo biduana hora
Docuisti populum,
Me duc ad salutis fora
Per murrae fasciculum,
Ut detur a Deo, ora,
Vitae mihi epulum.

5. Ave, qui crucis tropaeo
Iungeris caelestibus,
Peccatori mihi reo
Tuis assis precibus,
Asta praesto fini meo
Cum supernis civibus,
Post mortem regnem cum Deo
Aeternis temporibus.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

30. De sancta Anna.

1. Ave, Anna, regia
   Quae de stirpe flores,
   Morum spargens lilia
   Virtutumque flores,
   Pia mihi studia,
   Deprecor, ut rores,
   Ne perdam per vitia
   Caelicos honores.

2. Ave, tu quae concipis,
   Anna, tres Marias,
   Cunctis per hoc proficis,
   His ut salus fias,
   Inclinor, si despicis
   Me, ad mortis vias,
   Hinc funde, nam sufficis,
   Preces pro me pias.

3. Ave, sanctae virginis
   Anna dulcis mater,
   Ad hoc veri luminis
   Elegit te pater,
   Da, ut Dei nominis
   In laude dilater,
   Assis, ne me criminis
   Fallat auctor ater.

4. Ave, quae in habitu
   Florebas legali,
   Fruens sine strepitu
   Serto coniugali,
   Precibus me spiritu
   Firma principali,
   Ut nihil in obitu
   Me contristet mali.

5. Ave, quae pauperibus,
   Anna, res partiris
   Tuas indigentibus
   Feminis et viris,
   Mihi maius omnibus
   Munus tu largiris,
   Conregnem caelestibus,
   Si Deum requiris.

A fol. 13a.

31. De sancto Augustino.

1. Ave, apostolice
   O vir, Augustine,
   Succurrens catholicae
   Fidei ruinae,
   Fraudi diabolicae
   Non me subdi sine,
   Sed iungar angelicae
   Vitae sine fine.

2. Ave, evangelicam
   Praedicans doctrinam,
   Per ipsam angelicam
   Restauras ruinam,
   Ergo mihi caelicam
   Confer medicinam,
   Intrem diabolicam
   Ne quando coquinam.

3. Ave, Hipponensium
   Qui antistes factus
   Es pontificalium
   Iura digne nactus,
   Ad nihil per vitium
   Qui sum, heu, redactus,
   Duc ad vitae bravium
   Me per pios actus.

4. Ave, fulgens lilium
   Vitae sanctitate,
   Exemplar humilium
   Dulci paupertate,
   Praebe patrocinium,
   Ne disiungar a te,
   Sed te sequar praevium
   Morum gravitate.

5. Ave, qui feliciter
Volas ad superna,
Me colat memoriter
Tua mens paterna;
Tuere perenniter,
Ne petam inferna,
Consequar sed dulciter
Gaudia superna.

A fol. 13a. — Cfr. Anal. III, 188 sq.

32. De sancto Barnaba.

1. Ave, o apostole
Barnaba benigne,
Te laudant christicolae
Laudis per insigne,
Servi tui recole
Mei, pater digne,
Ne fallant me dyscolae
Larvae et malignae.

2. Ave, qui ieiuniis
Corpus afflixisti
Longisque vigiliis
Prorsus elisisti,
Ab Averni stygiis
Tuta, quae fugisti,
Precis iungens muniis
Me, quem dilexisti.

3. Ave, qui incredulum
De mortis ruina
Eruisti populum
Verbi medicina,
Tuum me duc servulum
Culpae de sentina,
Ut contemnam saeculum
Sectando divina.

4. Ave, qui ad ardua
Morum gravitate
Surgis et ad strenua
Vitae puritate,
Confer, ut ingenua
Vivam sanctitate
Nec vertar ad fatua
Vili levitate.

5. Ave, qui martyrio
Laetaris exustus,
Ignis nam incendio
Probatus es iustus,
Fac, ne hic in medio
Sim culpis onustus,
Sed in caeli solio
Floream venustus.

A fol. 12b.

33. De sancto Bartholomaeo.

1. Ave, o Bartholomaee,
Felix lumen Indiae,
Aures praebe voci meae,
O doctor egregie,
Opem confer menti reae
Meae et nefariae,
Ne derideant leteae
Me inferni bestiae.

2. Ave, qui humilitate
Et sub veste nitida
Flores et exilitate,
Mente gaudes vivida,
Praesta, mens ne vilitate
Fiat mea livida,
Sed sit sub frugalitate
Et virens et florida.

3. Ave, cruci conclavatus
   A viris malitiae,
   Tua prece liberatus
   A culpis nequitiae,
   Christo iungar connodatus
   Clavo paenitentiae,
   Iam non laedat incolatus
   Me mundi miseriae.

4. Ave, cum nudaris pelle,
   Fulges patientia,
   A me vetera propelle
   Longius flagitia
   Et festine me compelle
   Ad cuncta felicia,
   De caelesti petrae melle
   Me cibando satia.

5. Ave, capite truncatus
   Qui caelos ingrederis,
   Stola vitae decoratus,
   Da, nam dare poteris,
   Ut a pelle renovatus
   Per te vitae veteris
   Tibi vivam sociatus
   In pace, qua frueris.

A fol. 79a. – Vgl. Anal. III, 184.

34. De sancto Benedicto.

1. Ave, pastor et patrone,
   Monachorum gloria,
   Benedicte, pater bone,
   Omni florens gratia,
   Clipeum te pro me pone
   Cuncta contra vitia
   Mihi astans in agone,
   Per te vincam omnia.

2. Ave, qui fallentis mundi
   Conculcasti dulcia,
   Non me mundi furibundi
   Superet malitia,
   Nec permittas me confundi
   Satanae versutia,
   Sed, ut fiam cordis mundi,
   Precum da instantia.

3. Ave, carnis blandimenta
   Qui vicisti noxia,
   Carnis iuva temptamenta
   Vincere me spuria,
   Tuae iam mihi praesenta
   Virtutis auxilia,
   Ut per tua fulcimenta
   Vigeam in latria.

4. Ave, quia boni moris
   In te ridet copia,
   Vitae mihi purioris
   Offer beneficia,
   Fugere da cunctis horis
   Omnis culpae devia,
   Praesta, vas ut sim honoris
   In caelesti patria.

5. Ave, quia vanitatis
   Contempsisti otia,
   Per te virtus pietatis
   Mihi fiat socia,
   Duc de faece foeditatis
   Ad vitae negotia,
   Tua prece cum beatis
   Me Christo consocia.

A fol. 79b. sq. — Cfr. Anal. III, 190.

35. De sancto Bernardo.

1. Ave, pater monachorum,
   Speculum et regula,
Virtutum vas et honorum,
   Omni carens macula,
O Bernarde, decus morum,
   Qui ardes ut facula,
Te iuvante peccatorum
   Non me stringant vincula.

2. Ave, o pater beate,
   Mea spes et brachium,
Dulcis et desiderate,
   Corona et gaudium,
Passionis in me natae
   Exstinguens incendium
Benedictionis gratae
   Stilla stillicidium.

3. Ave, qui illecebrosa
   Horruisti crimina,
Ergo caeli gaudiosa
   Conscendisti culmina,
Fac, ut carnis vitiosa
   Superem certamina,
Mea mens sit virtuosa
   Tua per precamina.

4. Ave, sidus ut solare
   Qui fulges prae ceteris,
Meum veni expurgare
   Cor a sorde sceleris
Et in bonum commutare
   Mores vitae veteris,
Vitaeque participare
   Concede, qua frueris.

5. Ave, qui iam iucundaris
   Cum sanctorum milibus,
Subveni, ne mundi maris
   Obruar in fluctibus
Et ne concludar amaris
   Inferni doloribus,
Sed coniunge me praeclaris
   Angelorum coetibus.

A fol. 80a. — Ferner: Hymn. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. E. — Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Berolinen. IV° 29. F. — Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395. G. — Orat. ms. Carthus. Hildeshem. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116. H. — 1, 2 Speculum et gloria E. — 1, 5 O Benedicte decus E. — 1, 5—2, 5 lauten in G:

Ave, Bernarde inclite, dulcis et amabilis,
Pincerna regis gloriae potum dans pacificis,
Cuius oris eloquia favus mellis populis,
Et vita angelica exemplum dat famulis.

2, 1 pater o beate FG. — 2, 5 mihi in natae F. — 3, 1 illecebra E. — 5, 6 Inferni fehlt E. — Vgl. Anal. III, 190 sq.

36. De sancto Blasio.

1. Ave, victor maxime,
   Blasi, praesul bone,
Pugnans vincis optime,
   Martyr, in agone,
Meae salus animae
   Sis subventione,
Consors ut sanctissime
   Tuae sim coronae.

2. Ave, qui egregia
   Fulsisti doctrina,
Quae multis eximia
   Fuit medicina,
Propter mea vitia
   Non a me declina,
Sed ob te me gratia
   Foveat divina.

3. Ave, qui in carceris
Artaris horrore,
Ubi plura pateris
Pro Dei amore,
Salvum fac a veteris
Culpae me foetore
Me exornans operis
Boni dulci more.

4. Ave, qui in flumine
Mergendus iactaris
Et pro Christi nomine
Capite multaris,
Solve me de crimine
Precibus praeclaris,
Ut in caeli lumine
Sim cum Dei caris.

5. Ave, qui sideream
Intras regionem
Augens caeli auream
Congregationem,
Evadam tartaream,
Fac, ut passionem
Et tecum sideream
Sumam mansionem.

A fol. 13b.

37. De sancta Caecilia.

1. Ave, o Caecilia,
Tota speciosa,
Candes, ut si lilia
Sint iuncta cum rosa,
Contemnis sublimia
Et imperiosa,
Eligis humilia
Magis, gratiosa.

2. Ave, quae ab impiis
Nimis aversaris,
Nam obscaenis nuptiis
Tu non delectaris,
Sed piis in studiis
Tota conversaris,
Hinc caeli deliciis
Digne satiaris.

3. Ave, decens viola,
Flos humilitatis,
In me nunquam viola
Fidem caritatis,
Dele facta frivola
Meae pravitatis,
Ne damnatae incola
Fiam civitatis.

4. Ave, sponsa sedula
Almi redemptoris,
Tua prece iacula
Vincam temptatoris,
Non me fuscet macula
Ultra pravi moris,
Succende me facula
Divini amoris.

5. Ave, in hoc saeculo
Rosa sine spina,
In mortis articulo
Accurre festina,
Mihi tuo famulo
Assistens vicina,
Et in Iesu lectulo
Me tecum reclina.

A fol. 80b. — Cfr. Anal. III, 193 sq.

38. De sancta Christina.

1. Ave, Sion filia,
   Sacra o Christina,
   Orta de barbaria
   Ut rosa de spina,
   Spreta idolatria
   De mundi sentina
   Surgis, horres omnia,
   Volas ad divina.

2. Ave, me fac vincere,
   Quae tu superasti,
   Fluxum carnis tenerae,
   Quem tu exsiccasti,
   Mundum da contemnere,
   Quem tu conculcasti,
   Satanam confundere
   Da, quem exsufflasti.

3. Ave, meos corrige
   Sensus, o sacrata,
   Ad Deum me dirige
   O desiderata,
   Ad virtutes erige
   Tua prece grata,
   Cum salute porrige
   Gaudia beata.

4. Ave, virgo propere
   Veni, o decora,
   Veni, veni prospere,
   Rupta veni mora,
   Veni et, a scelere
   Ut absolvar, ora,
   Custodi summopere
   Me in mortis hora.

5. Ave, infernalia
   Mala me vitare
   Et tormenta alia
   Iuva declinare,
   Ad caelorum gaudia
   Statim evolare
   Me fac et in gloria
   Cum Christo regnare.

A fol. 80 b. — Vgl. Anal. III, 194.

39. De sancto Colomanno.

1. Ave, Dei gratia,
   Colomanne care,
   Exsulas de Scotia,
   Transeas ut mare,
   Precatus instantia
   Dignare iuvare
   Me, ut mundi maria
   Possim transmeare.

2. Ave, malignantibus
   Es qui praeda factus,
   Innocenter ictibus
   Virgarum confractus,
   In multis erroribus,
   Heu, cum sim distractus,
   Sanctis tuis precibus
   Revocer adactus.

3. Ave, qui opprobria
   Fers et verba dura,
   Vulnera et iurgia
   Tormentaque plura,
   Cum perseverantia
   Semper duratura
   Mihi fer praesidia
   Contra culpae iura.

4. Ave, qui patibulum
   Dirae subis crucis,
   Faucibus ut epulum
   Fias corvi trucis,
   Adiuva, ne pabulum
   Fiam mortis ducis,
   Sed per omne saeculum
   Sim in regno lucis.

5. Ave, qui perimeris
Cum illusione,
Hinc dignus efficeris
Caelestis coronae,
Fac, ne mergar inferis
Cum confusione,
Sed vivam ut superis
Tecum, martyr bone.

A fol. 11b.

40. De sancto Dionysio.

1. Ave, sacer Dionysi,
Qui flores scientia,
Nunc laetaris paradisi
Vera sapientia,
Amant sensus mei nisi
Carnis stulte vitia,
Ideo trahor, mihi si
Desis, ad supplicia.

2. Ave, pater, qui flagella
Diri suffers verberis,
Delitescis et in cella
Duri clausus carceris,
A me prece tua fella
Rade mei sceleris,
Anima mea asella
Ne sit hostis veteris.

3. Ave, antistes, probatus
Qui es per incendia,
Ignitae fornaci datus
Fulges patientia,
Tua prece confortatus
Sumpta patientia
Gaudeam, ne desperatus
Incidam supplicia.

4. Ave, fatigatus igne
Bestiis obiceris,
Dei cum sis vas insigne,
Non ab ipsis laederis,
Larvae fugient malignae
Me, si me protexeris,
Ergo succurre benigne
Mihi, sicut poteris.

5. Ave, post mortem truncatum
Caput sumptum manibus
Defers angelo ducatum
Dante tuis gressibus,
A me detrunca peccatum
Tuis sanctis precibus
Dans in caelis locum gratum
Mihi cum caelestibus.

A fol. 2b.

41. De sancta Elisabeth.

1. Ave, regis filia,
Elisabeth dia,
Quae post Marthae studia
Facta es Maria,
Huius mundi dubia
Ne fallar in via,
Me duc ad caelestia
Tua prece pia.

2. Ave, quae ad pauperes
Eras liberalis,
Es facta, ut vinceres
Mundum, pauper talis,
Ne sequar degeneres,
Sed sim spiritalis,
Mihi fructus uberes
Da Christi sub alis.

3. Ave, quae saturitas
Dei es vocata,
In te lucet puritas
Vitae, o beata,
Fugiat me vanitas
Tua prece grata,
Per te mihi sanctitas
Praestetur optata.

4. Ave, dulce speculum
Morum honestorum,
Christi tabernaculum,
Mater egenorum,
Ora, ne prostibulum
Sim iam vitiorum,
Sed sim receptaculum
Omnium honorum.

5. Ave, quae virtutibus
Florebas et signis
Obvians spiritibus
Virtute malignis,
Da, sanctis ut moribus
Ardeam ut ignis,
Post haec in caelestibus
Iungar Deo dignis.

A fol. 13a.

42. De sancto Erasmo.

1. Ave, venerabilis
Erasme beate,
Praesul admirabilis,
Martyr honorate,
Heu, cum sim culpabilis,
Scutum pro me da te,
Aemuler te stabilis
Cursu vitae gratae.

2. Ave, qui gentilium
Confundis errorem
Collaudando omnium
Iesum redemptorem,
Meae mentis vitium
Et culpae foetorem
Tuum per suffragium
Fuga et favorem.

3. Ave tu, qui sanguine
Tuo laurearis,
Nam pro Christi nomine
Gladio mactaris,
Fausto sublevamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo laetaris.

4. Ave tu, qui fungeris
Meritis et signis,
Dei verba aperis
Dignis et indignis,
Adiuva, ne inferis
Socier malignis,
Sed convivam superis
In caelo benignis.

5. Ave, qui sideream
Intras regionem
Augens poli auream
Congregationem,
Evadam tartaream,
Fac, ut passionem
Et tecum aetheream
Intrem mansionem.

A fol. 11b.

43. De sancto Georgio.

1. Ave, Cappadociae
   Princeps trabeate
   Georgi egregie,
   Verna Dei grate,
   Felici custodiae
   Scutum mihi da te,
   Ut totus in gratiae
   Sim felicitate.

2. Ave, nam aethereum
   Te ducis profani
   Levat in eculeum
   Furor Daciani,
   Fac, ne me erroneum
   Ritus foedent vani,
   Sed regnum sidereum
   Mores dent urbani.

3. Ave, Athanasium
   Magum, cum bibisti
   Datum virus, devium
   Fidei dedisti,
   Me vagum et ebrium
   Mundi cursu tristi
   Pia prece sobrium
   Redde scholae Christi.

4. Ave, rota ensibus
   Quando fabricatur,
   Totum tuum talibus
   Corpus ut scindatur,
   Dei rupta nutibus
   Prorsus dissipatur;
   Tuis sic precatibus
   Satan conteratur.

5. Ave, qui sartagine
   Ignita cremaris,
   Tibi Iesu nomine
   Caelos sic mercaris,
   Tu in caeli limine,
   Ubi principaris,
   Me tuo precamine
   Christi iunge caris.

A fol. 12b.

44. De sancto Gregorio.

1. Ave, gemma praesulum,
   Gregori beate,
   Exemplar et speculum
   Vitae illibatae,
   Cordis mei vasculum
   Reple castitate,
   Non per carnis vinculum
   Liger voluptate.

2. Ave, caeli fistula,
   O doctor Anglorum,
   Caritatis facula,
   Decens norma morum,
   Ne me necet macula
   Criminum meorum,
   Placa per oracula
   Principem polorum.

3. Ave, sancti spiritus
   Organum iucundum.
   Verbo tibi caelitus
   Dato ditas mundum,
   Rogo te medullitus,
   Ut me infecundum
   Deo reddas penitus
   A peccatis mundum.

4. Ave, summe pontifex,
   Qui Dei servorum
   Servus es et opifex
   Operum piorum,
   Non me mille-artifex
   Fraudet, dux malorum,
   Sed sim verus sacrifex
   In coetu iustorum.

5. Ave, fulgens saeculo
Stella matutina,
Omni datus populo
Hora vespertina,
Levans me de stabulo
Et culpae sentina
Caeli habitaculo
Angelis combina.

A fol. 13a. — Cfr. Anal. III, 188.

45. De sancto Hieronymo.

1. Ave, o Ieronyme,
Presbyter beate,
Exornatus optime
Omni sanctitate,
Meae faeces animae
De me fuga late,
Mala mea dirime
Cum velocitate.

2. Ave, qui mysterium
Prodis scripturarum
Sacrarum ingenium
Per tuum praeclarum,
Finem et principium
Mearum culparum
Precum per subsidium
Praescinde tuarum.

3. Ave, qui viriliter
Haereses contundis
Et eas salubriter
Ubique confundis,
Peccatis velociter
Me duc de profundis,
Curram post te dulciter
Actibus iucundis.

4. Ave, quia corrigis
Ambo testamenta,
Universis porrigis
Mentis alimenta,
Vinco, si me erigis,
Daemonis commenta
Quaerendo, quae diligis,
Vitae nutrimenta.

5. Ave, cum victoria
Qui locum beatum
Possides in gloria
A Deo paratum,
Tua prece varia
Doce me ditatum,
Caeli claudat patria
Tibi sociatum.

A fol. 2b.

46. De sancto Hippolyto.

1. Ave, o Hippolyte,
Qui mundum vicisti
Martyrumque inclite
Palmam meruisti,
De peccati fomite
Liberans me tristi
Exorna me divite
Stola Iesu Christi.

2. Ave, qui gentilium
Fugisti errorem
Imitando omnium
Christum salvatorem,
Mentis meae vitium
Et culpae horrorem
Dele per suffragium
Tuum et favorem.

3. Ave, cruciamina
   Qui fers propter Deum
   Et multa discrimina
   Imitando eum,
   Ora, ne me sarcina
   Culpae tradat reum,
   Sed sumant me culmina
   Caeli iubilaeum.

4. Ave, qui viriliter
   Mortis suffers ictus,
   Sic martyr salubriter
   Factus es invictus,
   Per culpas hostiliter
   Cum sim, heu, devictus,
   Non gemam flebiliter
   A te derelictus.

5. Ave, cum martyribus
   Qui es laetabundus,
   Iam cum sanctis omnibus
   Honorat te mundus,
   Piis praesta precibus,
   Ne sim iam immundus,
   Sed cum caeli civibus
   Semper sim iucundus.

A fol. 13b.

47. De s. Iacobo Maiore.

1. Ave, qui maior vocaris
   Iacobe, apostole,
   Te terrarum atque maris
   Venerantur incolae,
   Ut mihi induliris,
   Servo tuo, recole
   Virtutisque salutaris
   In me fructus excole.

2. Ave, sator verbi Dei,
   Per terras Hispaniae,
   Te honorant iubilaei
   Incolae Galatiae,
   Tibi iusti atque rei
   Dant laudes laetitiae,
   Miserere ergo mei,
   O lampas ecclesiae.

3. Ave, salus animarum,
   Flos divini germinis,
   Vere sidus tu praeclarum
   Inexhausti luminis,
   Mearum velox culparum
   Dele labem criminis,
   Fluat mihi gratiarum
   Per te vena fluminis.

4. Ave, gemma claritatis,
   O fili tonitrui,
   In te meae sanctitatis
   Spem totam deposui,
   Me ex lacu vanitatis
   Duc, in quo evanui,
   Pro meis ora peccatis,
   Quibus miser tabui.

5. Ave, speculum virtutum,
   Mea spes et gloria,
   Iter para mihi tutum
   In Dei militia,
   Te pro me in morte scutum
   Da contra daemonia,
   Virtute loca indutum
   Me in caeli curia.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

48. De s. Iacobo Maiore.

1. Ave, o benevole
Iacobe apostole,
Qui maior vocaris,
Collaudant deicolae
Fideles et incolae
Te terrae et maris,
Tui vernae recole
Mei meque excole
Moribus praeclaris,
Me ne fallant subdole
Barathri bestiolae,
Semper tuearis.

2. Ave, qui per floridum
Tuum opus luridum
Satanam vicisti,
Cursum mundi fluidum
Velut mare turbidum
Virtute transisti,
In malis me timidum,
Ad bona improvidum
In hoc orbe tristi,
Ad virtutes vividum,
Ad devota fervidum,
Scholae iunge Christi.

3. Ave, verbi framea
Qui multos ab alea
Mundi segregasti,
Fidei quos area,
Dei sint ut vinea,
Digne transplantasti,
Salva prece mellea
De culpa me fellea
Plures ceu salvasti,
Purpurando laurea
Chlamydeque trabea
Funguntur qua fasti.

4. Ave, qui periculis
Inclusos et vinculis
Donas libertati,
Orbatosque oculis,
Leprae foedos maculis
Reddis sospitati,
Datum me piaculis
Dyonisque faculis,
Culpae vilitati,
Iunge Dei famulis
Ereptum de stabulis
Mortis et peccati.

5. Ave, spes fragilium,
Lapsorum refugium,
O mundi lucerna,
Herodis per gladium
Consummans martyrium
Volas ad superna;
Opis praebe brachium,
Vitae confer bravium,
Vitem ut inferna
Et post hoc exsilium
Poli petam solium
Cum vita aeterna.

A fol. 11b.

49. De s. Iacobo Minore.

1. Ave, Ierosolymae
Digne praesularis,
Iacobe sanctissime,
Qui minor vocaris,
Te collaudant animae,
Quas Deo lucraris,
Mihi, precor intime,
Ut miserearis.

2. Ave, mundi omnia
Qui spernis gaudenter,
Precis tuae gratia
Adesto volenter
Mihi contra vitia,
Ut surgam recenter,
Nulla me ludibria
Laedant violenter.

3. Ave, fugans zabulum
Factis caritatis,
Solve prece vinculum
Meae pravitatis,
Nequaquam sim stabulum
Ultra vanitatis,
Sed sim receptaculum
Omnis sanctitatis.

4. Ave, carnis gloriam
Frangens abstinenter
Da, ut abstinentiam
Diligam frequenter,
Ne per castrimargiam
Consumar fallenter,
Ut non ignominiam
Sufferam nocenter.

5. Ave, qui martyrio
Te tulisti pronum,
Da sine fastidio
Vitae sanctae donum
Et sine supplicio
Omne mihi bonum,
Spreto mundi gaudio
Caeli scandam thronum.

A fol. 78b. — Vergl. Anal. III, 183.

50. De s. Iohanne Baptista.

1. Ave, Iohannes praeclare,
Qui baptizas Dominum,
Orare pro me dignare
Deum, patrem luminum,
Sordes meorum mundare
Ut dignetur criminum
Et sanctis coadunare
Me post vitae terminum.

2. Ave, qui virginitate
Angelis es similis,
Nulla carnis foeditate
Maculatus fragilis,
Da, ut sim in castitate
Vitae semper stabilis
Et in omni sanctitate
Deo acceptabilis.

3. Ave, ardens sanctitatis
Lucerna et lucida,
Praeco merae veritatis
In doctrina fulgida,
Da, ut meae vilitatis
Plangam mala foetida
Et per viam caritatis
Curram mente avida.

4. Ave, o plus quam propheta
Domini sanctissime,
Mihi assiste, athleta
Christi invictissime,
Non me pungat ardor, veta,
Culpae iniquissimae,
Sed sit mens ad bonum laeta
Mea frequentissime.

5. Ave, qui vicisti mortem
Sub Herode impio,
Cum ad salutaris sortem
Finitus es gladio,
Tyrannum inferni fortem
Tuo vincam brachio,
Sanctorumque me consortem
Fac in caeli gaudio.

A fol. 78a. — Cfr. Anal. III, 179.

51. De s. Iohanne Evangelista.

1. Ave, sidus caelicum,
   Iohannes sacrate,
Lumen evangelicum
   Morum gravitate,
Cor geris angelicum
   In virginitate,
Spiritum paraclitum
   Da, ne spernar a te.

2. Ave, generatio
   Laudat redemptoris
Te, mihi protectio
   Omnibus in horis
Sis et relevatio
   A peccati loris,
Mihi consolatio
   Sis intus et foris.

3. Ave, qui restituis
   Vitam Drusianae
Iuvenemque imbuis,
   Mentis ut sit sanae,
Factis frui strenuis
   Da nec vivam vane,
Ne damner cum nocuis
   Poenis inhumane.

4. Ave, ad convivium
   Qui vocaris caeli,
Meum prece vitium
   Deterge fideli,
Largire initium
   Boni mihi zeli,
Ne sim per flagitium
   Peior infideli.

5. Ave, pudicitiae
   Gemma singularis,
Qui a dono gratiae
   Gratia vocaris,
Pro me regi gloriae,
   Precor, ut loquaris,
Ut caelestis curiae
   Collocer in aris.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182.

52. De sancta Katharina.

1. Ave, o eximia
   Virgo Katherina,
Exorta de Graecia
   Martyr et regina,
De tua praesentia
   Mons exsultat Sina,
In omni angustia
   Mihi sis vicina.

2. Ave, quae Maxentium
   Caesarem sprevisti
Et ad Christum gentium
   Rhetores duxisti,
Rotarum supplicium
   Prece confregisti,
Iucunda per gladium
   Caelos introisti.

3. Ave, quae in gloria
   Locum tenes gratum,
Vide in miseria
   Me in culpa natum.
Currentem per devia
   Adhuc per peccatum,
Nam sperno felicia
   Et finem beatum.

4. Ave, virgo, propera
   Mihi in solamen,
Exsurgam ad prospera
   Per tuum levamen
Da, ut spernam scelera,
   Mihi respiramen,
Scandam super sidera
   Tuum per ducamen.

5. Ave, mea gloria,
Ave, vas virtutum,
In mortis angustia
Te fer mihi scutum,
Me fac a fallacia
Satanae solutum,
Da in caeli patria
Me cum Christo tutum.

A fol. 80a. — Cfr. Anal. III, 195.

53. De sancta Kunegunde.

1. Ave, virgo regia,
Dulcis sponsa Christi,
Cunigundis vitia
Quae gaudens vicisti,
Tu delectabilia
Mundi abiecisti,
Cum dulci fiducia
Christum induisti.

2. Ave, Sion filia,
Te Christus salvavit
Carnis ab infamia,
Qua te maculavit
Daemonis nequitia,
Sed eum prostravit
Tua innocentia
Atque superavit.

3. Ave, candens lilium,
O dulcis regina,
Honoris triclinium,
Rosa sine spina,
Mihi in subsidium
Gaudenter festina
Et a malignantium
Custodi ruina.

4. Ave, virgo, dulcior
Quae es favo mellis
Cordi meo, clarior
Universis stellis,
Tu mihi es gratior
Prae sanctis puellis,
Salva me, nam morior
Mundi in procellis.

5. Ave, gaudes titulo
Quae virginitatis,
Intuere oculo
Me nunc pietatis,
Solvar adminiculo
Tuo a peccatis,
Victo mortis vinculo
Conregnem beatis.

A fol. 80b. — C fol. 248a. — Cfr. Anal. III, 194 sq.

54. De sancto Lamberto.

1. Ave, claro genere
Florens o Lamberte,
Clarior in opere
Sancto eras certe,
Tuae precis munere
Fiam felix per te,
Conantem me laedere
Satanam subverte.

2. Ave, sanctimoniae
Cum sumis profectus,
Dono regis gloriae
Praesul es electus,
Mihi praesta variae
Virtutis effectus,
Aeternae miseriae
Ne laedat defectus.

3. Ave, pro invidia
 Qui de cathedrali
Pulsus es ecclesia
 Causa carens mali,
A me pelle vitia
 Cuncta pulsu tali,
Ne pellar a gratia
 Motu aliquali.

4. Ave, qui coenobio
 Iunctus monachorum
In Dei servitio
 Corda firmas horum,
Exsicca, quem sitio,
 Fontem vitiorum,
Sit mihi refectio
 Iesus, fons hortorum.

5. Ave, qui perimeris
 In oratione,
Dignus hinc efficeris
 Caelestis coronae,
Da, ne iungar inferis
 Cum confusione,
Sed regnem cum superis
 Tecum, praesul bone.

A fol. 2b.

55. De sancto Laurentio.

1. Ave, Laurenti beate,
Assabaris dum in crate,
Tyranno sic insultasti,
Dicens: Ede, quod assasti.

2. Ave, qui assatus gaudes,
Dignas agens Deo laudes,
Pro me funde preces ei,
Ut misereatur mei.

3. Ave, qui pro poenis ignis
Praemiis ditaris dignis,
A me peccati habenas
Infernique fuga poenas.

4. Ave, qui turbae egenae
Das Christi thesauros plene,
Peccatorem me egenum
Gratia Dei fac plenum.

5. Ave, qui vincis in igne,
Sequi te da mihi digne
Ad sanctorum claritatem
Et caelestem civitatem.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187.

56. De sancto Leonhardo.

1. Ave, felicissime
 Leonarde grate,
Clares qui clarissime
 Clara claritate,
Tuae potentissimae
 Precis potestate
Corporis et animae
 Laeter sospitate.

2. Ave, qui silentia
 Diligis deserti,
Tua beneficia
 Plures sunt experti,
Ultra non ad vitia
 Me sinas converti,
Sed ad vitae stadia
 Duc ductu sollerti.

3. Ave, qui puerperae
Succurris reginae
Opem salutiferae
Praestans medicinae,
Ne succumbam misere
Reatus ruinae,
Me virtutis munere
Muni sine fine.

4. Ave, qui dolentibus
Et captis salutem
Das et te petentibus
Miram per virtutem,
Fac, ne pravitatibus
A bono me mutem,
Sed cum sanctis actibus
Satanam confutem.

5. Ave, qui iam gaudia
Tenes gaudiorum
Super cuncta dulcia
In regno caelorum,
Tua per suffragia
Coetui sanctorum
Per saecla me socia
Tecum saeculorum.

A fol. 11 b.

57. De sancto Luca.

1. Ave, evangelii
Sator, felix Luca,
Contra vires vitii
Fortior cambuca,
Da, ne mundi noxii
Fallant me caduca,
Nec rodat supplicii
Aeterni eruca.

2. Ave, multa gratia
Dei spargens verba,
Cunctis das remedia
Sermone et herba,
Fac, ne me malitia
Daemonis superba
Tangat nec miseria
Barathri acerba.

3. Ave, qui imagine
Bovis es signatus,
Pro exempli lumine
Toti mundo datus,
Meos Christi nomine
Si deles reatus,
Fit tuo iuvamine
Felix meus status.

4. Ave, qui virgineam
Vestem custodisti,
Corruptelae tineam
Quando contrivisti,
Flammam nunquam subeam,
Quam tu extinxisti,
Intrem Dei vineam,
Quam iam possedisti.

5. Ave, qui spiramine
Sancto replebaris,
Cum in mundi turbine
Adhuc versabaris,
De vana voragine
Me duc mundi maris
Et in caeli limine
Sim cum Deo caris.

A fol. 2 a.

58. De sancta Lucia.

1. Ave, virgo nobilis
   O Syracusana,
   Lucia, immobilis
   Quae stas fide sana,
   Praesidis ignobilis
   Dicta spernis vana,
   Vulnus poenae labilis
   Mente suffers plana.

2. Ave, ecce, nimium
   Gravor sub peccato,
   Opis praebe brachium
   Mihi desolato,
   Contra omne vitium
   Me nunc confortato,
   Placa regem omnium
   Interventu grato.

3. Ave, de mortalibus
   Me solve peccatis
   Et de venialibus
   Saepe iteratis
   Per te primis motibus
   In me temperatis
   Sic, ut sim in actibus
   Dehinc pietatis.

4. Ave, me hic vivere
   Da sine querela,
   Modum, quo proficere
   Valeam, revela,
   Viam vitae pandere
   Dignanter anhela,
   Nam vult post te currere
   Mea mens anhela.

5. Ave, de virtutibus
   Ad montem virtutum
   Me duc, ab obstantibus
   Iter praesta tutum,
   Cunctis impugnantibus
   Me te offer scutum,
   Iunge me caelestibus
   Gloria indutum.

A fol. 80a sq. — Cfr. Anal. III, 196. — 3, 7 de criminalibus.

59. De sancto Marco.

1. Ave, veri luminis
   O evangelista,
   Marce, sacri numinis
   Fidelis sacrista,
   Praesta, ne me criminis
   Confundat artista,
   Sed divini carminis
   Fiam citharista.

2. Ave, evangelii
   Qui scribis doctrinam,
   Salutaris gaudii
   Dantis medicinam,
   Da, ne exterminii
   Labar in latrinam,
   Omnis per te vitii
   Evadam ruinam.

3. Ave, qui prodigiis
   Clarescis et signis,
   Inter gentes variis
   Mirandis insignis,
   Tua prece sociis
   Iungar Deo dignis,
   Ne me in suppliciis
   Voret mortis ignis.

4. Ave, Alexandriam
   Virtute signorum
   Qui vocas ad gratiam
   Regis angelorum,
   Dele insolentiam
   Scelerum meorum
   Actuum frequentiam
   Conferens bonorum.

5. Ave, Christo moleris
Qui quasi frumentum,
Tractus enim moreris
Veluti iumentum,
A me culpae veteris
Tolle nocumentum,
Ut intrem, quo frueris,
Divinum conventum.

A fol. 2a.

60. De sancta Margareta.

1. Ave, o ingenua
Dulcis Margareta,
Vana et felliflua
Mundi transis freta,
Satanae tu cornua
Calcas inquieta,
Pro me flecte genua
Deo mente laeta.

2. Ave, in me tabuit
Lumen rationis,
Et fructus, heu, marcuit
Bonae rationis,
Torpor me absorbuit
Indurationis,
Proh pudor, praevaluit
Faex confusionis.

3. Ave, nunc confugio
Ad te cum pavore,
Ut sim sub refugio
Tuo tutiore,
Namque culpae vitio
Pro sordidiore
Scio Dei filio
Me ingratum fore.

4. Ave, aures precibus
Imple salvatoris
Pro cunctis reatibus
Mei peccatoris,
Ut solvar ab actibus
Vitae vilioris,
Ne involvar ignibus
Aeterni doloris.

5. Ave, tua gratia
Gaudeam sanatus,
Ab omni miseria
Culpae serenatus,
Sim in conscientia
In Christo fundatus,
Conregnem in gloria
Ipsi sociatus.

A fol. 80b. — C fol. 248a. — Str. 1—3 fehlen infolge von Beschädigung C. — 4, 8 furoris C. — Cfr. Anal. III, 196 sq.

61. De s. Maria Aegyptiaca.

1. Ave, Aegyptiaca
O dulcis Maria,
Immundi ecliptica
Quae nutabas via,
De culpa me toxica
Sana prece pia,
Mea sors ut caelica
Fiat ierarchia.

2. Ave, quae de faecibus
Surgis voluptatis,
Te varietatibus
Ornans puritatis,
Ora, ut a gravibus
Abluar peccatis
Et dehinc in actibus
Vivam Deo gratis.

3. Ave, paenitentiae
Cum sumis lamenta,
Cunctis ad spem veniae,
Das incitamenta,
Tua prece gratiae
Confer fulcimenta,
Nam ad sortem gloriae
Mea mens est lenta.

4. Ave, quae angelicam
Vitam fers in mundo,
Vitam eremiticam
Dum fers corde mundo,
Ad te tam magnificam
Preces pias fundo,
Ad vitam me caelicam
Duc de culpae fundo.

5. Ave, quae ad gaudia
Festinas sanctorum,
Nam ad contubernia
Digne transis horum,
Tua per suffragia
In regno caelorum
Sabbato me socia
Tecum sabbatorum.

A fol. 13b.

62. De s. Maria Magdalena.

1. Ave, clari generis
Dulcis Magdalena,
Universi sceleris
Quae fuisti plena,
Illustravit sideris
Te caelestis vena,
Fructum vitae foederis
Degustas amoena.

2. Ave, quae convivia
Felix introisti,
Ubi Iesum copia
Balsami unxisti,
Pedes abundantia
Lacrimae lavisti,
Quos crinis decentia
Osculans tersisti.

3. Ave, te clementiae
Dei mundat norma,
Quae es paenitentiae
Speculum et forma,
Me oboedientiae
Divinae reforma
Et benevolentiae
Ipsius conforma.

4. Ave, quae iam pabulo
Vitae regionis
Frueris, a poculo
Me nunc Babylonis
Salva et a vinculo
Educ Pharaonis,
Ne plectar venabulo
Dirae ultionis.

5. Ave, o discipula
Christi redemptoris,
Funda propugnacula
Boni in me moris
Et ad fontem stimula
Me Dei amoris,
Ut vivam per saecula
In regno decoris.

A fol. 248a. — Cfr. Anal. III, 197 sq.

63. De s. Maria Magdalena.

1. Ave, quae de noxiis
Maria deliciis
Fugis Magdalena,
Surgis de facinore
Et mente et corpore
Puritate plena;
Tali modo fugere
Me fac et evadere
Vitiorum frena,
Nec iam mihi placeant,
Sed prorsus displiceant
Sceleris venena.

2. Ave, quae non deseris
Dominum, quem sequeris,
Quaerens lamentaris;
Ergo prima hominum
Tu videre Dominum
Privilegiaris;
Dei praebe filium
Mei cordis gaudium,
Oculis ut claris
Hunc videre valeam
Et sic tecum gaudeam
Et cum Dei caris.

3. Ave tu, quae spuria
Huius mundi gaudia
Felix horruisti,
Supernorum avida
Eremum intimida
Constans introisti,
Ubi a caelestibus
Consolari civibus
Saepe meruisti;
Sic mihi solacia
Defer singularia
In hoc mundo tristi.

4. Ave tu, quae caelicis
Cibis et angelicis
Es cibari digna,
Dei te clementia
Tanta pavit gratia
Dulcis et benigna;
Alimentis talibus
Tuis sanctis precibus
Me dignum consigna
Sic, ut nulla crapula
Me vel carnis macula
Polluat maligna.

5. Ave, quae ad gaudia
Vera et felicia
Festinas sanctorum,
Nam ad sodalicia
Pura et perennia
Digne transis horum;
Tuae precis gratia
Cuncta dele noxia
Scelerum meorum,
Superorum socia,
Me tecum consocia
Choris angelorum.

A fol. 80a. — B fol. 248a. — 1, 7 Tali fehlt B. — 2, 8 Cordis mei A. — 3, 2 Mundi huius A. — In A und B späterer Nachtrag von der Hand des Verfassers, in B über der ausradierten Nr. 62.

64. De sancta Martha.

1. Ave, Martha inclita,
Decens et formosa,
Salvatoris hospita,
Tota gratiosa,
Per virtutis merita
Tuae gloriosa
Cuncta solve debita
Mea scelerosa.

2. Ave, fame tenerum
Corpus quae fregisti
Submersumque puerum
Vitae reddidisti,
Me de morte scelerum
Sorti redde Christi
Addens cursum prosperum
Hoc in mundo tristi.

3. Ave, tuis manibus
   Quae ligas draconem
Praestans pereuntibus
   Exsultationem,
Fer de culpis omnibus
   Absolutionem
Mihi et cum coetibus
   Caeli mansionem.

4. Ave, regem Franciae
   Mulcens Chlodovaeum
Sospitati gratiae
   Cura reddens eum,
De peste nequitiae
   Sanum me fac reum,
Precibus clementiae
   Mihi placans Deum.

5. Ave, florens floribus
   Hospitalitatis,
Necesse habentibus
   Offers tua gratis,
Vivis me virtutibus
   Ditans caritatis
Poli tecum civibus
   Socia beatis.

A fol. 14a.

65. De sancto Martino.

1. Ave, Dei pontifex
Et virtutum opifex
   Martine beate,
Genetrix Panonia,
Tua te Italia
   Nutrix laudant grate.
Manus tuas commoda
Ad meae incommoda
   Mentis sceleratae,
Sana me interius,
Exorna exterius
   Morum gravitate.

2. Ave, qui cooperis
Nuditatem pauperis
   Chlamyde partita,
Tua per suffragia
Nulla per contraria
   Vincar in hac vita.
Mea mens per misera
Non laedatur, prospera
   Virtute vestita,
Tuis sic auxiliis
Atque beneficiis
   Spe fruar cupita.

3. Ave, spernens saeculum
Militumque cingulum,
   Gaudia stultorum,
Ad baptismi lavacra
Volas et simulacra
   Deicis deorum;
Da mihi, ut omnia
Mundi spernam gaudia
   Cum melle eorum,
Et me fac proficere
In virtutum munere
   More beatorum.

4. Ave, qui restituis
Tribus vitam mortuis
   Tua prece pura,
Animae restitue
Meae sensum mortuae
   Medela secura;
Post odorem currere
Tuum fac et capere
   Me regna mansura,
Nullum me illicitum
Trahat vel prohibitum
   Ad mala futura.

5. Ave, cuncta saecula
Per multa miracula
Qui illustras late,
Et sic intras gaudia
Iucunde caelestia
Plenus sanctitate,
Me sequi velociter
Te fac et feliciter,
Non disiungar a te;
Iunctus sanctis omnibus
Vivam in caelestibus
Cum iucunditate.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 189 sq.

66. De sancto Matthaeo.

1. Ave, beate Matthaee,
Lucerna fidelium,
Qui genti primum Iudaeae
Scribis evangelium,
Audi vocem precis meae,
Mihi sis praesidium,
Turbae iungens iubilaeae
Me post hoc exsilium.

2. Ave, qui ex publicano
Vas es factus gratiae,
Me a cogitatu vano
Solve omnifarie
Et me ab actu mundano
Trahe et lasciviae,
Serviam ut christiano
More regi gloriae.

3. Ave, spargis verbum Dei
Qui in Aethiopia,
Cum sis virtus meae spei,
Corona et gloria,
Quaeso, memor esto mei
In mea miseria,
Ut vincam iure tropaei
Cuncta mundi noxia.

4. Ave, patent Orci portae
Tuum ad imperium,
Quando suscitas a morte
Saeva regis filium,
Ut sim bona, da, sub sorte,
Ferens opis brachium,
Et tuere me, ne forte
Tradar ad exitium.

5. Ave, digne laurearis
Qui cruore proprio
Et tibi vitam mercaris
Percussoris gladio,
A flammis solvas amaris
Tuo me subsidio,
Ut vivam cum Dei caris
In caelesti solio.

A fol. 79a. — Cfr. Anal. III, 184 sq.

67. De sancto Mathia.

1. Ave, stirpis nobilis
O sancte Mathia,
Pro Iuda laudabilis
Surgis sorte pia,
Prece da, ut stabilis
Sim in vitae via,
Et mihi placabilis
Vera sit sophia.

2. Ave, sacra semina
Spargens in Iudaea,
Deterge peccamina
Apud Deum mea,
Fugiant temptamina
Per Christi tropaea,
Mea mens ad carmina
Surgat iubilaea.

3. Ave, qui gratifica
   Caecos sospitate
Curans a tabifica
   Sanas caecitate,
Succurrens mirifica
   Tua pietate
Ab omni salvifica
   Me iniquitate.

4. Ave, vitam mortuis
   Pluribus modesta
Qui virtute tribuis,
   Me duc ad honesta,
Non mala cum fatuis
   Subeam funesta,
Cum sanctis praecipuis
   Dei agam festa.

5. Ave, morti subderis
   Quando transiturae,
Christo statim iungeris
   Conregnans secure,
Tibi, sicut poteris,
   Iungere sit curae
Me vitae, qua frueris,
   Semper permansurae.

A fol. 79a. — Cfr. Anal. III, 186.

68. De sancto Mauritio.

1. Ave, dux sanctissime,
   Mauriti, Thebaeae
Legionis maximae
   Et caeli choreae,
Da virtutes animae
   Tua prece meae,
Ut non fiam bestiae
   Socius leteae.

2. Ave cum exercitu
   Tu qui baptizaris
Tuo et in spiritu
   Sancto renovaris,
Ne mergar in transitu
   Huius mundi maris,
Caelesti me habitu
   Orna, quo ornaris.

3. Ave tu, qui mitteris
   Ad opem pagano,
Parcere remitteris
   Illi corde sano,
Solve, quia poteris,
   Me de mundo vano,
Ut vitam, qua frueris,
   Cursu carpam plano.

4. Ave, cum consortibus
   Qui collum extendis
Et pro permanentibus
   Transitura vendis,
Me ab infernalibus
   Eripe emendis
Emundans ab omnibus
   Peccatorum mendis.

5. Ave, qui ad sidera
   Conscendis polorum
Cum turba innumera
   Comitum tuorum,
Ad gustum me propera
   Ferre gaudiorum
Sic, ut sim in libera
   Sorte beatorum.

A fol. 13b. — 1, 7 der unreine Reim bestiae ist ganz vereinzelt bei Christanus.

69. De s. Michaele et Angelis.

1. Ave, Michael beate,
Qui es Dei nuntius,
Mihi cum benignitate
Subveni propitius,
Labem mentis inquinatae
Meae dele mitius,
Formam vitae Deo gratae
Da mihi velocius.

2. Ave, Dei fortitudo,
Gabriel sanctissime,
Omnis per te turpitudo
Sit a me longissime,
Et sit mihi claritudo
Famae decentissimae
Atque boni plenitudo
Sufficientissimae.

3. Ave, Dei medicina,
Raphael amabilis,
Eleva me de sentina
Mundi miserabilis,
Non me torreat coquina
Inferni horribilis,
In loco pacis reclina
Me interminabilis.

4. Ave, angele, donatus
Mihi singulariter,
Vivam per te confortatus
In bono feliciter,
A nefandis separatus
Omnibus finaliter
In caelisque meus status
Sit felix perenniter.

5. Ave, omnis beatorum
O turba spirituum,
Favete mihi vestrorum
Subventu precatuum,
Particeps vitiosorum
Ne fiam reatuum,
Sed vobiscum supernorum
Sim conviva fructuum.

A fol. 1b. — Cfr. Anal. III, 178 sq.

70. De sancto Nicolao.

1. Ave, admirabilis
Myreae o humilis
Praesul civitatis,
Nicolae, Patera
Te gignit, urbs libera
Multae honestatis;
Deiecta infantia
Proficis in gratia
Magnae sanctitatis,
Ergo sanctis meritis
Tuis de praeteritis
Me solve peccatis.

2. Ave, qui puellulis
Tribus, ne prostibulis
Dentur, subvenisti;
Tres solvis de carcere,
Duces studes solvere
Tres de morte tristi;
Hinc me duc de crimine
Et de consuetudine
Mala dono Christi;
Ut mea possessio
Christus sit et portio,
Da, quem possedisti.

3. Ave, te vocantibus
Et periclitantibus
Qui ades volenter,
Tua ne provincia
Pereat incdia,
Panem das prudenter;
A peccati vinculis
Cunctisque periculis
Salva me recenter,
Non Satan me terreat
Neque malum sorbeat
Ultra violenter.

4. Ave tu, qui fatuas
Zelo Dei statuas
Frangis idolorum,
Mortuum resuscitas
Et in fundo visitas
Mersum fluviorum;
Cordis mei frivola
Tuorum vi idola
Frange meritorum,
Me de culpa suscita
Et in lacu visita
Malorum meorum.

5. Ave, nam de tumulo
Tuo fluunt sedulo
Olei liquores
Sanantes hydropicos
Atque epilepticos
Cunctosque dolores;
Sana ergo omnia
Mentis meae vitia
Et carnis languores,
Mihi mundi spernere
Da et caeli carpere
Fructus gratiores.

A fol. 79b. — 2, 12 quem iam vicisti. — Cfr. Anal. III, 191.

71. De sancto Pancratio.

1. Ave, o dulcissime
Pancrati sacrate,
Odorem gratissimae
Vitae spargens late,
Pro salute animae
Meae scutum da te,
Mihi mores imprime
Vitae caelibatae.

2. Ave, pueritiae
Qui transscendens iura,
Subdens sub militiae
Fidei te cura,
Ab omnis malitiae
Me servans ustura,
Ut regnem in requie
Cum Christo ventura.

3. Ave, spernis idola
Qui surda et muta,
In quibus fraus subdola
Latet et versuta,
Pro me preces immola
Hostesque confuta,
Acta mea frivola
In bonum commuta.

4. Ave, tu qui sanguine
Tuo coronaris,
Nam pro Christi nomine
Capite privaris,
Devoto iuvamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo laetaris.

5. Ave tu, martyrio
Qui es consummatus
Et in contubernio
Sanctorum locatus,
Praesta, pio studio
Ut tui precatus
In poli sim solio
Tibi sociatus.

A fol. 18b.

72. De sancto Paulo.

1. Ave, vas electionis,
   Paule, doctor gentium,
   Propelle abusionis
   Omnis a me vitium,
   Nullius confusionis
   Turbet me flagitium,
   Sed in me devotionis
   Vivat desiderium.

2. Ave, qui pro Christo plura
   Tulisti martyria,
   Auferri a me procura
   Satanae incendia
   Nefandaque carnis iura
   Atque desideria,
   In vita per te futura
   Sim sine miseria.

3. Ave, qui mori cupisti,
   Ut vivas feliciter,
   Mortem pro vita dedisti,
   Nam vivis perenniter,
   Moriar ut mundo isti,
   Largire velociter,
   Non ultra peccato tristi
   Vivam ignobiliter.

4. Ave, meae robur spei,
   O tutum refugium,
   Ecce sic, ut timent rei,
   Timeo supplicium,
   Hostis ergo per te mei
   Evadam opprobrium,
   Mihi tuo, serve Dei,
   Dulce sis praesidium.

5. Ave, possedisti thronum
   Qui iam duodecimum,
   Ad verum me deduc bonum,
   Bonum felicissimum,
   Da caeleste mihi donum,
   Datum doni optimum,
   Ut in caelis psallam tonum
   Cum sanctis dulcissimum.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 180.

73. De sancto Petro.

1. Ave, Petre o beate,
   Princeps apostolice,
   Columna inviolatae
   Fidei catholicae,
   Dulcis praedicator datae
   Legis evangelicae,
   Fac participem me gratae
   Gratiae dominicae.

2. Ave, qui centurionem
   Convertis Cornelium,
   Stultam a me passionem
   Pelle, fer auxilium
   Mihi per orationem
   Tuam, Dei filium
   Placans caeli mansionem
   Da post hoc exsilium.

3. Ave, qui aegrotos sanas
   Umbra tui corporis,
   Cogitationes vanas
   Mei fuga pectoris
   Actionesque insanas
   Virosi facinoris,
   Virtutes mihi da sanas
   Dono tui roboris.

4. Ave, qui Thabitam mortis
   Suscitas de carcere,
   Contra nefas ut sim fortis,
   Pio confer munere,
   Mortis festina de portis
   Me cito eripere,
   Da in paradisi hortis
   Deo laudes promere.

5. Ave, qui mortis maerorem
Vicisti praepropere
Spernens Caesarem Neronem
Sermone et opere,
Da vim, inferni draconem
Ut possim devincere,
Me tribus Iudae leonem
Fac in caelis cernere.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 179 sq.

74. De sancto Philippo.

1. Ave, verbum praedicas
Philippe qui Dei,
Corpus tuum dedicas
Vitae sanctae spei,
Lucrum tibi vendicas
Dulcis requiei,
Dum cum Christo iudicas,
Esto memor mei.

2. Ave, qui os diceris
Recte lampadarum,
Mei faeces sceleris
Et miseriarum
Terge, lumen ceteris
Dei das viarum,
Vae mihi, si praeteris
Me, lux animarum.

3. Ave, qui melliflua
Doces voce gentem,
Collustras luciflua
Face quarum mentem,
Appetam ne fatua,
Adiuva me flentem,
Sed sequar per ardua
Caeli te scandentem.

4. Ave, qui in Scythia
Es affixus cruci,
Tua per suffragia
Superorum luci
Iungar, non per vitia
Inferorum duci,
Sed ad vera gaudia
Me precor induci.

5. Ave, qui lapidibus
Exsultas necatus,
Iungeris caelestibus
Digne laureatus,
Tuis fiat precibus
Felix meus status,
Ut cum sanctis omnibus
Gratuler salvatus.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 183 sq.

75. De sancto Quirino.

1. Ave, qui baptismate
Gaudes Deo natus,
Quirine, charismate
Sancto confortatus,
Sancto per te pneumate
Gaudeam novatus
Atque diademate
Virtutis ornatus.

2. Ave, qui errantibus
Es risus effectus
Linguamque vellentibus
Amator perfectus,
Heu, cum sim erroribus
Nimiis infectus,
Tuis sana precibus
Iam meos defectus.

3. Ave, dux, qui manibus
   Pro Christo privaris,
   Digne cum martyribus
   Sanctis laurearis,
   Ne submergar sordibus
   Huius mundi maris,
   Salva me de manibus
   Daemonum avaris.

4. Ave, quia pedibus
   Gaudebas truncatis
   Dans exemplar omnibus
   Forte Deo gratis,
   Absolve me precibus
   Cunctis a peccatis
   Virtutumque floribus
   Exorna beatis.

5. Ave, qui per gladium,
   Quem sustinuisti,
   Complesti martyrium
   Sicut voluisti,
   Omne de me noxium
   Fuga, quod vicisti,
   Ducens in palatium
   Regni Iesu Christi.

A fol. 11 b.

76. De sancto Silvestro.

1. Ave, admirabilis
   Silvester beate,
   Lumen venerabilis
   Vitae spargens late,
   Cum sim, heu, culpabilis,
   Pro me scutum da te,
   Post te curram stabilis
   Cursu famae gratae.

2. Ave, papa, viduam
   Fovens et pupillum,
   Famam fers mellifluam
   Et laudis vexillum,
   Da post culpam fatuam
   Mihi cor tranquillum,
   Ut omnino destruam
   Peccati sigillum.

3. Ave, qui mirifice
   Constantinum ducem
   Conducis catholicae
   Fidei ad lucem,
   Me reum ad publicae
   Poenae liga crucem,
   Ut meum magnifice
   Vincam hostem trucem.

4. Ave, qui legaliter
   Convincis Iudaeum
   Ad fidem salubriter
   Convertendo eum,
   Peto, cor velociter,
   Mihi redde meum,
   Per quod multiformiter
   Irritavi Deum.

5. Ave, qui ad solium
   Festinas polorum
   Et ad sodalitium
   Praedulce sanctorum,
   Mihi nunc consortium
   Procurans bonorum,
   Me duc ad convivium
   Tecum angelorum.

A fol. 2 b.

77. De sancto Simeone.

1. Ave, Simon venerande,
Flos oboedientiae,
Qui viam vitae amandae
Doces verbo gratiae,
Super me sinum expande
Divinae clementiae,
Ne subsannent me nefandae
Infernales furiae.

2. Ave, qui ad nationes
Es profectus efferas,
Ut his consolationes
Verae vitae conferas,
Precor, ut confusiones
Mei cordis auferas
Et ad caeli mansiones
Me post mortem deferas.

3. Ave, verbum salutare
Proponens Aegyptiis,
Multos abrenuntiare
Multis doces vitiis;
Cor meum iam fac cessare
A concupiscentiis,
Ut se possit adaptare
Divinis solaciis.

4. Ave, pangens duci pacem
Regis Babyloniae,
A me averte fugacem
Mundanae laetitiae
Spem et hostem pervicacem
Divinae militiae,
Hunc ut vincam contumacem,
Da, zelo iustitiae.

5. Ave, quia absolutus
Carnis ab ergastulo
Ad caelos festinas tutus
Sine offendiculo,
Per te, precor, ut adiutus
Cum caelesti populo
Vivam virtute indutus
In futuro saeculo.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 185.

78. De sancto Stephano.

1. Ave, qui verbo et vita
Flores, Stephane levita,
Martyr primus legis novae,
Pia me virtute fove.

2. Ave, qui vincis Iudaeos,
Hostes per te vincam meos,
Carnem saevam, stultum mundum
Atque Satanam immundum.

3. Ave, qui Christum vidisti,
Cum ad caelum respexisti;
Christum in caelis videre
Da mihi et congaudere.

4. Ave, qui oras pro hoste,
Ad tale me trahe post te,
Dulci semper fruar pace
Cum stulto et contumace.

5. Ave, saxis qui finiris,
A culpis me solve diris
Et deduc post vitae mortem
Tecum ad caelestem sortem.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 187.

79. De sancto Thaddaeo.

1. Ave, huius saeculi,
   Thaddaee, lucerna,
   Qui cor duri populi
   Mollis ad superna,
   Memor tui famuli
   Mente sis paterna,
   Mei cernant oculi
   Gaudia aeterna.

2. Ave, vitam mortuo
   Qui reddis decenter,
   Precatu continuo
   Me iuva volenter,
   Ut ab actu fatuo
   Resurgam recenter
   Et non cadam denuo
   Ad malum nocenter.

3. Ave, qui operibus
   Te piis das gratum,
   Tuis sanans precibus
   Lepra vulneratum,
   Sana facinoribus
   Dire me gravatum
   Et a culpis omnibus
   Redde liberatum.

4. Ave, qui praepropere
   Ad astra festinas,
   Mentis meae miserae
   Repara ruinas,
   Caeli mihi mittere
   Stude medicinas,
   Digne queam promere
   Laudes ut divinas.

5. Ave, qui martyrium
   Sustines prudenter,
   Hinc caeli palatium
   Subintras prudenter,
   Tuum mihi brachium
   Succurrat valenter,
   Ut ascendam solium
   Caelorum gaudenter.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 185 sq.

80. De s. Thoma Apostolo.

1. Ave, Thoma Didyme,
   Lucerna Indorum,
   Conformans aptissime
   Christo mores horum,
   Eripe, dulcissime,
   Me reum reorum,
   Ne submergar pessime
   Lacu vitiorum.

2. Ave, cum in credulo
   Corde substitisti,
   Cordis mei oculo
   Visum reddidisti,
   Ora, ne iam poculo
   Mundi fruar tristi,
   Qui amoris osculo
   Perfrui novisti.

3. Ave, cedis dubio,
   Quando tangis Deum,
   Rogatu propitio
   Mihi placa eum,
   Pro vili flagitio
   Ne me perdat reum,
   Sed in caeli gaudio
   Locet iubilaeum.

4. Ave, vincens libere
   Accensam fornacem,
   Da in flamma miserae
   Carnis mihi pacem,
   Poenam praesta fugere
   Inferni minacem
   Salutemque capere
   In caelo vivacem.

5. Ave, qui a lancea
Saeva perforatus
Corona nunc rosea
Gaudes coronatus,
Gaudeam siderea
In sede locatus,
Veste cultus nivea
Christo sociatus.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182 sq.

81. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Ave, cancellario,
Thoma, cum honore
Functus es officio
In Dei timore,
Cordi meo saucio
Peccati foetore
Succurre remedio
Cum praestantiore.

2. Ave, archipraesulis
Sumpta potestate
Ornatus sub infulis
Gaudes paupertate,
Carnis tactum iaculis,
Culpae vilitate,
Me fac sanum pabulis
Plenis caritate.

3. Ave, qui cilicio
Carnis domas iura
Fugans hoc negotio
Tibi nocitura,
Ut solvar a vitio,
Precibus procura,
Gaudia, quae sitio,
Concedens futura.

4. Ave, qui extolleris
Meritis et signis,
Manum largam aperis
Dignis et indignis.
Prece fac, ne inferis
Socier malignis,
Sed vivam cum superis
In caelis benignis.

5. Ave, qui per gladium,
Quem sustinuisti,
Finisti martyrium,
Sicut concupisti,
Omne de me noxium
Tolle, quod vicisti,
Et duc in palatium
Regni Iesu Christi.

A fol. 2 a sq.

82. De sancto Udalrico.

1. Ave, o egregie
Udalrice pater,
Qui natos ecclesiae
Pavisti ceu mater,
In bono cotidie,
Confer, ut dilater
Incumbendo latriae
Pauper ego frater.

2. Ave, mundi gaudia
Calcans dulciora,
Dei beneficia
Gustans potiora,
De caelis solacia
Meo cordi rora
Super mella dulcia,
Mihi gratiora.

3. Ave, qui per fluidam
Aquam ductu Dei
Transis ceu per aridam,
Pater meae spei,
Meam mentem morbidam
Sorde malae rei
Prece redde floridam
Miserendo mei.

4. Ave, florens lilium
Verbi veritate,
Exemplar humilium
Vitae claritate,
Porrige subsidium
Precis sanctitate,
Sequar ut te praevium
Morum gravitate.

5. Ave, terrae gremio
Non celans talentum,
Sed devoto studio
Lucra portans centum,
Tuo patrocinio
Mundi vincens ventum
Subeam cum gaudio
Caelicum conventum.

A fol. 11 b.

83. De sancta Ursula.

1. Ave, virgo Ursula
Generis regalis,
Non te carnis macula
Fuscat aliqualis,
In te tabernacula
Princeps illocalis
Fixit praebens oscula
Sponsi spiritalis.

2. Ave, primiceria,
Victoriosarum
Te undena milia
Ornant puellarum,
Tibi per martyria
Tot quidem sanctarum
Frequentatur gloria
Per orbem terrarum.

3. Ave, mundi dulcia
Quae aspernabaris,
Iuste tympanistria
Agni nuncuparis,
Christo multa milia
Martyrum lucraris,
Cum quibus in curia
Caeli gloriaris.

4. Ave, ecce, sceleris
Me laedit ligamen,
Cuius quoque ponderis
Opprimit gravamen,
Praecurre prae ceteris
Ad meum iuvamen,
Contra tela veteris
Hostis sis tutamen.

5. Ave, his temporibus
Quae surgis ut stella,
Occidentis partibus
Patrona novella,
Tuis piis precibus
Mortis fuga fella,
Me iunge caelestibus,
O dulcis puella.

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 197. — 5, 1—4 bezieht sich vielleicht auf die Tatsache, dafs im 13. Jahrhundert die Sorbonne Ursula zur Patronin erwählte.

84. De sancto Vincentio.

1. Ave, invictissime
   Martyr et levita,
   Vincenti sanctissime
   Doctrina et vita,
   Per te mens sit optime
   Mea redimita
   Et omni firmissime
   Bono stabilita.

2. Ave, vincis omnia,
   Dum vincis insanum
   Per tormenta varia
   Ducem Dacianum;
   Meum per inania
   Cor effectum vanum
   Effice per studia
   Tua cito sanum.

3. Ave, qui eculeo,
   Uncis cruentatus,
   Praesidi vipereo
   Ad vincendum datus,
   Cruentum me video
   Per multos reatus,
   Assis velox ideo
   Mei miseratus.

4. Ave, invicibilem
   Qui vicisti Deum
   Per affectum nobilem
   Imitando eum,
   Ad virtutem stabilem
   Dirige cor meum,
   Ut non per ignobilem
   Fallar Iebusaeum.

5. Ave, qui stridentibus
   Ignibus iniectus
   Speculum es omnibus
   Virtutis effectus,
   Hinc cum militantibus
   Sit meus affectus,
   Ut cum triumphantibus
   Gaudeam electus.

A fol. 2 a.

85. De sancto Vito.

1. Ave, puer floride,
   Vite, martyr clare,
   Qui transisti provide
   Huius mundi mare,
   Menti meae morbidae
   Adesse dignare,
   Possim carnis luridae
   Motus ut fugare.

2. Ave, cum industria
   Agens iuventutem,
   Mundi fugis dulcia
   Currens ad virtutem,
   Precibus flagitia,
   Confer, ut refutem,
   Ad aeternam socia
   Me tibi salutem.

3. Ave, flos laetitiae,
   Florens mundo flores,
   Qui multos ecclesiae
   Conducis ad fores,
   Tua prece veniae
   Mihi funde rores,
   Ne unquam nequitiae
   Sorbeam foetores.

4. Ave, qui victoria
   Es ut leo fortis,
   Vincis in Sicilia
   Quando ducem mortis,
   Ora, ne me vitia
   Dent inferni portis,
   Sed vivam in gloria
   Comes tui sortis.

5. Ave, mea gloria,
   Sancte puer Vite,
Qui vicisti omnia
   Mala huius vitae,
Mea dele vitia,
   Tota rogo vi te,
Dans, bibam in patria
   Ut de vera vite.

A fol. 13a. — 4, 1 victoriam.

86. De sancto Wilhelmo.

1. Ave, o aetheree
   Wilhelme, dux mitis,
Non tumultus terreae
   Superat te litis,
Ora, ne tartareae
   Me fax urat sitis,
Sed caelestis vineae
   Me fecundet vitis.

2. Ave, qui feliciter
   Commutas terrena,
Ut fruaris dulciter
   Pro his caeli cena,
Pete, ne me turpiter
   Culpae voret poena,
Sed sit meo iugiter
   Cordi pax serena.

3. Ave, qui malitiam
   Proicis mundanam,
Probans esse gloriam
   Ipsius insanam,
Da, ne culpam noxiam
   Sequar neque vanam,
Ita conscientiam
   Habeam ut sanam.

4. Ave, qui monasticos
   Comitaris flores
Exempli salvificos
   Pii rorans flores,
Ut non diabolicos
   Sequar deceptores,
Mihi da angelicos
   Tua prece mores.

5. Ave, qui ad gaudium
   Transis gaudiorum,
Permutans consortium
   Pro mundo sanctorum,
Confer, ut solacium
   Fugiam pravorum,
Et sit mihi praemium
   Dator praemiorum.

A fol. 13b.

87. De ss. Scholastica, Dorothea, aliis.

1. Ave, o Scholastica,
   Virgo grata Deo,
Cane pro me cantica
   Plausu iubilaeo,
Desit diabolica
   Poena mihi reo,
Claudant regna caelica
   Me cum Iesu meo.

2. Ave, Dei filia,
   Virgo Dorothea,
Scandis ad caelestia
   Per Christi tropaea,
Inter caeli lilia
   Fulges quasi dea,
Sis mihi propitia,
   Dulcis sponsa mea.

3. Ave, o Eugenia,
   Sponsa Christi cara,
Virtute in patria
   Caeli flores clara,
Deo reconcilia
   Me, dulcis et gnara,
Evadam supplicia
   Inferni amara.

4. Ave, Dei Brigida
   Sponsa praeelecta,
Da, ne mea frigida
   Mens sit et abiecta,
Sed fac tua vivida
   Prece, ut sit recta
Deoque per florida
   Opera dilecta.

5. Ave, caeli lilium,
   Gerdrudis regalis,
Tu Christi sacrarium,
   Angelis aequalis,
Meis Dei filium
   Precare pro malis,
Ut post hoc exsilium
   Eius sim sub alis.

6. Ave, lucis facula,
   Virgo Petronilla,
Omni carens macula,
   Magna et pusilla,
Vitae mihi pocula
   Dulci prece stilla,
Sit per cuncta saecula
   Mea mens tranquilla.

7. Ave, dei filio
   Thecla desponsata,
Castitatis lilio
   Tota decorata,
Me a carnis vitio
   Libera, o grata,
Et conduc cum gaudio
   Ad regna optata.

8. Ave, Afra, linea
   Emendationis,
Quae fuisti framea
   Prius Babylonis,
Ob te me non lancea
   Laedat ultionis,
Sed laetum det vinea
   Retributionis.

9. Ave, virgo rosea,
   O Anastasia,
Fulta vitae trabea
   In hac mundi via,
Mea ne sit carnea
   Mens, fac prece pia,
Sed sim in siderea
   Tecum monarchia.

10. Ave, o Ottilia,
   Tota gratiosa,
Dei vivi filia,
   Paradisi rosa,
Tua prece omnia
   Spernam vitiosa
Et tecum in gloria
   Vivam gaudiosa.

11. Ave, digna laudibus,
   Sancta Radegundis,
Nam spretis regalibus
   Satanam confundis,
Piis leva precibus
   Culpae de profundis
Me et caeli coetibus
   Socia iucundis.

12. Ave, Clara nomine,
   Clarior virtute,
In Francisci ordine
   Claro degens tute,
Pio da iuvamine
   Scutum pro me tu te,
Ut in poli lumine
   Regnem cum salute.

13. Ave, stirpis regiae
Dulcis Magdalena,
Illustravit gratiae
Te divinae vena,
Ora, ne nequitiae
Me liget habena,
Sed da caeli curiae
Gaudia amoena.

A fol. 1b. — Diese 13 Strophen, die hier unter einer Nr. zusammengefafst sind, erscheinen in der Hs. als ebensoviele Lieder mit der Rubrik „Ad sanctam Scholasticam" etc.

88. Threnus.

1. Cor, maeroris nubilo,
Dic, cur obumbraris?
Gaudii cur iubilo
Nullo delectaris?
Proh dolor, in nihilo
Iam nunc consolaris,
Sed frigens ut aquilo,
Heu, heu, desolaris.

2. Risus cur me fugerit,
Si quis cupit scire,
Ex moderno poterit
Hoc statu sentire;
Agnus lupum peperit
Conantem saevire,
Omne bonum praeterit,
Malum furit dire.

3. Ius cessit, lex corruit,
Heu, ad quid sum natus?
Pios tantum obruit
Fallax mundi status,
Saul Neroni congruit
Et Iudae Pilatus,
Pietas defloruit,
Floret, proh, reatus.

4. Supra mundi doleo
Statum tam virosum,
In quo patri video
Filium exosum,
Exemplar hic habeo
Herodem dolosum,
Vivere fit ideo
Iustis onerosum.

5. Turtur vitat noxium
Avium conventum,
Pauper ita gladium
Regis violentum,
David Saulis odium
Fugit virulentum,
Ergo pungant impium
Poenae mille centum.

6. Ardor castrimargiae
A cunctis amatur,
Omnis homo varie
Iam per hanc hamatur,
Omnes crassi, macie
Nullus gloriatur,
Nam laus parcimoniae
Nusquam praedicatur.

7. Nullum fornicatio,
Proh nefas, excludit,
Rex, plebs, omnis natio
Studens in hac ludit,
Et sacra religio
Per hanc se confudit,
Heu, quae nescit, ratio
Plurima concludit.

8. Ueritatis praemium
Iam nullus advertit,
Omnis ad mendacium
Homo se convertit,
Sed qui per hoc vitium
Se a Deo vertit,
Huius ad supplicium
Poena nunquam stertit.

9. Salus mea, Domine
   Iesu, rex cunctorum,
   Habitans in lumine
   Caeli secretorum,
   Absolve a crimine
   Omnium malorum
   Confirmans in agmine
   Me tecum sanctorum.

A fol. 3a. — B fol. 213b. — D fol. 196b. — 2, 2 Si cupit quis AB. — „Planctus infelicis status moderni temporis“ A; „Planctus periculosi status moderni temporis“ B; „Threnus“ D. — „Compone literas capitales huius rhythmi et invenies nomen editoris“ A; „Compone literas rubras rhythmi huius et invenies nomen editoris.“ B.

V.

APPENDIX.

METRA.

---

1. De Natura Dei.

Versus catenati simpliciter.

Virga datur Iesse cum flore decentior esse;
Natus flos esse legitur, sed virgula Iesse
Virgo prudens esse, quae natum parturit esse.
Ille manens esse, qui nunquam desinit esse,
5. Hoc Deus est esse, sumens, quod erat, Deus esse
Atque manens esse, quod erat, sic prosequor esse,
Quique creans esse sine principio datur esse.
Taliter hoc esse vetus atque novum reor esse.
Est triplex esse, quod ad unum respicit esse.
10. Unum sic esse simplex bene creditur esse,
Ut nihil est esse, quod quiverit hoc prius esse,
Sic nihil est esse, post ipsum quod queat esse.
Omnis ab hoc esse coepit res et capit esse.
Omne, quod est, esse subsistit ab hoc simul esse,
15. Stans tamen hoc esse per se fixum tenet esse,
Hoc tamen ens esse de se proprium tenet esse.
Convenit huic esse, quia, quod nullum tenet esse,
Credat sic esse, qui tendere vult ad id esse
Vel superest esse, ne nobis possit obesse
20. Praesens post esse, cum nos contingat abesse,
Corporis at esse terris de more subesse.
Omnis ad hoc esse, quod eat, reor esse necesse.
Cunctipotens esse nobis dignetur adesse,
Ut sic nos esse, benedictio sit patris esse.

B fol. 159. —

2. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

Clara poli stella, divina Maria puella,
Vatis fiscella, tu legis glosa novella,
Foederis arcella, miseris epulosa patella,
Stillant, femella, tua mel cum lacte labella.

5. Monadis es cella, simpli primique capella,
Aurea portella, non suta Dei tunicella,
Verbi capsella, tu verbigenae domicella.
Tu crepitans mella, deitatis in aure vigella,
Roras mumella charismatis ac hydromella,
10. Caumatis umbella, Salomonis eburnea sella,
Solis nubella, surgens aurora rubella,
Quadra columnella, sphaerae teretata rotella,
Caeli fiscella phoebi rutilique casella.
Christi cistella, martis sopito duella
15. Nosque fave bella tecum gaudere rosella,
Ut te buccella collaudet nostra misella,
Conde sub ascella nos artos in parallella.
Natum compella nobis, bonitatis apella,
Ut zeli mella pluat hac in valle gemella,
20. Firmiter appella pro nobis, virgo tenella.
Tu nos cancella, stet et ut tranquilla procella,
Frange, columbella, nostrae culpae terebrella,
Ne cui fabella simus, fac, dulcis avella.
Morum formella, temptantis rumpe flagella,
25. Nostram debella carnem, ne plus sit asella.
Caelica pratella praestans sceleris tere fella.
Panis es urnella caeli, quam dulcis ofella,
Vitae pagella, Moysi nos scribe tabella,
Erige castella fidei Satanaeque rebella,
30. Hostes post bella nobis fac esse scabella.

A fol. 11 a. — B fol. 213 b. — 12 sperae AB. — 19 mella fluat A. — 27 panis et A. — Zu 25 carnem, ne plus sit asella vgl. S. 129. Amina mea asella Nr. 40, Str. 2, 7.

3. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

Virgo Maria, rosa, species caeli speciosa,
Formula formosa, restaurans crimine rosa,
In mala spinosa spem spirans, imperiosa,
Vinea vinosa, virtus vitans vitiosa,
5. Vitis botrosa, longe iaciens acinosa.
Tu frons frondosa, nux mellea, lux radiosa,
Cannaque succosa mellis, cedrus spatiosa,
Pectora ventosa nutantia das animosa.
Argumentosa doctrix, autentica glosa,
10. Legis leprosa sanans et contagiosa,
Nulla venenosa refugis nec flagitiosa,
Sub cruce poenosa gustas anima gladiosa.
Nunquam corrosa per culpae damna lutosa,
Vallis odorosa, nardus nimium pretiosa,

15. Lampas famosa, cunctis astas studiosa,
Agnaque fetosa non prole cares rosulosa,
Pectora frontosa faciens pietate iocosa,
Ne sint petrosa, sed numinis ambitiosa.
Mater amorosa, dissolvito litigiosa,
20. Uni displosa, confirma religiosa,
Nostra ruinosa repara, virgo generosa.
Sponsa decorosa, nequaquam sit nebulosa,
Sed bene morosa caro culpis nostra morosa;
Non sit rugosa mens nostra nec acidiosa,
25. Non lucra nummosa quaerens, verum veniosa,
Vitet probrosa spernendo spurcitiosa.
Tu dulcorosa virtute nites, iubilosa,
Aula pudorosa, fla nostra procul scelerosa.
A nece damnosa, de valle leva lacrimosa
30. Tu, iubilosa prosa, nos ad loca deliciosa.

A fol. 11 a. — B fol. 213 a. — 7 succusa A. — 10 sanas B. — 16 carens A. — 24 nostra sed actidiosa B. — 27 nites decorosa A; beide Lesarten Korrektur.

4. Planctus animae contritae et compatientis.

Versibus paractericis.

Flere volo, me flere iuvat, volo nil nisi flere,
Absque modo flere gestio, flere volo.
Flere volo, largos, oculi, rivos lacrimarum
Ut pluvias subitas fundite, flere volo.
5. Flere volo, quia te, Deus, irrito vitiis, te,
Proxime, vulnero, me strangulo, flere volo.
Flere volo, vitium vitio iungo cumulando,
Proh pudor, ad crimen crimina, flere volo.
Flere volo, nimis insipiens mala cogito semper
10. Et loquor et facio pessima, flere volo.
Flere volo, quia non doleo iam criminis usum
Confusum, quid adhuc sordeo? flere volo.

Flere volo, Iesum cruciant sputum, flagra, spina
Clavus, lancea, fel, crux, probra, flere volo.
15. Flere volo, Iesu passo quia compatiuntur
Sol, petra, luna, solum, tartara, flere volo.
Flere volo, fleo flens, fleo flebile, flebo dolenter
Pro Iesu passo, nil nisi flere volo.
Flere volo, fleat omne, quod est in me quod et extra,
20. Plangite membra mea singula, flere volo.
Flere volo, maria, valles, nascentia, montes,
Spirans omne, Iesum plangite, flere volo.

Flere volo, flentem me cuncti plangite, mortem
Hanc quia mors sequitur altera, flere volo.
25. Flere volo, nihil est, in quo moriaris et a quo,
O mala mors, peior, pessima, flere volo.
Flere volo, tibi non parcit mors, aegra senecta,
Teque, iuventa, rapit florida, flere volo.
Flere volo, forma totus perit Absalom, ecce;
30. Quid prodest formae gratia? flere volo.
Flere volo, robur cur diligo, cum tua, Samson,
Desierit virtus vivida? flere volo.
Flere volo, coniunxerunt mortis quia dira
Augusto Croesum vincula, flere volo.
35. Flere volo, Socratem sapientia nec Salomonem
Nec Flaccum salvant carmina, flere volo.
Flere volo, quod Aristotelem mors more sophistae
Monstrat habere duo cornua, flere volo.
Flere volo, quia non a morte tulit medicina,
40. O Galiene sagax, te tua, flere volo.
Flere volo, quoniam conclusit scibilis omnis
Doctori breviter mors fera, flere volo.
Flere volo, moritur popularis nobiliori
Iunctus; qua sorte? nescio; flere volo.
45. Flere volo, morimur omnes, nullusque superstes,
En, manet, aequat mors omnia, flere volo.
Flere volo, quid honor, quid gloria quidve potestas,
Quid prodest vita naufraga? flere volo.
Flere volo, reprobos sequitur conclusio duplex,
50. Corporis ac animae mors, ego flere volo.

B fol. 212 a. — C fol. 204 a. — Collect ms. Campoliliense saec. 14. in. Cod. Campolilien. 40. E. — In E am Schlusse von anderer Hand beigefügt:

Det Deus, ut semper fleamus nostra flere volo,
Peccata, mortem Christi nos flere debemus.

5. Apostropha animae plangentis ad carnem.

Versibus ludentibus.

Christo decrescis, crescis Satanae, caro crassa,
Assa gemes lacrimis, imis dicabere; nosti?
Hosti subderis, eris et cibus, hercule, tristi.
Isti cur pares? ares captiva barathri
5. Atri, pestifera fera, quid ludis, caro, mortis
Hortis? servilis, vilis fera, proh, sine messe
Esse tibi pangis, angis te, nescio, quare.
A re tam fatua tua sit fuga, gratis oberras,
Erras, quid maestus aestus tibi? te nisi punit,

10. Unit non laeto leto, ferus est tibi tortor.
Hortor, ut haec penses, enses Satanae tere parma,
Arma virtute tu te, vis vivere tute.

A fol. 12a. — B fol. 212a. — C fol. 204b. — 2 gemens A. — A hat die Aufschrift „Item“; vorhergeht in A Nr. 6.

6. Apostropha animae indignantis ad carnem.

Versibus ludentibus.

O caro cur gaudes? audes gaudere morosa?
Rosa cades; plaudis? audis tibicina theatri
Atri? quid saltus altus? quo? quo, caro saeva,
Eva secunda, fluis? luis hac cute, gaza sepulcri
5. Pulchri? non; moreris, eris ut faex squalida putris
Utris, nam fumus, humus es; vae, cur ita marces?
Arces quid miseram seram dape, nectare? lauro
Auro te? nescis, escis satiabere porci?
Orci tartarea rea tu dea, tu, maledicta,
10. Icta cadis leviter, iter est tibi sons in abyssum;
Byssum dedisces, disces ibi tristia, fletum;
Letum sic reperis, peris in luis hoccine cultro
Ultro; quam fatua tua spes! Caro mortua, surge,
Urge te studiis diis, tua crimina plange,
15. Ange cor obscura cura, te vindice punge,
Unge Deum nudis udis lacrimis, mala vita.
Vita caduca brevis, aevis poenis data claudi.
Audi dementem mentem, rogo te, bone Paule,
Aulae claustralis alis ego veler aperte
20. Per te, nam versus versus te concino versus.

A fol. 12a. — B fol. 207. — C fol. 204a. — 11 tristia letum A. — 15 obscuris curis A. — „Anima contra carnem versibus ludentibus“ A. — 18. Der hier genannte Paulus dürfte der zweite Lilienfelder Abt dieses Namens sein. „Er wird unter Albero cellarius genannt und wurde nach dem 12. Mai 1302 dessen Nachfolger in der äbtlichen Würde. Er starb am 9. Juli 1316.“ Tobner, Das Cistercienserstift Lilienfeld. Lilienfeld 1891. S. 6. Das Nekrologium des Stiftes erwähnt seiner zu obigem Datum mit den Worten: „Pie memorie Paulus, abbas huius domus.“ Zeissberg, Das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld. Wien 1879. S. 111.

7. Animae indignatio contra carnem.

Versus differentiales.

Marcet ut imbre rosa crebro, mea sic caro rosa
Per sordes putres fera, tabida, morbida putres.
Germina cuncta solum iam pingunt florida solum,
Me miseram vestis oneroso pondere vestis.

5. Heu, leprosa caro, privas me munere caro,
Optato caelo, non hoc igitur tibi celo,
Si sub sorde manes, sociae Satanae tibi manes.
Ad lavacrum vitae currens, peto, dirige vi te,
In quo te munda lacrima, iugi prece munda.
10. Ecce, Deus praesto dicit: veniam tibi praesto,
Percutiam, sano facinus medicamine sano.
Hinc geme, flens ora, lania, tere te, petit hora,
Saxigenum cor ara, fidei te circinet ara.
Haec, caro, fac, letor, nec tu nec ego nece laetor.
15. Ad nonnum versus Chaloum scriptito versus
Octo bis; de me scelus, oro, pater, prece deme.

A fol. 12b. — B fol. 212b. — C fol. 204a. — 5 privans C. — 16. Der hier genannte Mönch Chalous, auch Chalochus geschrieben, war 1288 Kämmerer des Stiftes Lilienfeld. Wahrscheinlich hat er „im selben Jahre noch sein Amt mit dem des Infirmarius vertauscht, da noch 1288 ein anderer Camerarius erwähnt wird, während der Infirmarius Chalochus noch unter Abt Albero (1294—1302) als solcher genannt wird". Tobner l. c. p. 5. Im Nekrologe von Lilienfeld wird auch, u. z. von einer Hand des 14. Jahrh. eingetragen, ein Abt dieses Namens erwähnt, der vielleicht mit dem gedachten Mönche identisch ist: „4. Octob. Pie memorie Chalochus, abbas huius domus." Zeisberg l. c. p. 154. — Bei Grillenberger, Die ältesten Totenbücher des Cistercienserstiftes Wilhering, Graz 1896, kommt S. 67 zum 21. März der Name Chalous in der Schreibung unserer Handschriften vor.

8. Verba animae indignantis contra vitam carnalem.

Versibus differentialibus.

Crimen olens vita, rea, lubrica, squalida vita,
Per sordes foedas te foedam, sordida, foedas,
Per viles sordes salebre, faex putrida, sordes.
Iam tibi ceu flores violae, rosa, lilia, flores,
5. Cras cades, haud laeto, rea, consociabere leto;
Cur laetaris aede? putus in phlegmatis aede.
Haec, quia sunt cassa, fera, marcida, morbida, cassa,
In melius muta te, solvito labia muta,
Dic: duc trans maria scelerum me, virgo Maria.
10. Narraris funda David, in me, quae bona, funda,
Me vitiis munda, spes, dux, nux, lux mea munda.
Psalterii chorda suavis, purga mea corda,
Si me non amicis, Satanae, proh, subdor amicis.
Absit. Stella nitens, me sordibus ablue, nitens
15. Ad veniam, porta Christi, me caelica porta,
Dic: hac in planta vili, fili, bona planta,
Hoc olidum plasma, fili, redolens tibi plasma.
Sic pete morosum, reddet me sponte morosum,
Sic faciet mundum dabit et me spernere mundum

20. Cum carnis sorde Satan et soli tibi sorde.
Caeli sponsa ducis, cano te, mihi spem quia ducis,
Tu dulcor mellis, mala pellis, tristia mellis,
O dulcis vitis, referens nato sua vi tis.
Grates do Christo veniam danti mihi christo,
25. Dat pacem latam poscenti de patre latam.
Haec patribus fata Christus perimit fera fata.
Christe, reos salva, pax detur eis tua salva
Inque tua palma vigeant, vireant quasi palma.
Rugerum versus ter denos dirigo versus,
30. Oro, pater, pro me Domino pia carmina prome.

B fol. 212 a. — C fol. 203 b. — 5 cadis C. — Überschrift aus C. — 29. Im Nekrolog von Lilienfeld findet sich zum 17. August von einer Hand des 14. Jahrh. eingetragen: „Rugerus, sacerdos et monachus in Campolyli.“ Zeisberg, S. 129. Dies mag die hier erwähnte Persönlichkeit sein.

9. Quod gratiosior est correptio quam adulatio.

Versibus Leoninis.

Fraterne stimulans assit mihi, cedat adulans.
Non mel adulantis volo malens verber amantis.
Cedat adulator, me pungat fidus amator.
Non simulans ungat, sed amicus me, volo, pungat.
5. Laudet adulator alios, me caedat amator.
Dilector scalpet, simulator me neque palpet.
Nescio laudantem, sed amicum verbera dantem.
Absit adulator, feriat me verus amator.
Non palpans lactet, sed amans me verbere mactet.
10. Quam verbis ungi per amicum plus volo pungi.
Palpantis mella fugiens amo fida flagella.
Munus adulantis spernens volo vulnus amantis.
Verbera fida volo, palpantia basia nolo.
Fallit adulator, reprehendens munit amator.
15. Non credam blando, sed qui me terret amando.
Plus dape palpantis me virga serenat amantis.
Verberibus pungi malo quam laudibus ungi.
Firmat amans stimulans, me ridens laedit adulans.
Non palpet blesus, per amicum plus amo caesus.
20. Cedat adulantis mel, fel delectat amantis.

A fol. 12 b.

10. Monita ad Filium.

Versibus ludentibus.

Fili, mandata data quae sunt, congrua laudi,
Audi, virtute tu te rege, vim documenti
Menti commenda, menda careas animorum.

Morum crede scholae, cole doctos, iunctus honesto
5. Esto, petas comites mites nec cum parasito
Ito nec ad scurras curras nec crimine plenas
Lenas serviles, viles nec Thaida quaere
Aere, nec assuescas escas cum divite Baccho,
A quo devictus ictus mentis patiare.
10. A re tam fatua tua sit fuga, nec pete lusus
Usus taxillis, illis damnum fit abunde,
Unde lucrum quaeris, eris ex hoc perditor aeris.

B fol. 19b. — Bemerkenswert ist der Reim 8 sq.: Baccho — a quo.

11. De Morte.

Versibus Leoninis.

Quod fuit, est et erit, finem mortem sibi quaerit.
Ad nihilum vadit, quidquid natura creavit.
Debilis et fortis tendunt ad taedia mortis.
Ad mortis fines tendit cum paupere dives.
5. Nullius est sortis vitare pericula mortis.
Per nullam sortem vitare potest homo mortem.
Interitus fata comitantur cuncta creata.
Ad mortis fata festinant omnia nata.
Quod natura dedit, feritati mortis obedit.
10. Quod dat natura, mortis subdant sibi iura.
Quod natura dedit, mortis iuri cito cedit.
Omne, quod est natum, totum necis intrat hiatum.
Omne, quod est factum, nihilatur per necis actum.
Omnia damnantur per mortem, quae generantur.
15. Omne, quod est ortum, mortis scio carpere portum.
Omnia causata per mortem sunt vitiata.
Naturae donum ruit ad mortis mala pronum.
Donum naturae morti paret ruiturae.
Omnis factura mortis subit impia iura.
20. Omne, quod est genitum, mortis poscit sibi ritum.
Ortum quidquid habet, in mortis tempore tabet.
Totum mors rodit, quidquid generatio prodit.
In mortis messe perit omne, quod incipit esse.
In vitae fine subduntur cuncta ruinae.
25. Tendunt ad mortem vitae retinentia sortem.
Omnis homo vivus fluit ad mortem quasi rivus.
Plasmatum cunctum ruit ad mortis cito punctum.
Cunctum mortale mortis supponitur alae.
Quidquid formatur, mortis pede mortificatur.
30. Ad mortis metas omnis devolvitur aetas.

In mortis dentes omnes scio currere gentes.
In mortis nexus omnis cadit undique sexus.
Mors capit omne, quod est; quid nobis vivere prodest?
Quod sit quisque cinis, probat hoc hominis bene finis.

A fol. 3a.

12. Exempla de sancto apostolo Iacobo maiore

collecta ex diversis libris.

1. Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.

2. Metri pango lira tua plurima, Iacobe, mira,
Quae scriptis reperi bona sperans plura mereri.

3. Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum,
Veri sermone Christo victos ratione.

4. Sanat contractum, cum ducitur ad necis actum,
Iacobus, hoc venias poscit cernendo Iosias.

5. Iosias credit, erroribus illico cedit,
Cum Iacobo moritur, gladiis et uterque feritur.

6. Ad terrae portus Lupae sine remige corpus
Trans freta portatur Iacobi nec sic tumulatur.

7. Suscipit hoc funus instar tumbae lapis unus,
Corpus tam iusti, cui Lupa negat loca busti.

8. Iacobus enervat, quos rex in carcere servat,
Discipulos, et ita dat eis rex quaeque petita.

9. Tauri Silvani cito fiunt pectore sani,
Dat loca pro tumba Iacobo Lupa facta columba.

10. Colligit exempla Iacobi per plurima templa
Calixtus, clausit libro, quae sedulus hausit.

11. Codex de miris Iacobi signis bene miris
Ridet in adversis adversis in bona versis.

12. Carcere clauduntur viginti, cum capiuntur,
Laudes promuntur Iacobo, per quem redimuntur.

13. De turri saltum, qui captus erat, facit altum,
Ad sua regreditur, Zebedides laude potitur.

14. Gaudens abscessit, quem procul solvere nescit,
De Iacobo sacro terso sceleris simulacro.

15. Hi, socio frangunt socii qui foedera, pangunt,
Hunc, cui fracta fides, sepelire iubet Zebedides.

16. Vir perimit cultro se suasu daemonis ultro,
Sancte, pio rite quem reddis, Iacobe, vitae.

17. Flens abiit nato pater in cruce fune ligato,
Reperiens gratum regressus vivere natum.

18. Ren defalcavit exsul seseque necavit,
Cui Satan insistit, valide Iacobusque restitit.

19. Uxor cui moritur, re Franci caupo potitur,
Res sibi redduntur, laudes Iacobo referuntur.

20. Turre reclinata captivo fit fuga grata,
Confractis loris hymnus Iacobo fit honoris.

21. Tiro iacet mutus triduo Iacoboque solutus,
Effatur mira, Satanae cum vincitur ira.

22. Vir reperit panem, ventrem quo replet inanem,
Quo per quindenam saturam fecit sibi cenam.

23. Non sacra ad stulta dives petiit prece multa,
Poenis multatur, Iacobi pietate beatur.

24. Fruges tutoris stultus cremat igne furoris,
Damnatur digne, Iacobus quem solvit ab igne.

25. Me Iacobum vi tis rape, Carole, de Moabitis;
Desolatur ita mox per Carolum Moabita.

26. Ad sanctum bini pergunt Iacobum peregrini,
Perdidit aes unus, furans comes est cito funus.

27. Virgo stupratur, Iacobus clamore vocatur,
Stuprans privatur oculo, sed et exanimatur.

28. Cantor cognatum rapuit Iacobo monachatum,
Abbas conqueritur, praecentor morte feritur.

29. De libro nomen, fallacis qui gerit omen,
Rade, Deus fatur, quod per Iacobum revocatur.

30. Reddis per scutum fugientem, Iacobe, tutum,
Quem tibi promisit, ereptus equum cito misit.

31. Quod miles Christi sim, Stephane, non bene scisti,
Clavibus his valvas resero christis male clausas.

32. Qui reseras portas templi sine clave retortas,
Gaudia divinis das, Iacobe, tis peregrinis.

33. Prenditur a comite miles victus cito lite,
Ne nece perdatur, Iacobi virtute iuvatur.

34. Do libras quinque, moriens ait, haud modo linque,
Iacobe, me; totidem Iacobus mox reddit eidem.

35. Rainberto miles plagas dat denique biles,
Ir cui seccatur, quod per Iacobum reparatur.

36. Ad iactum fundae, praesul, ducunt maris undae
Te, salvat iuste, vocitasti quem, Iacobus te.

37. Militis inflatur guttur, sed non reparatur,
Sanus per Iacobum fit, non cura medicorum.

38. Lite minus cauta Frisorius in mare nauta
Corruit, hunc navi reddit Iacobus propria vi.

39. Iacobe, paganum contra christos malesanum
Arguis et fugere cogisque pericla timere.

40. Non ferians festa Iacobi, fac balnea maesta,
Pelle ruente riges, statim subita nece strides.

41. Qui triticum festo Iacobi vexit, sibi praesto
Ultio donatur, bos cum curru cineratur.

42. Plaustrum portatur tritici, Iacobi violatur
Festum, divina vis caecat bruta bovina.

43. Quidam non colere festum Iacobi voluere,
In cineres horum castrum ruit igne virorum.

44. Sanguis de pane manat, quem rustica sane
Fecerat in festo Iacobi, sed fine molesto.

45. Quae Satanae cura possedit corpora plura,
Eripit a Satana Iacobus reddens ea sana.

46. Plures leprosi, qui corpore sunt vitiosi,
Iacobe, salvantur per te mundique probantur.

47. Multis orbatis oculis, visu viduatis
Per divum numen Iacobus dedit illico lumen.

48. Quendam mors dira prostravit acredine mira,
Reddit praeteritae Iacobus quem denuo vitae.

A fol. 211a. — B fol. 10b. — „Hic nota exempla de sancto Iacobo Maiore.“ A.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

Verbal-Index.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und **Guido M. Dreves.**

XLI b.

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1903.

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Nach einer Handschrift

des Kapitel-Archivs von St. Peter in Rom

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1903.

VORWORT.

Der hier mitgeteilte Liber hymnorum, der aber dieses Titels unerachtet sich als eine Reihe von Reimgebeten darstellt, ist uns in der Handschrift G 57 des Kapitelsarchivs von St. Peter in Rom überliefert. Es ist diese ein Pergamenus von 36 Bll. zu mm. 270 × 174, der, in Doppelkolumnen geschrieben, die 36 Lieder in der Anordnung und mit den Aufschriften enthält, wie solche im folgenden Abdrucke beibehalten wurden. Die Handschrift beginnt mit der Einleitung: „Incipit novus liber hymnorum ac orationum“ und schliefst mit einem Explicit, das uns über den Namen des Verfassers und die Entstehungszeit seines Werkes aufklärt. Es lautet:

Explicit libellus hymnorum CXXX, compositus seu compilatus per me Boncore de Sancta Victoria, minimum in virtute et maximum in peccato, sub anno Domini MCCCXL, indictione VIII., tempore sanctissimi Patris et Domini, Domini Benedicti papae XII., mense Martii, tempore quadragesimae et mortalitatis et caristiae in partibus Italiae. Quem libellum paratum me offero aut theologia aut decretalibus aut legibus aut philosopho aut intellectu puri et veri iudicii roborare. Deo gratias et beatae Mariae. Amen.

Mehr über die Persönlichkeit des Verfassers in Erfahrung zu bringen, war mir leider nicht möglich. Nur so viel scheint aus dem doppelten Umstande, dafs die einzige Handschrift des Hymnars im Archiv von St. Peter niedergelegt ward, und dafs der Verfasser am Schlusse seiner Arbeit diese gerade dem hl. Petrus in einem Endhymnus widmet, mit Wahrscheinlichkeit hervorzugehen, dafs derselbe dem Klerus der Vatikanischen Basilika angehörte.

Das poetische und literarische Verdienst dieser Hymnendichtungen ist allerdings verschwindend klein, das Interesse, das sie erregen, ein ausschliefslich kulturhistorisches. Sie zeigen auch auf ihrem Gebiete, was auf anderem Felde niemandem ein Geheimnis ist, wie wenig das „spezifisch römische Mittelalter" mit dem anderer Länder, ja auch nur dem des lombardischen Nordens oder des langobardisch-normannischen Südens der apenninischen Halbinsel den Vergleich aushält. Erwägungen dieser Art waren es, die mich der wenig erfreulichen Arbeit der Abschrift und Drucklegung dieses Libellums nicht aus dem Wege gehen liefsen.

Wien, den 21. Juni 1902.

Guido Maria Dreves.

NOVUS LIBER HYMNORUM

AC

ORATIONUM.

Praefatio.

1. In Dei sancto nomine
Meos geram cunctos actus.
Custodias me, Domine,
Ne a daemone sim captus,
Progrediar in lumine,
Ne ad inferos sim tractus.

2. Initium amabile
Fiat Dominoque decens,
Considero laudabile,
Dilectus sit omnipotens,
Sit cunctis acceptabile,
Nomen Dei benedicens.

I. Hymnus primus de Deo patre.

1. Deus, Deus, sanctus, sanctus,
Solus dignus dominari,
Et sit ei maior mantus,
Totus dignus exaltari,
Fiat sibi semper cantus,
Solus Deus adorari.

2. Gloria, honor ac laus
Semper nostro genitori,
Nulla fiat sibi fraus
Deo nostro redemptori,
Reverentiaque salus
Sibi, omnium pastori.

3. Est omnis sapientia
A Deo, summae virtutes,
Doctrinaque scientia,
Status, honorque salutes,
Pax omnis cum clementia,
Hoc credere tu[que] debes.

4. Unus Deus venerandus,
Solus Deus metuendus,
Unus Deus est amandus,
Solus Deus est timendus,
Unus Deus adorandus,
Solus Deus perquirendus.

5. Ipse magnus solus Deus
Et gubernator omnium,
Quidem est salvator meus
Et verus custos ovium,
Tristis omnis est Hebraeus
Abhorrens eius solium.

6. Ama Deum toto corde,
Time Deum ex amore,
Ei servi sine sorde,
Lauda eum in honore,
Ama fratrem, non tu morde,
Deum quaere in timore.

7. Deum ora et exalta,
Ipsum quaerens invocabis,
Deo psalle seu canta,
Sanctum Deum exspectabis,
Tua laudatio sit sancta,
Et in Deo iubilabis.

8. Ante tuumque conspectum
Semper Deum tu praeponas,
Ex eo sanctum, perfectum,
Sine ipso non disponas,
Absque ipso imperfectum,
Cave, Deum non postponas.

9. Care Deum confitere,
Debes eum venerari,
Deum debes sustinere
Et in ipso gloriari,
Cura eum retinere
Et in ipso te laetari.

10. Et in Domino tu gaude
Et exsulta tu in Deo
Placens ei sine fraude,
Non nocebit tibi leo,
Ipsum ama corde valde,
Et spes tua sit in eo.

11. Tu in Deo glorieris
Despiciens praesentia,
Coram Deo non vereris,
Si manes in prudentia,
Apud Deum magnus eris,
Si servis in placentia.

12. Debes gratias referre
Deo nostro atque laudes,
Deus caeli est et terrae,
Et ex eo certe gaudes,
Debes ei tu deferre,
Pellens dolos atque fraudes.

13. Magno Deo te submitte
Tuum votum reddens sibi,
Tu promissa serva stricte
Et considera tu tibi,
Legem serva tu non ficte,
Tu in caelo eris ibi.

4, 4 amandus. — 8, 3 sanctumque.

2. Hymnus de eodem.

1. Quam laeta Dei facies,
Quam summum tuum gaudium!
Tu es sanctorum acies,
Quam sanctum tuum prandium!
Nos te videre facies,
Tu plenus certe laudium.

2. Tu magnusque terribilis,
Aeternus, potentissimus,
Tu mitis atque humilis,
Tu sanctusque iustissimus,
Tu das salutem populis,
Tu clemensque piissimus.

3. Esto Dei imitator
Manens in dilectione,
Dei nostri sis amator
Cordis cum affectione,
Erit Deus tibi dator
Vitae cum protectione.

4. Elongantes se a Deo
Ruent ipsique peribunt,
Hos offendit malus leo,
Te tueri non valebunt,
Adhaerentes Deo vero
Dei regnum introibunt.

5. Non sic a Deo devians
Deo subiecte pareas,
Tu non sis fratrum iudicans,
Deumque fratrem diligas,
Non sis in iure claudicans,
Tu Deo preces dirigas.

6. Tu cura Deum quaerere,
Ama fratrem caritate,
Velis honeste vivere,
Redde ius in claritate,
Tu fratrem noli laedere,
Vias tuas in unitate.

7. Sine Deo nil perfectum,
Offendis, si non diligis,
Si tu geris inhonestum
Et fratri ius non porrigis,
Non habebis tu effectum
Nec iter bonum dirigis.

8. Non timebis inimicum
Et, si Deus est adiutor,
Non incedes per obliquum,
Tibi Deus erit tutor,
Quaere Deum in amicum,
Qui malorum est repulsor.

9. Homo Dei est imago
Et factus ei similis,
Appellatur hic virago
In mundo magis nobilis,
Vae, si contra ipsum ago
Vel sum ad malum labilis.

10. Noster spiritus creatur
In caelo a summo Deo,
Ut in carnem infundatur,
Et ex eis fiat homo,
Hic ad Deum revertatur,
Cum recedit hic ab imo.

3. Hymnus alius ad laudem Dei.

1. Nos te Deum adoramus,
Dominum te confitemur,
Deum nostrum te laudamus,
Nos te Deum veneremur,
Deum te glorificamus
Te Dominumque fatemur.

2. Deum nostrum te amamus
Et per te nos confortemus,
Deum te nos exaltamus,
Tibi nos humiliemus,
Ante te nos procidamus,
Tibi genua flectemus.

3. Deum semper videamus,
In te corde nos laetemur,
In te semper maneamus,
Tibi nos regratiemur,
Deum nostrum exspectamus,
Nos a malis liberemur.

4. Deum sanctum nos quaeramus,
In te Deo commoremur,
Deo nostro exsultamus,
Tuis sanctis adgregemur,
In te Deo confidamus
A te nosque diligemur.

5. Tibi Deo serviamus
A te nosque muneremur,
In te Deo confidamus,
Tui semper memoremur,
In te Deo nos speramus
Et per te nos defendemur.

6. Nos te Deum diligamus,
Per te certe nos mundemur,
Tibi Deo nos iungamus,
In te Deo contemplemur,
Nos te Deum inquiramus,
Per te Deum nos salvemur.

7. Deum te benedicamus,
A te nos benedicemur,
Tibi gratias agamus,
Tibi omnes nos tenemur,
Ad te Deum redeamus,
A peccatis nos purgemur.

1, 6 Te Deumque.

4. Hymnus alius ad laudem Dei.

1. Tu, Deus, es sanctissimus,
Tu facis mirabilia,
Tu solus es altissimus,
Tu facis durabilia,
Tu solus beatissimus,
Tu facis notabilia.

2. Tu solus clementissimus,
Tu facis amabilia,
Tu solus potentissimus,
Tu facis terribilia,
Tu solus es humillimus,
Tu respicis humilia.

3. Tu solus dilectissimus,
Tu facis placabilia,
Tu es virtuosissimus,
Tu manes in victoria,
Tu super omnes maximus
Tu facisque magnalia.

4. Tu, Deus, nobilissimus,
Tu das aeterna gaudia,
Tu verus Deus, Dominus,
Tu solus potens omnia,
Tu solus es fortissimus,
Tu manes in constantia.

5. Tu solus es clarissimus,
Tu praebes luminaria,
Tu solus es gratissimus,
Tu muneras servitia,
Tu solus es latissimus,
Tu summa sapientia.

6. Tu solus prudentissimus,
Tu regis providentia,
Tu solus perfectissimus,
Tu facis sanabilia,
Tu es excellentissimus,
Tu retines caelestia.

7. Tu es sapientissimus,
Tu plenus es scientia,
Tu laude es dignissimus,
Tu plenus omni gloria,
Tu manes lucentissimus,
Tu facis nigra splendida.

8. Tu es mansuetissimus,
Tu fortis patientia,
Tu fidus, fidelissimus
Tu mandasque fidelia,
Tu totus es purissimus
Tu facisque nobilia.

9. Tu summus, felicissimus,
Tu donasque felicia,
Tu nobis sis piissimus,
Tu lauda nos clementia,
Tu miserator omnibus,
Nos reple tua gratia.

5. Hymnus de Christo filio et de natione eius.

1. Annuntiante angelo
Carnem, Christe, suscepisti,
Ut salus esset populo,
Ad hoc quippe descendisti,
Sociaris (ab) archangelo,
Pauper esse voluisti.

2. Orto sidere iam lucis
Ac stella in oriente
Christus gerit signum crucis
Ipso vitam referente
Nobis omnibus caducis,
Cunctis eo relucente.

3. In virginali utero
Iesus Christus tu conceptus,
In ventre beatissimo
Tu sanctissimus perfectus,
Ut vita esset populo,
Tu prae cunctis es electus.

4. Tu, Christus, admirabilis
Et purissime tu gerens,
Prae cunctis tu amabilis
Et sanctissima tu loquens,
Tu semper es durabilis
Et tu cuncta bona docens.

5. Virtutum es primordium,
Tu ferens omnem gratiam,
Tu lux et lumen cordium,
Tributa tibi faciam,
Tu es repulsor sordium,
Fac, ut in bono iaceam.

6. Inclinamur tuae laudi
Nos tuaeque potentiae,
Cantamus tibi [de] grandi,
Maiori sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et plenus fons clementiae.

7. Christum omnes adoremus,
Ante Christum procidamus,
Cantum novum nos cantemus
Et pro rege teneamus,
Tibi Christo exsultemus,
Ei soli serviamus.

8. Natus mundi est salvator,
Qui lucens servos redimet,
Ipse orbis luminator
Et inimicum deprimet,
Hic cunctorum est curator,
Nos salvos omnes faciet.

9. Est ortum lumen lucidum,
Nostros oculos illustrans,
Dat Christus natus fulgidum,
Hic lites nostras terminans,
Lucescit ipse turbidum,
Hic nos informans, resanans.

10. Sol ortus est iustitiae,
Splendens de caelo veniens,
Totius est potentiae,
Lucemque vitam conferens,
Hic radix est clementiae,
Nos ab inferno redimens.

11. Haec est illa sancta dies,
In qua corde nos laetemur,
Exaltatur nostra fides,
Salvatorem confitemur,
Est illata nobis quies,
Christum sanctum veneremur.

12. Stella iam ab oriente
Apparuit pastoribus,
Ea stella praelucente
Iam magis oratoribus,
Eos certe conducente
Ad Christum cum muneribus.

8, 5 His cunctorum. — 9, 2 illuminans. — 9, 4 His lites. — 9, 6 His nos. — 10, 5 His radix. — 11, 5 Et illata.

6. Hymnus alius de Nativitate Domini.

1. Mirabilis nativitas
Factaque Christi natio,
Quem paruit virginitas,
Nullaque fuit actio,
Haec obtulit divinitas,
Nulla in partu passio.

2. Est ipsa vitam reparans
Lucemque lumen tribuens
Ipsaque gentem sublevans,
Erat ad mortem corruens,
Ipsaque gentem liberans,
Nobis salutem proferens.

3. Ipsa nos mundat vitiis,
Nobis virtutes tribuit,
Ipsa succurrit deviis
Nosque prostratos erigit,
Ipsa nos ditat praemiis,
Aemulos nostros deprimit.

4. Fert ipsa nobis gaudium,
Nos roborat laetitia,
Dat ipsa cenam, prandium,
Nos purgat a malitia,
Ipsa sit plena laudium,
In ea est munditia.

5. Simus cantantes vigiles
Nos in ipsa dignitate,
Sibi cantemus supplices,
Stemus in sollemnitate,
Sibi flectamur humiles,
Miro in humanitate.

6. Sonis cantemus cithara,
Omnisque vivens vigilet,
Quem terra, mundus, aethera
Cantent, in ipsa iubilent
Sibique reddant munera,
Deo servire properent.

7. Est ipsa digna laudibus
Ipsaque corda luminat
Ipsaque confert cordibus,
Nos ad salutem praeparat;
Homo cum suis cantibus
Sibi iam laudes referat.

8. Tu salus, virtus gentibus,
Tu totum mundum redimens,
Tu vitam, lumen omnibus,
Tu lucem orbi proferens,
Omnis laetetur animus,
Sit Iesum Christum diligens.

5, 6 Mirum.

7. Hymnus alius super eodem.

1. Sanctissima nativitas,
Summa tu praebes gaudia,
Tu lumen, fructus, caritas,
Cuncta repellis noxia,
Tu odorque suavitas,
Tu nos corona gloria.

2. In te summus intellectus,
Tu summa sapientia,
Deus homo es effectus,
Divina tu potentia,
Tu praeclarus es electus,
Tu pietas, clementia.

3. Iesu Christe, tu triumphans,
Tu excelsus supra thronum,
Tu super omnes militans
Tuque donas amplum donum,
Tu super cunctis imperas,
Tu largiris nobis bonum.

4. Laudabilis nativitas,
In te partus luminosus,
Mirabilis festivitas,
In te Christus gratiosus,
Tu maior es sollemnitas,
Vita, fructus pretiosus.

5. Sancta tu [es] divinitas,
Tu es plena caritate,
Amoris es immensitas,
Odor in humanitate,
Tu salus, virtus, veritas,
Donum, lux in claritate.

6. Es rosa, flos et lilium,
Nobis fructus salutaris,
Tu favorque consilium,
Es firmata rebus claris,
Tu nobis es praesidium,
Es ornata rebus caris.

7. Purissima nativitas,
Da nobis tu subsidium,
Caelestis tu nobilitas,
Da nobis tu auxilium,
O summa tu felicitas,
Sis nobis tu refugium.

8. Hymnus de Passione Christi.

1. Cum Herodes hoc [re]scivit,
Sanctos magos pertransire,
Hic ab eis exquisivit,
Ad quem hi volebant ire;
Ipsis magis quidem dixit:
Curate ad me redire.

2. Cum ad domum accesserunt,
Ubi erat Christus puer,
Ipsum corde adoraverunt,
Qui moratur lux et pulcher,
Sibi munera dederunt,
Quae recepit hic magister.

3. Nam sanabat hic Iudaeos
His faciens miracula,
Liberabat ipse reos
Et auferens pericula
Arguebat pharisaeos,
Ne moverentur iacula

4. Impiissimi Iudaei
Se in loco convenerunt,
Mali scribae, pharisaei,
Et consilium fecerunt,
Erant inimici Dei,
Iesum Christum hi ceperunt.

5. Fuit Iesus Christus captus
A malis cum insidiis,
Fuit Christus hic ligatus
Et a Iudaeis impiis,
Fuit ipse verberatus
Cum maximis tristitiis.

6. Iam fuit Christus venditus
Per Iudam certo pretio,
Fuit Iudaeis traditus
Atque Pilato Pontio,
Fuit Iesus flagellatus
Et traditus supplicio.

7. Virgo sancta, mater Christi,
Cordialiter plorabat,
Erat data poenae tristi,
Quia filium perdebat;
Deus quid me reliquisti,
Iesus fortiter clamabat.

8. Qui transitis, vos videte,
Si est dolor, quantus meus;
Passionem vos habete,
Cruciatur Christus Iesus,
Una mecum vos dolete,
Nam defecit mihi Deus.

9. Sunt discipuli dispersi
Fugientes prae timore,
Iam Iudaei hi perversi
Posuerunt in rumore,
Sunt in fugam hi conversi
Recedentes a doctore.

10. Ille impius Pilatus
Christum male iudicavit,
Fuit hic Iudaeis datus,
Quia turba exclamavit,
Fuit cruce clavellatus,
Latus eius perforavit.

11. Fuit datus Christo potus,
Cum Christus Iesus sitiit,
Fuit hic turbatus totus,
Cum potum ipsum sentiit,
Fuit factus terrae motus,
Cum ipse mortem tetigit.

1, 3 His ab. — 2, 6 his magister. — 3, 1 His Iudaeos. — 3, 6 morirentur. — 5, 3 his ligatus. — 10, 3 Fuit his. — 11, 3 Fuit his.

9. Hymnus de passione Christi.

1. In nobis sit memoria
Iam semper Cristi passio,
Ut simus in victoria,
Sit felix nostra natio,
Manebimus in gloria,
Nosque salvabit ratio.

2. Christi passio sanavit
Quidem nos, humanum genus,
Quod daemonium damnavit
Propter magnum primum scelus,
Christus nimis nos amavit,
Fuit hic amore plenus.

3. Nobis non fuisset salus
Sine Christi passione,
Nam sit Christo omnis laus,
Digno benedictione,
Nobis non sit ulla fraus,
Hac regamur lectione.

4. Deo semper ero gratus,
Passionis ero memor;
Fuit ipse verberatus,
Fuit sibi dirus maeror,
Et ad mortem hic paratus,
Fuit hic amoris fervor.

5. Christus passus nos redemit,
Nos ab inferno liberans;
O me, quantum ipse gemit,
Ut nos salvaret properans!
Nos hic sanguine redemit,
Qui sibi crucem baiulans.

6. Omnes debemus compati
Et flere nos ex animo
Et simus nos perterriti
De Christi tam patibulo,
Ut maneamus meriti
De tanto dono valido.

7. Christi tu sancta passio,
Fuisti atrox nimia,
Peccati es remissio
Et delictorum venia,
Divina tu permissio
Pro nostra tu miseria.

2, 6 Fuit his. — 4, 5 his paratus. — 4, 6 Fuit his. — 5, 3 O mi. — 5, 5 Nos his.

10. Hymnus alius super eodem.

1. Passionis memor eris,
Habebis patientiam,
Velis adhaerere veris,
Habebis magnam gratiam,
Sine ipsa forte peris,
Habere cura veniam.

2. Iam non sumus nos trementes,
Sed incedimus securi,
Si de Christo sumus flentes
Et non certe corde duri,
Doleamus omnes gentes
De morte Christi [tam] puri.

3. Christi passio defendit
Quem in mente deferentem,
Inimicum non offendit,
Si quem viderit dolentem,
Nam ad bonum finem tendit,
Si quis facit se deflentem.

4. Nam passio clarificat
Praebens bonum intellectum
Et hominem fortificat,
Facit hominem electum
Eundemque iustificat
Facit hominemque rectum.

5. Ingratus nemo maneat
De tanto beneficio,
Sed Christo iam retribuat,
Qui nos mundavit vitio,
De passione defleat,
Quam Christus passus Pontio.

6. Consolabitur, gaudebit
Passionem Christi luens,
Ille requiem habebit,
Qui et in corde deferens,
Iesum Christumque videbit,
Qui bonum est retribuens.

11. Hymnus de Morte et Resurrectione Christi.

1. Sanctorum multa corpora
Christi morte surrexerunt,
(Ut) scirentur eius opera,
Scissae petraeque fuerunt,
Mortis Christi quidem hora
Muri templi se moverunt.

2. Cum in cruce pependisti
Tu pro fideli populo,
Nobis vitam tradidisti
In aspero patibulo,
Mundo lucem tu dedisti,
Qui erat sine oculo.

3. Sanguis sanctus, qui manavit
Ex sacro tuo corpore,
Nos infirmos resanavit
Suae virtutis opere,
Nostram vitam reparavit
Confirmans nos in robore.

4. Tu pius et misericors
Mortem pati voluisti,
O quam atrox, dira, ferox
Fuit ipsa, cum sensisti,
Fuitque facta dies nox,
Cum [tu] mortem incurristi.

5. Lavasti nos in sanguine
Tuo pretiosissimo,
Nos dilexisti, Domine,
Ut laetaremur gaudio,
Nos luminasti lumine,
Eramus nos in inferno.

6. Fuit turbata vox superna
Atque omnis dulcis cantus,
Et commota cuncta regna,
Dolens corde omnis sanctus,
Ac in vita sempiterna
Fuit dirus dolor, planctus.

7. In sepulcro hic sepultus
Surrexit die tertia,
Sicut sol est eius vultus
Et ut nix eius spolia,
Ac Iudaeis timor multus
Cum maxima tristitia.

8. Descendit hic ad inferos
Et infernum hic pugnavit,
Extraxit hic mortiferos,
Quos daemon [ex]cruciavit,
Hos faciens laetiferos
Et a morte liberavit.

9. Fuit huius interitus
Nostra quidem redemptio,
Fuit caelestis gemitus,
Cum fuit in patibulo,
Fuit supernus canticus
Sancta eius ascensio.

7, 1 his. — 8, 1 his. — 8, 2 his. — 8, 3 his. — 9, 1 his interitus.

12. Hymnus alius de Resurrectione Christi.

1. Tu, Christi resurrectio,
Fuisti die tertia,
Divina tu promissio
Tu Deique potentia,
Tu gentium tuitio,
Tu pietas, clementia.

2. Tu nobis es in gaudium,
Tu nobis in laetitiam,
Tu eicis daemonium
Tu pellisque tristitiam,
Tu es redemptor omnium,
Tu cunctis donas veniam.

3. Tu es, Christus, triumphator
Tuque damnatos liberans,
Tu es victor, expugnator,
Tu nos prostratos sublevans,
Tu es inferni pugnator,
Tu fideles certe salvans.

4. Ista die nos laetemur
Et in ipsa gaudeamus
[Et] hanc diem veneremur,
Nos in Christo maneamus,
Iesum Christum nos hortemur
Ac in Christo quiescamus.

5. Cunctis purgemur vitiis,
Utamur nos virtutibus,
Epulemur (nos) in acimis,
Sinceri simus cordibus,
Ut stemus nos in praemiis,
Utamur sanctis moribus.

6. Pellamus mala vetera,
Christi arma nos sumamus,
Malorum cuncta genera
Iam a nobis repellamus,
Sumentes Christi onera
Nos contriti maneamus.

7. In hoc paschali gaudio
Simus cantantes humiles,
(In) hoc epulemur prandio
Nos lacrimantes iubiles,
Christus, triumphas proelio,
Tu nos corona supplices.

13. Hymnus alius super eodem.

1. Istud paschale gaudium
Nos, ut decet, capiamus,
Istud paschale prandium
Nos in Christo comedamus,
Istud sit plenum laudibus,
Nos timentes diligamus.

2. Nam per te salvatur orbis,
Nos videmus paradisium,
Liberamur nos a morbis,
Perderamus certe visum;
Reddidisti vitam nobis,
Qua videmus lucis risum.

3. In Pascha venerabili
Intremus [ad] mensam loti,
In cantu peramabili
Veneremur Deum toti
In voceque cantabili
Deo simus nos devoti.

4. Non in veteri fermento
Valeamus epulari,
Sed nova sit conspersio;
Nos debemus expurgari,
Haec sancta resurrectio
Quidem facit nos salvari.

5. Divina Christi natio,
Concepti sancto spiritu,
Christoque dira passio,
Mors atrox in interitu,
Lux Christi resurrectio,
Recessimus a gemitu.

4, 3 consparsio. — 5, 3 diris passio.

14. Hymnus de Ascensione Christi.

1. In caelum hic ascendidit,
Christus, victor omnis pestis,
Hic lucem mundo reddidit
Et in caelo est a dextris,
Omnis vox superna cecinit:
Laude dignus hic caelestis.

2. Gaudet hic cum sancto patre
In caelo et cum angelis,
Manet (hic) a dextro latere,
Laudatur ab archangelis,
Dignetur nobis cedere
Aeternam vitam parvulis.

3. A malis nos praesentibus
Deus liberaque morte
(A) futurisque absentibus
Et ab omni mala sorte
Et a dolosis gentibus,
Non sint tuae clausae portae.

4. Tu servos tuos conspice
Et ne avertas faciem,
Tu oculis nos respice
Et salva nostram aciem,
Salutem nostram prospice
Abhorrensque perniciem.

1, 1 bis. — 1, 3 bis. — 2, 1 bis. — 2, 3 bis.

15. Hymnus de Spiritu Sancto.

1. Veni tu, sancte spiritus,
A patre tu sanctissimo
Nos visita divinitus,
Veni a Christo filio,
In nobis sis paraclitus
Nosque corona praemio.

2. Tu digneris nos purgare
Repellens cuncta vitia,
Nos digneris transformare
Purgemur a malitia,
Nos digneris reformare,
Ut simus in munditia.

3. Infunde nobis gratias
Nosque virtute robora,
Semper nobiscum maneas,
Intra sis nostra pectora
Nosque salvari facias,
Nostra tu dele scelera.

4. Tu Dei patris nuntius,
Noster defensor permanes
Et te transmittit filius,
Nostras tu munda facies,
Converte nos in melius,
Tuas custodi acies.

5. Tu amor delectabilis
Tuque viarum claritas,
Tu lux desiderabilis,
Tu lumen, vera caritas,
Tu cibus es amabilis,
Tu virtus, omnis sanitas.

6. Tu praebes luminaria,
Tu pellis cunctas tenebras,
Tu regis nos prudentia,
Tu salvas mares, feminas,
Tu das aeterna gaudia
Tuque virtutem praeparas.

7. Tu es illuminatio,
Tu salusque refugium,
Tu nostra dominatio,
Tu nostrum es solacium,
Tu nostra es defensio,
Tu salubre consilium.

8. Tu consolator relevans,
Tu caritatem proferens
Tuque salutem resonans,
Tu sancte nos custodiens
Tuque peccatis obvians,
Tu vitam lucis porrigens.

16. Hymnus alius super eodem.

1. Tu es vere, recte sanctus,
Puram docens veritatem,
Tu suavis Dei cantus,
Praebes tu iucunditatem,
Tu spiritus paraclitus
Lucis ferens claritatem.

2. Tu munda nos tristitia
A praesentique futura,
Iucunda nos laetitia,
Quae sit semper duratura,
Moremur in munditia,
Anima sit laetatura.

3. Tu hominem illuminas,
Ipsum reddis reformatum
Tuque hominem transformas,
Facis eum ordinatum,
Pro virtutibus expugnas,
Facis hominem laetatum.

4. Iam cessat quis a vitiis,
Cum est in sancto spiritu,
Et, si est in eius viis,
Iam caret quis interitu,
Quod non adhaeret impiis,
Iam non gravatur gemitu.

5. Tu piusque misericors,
Tu miserator[que] clemens
Et tu vero sancta cohors,
Tu veni, sis nos protegens,
Tu facito nos liberos,
Veni, protector diligens.

6. Tu confortator pauperum,
Tu nos reducas devios,
Tu es sanator vulnerum,
Tu fidos salvas populos,
Tu luminator cordium,
Tu redde nos benevolos.

7. Quem facit sanctus spiritus
Ad amorem inflammare
Et facit quem divinitus
Ad virtutem reformare,
Confortat quem in melius
Et quem facit regulare.

8. Tu homines pacificas
Et exstinguis certe lites,
Tu homines vivificas,
Facis humilesque mites,
Tu homines glorificas
Et [his] reddis bonos fines.

9. Tu pellis cuncta odia,
Nutris amorem proximi,
Tu reples fidos gratia,
Es virtus tu sanctissimi,
Tu nos corona gloria
In regno potentissimi.

2, 6 sic. — 9, 3 fides.

17. Hymnus brevis de Trinitate.

1. In trinitate unitas
Et unaque essentia,
In trinitate veritas
Et unaque substantia,
In trinitate bonitas
Et summaque potentia.

2. In ipsa una deitas,
Maiestasque clementia,
In ea est identitas,
Et summa sapientia,
In ipsa coaequalitas
Communis, individua.

3. In eaque immensitas
Ab ipsaque redemptio,
Per eam summa caritas
Bonorumque largitio,
In ipsa compar sanctitas
Dans cuncta salutifera.

4. Ex eaque iucunditas,
Credentibus laetitia,
Constantiaque firmitas,
Iustitiaque venia,
Ipsa nos iuvet trinitas,
Nos ducat ad caelestia.

18. Hymnus ad laudem Christi.

1. Salve, sancta caro Dei,
Quae in cruce pependisti,
Fiunt salvi per te rei,
Nos a morte redemisti,
Fuit salus data gregi,
Cum tu mori voluisti.

2. Tu es Deus ad lavandum
Peccatores a delictis,
Tu nos pius ad mundandum
Ab excessibus praedictis,
Esto liber ad sanandum,
Ne laedamur casu litis.

3. Deus pacis et amator
Et tu auctor veritatis,
Tu nostrorum gubernator
In virtute claritatis,
Tu pro nobis triumphator
Et redemptor potestatis.

4. Tu quantum es mirabilis!
Tu habes sapientiam;
Tu quantum es amabilis!
Tu seminas clementiam;
Tu quantum pius, humilis!
Tu mitigas miseriam.

5. Tu super omnes nobilis,
Semper es in largitate,
Tu summus es laudabilis,
Semper es in caritate,
Tu lucem cunctis porrigis,
Semper es in claritate.

6. Tu rex aeternae gloriae,
Iustum ferens tu vexillum,
Tu dominus victoriae,
Stringis cuncta per pugillum,
Tu sanctus es in opere,
Tuum aequum est sigillum.

7. Tu es pius miserator
Et plenus tu clementia,
Tu cunctorum es creator,
Tu summus in potentia,
Tu nostrorum es amator.
Tu vera sapientia.

8. In Deo, nostro salutari,
Faciamus, quod iucundum,
Forte hi, qui sunt avari,
Iam descendant in profundum,
Simus Deo servi cari,
Nostrum dicat os rotundum.

Amen.

19. Hymnus alius super eodem.

1. Tu donum, amor, pietas,
Amasti tuum populum,
Tu, maior liberalitas,
Dedisti te in pabulum,
Salutis es integritas,
Dedisti te in poculum.

2. Tu, pastor bonus, optimus,
Tuam animam dedisti,
Pro tuis servis, ovibus
Iam tu mori voluisti,
Ut esset vita gentibus,
Nostram carnem assumpsisti.

3. Iniquitates deleas,
Dimitte tu peccata,
Tu dic mihi: gaudeas,
Pulchra dabo tibi prata,
Ut tu in eis sedeas,
Quae dignis sunt parata.

4. Descendisti tu de caelo
Pro salute populorum,
Factus homo sine zelo,
Et te genus Iudaeorum
Crucifixit ferri telo;
Fuit lumen captivorum.

5. Tu virtutum es thesaurus,
Sapientiae fons plenus,
Tu in omnibus es clarus,
Omne luminans tu genus,
Nostri sis amator carus,
Pater dulcis es aeternus.

6. Tu homines vivificas
Et das escam omni carni,
Tu hominem mortificas,
Finis eum hora anni,
Tu hominem humilias
Et quasi ad modum agni.

7. Tu nostrorum mediator
Pro salute peccatorum,
Tu pro nobis es pugnator
Pro salute captivorum,
Tu nostrorum confortator
Pro salute miserorum.

8. Ab omnibus periculis
Digneris nos defendere,
Ab omnibus insidiis
Digneris nos protegere,
Nos salvi, si nos dirigis,
Tu noli nos deserere.

9. Tu auferas caristiam,
Haec cessetque mortalitas,
Concedas abundantiam,
Haec cessetque sterilitas,
Reducas nos ad gratiam,
Sit rerumque fertilitas.

3, 2 und 3, 3 fehlt je eine Silbe. — 6, 3 homines.

20. Hymnus de sacramento seu corpore et sanguine Christi.

1. O Deus tu sanctissime,
Tu totus amor, caritas,
O potens, potentissime,
Tu verus, vera veritas,
O clemens, clemtissime,
Tu pius, summa pietas,
O clareque clarissime;
Tu lumen, luxque claritas,
O liberator optime,
Tu es medela, sanitas,
O largeque largissime,
Tu liberalis largitas,
O Deus nobilissime,
Amoris es immensitas.

2. Misisti tuum filium,
Nam de caelo qui descendit,
Radicem, fructum, lilium,
Carnem nostram hic suscepit;
Absumpsit ipse proelium,
Se quidem morti praebuit
Iam pro salute omnium
Nosque sanguine redemit,
Reduxit nos ad praemium,
A quo daemon nos deiecit,
Paravit hic convivium,
In quo sancte nos refecit,
Id nobis salutiferum,
Quod perfectum Deus fecit.

3. Passionem cum speravit
Ac tempus amarissimum,
Servos suos convocavit
Ad cenam seu prandium,
Pedes horum hic lavavit
Dans illis pacis osculum
Ac in cibum se donavit
Et sanguinem in poculum,
Nostram vitam reparavit
Per hoc sacratissimum,
Iesus Christusque mandavit
Memoriam per saeculum;
Hic nos certe luminavit,
[Quem] videmus per speculum.

2, 4 his. — 2, 11 his.

21. Hymnus de eodem.

1. Sacramentum veneremur
Hoc summum nos amantes,
Sibi omnes subiugemur,
Illud digni nos gustantes
Nos ab eo disgregemur,
Illud simus nos sectantes,
Eius semper memoremur,
Simus corde prosequentes,
In hoc cuncti delectemur,
Simul mixtim lacrimantes
Ac in Christo recreemur,
Mentem nostram reformantes,
Ut per ipsum gubernemur,
Nos virtutes confortantes.

2. Ex eo sacratissimo
Lacrimantes exsultemus,
Ex ipso clementissimo
Nos dolendo iubilemus
In eoque dulcissimo
Nos digne [nos] recreemus,
Nam sit commemoratio,
Esse memores debemus,
In nobis sit confessio,
Nos contriti adoremus;
Cunctorum est defensio,
Nos per ipsum obtinemus,
Peccatorum est remissio,
Nam in caelo nos vivemus.

3. Hunc cibum [is] qui manducat
Digne sanguinemque bibit,
Actus est, ut quem reducat
Hic ad locum, unde venit,
Datus est, ut nos conducat
Hic ad vitam, quam concedit,
Constans manet, semper durat,
Sacramentum nunquam perit,
Nos confortat seu curat,
Cuncta malaque delevit;
Tristis homo, qui periurat
Contra ipsum vel recedit,
Quod non quaerit, se obscurat,
Credat, se quod iam defecit.

1, 2 fehlt eine Silbe; lies Hocque? — 1, 9 In eo. — 1, 10 mistim. — 2, 6 recreemur. — 2, 9 confexio. — 3, 4 his. — 3, 6 his.

22. Hymnus de eodem.

1. O divinum sacramentum
Et convivium mirandum,
Tu novum [es] testamentum
Et a cunctis venerandum,
Tu in fide firmamentum
Et ab omnibus tenendum,
Tu quod donas nutrimentum
Datur cunctis ad vivendum,
Tu es summum alimentum
Et in nobis recensendum,
Tu caeleste argumentum
Ad fideles recreandum,
Tu defunctis monumentum
Donas sanctumque sepulcrum.

2. Panis vivus, qui descendit,
Sanctus de caelo cernitur,
Nam ab eo vita venit,
Hic gratiose geritur,
Hunc sanctus pater praebuit,
Hominibus compatitur,
Ex eo lumen claruit
Lumenque mundo funditur,
Deus saluti annuit,
Cum ad virtutem sentitur,
Nam rationi congruit,
Si digne certe sumitur,
Hic paradisum aperit,
Per idem caelum scanditur.

2, 4 His gratiose. — 2, 13 His paradisum.

23. Hymnus super eodem.

1. Ut intres, non sum dignus
Iam tu sub meum tectum,
Sum malusque malignus,
Me cognosco imperfectum,
Esto piusque benignus,
Tu reducas me desertum.

2. Me mortuum vivifica,
Tu vitae me restitue,
[Tu] me perditum instaura,
Tu me conforta, dirige,
Me tristem tu laetifica,
In bonis me constitue.

3. Per te anima purgatur,
Tu pellisque insaniam,
Per te anima sanatur,
Reducitur ad gratiam,
Per te anima salvatur,
Conducitur ad gloriam.

1, 1—3 incl. fehlt je eine Silbe am Verse.

24. Hymnus de Domino nostro Iesu Christo.

Ave, sancte Iesu Christe,
Tu Dei patris filius,
Ave, tu ex summo patre,
Tu eius unigenitus,
5. Fuisti ante saecula
Ex summo patre [tu] natus,
Tu lumen es de lumine
Et de Deo Deus verus.
Ave, sancte, incarnate
10. Virtute sancti spiritus,
Tu ex Maria virgine
Homo verus quidem factus,
Tu pro humano genere
Verberatus, crucifixus

15. Tu pro communi munere,
Nam tu passusque sepultus.
Tu pretioso sanguine
Mundasti nostrum scelus,
Tu quidem die tertia
20. Iam surrexisti splendidus,
In patris sedes dextera,
Eris iterum venturus
In dexteroque latere
Stabit omnis homo bonus,
25. Sed in sinistro latere
Stabit omnis homo malus.
In iusto tu examine
Eris cuncta discussurus
In veroque libramine
30. Eris nos iudicaturus,
Regnum tuum sine fine
Et tu semper regnaturus.
Gaudebit bonus gloria,
Malus semper puniturus,
35. Nam bonus in memoria,
Malus nunquam relaturus.

19 fehlt eine Silbe am Verse; lies: Emundasti?

25. Hymnus de corpore et sanguine Christi.

Divinum id convivium
Quidem sacrum, admirandum,
Et hoc excellentissimum
Sacramentum venerandum,
5. Hoc summum, nobilissimum,
Est a cunctis adorandum,
Est hoc pretiosissimum,
Id prae cunctis exaltandum.
Hoc sanctum sacramentum
10. Diligendum et amandum,
Hoc et suavissimum
Nimisque glorificandum,
Est hoc et sollennissimum,
Toto corde honorandum,
15. Suave, dilectissimum
Sancte nos ad recreandum,
Delectansque dulcissimum
Nos fideles confortandum.
Hoc ipsum potentissimum
20. Ad infirmos resanandum,
Amabile, purissimum,
Timendumque laudandum,
Lumen id clarissimum,
Datum nobis ad salvandum,
25. Memoriale maximum
Nobis digne recensendum,
A Deo salutificum
Ad nos datum contemplandum,
Caelesteque altissimum,
30. Prosequendum id, colendum,
Id salubre, munificum,
Cuncti sint ad celebrandum,
Prae omnibus magnificum,
Nullo modo dubitandum,
35. Est id virtuosissimum,
Nobis datum ad laetandum.

9 fehlt eine Silbe; lies Hoc est? — 11 ebenso; lies Hoc atque? — 22 ebenso; lies Timendum atque? — 23 ebenso; lies id est?

26. Hymnus de eodem.

Hic sanctus panis sumitur
Digne hicque manducatur,
Quidem hic non transmittitur
Neque ipse transmutatur,
5. Si a digno (hic) recipitur,
Hic receptor confortatur,
Suffragium assequitur
Et dulcedo degustatur,
Memoria consequitur,
10. Quis in bono confortatur,
A malo quis retrahitur,
In honore reformatur,
Ex eo sanctus cernitur,
Ne peccatis confundatur,

15. Ex eo mors repellitur,
Nostra vita reparatur,
Ex ipso quis reficitur,
In virtute impinguatur,
Per ipsum caelum scanditur,
20. Paradisusque paratur,
Qui sine ipso, perditur,
Nunquam ipse coronatur,
Ex eo sanctum geritur,
Et per ipsum quis salvatur,

25. Per eum malum pellitur,
[Et] per ipsum quis laetatur,
Ex eo vita dabitur,
Quis in caelo collocatur,
Per ipsum cantus psallitur
30. Ac ex eo iucundatur,
Per ipsum virtus agitur,
Malum esse refutatur,
Per eum vita sequitur,
Inimicusque prostratur.

3 Quidem ipse non.

27. Hymnus de eodem sacramento.

In sacramento deitas
Et omnis sapientia,
In eo sancta trinitas
Divinaque essentia,
5. In ipsoque humanitas,
Corporea materia,
In eo summa caritas,
Pax omnisque clementia,
In eo tota veritas
10. Prae cunctis profundissima,
In ipso efficacitas
Salutisque remedia
In eoque iucunditas
Cum gaudio, laetitia,

15. In ipso virtus, sanctitas
Cunctorumque potentia
In ipsoque benignitas
Et omnis indulgentia,
In eo nimis pietas,
20. Haec vera est sententia,
In ipsoque sublimitas
Et maior excellentia,
In eo lumen, claritas,
Qua gradimur caelestia.
25. Huiusmodi festivitas
In nostra sit memoria,
Sollennis eius dignitas
Nos coronabit gloria.

4 Firmaque essentia.

28. Hymnus de Cruce.

1. Iam in cruce mundi salus
Et pependit iam salvator,
Cui honoris omnis laus,
Ipse fuit triumphator;
O quam dirus fuit clavus,
Carnis Christi perforator!

2. Iam fuit Christus venditus
Ab illo Iuda pessimo,
Per Iudam fuit traditus
Hic populo Iudaico,
Iudex Pilatus Pontius
Quem tradidit supplicio.

3. Fel, acetum et arundo
Spinique, clavi, lancea
Minaeque vulnus Domino,
Passiones [et] verbera,
Mors sub Pilato Pontio,
Iniuriarum verbera.

4. In cruce Christi caritas
Et populi redemptio,
Mors, vita, via, veritas
Nimisque dira passio,
In cruce summa sanctitas
Salutisque largitio.

5. Tu es, crux, sanctificata
Sanctissimis vestigiis,
Tu es, crux, clarificata
Sanctissimis prodigiis,
Tu es, crux, magnificata
Sanctissimis suffragiis.

6. Tu atrocis passionis
Salutis es remedium,
Tu es crux redemptionis
Tu prostrasque daemonium,
Tu es crux salvationis,
In te videmus gaudium.

7. Nam fuit in te proelium,
Pugna, certamen, passio,
Mors, vita, virtus, praemium
Salusque, lux, salvatio;
Christus redemit populum
Ex sanguine sanctissimo.

8. Haec omnia nos satient,
Portemus in memoria,
Nos dulciter inebrient,
Nobis concedant praemia,
Virtutibus nos repleant,
Ut simus digni gloria.

9. Praemittatur[que] hoc signum
In omnibus, quae gerimus,
Hoc sequamur nos vexillum,
Beati nos, qui quaerimus
Istud sacrum certe lignum,
Amemus corde protinus.

10. Divina crux inventio,
Erat ipsa res celata,
In ipsaque afflictio,
Fuit vita reparata,
In eaque redemptio,
Est humanitas sanata.

11. Signum crucis quem defendit,
Eum facitque securum,
Inimicus non offendit,
Facit hominemque purum,
Cessat daemonque recedit,
Tollit malumque venturum.

12. Hoc signum est defensio,
Beatus vir, qui sequitur,
Ibi nulla confusio,
Si hoc praemisso geritur,
Cum eo quis in gaudium,
Ommisso quis confunditur.

13. Quis incedit quasi caecus
Sine signo sanctae crucis,
Sed cum eo vadit laetus,
Sibi lucet lumen lucis,
Inde cessat omnis metus,
Deum enim tu conducis.

14. Crucis sanctae potens signum
Nos fulciatur, societ,
Nobis cunctis sit benignum
Nosque virtute roboret
Pellat omneque malignum
Nobisque bona praeparet.

1, 1 Nam in. — 4, 4 diris. — 10, 6 Et humanitas. — 12, 3 confessio. — 13, 6 Deus enim.

29. Hymnus de Deo loquente ad hominem.

1. Te creavi bonitate,
Ut esses mihi similis,
Te ornavi dignitate,
Ut esses satis nobilis,
Te perfeci caritate,
Ut esses mihi habilis.

2. Fuisti a me formatus
Ad meam iam imaginem,
Tu honore coronatus,
Concessi sanctitudinem,
Tu dilectus et amatus,
A me sumpsisti regimen.

3. Tibi dedi rationem,
Ut haberes intellectum,
Tibi dedi notionem,
Ut haberes sensum rectum,
Tibi dedi portionem,
Ut haberes tu effectum.

4. Exam dedi tibi carni,
Vitam saeculi futuri;
Quid resistis mihi grandi?
Meruisti tu pressuram;
Quid tu iram Dei magni
Incitas in te venturam?

5. Te virtute decoravi
Iam nimis te magnificans,
Tibi mundum irrogavi,
Ut esses tu praemeditans,
Et effectus cordis pravi
Non bene tu di iudicans.

6. Te super mea opera
Iam feci, quae constitui,
Tu negas mihi munera,
Nam hoc a te non merui,
Tu pellis mea onera;
Quid cupis vane corripi?

7. Iam pro melle tu venenum
Nam mihi reddis, tribuis,
Non suave nec amoenum,
Cum mihi Deo porrigis,
Te virtute feci plenum,
Considera, quod deficis.

8. Quid [tu] permanes ingratus,
Quid fers ingratitudinem?
Sis tu mihi Deo gratus
Et vide magnitudinem,
Audi, sis humiliatus
Et ama rectitudinem.

9. Ad Deum leva oculos
Et roga me, sum Dominus,
Caelestes pensa circulos
Et vide, sum altissimus,
Dispergo meos aemulos
Et mitis sum humilibus.

10. Quis potest se abscondere,
Quem non cognoscam, videam?
Quis potest se defendere,
Ne vendicem iniuriam?
Quis potest caelum scandere,
Si non meretur veniam?

11. Ad Deum tuum redeas,
Tu cogita, considera,
Praecepta mea impleas,
Me lauda corde, cithara,
Tua peccata defleas,
Si vis vitare vulnera.

12. Si Deum me non sequeris,
Videris contra pergere,
Si mecum non tu colligis,
Videris tu dispergere,
Nam si me times, diligis,
Tu cupis longe vivere.

13. Si me Deum invocabis,
Pro certo te non deseram,
Si ad portam tu pulsabis,
Non claudam, sed aperiam,
Si me Deum tu rogabis,
A malo te eripiam.

14. Lucem donoque virtutem
Et obsecundo salvare,
Vitam donoque quietem,
Non impono quidquam grave,
Iugum meum do suave
Cunctis donoque salutem.

30. Dicit Deus homini.

1. Quid derides caelestia
Pro vanis temporalibus,
Quid pellis durabilia
Pro vanisque labilibus?
Tu quaeras summa gaudia
Recedens a terrestribus.

2. Quid fundas in praesentibus,
Cur in homine confidis?
Nam vana in hominibus
Omnis homo lutum, cinis,
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus finis.

3. Te voco meum filium,
Meum servum et amicum,
Nam te dilexi nimium,
Ego prostrans inimicum,
Ama meque meum ritum,
Iam te plantavi liberum.

4. Terribilis, mirabilis
Montesque valles video,
Sum fortis, pius, humilis,
Ego peccantes arguo,
Nam sum in throno nobilis,
Vivifico, mortifico.

5. Tu peccasti, primus homo,
Iam praevaricans mandatum,
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in mea domo,
Feci te glorificatum.

6. Habebas meam faciem
In terrisque dominium,
Gerebas meam speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem
Ac (in) vanum desiderium.

7. Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Amisisti tu amorem
Dei tui, Iesu Christi.

8. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subiugasti te furori,
Perdidisti dignitatem.

9. Ego Deus cuncta creo,
Vivificans, mortificans,
Ego in throno sedeo,
Considerans, iustificans,
Ubique cuncta video
Salvans, condemnans, mitigans.

10. Ego iam passus moriens,
Sepultus, surgens, suscitans,
Te ego Christus redimens
Et ab inferno liberans,
Fui ad caelum rediens
Sumque a dextris iudicans.

11. Nam sum medela, sanitas
Et efficax tuitio,
Sum donum atque largitas
Et salubris subventio,
Sum fides, spesque caritas
Et hominum defensio.

12. Tu, fili, sis me diligens
Et ama fratrem proximum,
Sis tu confessus, paenitens,
Nulli concedens noxium,
Sis tu contritus rediens,
Non claudam tibi gremium.

13. Cuius magnus est excessus,
Sit magna paenitentia,
Sit contritusque confessus,
Purgetur conscientia,
Non est laesus sed defensus
Nec erit in sententia.

14. Si me in ira concitas,
Nam fortiter te arguam,
Tu contra me non facias,
Sed petas a me veniam,
A te repelle tenebras,
Tibi iam lumen conferam.

2, 1 fundis. — 7, 1 Admisisti. — 7, 5 Admisisti. — 14, 2 Lies Iam fortiter?

31. Dicit Deus homini.

1. Ego iudex, actor, testis,
Cum venerit iudicium,
Nam in throno sum a dextris,
Qui faciam officium,
Dies irae, dies pestis,
Cum dabitur supplicium.

2. Non claudo tibi gremium,
Iam si cupis tu redire,
Tibi certe do praemium,
Si tu cupis oboedire,
Nam te reducam devium,
Si non amas te perire.

3. Tu [nam] mea es imago
Et factus mihi similis,
Appellaris tu virago,
In mundo agis nobilis,
Ego te baccis molabo,
Sis mihi tu amabilis.

4. Mei Dei tu memento,
A me factus nam fuisti,
Et te salvo in momento,
Si te ipsum correxisti,
Te artabo monumento,
Si ad me non rediisti.

5. Ego quaero cor contritum
Et cor humile non sperno,
Si peccasses infinitum,
Liberabo ab inferno
Paenitentia munitum,
Quem salvari dico, cerno.

6. Mea misericordia
Manet maior quam natura,
Est maior mea venia
Quam humana creatura,
Si sunt contrita cordia,
Iam non erunt in pressura.

7. Nam laetor, nimis gaudeo,
Cum filius reducitur,
Nam eius vocem audio,
Cum hic per me conducitur,
Exsulto cantu nimio,
Cum homo mihi redditur.

8. Fulciaris sacramentis
Mea deferens tu arma,
Sis ornatus vestimentis,
Acceptaberis cum palma,
Sis in albis paramentis,
Dicas Sanctus et Hosanna.

9. Sum vita, via, veritas,
Hominibus compatiens,
Sum fides, spesque caritas,
Sum gentibusque miserens,
Sol, luna, stella, claritas,
Dispono, tollo tribuens.

10. Sum omnia prospiciens
Et sum intellegentia,
Sum in excelsis sapiens,
Sum maxima potentia,
Sum lumen indeficiens,
Sum virtus, patientia.

11. Qui noscere te negligis,
Feci te de terrae limo;
Quid tu servire desinis
Creatori mihi primo?
Si te non certe corrigis,
Tu artaberis sub fimo.

12. Sine me tu non fuisses,
Sine me tu nunquam vivis,
Sine me tu non regnasses,
Sine me tu male finis,
Sine me non salvus esses,
Sine me tu pulvis, cinis.

13. Me invocabis, annuam,
Sum te clamantem diligens;
Tu quaeras me, te audiam,
Quod petis, sum iam tribuens;
Si tu peccabis, arguam,
Te sis confestim corrigens.

14. In te ipso si confidis,
Despiciens consilium,
Si de aliis diffidis,
Spernens tu praesidium,
Tu non regnas, sed tu ruis
In damnumque periculum.

2, 3 certe dabo. — 4, 5 molavo. — 14, 4 fehlt eine Silbe.

32. Homo dicit Deo Domino.

1. Recognosco creatorem,
Te Deum, verum Dominum,
Te cognosco redemptorem,
Rectorem sanctum hominum,
Te cognosco salvatorem
Et protectorem omnium.

2. Me inclino tuae laudi
Et maximae potentiae,
Me submitto tibi grandi
Et tuae sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et Dominus clementiae.

3. Te laudoque confiteor,
Glorifico, magnifico,
Benedico, te(que) veneror,
Adoro teque diligo,
Te rogo, precor, deprecor
Et tibi semper supplico.

4. In te laetor[que] gaudeo
Cantumque vocem intonans,
In te confido, maneo,
Ad te clamabo vigilans,
In te cantabo iubilo,
Tu miserator iudicans.

5. In te confido, Domine,
Tu fides, amor, caritas,
Tu virtus es in homine
Salusque, vita, veritas,
Tu semper es in lumine,
Quo mihi fulget claritas.

6. In te gloriorque spero,
Dico tibi semper *Sanctus*,
Ego cuncta in te gero,
Fiat tibi semper cantus,
Te in cunctis Deum quaero,
Regnas super omnes sanctus.

7. Nam ago tibi gratias,
Sum tibi grates referens,
Tu aufers cunctas tenebras,
Es lumen vitam porrigens,
Tu me salvari facias,
Tu summus es, omnipotens.

8. Exspecto te, sustineo,
In te totum me firmavi,
Nam sine te iam pereo,
Ego sum in poena gravi,
In te nam vivo, gaudeo,
Ad te clamoque clamavi.

9. Nam spiritusque animae
Te laudent Deum Dominum,
Sit virtus haec in homine
In cordibusque hominum
Ad teque mares, feminae
Clament auctorem omnium.

10. Ad te clamabo, vigilo
Et sum ad te vociferans,
Te Deum quaero, invoco
Et sum ad portam incitans,
Te precor Deum, rogito,
Tu es praeceptor imperans.

33. Homo dicit Deo Domino.

1. O mi Deus, miserere,
Recognosco, sum peccator,
Pie parce, miserere,
Tu es pius miserator,
Miseriae miserere,
Deus meus, es salvator.

2. Te summum credo principem,
Habentem te imperium,
Me facias participem
Ad bonum tuum praemium,
Tu me recepta debilem,
Ne claudas mihi gremium.

3. Tuum iugum est suave,
Manet onus tuum leve,
Dico semper tibi *Ave*,
Me custodi, manu tene,
Tu non mandas quidquam grave,
Tu exactor raro poenae.

4. Iam tua miseratio
Mihi veniat peccanti.
Sit salva mihi portio,
Nam contrito confitenti
Tu mihi sis protectio,
Miserere paenitenti.

5. Exspecto te, sustineo,
In te firmavi ancora,
Mea peccata defleo
Et tibi canto cithara,
In te speravi, gaudeo,
Tu me corona gloria.

6. Divina miseratio
Me comitetur, societ,
Sit humilis oratio
Deoque cantet, iubilet,
Sanctaque Christi passio
Confortet nosque roboret.

7. Summus Deus diligendus,
Adorandus, venerandus,
Gloriosus es, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Es excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, exspectandus.

8. Te omnes mares, feminae
Adorent, colant, praedicent,
Spiritusque animae
Tibi exsultent, iubilent,
Te discordante nemine
Deum timentes diligant.

9. Ego tua sum imago
Et tua sum praescriptio,
Ego loquor in te, ago,
Nam est in te perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.

10. In ira non me arguas,
Mihi parce peccatori,
Mea peccata deleas,
Tibi honor redemptori,
Sed mibi tu indulgeas
Et non tradas me furori.

11. Ego hymnum tibi canto
In timore serviendo,
Ego hymnum tibi psallo
In timore exsultando,
Tibi gratias nam ago
In amore te timendo.

8, 3 fehlt eine Silbe; lies: Spiritus atque animae?

34. Homines dicunt Deo Domino.

1. Cuncti nosque spiritus
Te Dominum laudamus,
Tibique divinitus
Nos Domino cantamus,
Puro corde protinus,
Nos tibi iubilamus.

2. Te Deum veneramur,
Te Deum nos timentes
Et nos humiliamur
Te Deum diligentes,
Te Deum deprecamur,
Te Deum exspectantes.

3. Te Deum adoramus,
Te nos benedicimus,
Te nos glorificamus,
Colimus te, quaerimus,
Te Deum honoramus,
Vitam a te petimus.

4. Habes tu dominium
Et habes potestatem,
Dominus es omnium,
Tu tenes maiestatem,
Tu defensor omnium,
Tu praebes caritatem.

5. Flectimus nos genua
Nam tibi salutari,
Venit a te venia,
Tu facis nos mundari,
Summa tu clementia,
Qua facis nos salvari.

6. Tu summus ac immensus,
(Tu) super omnes imperas,
Tu es a me offensus,
Non sis tu me iudicans,
Sed sum a te defensus,
Sum contritus, lacrimans.

7. Tu super omnes magnus,
Pater es omnipotens,
Tu mansuetus agnus,
Fortis tu nos redimens,
Tu lumen, luxque salus,
(Tu) vitam nobis conferens.

8. Nos tibi exsultamus
Et placato psallimus,
Te nos magnificamus
Et (nos) in corde gerimus,
In Deo nos speramus,
Gerimus (et) confidimus.

9. Iudex tu terribilis,
Montes, valles conspicis,
Fortisque tu humilis,
Tu peccantes respicis,
Supra thronum nobilis,
Tu fideles reficis.

10. Tu nobis es lucerna
Et amor caritatis,
Tu salus, lux aeterna,
Tu auctor veritatis,
Potentia superna,
Qua nos salvamur gratis.

35. Dicunt homines Deo.

1. Tu medela, sanitas,
Efficax tuitio,
Tu es amor, caritas,
Salubris subventio,
Tu viarum claritas,
Populi redemptio.

2. Tu peccata abstulis
Pacem nobis conferens,
Escam cunctis tribuis,
Tu perfectos diligens,
Virtuosos dirigis
Vitam, lucem referens.

3. Nos tibi supplicamus
Humiliter petentes,
Te Deum exoramus
Devote nos precantes,
Te Deum nos rogamus,
Nos facias laetantes.

4. Dona nostris mentibus
Virtutem ac gratiam,
Dona nobis gentibus
Pacemque concordiam,
Pie parce omnibus,
Dona cunctis veniam.

5. Nos tibi referamus
Grates, laudes, gratias,
In te nos maneamus,
Nos reddentes decimas,
In te nos gaudeamus,
Nos fundentes lacrimas.

6. Nam tibi nos peccamus
Et peccata noscimus,
Nos tibi supplicamus
Et affectu petimus,
Te Deum videamus,
Quem in corde gerimus.

7. Dignissimus honore,
Cantu, laude, gloria,
Defende nos amore,
Dona nobis gaudia,
Non damnes nos furore,
Simus in clementia.

8. Deus nos intellegas,
Nos peccamus, Domine,
Habes omnes gratias,
Plenus es clementiae,
Nostras pelle tenebras,
Tu concessor veniae.

36. Dicunt homines Deo.

1. Verax Deus, Dominus,
Tenens tu dominium,
Rex tu, vita omnibus,
Rector, pastor ovium,
Diligat te populus,
Tuum est imperium.

2. Tu vita nobis, cantus
Suavisque dulcedo,
Tu odor nobis quantus,
Tu summa sanctitudo,
Tu tollis nobis planctus,
Tu virtus, pulchritudo.

3. Tu nobis luxque lumen
Nostrumque solacium,
Tu nostrum confortamen
Donans longum spatium,
Tu nostrum pellis crimen
Ferens nobis gaudium.

4. Tibi honor, gloria,
Cantus, iubilatio,
Laus [et] reverentia,
Salus, benedictio,
Preces, pax, victoria,
Odorque tributio.

5. Tu excelsum brachium,
Terris, regnis dominans,
Non extendis gladium,
Quia pius mitigans,
Da perenne gaudium
Corda nostra luminans.

6. Deus tu sanctissimus,
Facis mirabilia,
Solus tu sanctissimus,
(Qui) facis terribilia,
Solus clementissimus,
Facis amabilia.

7. Hymnum tibi canimus
Timore servientes,
Tibi cantum facimus
Tremore exsultantes,
Gratias nos agimus
Amore te timentes.

8. Creator tu cunctorum,
Omnes tu vivificans,
Nutritor es vivorum,
Homines mortificans,
(Tu) salvator mortuorum,
Ipsos tu vivificans,

9. Caeli, terrae iubilent,
Tibi cantus faciant,
Hi servire praeparent,
Tibi Deo pareant,
Hi subesse vigilent,
Te amore timeant.

10. Sono peramabili
Hymnum tibi canimus,
Voce incessabili
Tibi *Sanctus* dicimus
Tibique mirabili
Gratias nos agimus.

11. Serviamus principi
Tibi potentissimo,
Non valemus decipi,
Erimus in gaudio,
Qui non cupit proici,
Placeat altissimo.

12. Nos vocibus clamamus
Ad te devoti, Deus,
Ad portam nos pulsamus,
Nos audi, custos verus,
Videre te optamus,
Qui es amore plenus.

13. Summa tu nobilitas,
Tu actus ad parcendum,
Totus es benignitas,
Tu praebes ad gaudendum,
Tu donum ac largitas,
Tu confers ad vivendum.

14. Tu princeps, rex caelestis,
Tu cunctorum Dominus,
Tu pater, iudex, testis,
Cognitor de omnibus,
Tu creas, nutris, vestis,
Tu saturas panibus.

15. Tu pascis cunctas oves
Custodisque conducis,
Tu super omnes potes,
Tu salvasque reducis,
Tu terram [quo]que moves,
Tu es largitor lucis.

16. Deus, ne nos deseras,
Sed custodi, protege,
Nostras pelle tenebras,
Hostem nostrum comprime,
Nobis tu indulgeas,
Nos dispone veniae.

37. Hymnus ad laudem Dei.

1. Nos Deum diligamus
Nos ipsumque timentes,
Nos ipsos corrigamus
Et proximum amantes,
Nos pauperes pascamus
Iam nudos vestientes.

2. Elisos erigamus
Oppressos relevantes,
Gravatis succurramus
Devotos hospitantes,
Contriti maneamus
De malis paenitentes.

3. Nos Deum perquiramus
Nos fratri dimittentes,
Carceratos liberemus
Infirmos visitantes,
In Deo confidamus
In eo nos sperantes.

4. Nos Deo supplicamus,
Te supplices rogantes,
Te Deum exoramus,
Te corde deprecantes,
Ut te nos videamus,
Nos facias gaudentes.

38. De statu hominum.

1. Nostri anni quasi umbra
Labunturque praetereunt,
Nulla dies nobis pulchra,
Iam multa mala veniunt,
Raro vivit homo ultra
Quam terminum constituunt.

2. Homo iuvenis laetatur
Credens annos ascendere,
Homo senex iam turbatur
Cognoscens se descendere,
Unusquisque confortatur,
Ut possit longe pergere.

3. Cum manet homo iuvenis,
Et hic iucundus permanet,
Sit ipse corde nobilis,
Ut prudens hic consideret,
Sit fortis, pius, humilis,
Ut his peccatis obviet.

4. Iam senex non sit fatuus
Sed doctus, docens, corrigens,
Non gerat sicut parvulus
Consideretque moriens,
Exerceat, quod sanctius,
[Et] sit in cunctis diligens.

5. Sit virtus in iuvenibus
Et sit oboedientia,
Prudentia in senibus
Ac ordo, temperantia,
Sint hi experti moribus,
Regantur in iustitia.

6. Nam senex [si] se reducit,
Se cognoscens deliquisse,
De peccatis ipse luit
Dicens tempus perdidisse,
Saepe iuvenis excedit
Non discernens, quid fecisse.

7. Nam certe fui iunior
Me inclinans iuventuti
Et fui iam deterior
Et recalcitrans virtuti,
Nunc autem, qui sum senior,
Iam submitto me saluti.

8. Si iuvenis intellegit
A vitiis se abstinens,
Si Deum corde diligit
Et fratri est compatiens,
Iam vivit hic non perimens,
Ad Deum erit gradiens.

9. Cum venit mors vel obitus
In humanam creaturam,
Quid clamor, ad quid gemitus,
Quid incurrimus pressuram?
Est enim ordo solitus,
Nam concessus per naturam.

2, 2 annos scandere. — 4, 1 senis. — 8, 5 Nam.

39. Hymnus de Conceptione B. M. V.

1. Tu concepta sanctitate
Es, virgo, sine vitio,
Puritate, caritate
Creata a principio,
Tu formata claritate
A Deo potentissimo.

2. Divinitus conceptio
Fuit Mariae virginis
Supernaque provisio,
Ut esset lumen luminis
Virtutisque perfectio
Iam ad salutem hominis.

3. Tu purissima concepta
Sine carnis voluptate,
Tu a Deo iam electa
Venisti a trinitate,
Tu prae cunctis es perfecta
Salus in humanitate.

4. Nostrae iam redemptionis
Fuisti tu principium
Nostraeque salvationis
Fuisti tu indicium,
Causa es perfectionis,
Ut vitaremus vitium.

5. Tu, virgo, fructum faciens,
Quo erimus in gaudio,
Tu, virgo, Deum pariens,
Quo erimus in lavacro,
Es inimicum deprimens,
Qui nos percussit gladio.

6. Omnes cantemus iubiles
Conceptione virginis,
Cuncti psallamus vigiles,
Nam venit salus hominis,
Ipsam laudemus humiles,
Ipsa succurrit deviis.

7. Fuit in te puritas,
Grataque sanctitudo,
Humilitas, virginitas,
Odor, lumen, pulchritudo,
Fuit in te caritas,
Castitasque claritudo.

8. Tu fructum salutiferum
Concipiensque pariens,
Fugasti tu mortiferum,
Tu vitam nobis tribuens,
Tu mediatrix hominum,
Per te donatur requies.

9. Laetemur hoc principio
Nos de Maria virgine,
Nam erimus in gaudio,
Et erit lux in homine,
Haec virginis conceptio
Dat vitam mari, feminae.

10. Virgo pulchraque decora,
Tu filia Ierusalem,
Te laudabo omni hora,
Me iuva servum debilem,
Nullus homo sit in mora,
Sed te salutet humilem.

11. Tu quasi summum balsamum
Infirmos cunctos liberans,
Tu salutare optimum
Nos in odore fumigans,
Tu argumentum validum
Nos mortuos vivificans.

12. Tua mater sancta Anna
Nam te Mariam peperit,
Tu es gratiosa, magna,
Nam Deus tibi tribuit,
Tu suavitatis manna,
Et Ioachim te genuit.

7, 1 und 2 sowie 5 fehlt eine Silbe. — 12, 5 suavitatis magna.

40. Hymnus alius de Conceptione eiusdem virginis.

1. Firmata sapientia
Tu, virgo, ab initio,
Concepta tu clementia
Pro gentium remedio,
Ornata tu prudentia,
Ut esses salus populo.

2 Tu sancta Dei genetrix,
Tu es summa imperatrix,
Tu, virgo, virga virginis,
Tu es nostra mediatrix,
Pro Iesu Christi meritis
Tu sis nostra liberatrix.

3. Nam concepta tu virtute
A summo trino veniens,
Tu concepta pro salute
Tu nostras lites dirimens,
Creaturae sumus tutae,
Salvabit nos omnipotens.

4. Sine carnis iam pruritu
Tu creataque concepta,
Firmata sancto spiritu,
Sapienter es electa,
Cessamus nos a gemitu,
Virgo, iuva nos perfecta.

5. Tu concepta gloriosa
In Dei sanctitudine,
Tu es pulchraque formosa
Et sine tu libidine,
Tu venisti, virgo, rosa,
A summa celsitudine.

6. Salus per te credentibus
Et lumen est hominibus,
Favorque vita gentibus,
Tu virtus constans cordibus,
Illustrata (tu) caelestibus
Ornataque monilibus.

7. Ex hac stella oriens
Sol venit iam nos luminans,
Qui nunquam erit occidens,
Sed semper nos clarificans,
Nos erit corde diligens
Et nos a morte liberans.

8. Tu es formaque figura,
Cuius causa nos salvemur,
Tu es clara, sancta, pura,
Tibi omnes contemplemur,
Tibi sit de nobis cura,
Ut peccatis non damnemur.

9. Haec virginis conceptio
Parabit nobis gaudium,
Cessabit iam afflictio,
Vocabimur ad prandium,
Est nobisque salvatio,
Reducat nos ad praemium.

10. Istud festum celebremus,
Quo salus est credentibus,
Nos cantemus, iubilemus
In vocibus sonantibus,
Sanctum festum nos colemus
Continuis temporibus.

11. Tuum festum celebrandum
In nostra sit memoria,
Sed colendum, venerandum,
Gaudebimus victoria,
Diligendum sit, amandum,
Nos erimus in gloria.

6, 6 Ornataque nobilibus. — 7, 1 fehlt eine Silbe am Vers; lies hacque?

41. Hymnus de beata et gloriosa Dei genetrice Maria.

1. Virgo, mater Christi, ave,
Tu plena sapientia,
Nobis cunctis bene fave,
Ut simus in clementia,
Caelum aperi cum clave,
Nam est in te potentia.

2. Tu es sancta, magna radix
Et angelorum domina,
Tu es super cunctas grandis,
Ad Deum preces semina,
Recondamur tuae laudis,
Cum Deo potes omnia.

3. Tu [es] virgo, mater Christi
Tu rosa, flos et lilium,
Portas inferi pandisti
Per tuum sanctum filium,
Carceratos extraxisti,
Divinum es auxilium.

4. Tu es honor angelorum
Atque corona virginum,
Tu es salus peccatorum
Et verum lumen luminum,
Tu es gloria sanctorum,
Nos iuva ante terminum.

5. Christi genetrix decora,
Ex qua mundi lux est orta,
Tuum filium exora,
Tu es lumen, caeli porta,
Nobis auxilium implora,
[Ut] mens nostra non sit torta.

6. Tu reverens, oboediens
Honestaque pudica,
Tu continens et abstinens,
Nostra armaque lorica,
Tu potens, magna faciens,
Tu fidelis es amica.

7. Singularis virgo, casta,
Sancta, gerens te honeste,
Tu fecisti sancta claustra,
Sunt per te virtutes gestae,
Tu regina super astra,
Liberasti nos a peste.

8. Tu es fida et fidelis
In altissimoque speras,
Tu es caritate felix,
Tu nos a malis relevas,
Luminaris tu candelis,
Tu lucis fructum germinans.

9. Tu prudens atque provida,
Tu modesta[que] temperans,
Tu clara, pura, splendida,
Tu cuncta sancta praeparans,
Tu lumen, rosa florida,
Tu veritati consonans.

10. Tu quasi sol es oriens,
Tu mundum totum luminans,
Tu lumen nunquam occidens,
Tu totum orbem temperans,
Tu certe nos es protegens,
Nos ad salutem praeparans.

11. Tu mundo lucem porrigis,
Tu es in caelo gaudium,
Tu es iuvatrix nobilis,
Tu salusque refugium,
Tu maribusque feminis
Es utile praesidium.

4, 2 Et corona. — 6, 2 Lies: Honesta atque?

42. Hymnus alius de eadem domina gloriosa.

1. Virgo nobilissima,
Tu es sanctificata,
Virgo tu sanctissima,
Tu es glorificata,
Virgo tu clarissima,
Tu [es] gratis lustrata.

2. Virgo tu purissima,
Tu es purificata,
Virgo dilectissima,
Tu es humiliata,
Tu sapientissima,
Doctrinis luminata.

3. Virgo tu dulcissima,
Tu sanctaque beata,
Virgo tu piissima,
Tu semper es laudata,
Virgo serenissima,
Tu manes illibata.

4. Virgo potentissima,
Tu es magnificata,
Virgo tu firmissima,
Tu es intemerata,
Virgo prudentissima,
Tu iusta, moderata.

5. Virgo tu pulcherrima,
Virtutibus ornata,
Virgo tu dignissima,
Tu ave salutata
Gratiis plenissima
Regina coronata.

6. Virgo honestissima,
Tu casta es formata,
Virgo perfectissima,
Pro nobis sis parata,
Virgo clementissima,
Sis nobis advocata.

43. Hymnus alius de eadem.

1. Evae literas revolvens
Nomen Evae tu mutasti,
In peccatum ipsa ruens,
Deus, ipsam tu damnasti,
Virgo mater, ipsam solvens
Nos a morte liberasti.

2. Fuit Eva vitiosa,
Ipsa ruit in peccatum,
Fuit caeca, tenebrosa
Sprevit ipsaque mandatum,
Sed tu, virgo luminosa,
Reddis mundum luminatum.

3. Fuit Eva causa mortis,
Ut iam mundus damnaretur,
Fuit ipsa causa noctis,
Ut iam lumen perderetur,
Sed tu, virgo, causa fortis,
Ut hic mundus salvaretur.

4. Nam tibi sapientia,
Divinitas, humilitas,
In te oboedientia
Et castitas, virginitas,
Ac est in te clementia
Et virtus, salus, caritas.

44. Hymnus alius de eadem.

1. Tu, virgo, nobis gaudium
Et tu nobis salutare,
Tu nobis es solacium,
Tu digneris nos salvare,
Nos ducas ad palatium,
Ut possimus id intrare.

2. In te natum lignum vitae,
Id omnia vivificans,
In te humileque mite,
Et tu perdita restaurans,
In te manet virtus rite,
Tu fideles Christi salvans.

3. Beata tua viscera
Portarunt Dei filium,
Beata tua ubera
Lactarunt ipsum lilium,
Mundasti nostra scelera,
Tu cunctis es auxilium.

4. Tu mansueta, humilis,
Et clemens pia[que] mitis,
Tu fructuosa, nobilis
Tuque virtutis [es] vitis,
Et nulla tibi similis
In potentia vel ditis.

5. Populorum advocata
Es pro nobis intercedens,
Tu es memor atque grata
Et benigna seu clemens,
Tu fuisti salutata
Sanctissime concipiens.

6. Tu es nostra mediatrix
Et lux mundi luminosa,
Tu prae cunctis es beatrix
Et tu nimis gratiosa,
Viam es secuta patris,
Tu virtutum generosa.

7. Si nobis tu deficeres,
Haberemur diffidati,
Si recto nos proiceres,
Maneremur condemnati,
Si nobis non assisteres,
Nos essemus debellati.

8. Tu pro nobis, virgo, ora
Et pro nobis intercede,
Christum sanctum tu exora
Nobis gratiam concede,
Ut in nostrae mortis hora
Nos scribamur pro herede.

9. Sanctam Mariam cogita
In omnibus laetitiis,
Sanctam Mariam invoca
In omnibus molestiis,
Sibi Mariae supplica,
Ut iuvet te ab impiis.

10. Ipsa petenti adnuens
Iuvat, clamantes relevat,
Ipsa fideles diligens
Deum pro ipsis rogitat,
Ipsa precantes audiens
Semper, ut prosit, properat.

11. Geras semper tu in mente
Sanctam Mariam virginem,
Ipsam rogaque attente,
Dat tibi valitudinem,
Non laederis tu repente,
Dat tibi fortitudinem.

45. Hymnus alius de beata M. V.

et de significatione quinque literarum, quibus componitur hoc nomen Maria in fine huius hymni.

1. In omnibus tu nobilis,
Tu maior es nobilitas,
In sanctis es laudabilis,
Tu castitas, virginitas,
In cunctis es amabilis,
Tu virtus, virtuositas.

2. De te quis haurit gratiam,
Donas vitam tu petenti,
Tu impetras clementiam
A patre omnipotenti,
Per te videmus gloriam,
Per te sumus nos contenti.

3. Tu fons plenus gratiarum
Et pietatis veniae,
Hortus es deliciarum,
Amoris et clementiae,
Tu iuvatrix prophetarum,
Tu es regina gloriae.

4. Tu es virga veritatis,
Tu es virga floris florum,
Digna tu virginitatis,
Virga tu virtutum morum,
Tu es virga caritatis,
Tu regina es caelorum.

5. Virga Iesse [iam] floruit
Frondesque fructum germinans,
Nostramque mortem abstulit
Vitam iam nostram reparans,
Pacemque vitam tribuit,
Nos claritate luminans.

6. Mater alma, tu regina,
Tu cunctorum es iuvatrix,
Tu caelestis, tu divina,
Tu nostrorum es amatrix,
Nobis aurem tu inclina,
Tu sis nostra mediatrix.

Nota: M id est mater, a id est alma, r id est regina, i id est iuvatrix, a id est amatrix hominum.

46. Hymnus alius super eadem.

1. Fuisti ab initio
Sancta, virgo, tu creata,
Tu quidem sine vitio,
Semper tu sanctificata,
Cum simus in iudicio,
Ad defensam sis parata.

2. Tu, virgo, sine macula,
Tu casta, prudens, sapiens,
Firmata ante saecula,
Tu fortis, dulcis, patiens,
Tu virtus et miracula,
Suavitatem hauriens.

3. Tu [es] virgo ante partum,
Tu parens sanctum filium,
Tu et virgo es post partum,
Tu castitatis lilium,
Tu dedisti nobis cantum
Solutisque consilium.

4. Gaude, virgo gloriosa,
In patre et in filio,
Tu prae cunctis fructuosa,
Sis nobis in auxilio,
Tu suavis, odorosa
In castitatis lilio.

5. Tu divinitus humana,
Super omnes gratiosa,
Tu medela nobis sana
Et oliva speciosa,
Quasi stella tramontana
Odoriferaque rosa.

6. Tu peperisti filium,
Christum, sanctum, regem, ducem,
Floremque fructum, lilium
Et in mundo veram lucem,
Recepimus auxilium
Et, cum hic suscepit crucem.

7. Quasi cedrus exaltata
Cupressusque [es] in monte,
Ab initio firmata
Venisti a sacro fonte,
Es in Deo gloriata;
Haec et plura credo sponte.

47. Hymus alius super eadem.

1. Ave, virgo, Dei sponsa,
Ave, virgo, Christi templum,
Ave, virgo, tu es rosa,
Ave, virgo, tu exemplum,
Ave, virgo odorosa,
Tu ave reddens centuplum.

2. Ave, salve, gloriosa,
Tu es nostra luminatrix,
Ave, salve, speciosa,
Tu es nostra mediatrix,
Ave, salve, virtuosa,
Tu es nostra liberatrix.

3. Tu salus, tu mirabilis,
Prae cunctis inter feminas,
Dilecta tu amabilis,
Tu habes omnes gratias,
Tu sancta, tu laudabilis,
Da lucem, tolle tenebras.

4. In te fructus salutaris
Nos reparans, reficiens,
Tu firmata donis caris
Tu salusque proficiens,
Tu lustrata rebus datis,
Tu lumen indeficiens.

5. Virgo casta, tu serena,
Et (tu) odor florum omnium,
Tu es gratiarum plena,
Tu vita, salus hominum,
Tu suavis et amoena
Laetitiaque gaudium.

6. Tu virgo serenissima,
Tu regina es caelorum,
Tu casta, honestissima,
Tu es gloria sanctorum,
Tu domina dignissima,
Tu iuvatrix es cunctorum.

7. Tu virgini sanctissimae
Esto servus et devotus,
Ei supplica piissime,
Esto mundus atque lotus,
Ut impetret certissime,
Tu a se non sis remotus.

48. Hymnus ad beatam virginem Mariam.

1. Ave, virgo singularis,
Tu ave, stella oriens,
Ave, virgo, stella maris,
Tu ave, lux non occidens,
Ave, stella salutaris,
Tu ave, vitam porrigens.

2. Ave tu, quae lucidaris,
Tu ave, nunquam moriens,
Ave tu, quae coronaris,
Nostra vincula dissolvens,
Ave, pie movearis,
Ut salvet nos omnipotens.

3. Ave, virgo, in odore,
Tu ave, sacratissima,
Ave, virgo, in honore,
Tu ave, potentissima,
Ave, virgo, in amore,
Tu ave, splendidissima.

4. Ave, virgo, in favore
Tu aveque, dignissima,
Ave[que] tu in splendore
Tu aveque, clarissima,
Esto coram salvatore
Pro nobis tu piissima.

5. Tu Christi habitaculum
Et tu Dominum portasti,
Tu vitaeque spiraculum
Et tu populum salvasti,
Tu facisque miraculum
Et nos luce coronasti.

6. Tu sanctum es cenaculum
Et tu vitam praeparasti,
Tu daemonis obstaculum
Et tu eum suffocasti,
Tu obtulisti baculum
Et nos (a) malo liberasti.

49. Hymnus alius de eadem.

1. Ave, virgo tu beata,
Tu ave, mundo dominans,
Ave, tu glorificata,
Tu ave, mundum luminans,
Ave, tu sanctificata,
Tu ave, sanctos roborans.

2. Ave, tu iam coronata,
Tu ave, fama resonans,
Aveque, tu exaltata,
Tu ave, fructum germinans,
Ave, tu nimis laudata,
Tu aveque vivificans,
Ave, sancta tu creata,
Tu ave, sis nos liberans.

3. Virgo, hortus tu conclusus,
Ave, rosa caritatis,
In te mansit gloriosus,
(Tu) viola humilitatis,
In te fuit gratiosus,
Lilium es castitatis,
In te Christus virtuosus,
Radix tu virginitatis.

4. In te partus luminosus,
Tu es semen veritatis,
In te Christus odorosus,
Tu es lignum sanctitatis,
In te sanctus, vigorosus,
Tu es radix honestatis,
In te actus religiosus,
Vos pro nobis assistatis.

5. Iuva praegnantes feminas,
Ut non in partu pereant,
Eas clamantes audias,
Partum perfectum habeant,
Tu eas salvas facias,
Ut ad salutem veniant.

6. Da portum navigantibus,
Eis aufer tempestates,
Succurre proclamantibus,
Eis tolle gravitates,
Sis salus infirmantibus,
Monstra tuas dignitates.

7. Defende nos a fulgore,
Non moriamur subito,
Non pereamus flumine,
Simus in statu inclito,
Nos tu iucunda lumine,
Stemus in tuo gaudio.

50. Hymnus de ecclesia sancta Dei,
quae est in figura beatae Mariae virginis, matris Christi.

1. Ecclesia fidelium
Constat aula Dei sancta,
Est castitatis lilium
Et ministrans sacramenta,
Est alma mater omnium
Docens sancta documenta.

2. Est conditivum oleum
Praebensque medicamenta,
Est arbor fructus, folium,
Cuncta ferens alimenta,
Est haec in sede speculum
Praestans quidem firmamentum.

3. Ovile sanctum ovium,
In quo Dei ornamenta,
Non claudit ipsa gremium,
Redi ipsam tuque canta,
Reducit ipsa devium,
Radix fideique planta.

4. Haec reddit lucis praemium
Odoris dans aromata
Dat nobisque consilium,
Ut vitemus nocumenta,
Fidelium consortium
Et dat fidis monumenta.

51. Hymnus alius de ecclesia sancta Dei.

1. Ecclesia, fulgoribus
Es insignita luminis,
Es semper in odoribus
Ad salutem hominis
Lucescisque pastoribus,
Regentibusque dominis.

2. Ecclesia exuberans,
Tu servas aequitatem,
Tu es in orbe militans
Tenens recte veritatem,
Non es in iure claudicans,
Cunctis reddis claritatem.

3. Tu magistra, alma mater,
Tu in mundo militas,
Tu cunctorum locus sacer,
Fideles tu nobilitas
Ac in te quiescit pater,
Tu mundi maior dignitas.

1, 4 fehlt eine Silbe am Vers. — 1, 5 Lucescitque. — 2, 4 und 3, 2 fehlen je eine Silbe.

52. Hymnus de sancto papa, domino mundi huius.

Est papa summus pontifex,
Pastor, paterque monarcha,
Summi Dei vices gerens,
Radix fideique arca.
5. Hic in terra nobis lucens,
Ipse summus patriarcha,
Hic dominus nos protegens,
Omnes sumus eius planta.
Hic est certe cuncta potens
10. Clave non errante sancta,
Ipse rector nobis clemens
Remittendo hic peccata.
Est in terra eius sedes
Pura, sanctaque intacta,
15. Est in terra iusta solvens,
Sancte retinet retenta,
Fidem sanctam hic defendens,
Videaris quem in pascha,
Iam quilibet sit paenitens
20. Ipse portus navis, barca
Ad salutem nos conducens;
Fides nostra non sit laxa;
Qui non credit, iam est demens,
Eius anima deiecta.

53. Hymnus alius de papa.

1. O papa sancte, prospice,
Ne oves tuae pereant,
Tu, pater, rex, intellege,
Ne servi tui corruant,
Tu omni posse perfice,
Ut infideles redeant,
Tu curaque catholice,
Ne servi tui doleant.

2. Tu memor sis Italiae,
In qua se fidi trucidant,
Tu lucem tuam porrige,
Virtutes tuae luceant,
Tu infideles comprime,
Ut tibi corde pareant,
Tuque superbos contere,
Ut non cervices erigant.

3. Tu iam fideles respice
Et hos, qui se humiliant,
Per te pellantur tenebrae,
Lucemque omnes videant,
Videntur hi, quem laedere
Cum possunt, hic non liberant,
Videntur male gerere,
Qui bonum hic non properant.

4. Videntur Deum quaerere
Hi, qui malis obviant,
Intellegentur ruere,
Qui a virtute deviant,
Nobilitas ignoscere,
Sed vilitas, qui vendicant,
Creduntur caelum scandere,
Qui Deum hic glorificant.

3, 6 hi quem. — 3, 8 hi non. — 4, 2 fehlt eine Silbe. — 4, 8 Deum hi.

54. Hymnus de sancto Benedicto, praesente papa.

1. Tu, sancte Benedicte,
Tu papa duodecimus,
Tuum posse totum mitte,
Ut crescat fides melius,
Tu promissa serva stricte,
Tu quaeras hoc attentius.

2. Romae, ubi sedes sancta,
Digneris te reducere,
Ibi cunctis fidem canta,
Tu malos cura vertere,
Exstirpetur mala planta,
Qui cupit fidem laedere.

3. Fides tua exaltetur,
Omnis vivens sit adiutor,
Infidelis conculcetur,
Et exsurgat sanctus rigor,
Fides sancta dominetur,
Infidelis cesset vigor.

4. Fides sancta, orthodoxa
In toto mundo fulgeat,
Via cesset tenebrosa,
Quae iam a Deo deviat,
Tua fides odorosa
Errores cunctos revocat.

5. Qui non pugnat ad virtutes,
Hic incidit in vitium,
Qui reducit ad salutes,
Est optimum indicium,
Qui non delet posse lites,
Non gerit hic officium.

6. Qui obviare desinit
Illatis facinoribus,
Altissimi non meminit,
Non manet in honoribus,
Et hic, qui corde arguit,
Replebitur muneribus.

7. Tu, sancte summus pontifex,
Tuque geris alba signa,
Tu super omnes locuplex,
In te virtus omnis digna,
Tu regni Dei particeps
Tuque caritas benigna.

8. Mundus fide dealbetur
Clarescat[que] per speculum,
Per te fortiter pugnetur,
Ut regas totum saeculum,
Tua virtus dominetur,
Laudetur in perpetuum,
Tua sanctitas dignetur
Absolvere me servulum.

9. Candida signa indicant,
Ut tempus sit victoriae,
Tui fideles incitant,
Ut tibi sit memoriae,
Ut infideles redeant
Ad regem summae gloriae.

10. Cum tempus acceptabile
Dat Deus aut accidit,
Sumatur id amabile,
Beatus vir, qui accipit,
Nam tempus est mutabile,
Imprudens est, qui neglegit.

1, 1 und 10, 2 fehlt eine Silbe am Verse; lies hier: Dominus oder sive?

55. Hymnus de apostolis.

1. Sal terrae sunt discipuli,
Ut cum eo saliretur,
Et apostoli lux mundi,
Orbis iam luminaretur,
In fide hi clarissimi,
Ut per eos crederetur.

2. Totum mundum circu[i]erunt
Sancto spiritu repleti,
Fidem hi praedicaverunt,
Inimici sunt deleti,
Infideles reduxerunt
Expugnantes corde laeti.

3. Nam fuerunt hi constantes
Ac in fide corde fortes,
Iesum Christum praedicantes
Virtutum[que] hi consortes
Inimicosque prostrantes,
Non timentes mortis sortes.

4. Est apostolorum princeps
Nam a Deo Petrus sanctus,
Hic papa, summus pontifex,
Sibi primo maior mantus,
Paradisi tenet claves,
Ubi vita semper cantus.

5. Lucent ipsorum opera,
Et patent haec hominibus,
Corde sumentes proelia
Habentur pro martyribus,
Morti ponentes corpora,
Ut salus esset gentibus,
Fuerunt hi candelabra
Praeposita luminibus.

6. Digni sunt, ut honorentur,
Et felix sit memoria,
Horum festa celebrentur,
Fuerunt in victoria,
Hi a cunctis venerentur
In fama, laude, gloria.

56. Hymnus de sacerdotibus.

1. Ordo iam sacerdotalis
Fuit his a Deo factus,
Haec dicit [lex] decretalis:
Tu sis dignus bene actus,
Deo sis spiritualis
Et non sis ad malum iactus.

2. Te ipsum primo corrigas,
Da inde magisterium,
Sed cave, ne te neglegas,
Incurris improperium,
Doctrinas apostolicas
Da servaque mysterium.

3. Tu vicarius es Christi,
Vices gerens tu in terris,
Serva tu, quod promisisti,
Sis honestusque fidelis,
Sanctus es, si tu fecisti,
Quae mandavit rex caelestis.

4. Non valet quisquam regere,
Si eius vita spernitur,
Si solet saepe fallere,
Hic bonus non praesumitur,
Qui studet bene facere,
Doctrina eius capitur.

5. Quis positus, ut corrigat,
Si fallit, hic contemnitur,
Non relevat, si doceat,
Cum male certe geritur,
Doctrinam ille porrigat,
Qui bonus vere cernitur.

6. Tu sacrificas ad Deum
Et tu celebras divina,
Tu sanctificasque reum,
Tu geris[que] Dei signa,
Tua cura circa eum
Sit acceptaque benigna.

7. Regimini praepositus
Debet populos docere,
Debet esse primo doctus
Postque alios monere,
Alias, si est indoctus,
Non debet hic [sic] manere.

8. Sit sacerdos bene lotus
(In) beata conscientia,
Vivat mundo corde totus,
In eo sit scientia,
Sit in bono certe notus,
Ut regat sapientia.

1, 2 his. — 6, 3 Deum. — 6, 5 euum. — 7, 6 fehlt eine Silbe.

57. Hymnus de martyre.

1. Sunt sancti quidem martyres,
Qui passi sunt martyrium,
Sunt caelique participes
Per Iesum Christum filium,
Fuerunt corde bellices,
Sumentes iure proelium.

2. Fuit ipsis verus amor
Seu motus caritatis
Et in eis ignis ardor
Et defensor veritatis,
Nam cessavit mortis pavor
Disponentes cruciatis.

3. Sunt in caelo coronati,
Exsultant in laetitia,
Ibi manent honorati
Et sunt in Dei gratia,
Iubilantes, consolati
In nobili militia.

4. Qui fidelis est pugnator
Pro iustitiaque iure,
Manet ipse triumphator,
Sed disponens bonae curae
Deus eius munerator,
Si iam gerit ipse pure.

5. Non habet quis victoriam,
Si non pugnat hic constanter,
Nec habet ipse gloriam,
Si non vincit hic laetanter,
Non retinet memoriam,
Si iam perit hic instanter.

6. Nam primum est martyrium
Pro fide mortis passio,
Secundum est martyrium
Iniuriae remissio,
Sed tertium martyrium
Iam proximi compassio.

7. Vobis status militaris
Contra hostes proeliando,
Vobis ordo regularis
Corrigendo, praedicando,
Vobis amor parentalis,
Vos pro Deo moriendo.

8. Vos fuistis proeliati
Habentes vos victoriam,
Estis primo coronati
Habentes Dei gloriam,
Estis semper honorati
Per canticam memoriam.

58. Hymnus de virgine et casto.

1. (O) mirabilis virginitas,
Quam virtuosa cernitur,
Laudabilisque castitas,
Quam gratiosa redditur!
Honestaque iugalitas
Ex filiis diligitur.

2. Virgo aurum ut perfectum,
Ipsa quasi sol resplendet,
Argentum casta electum,
Ipsa quasi luna fulget,
Iugalitas [est] ut ferrum,
Quae prolem suam generet.

3. Hi quasi sunt angelici
In caelo cum deliciis,
In gloria domestici
Fuerunt absque vitiis,
In paradiso cantici
Cum maximis laetitiis.

4. Hi voce incessabili
Canuntque Deo iubilant,
In cantu peramabili
Ipsi Deum sanctum laudant
Virtuteque mirabili
Altissimum glorificant.

5. Quam nobilis virginitas,
Qua odorque munditia,
Quam virtuosa castitas,
Qua victor, qua victoria,
Quam commendanda parcitas,
Qua venit continentia.

59. Hymnus de doctore.

1. Doctor iste veneretur
A cunctis in ecclesia,
Eius festum celebretur,
In nostra sit memoria,
A fidelibus ametur,
Hic dignus laude, gloria.

2. Doctus doctrinam docuit
Sacras scripturas luminans,
Ex eo fides claruit
Ipsamque sanctus reparans,
Quod ipse constans statuit,
Tenetur iure consonans.

3. Fuit hic in vita sanctus
Et totus hic catholicus
Ac dilectus eius cantus,
Fuit docendo validus,
Est in caelo eius mantus,
Et factus est angelicus.

60. Hymnus de confessore.

1. Sanctus iste confessor
Domini sacratus
Doctrinaeque professor,
Prudens, moderatus,
Sollemnis praedicator,
Satis Deo gratus.

2. Hic devios reduxit,
Bonos confortavit,
Hic contritis indulsit,
Ipsos confirmavit,
Peccantibus iniunxit,
Vitam renovavit.

3. Peccatores arguit
Malos increpando,
Ipse bonis adnuit
Malis obviando,
Deo patri paruit
Fidos relevando.

4. Namque Deum amavit
Ipsumque dilexit
Ac moribus ornavit,
Humilem respexit,
Honore coronavit,
Gloriam porrexit.

61. Hymnus de regularibus et inprimis religiosis.

1. Vos, abbatesque priores,
Vos, monachique fratres,
Sitis pacis amatores
In unumque claustrales,
Sitis luce clariores,
Vos castae moniales.

2. Dum iucundi permanetis
Estis vosque iuvenes,
Vos servire procuretis
Sustinentes inopes,
Viam rectam praeparetis,
Sitis corde nobiles.

3. Est nimis virtus iuvenum
Deo acceptabilis,
Magis quam virtus senum
Deo est amabilis,
Qui se reducit devium,
Satis est laudabilis.

4. Servate vestram regulam
In sancta honestate,
Pellentes vanam gloriam
Ad Deum vos vacate,
Dat Deus vobis gratiam
In sancta caritate.

5. Terrena vos despicite
Servateque promissa,
Non sitis vos apostatae,
Implete vos commissa,
Vos in divinis agite,
Ut sitis digni missa.

6. Estis facti regulares
Vos Deo disponentes,
Praedicate populares,
Sint Deo servientes,
Sitis casti singulares
Honesteque gerentes.

7. Regulares ordinati
Sunt, ut regant alios,
Sint doctrina praedotati,
Ut reducant devios,
Submittant [se] sanctitati
Doceantque populos.

8. Odibilis apostata
Et damnandus creditur
Laudabilisque regula,
Si honeste geritur,
In ea vox angelica,
Dei laus canitur.

9. Divina suavissima,
Terrena sunt amara,
Superna perfectissima
Mundanaque caduca,
Caelestia clarissima,
Praesentia non clara.

10. Vos Deo vota reddite
Velitis oboedire,
Divina vos diligite
Timentes casum irae,
Vos in amore gerite,
Nolite vos abire.

11. Nam si regulam servatis
Gerentes vos prudenter
Et si Deum vos amatis
Curantes diligenter,
Vosmetipsos honoratis
Manentes congaudenter.

12. Vos Dominum diligite,
Vos sectantes semitas,
In luce Dei pergite
Dimittentes tenebras,
A Domino vos petite,
(Qui) praebet vobis gratias.

3, 3 fehlt eine Silbe. — 6, 1 Estis sancti.

62. Hymnus super eodem.

1. Religio solacium
Animique requies,
Aedificans palatium,
Cuius pulchra species,
Confirmans longum spatium,
Ubi est meridies.

2. Sitis Deo dedicati
Vos Deo disponentes
Et non sitis retro dati
Promissa dimittentes,
Oboedite vestro patri,
Vos eritis regnantes.

3. Cruciantur satis magis
In mundo saeculares,
Nulla vobis cura gravis,
Qui estis regulares,
Involuti cunctis pravis
Viventes populares.

4. Habebitis vos requiem,
Quietem vos habetis,
Vitate vos perniciem
Gerentes, ut debetis,
Videbitis vos faciem
Dei omnipotentis.

5. Quasi vos religiosi
Angelici in terra,
Sitis digni, virtuosi,
Conclusi pacis serra,
Sitis luce luminosi,
Remoti vos a guerra.

6. Stetis vos in caritate
Legeque altissimi,
Sitis vos in honestate,
Virtute purissimi,
Stetis vos in unitate,
In amore proximi.

7. In personis quid fundamus,
Quae cito moriuntur?
Res mundanas quid amamus,
Quae cito disperguntur?
Res divinas nos quaeramus,
Quae nunquam dissolvuntur.

8. Ista terrena transeunt
Quasi aqua fluminis,
Cito mundana pereunt,
Perit caro hominis;
Nunquam divina finiunt,
Sunt in caelo luminis.

9. Quid in cordibus dolemus,
Si mortem praeparamus,
Quid mundanis nos gaudemus,
Terrena quid amamus?
Ea quidem nos perdemus,
Est mors, ut quiescamus.

10. Dierum longitudinem
Deus nos adimpleat,
In cunctis fortitudinem
Deus nobis tribuat,
Nos ad beatitudinem
Deus omnes dirigat.

7, 2 Quia cito. — 7, 4 Quia cito. — 9, 3 Quod.

63. Hymnus de Sanctis.

1. Salvetote, cuncti sancti,
Qui vos Deo servivistis,
Estis vos in re constanti,
Vos mundana reliquistis,
Estis servi Dei tanti,
Regnum Dei perquisistis.

2. Deus laborum praemia
Det vobis laborantibus
Et det aeterna gaudia
Hic eum proclamantibus,
Superna Deus praedia
Hic tribuat amantibus.

3. Non erit sine praemio,
Hic qui corde Deo servit,
In Dei manet gremio,
Hic latenter qui proserpit,
Laetabitur in gaudio
Bonus, hic qui bene cernit.

4. Homo, hic qui non laborat,
Dignus est, ut non manducet,
Et ad Deum qui non orat,
Nulla virtus sibi lucet,
Et qui Deum non implorat,
Eum Deus non conducet.

5. Vos in vita sempiterna
Estis vere coronati,
Possidetis sancta regna
Et ad prandium vocati,
Vobis lucet lux aeterna,
Estis luce iucundati.

6. Habuistis intellectum,
Ut vos Deum amaretis,
Reliquistis vos desertum,
Ut terrena laxaretis,
Voluistis vos effectum,
Ut vos Deum videretis.

3, 6 his qui bene.

64. Hymnus de eisdem.

1. Quid faciamus (nos) miseri,
Nos terrenis involuti,
Et fecimus nos miseri
Inter res mundanas luti?
Nos comparamur anseri,
Vana sumus nos locuti.

2. Quid prodest ergo homini
Si [hunc] mundum hic lucretur?
Si non est servus Domini,
Hic a Deo deseretur,
Salus tradatur semini,
Cui Deus hic dignetur.

3. Per bona temporalia
Non aeterna dimittamus,
Quaeramus nos caelestia
Et terrena dispernamus,
Caduca sunt terrestria,
Nos in caelum ascendamus.

4. Centuplum accipientes
Vos, sancti qui [hic] fuistis,
Regnum sanctum vos habetis
Et pro his, quae vos fecistis,
Et in caelo vos manetis,
Quia vana despexistis.

5. Digni estis commendari
Et vos honorem consequi,
Digni estis munerari,
Non potest vos quis persequi,
Digni estis vos amari,
Nos vos debemus prosequi.

6. Lumen aeternum luceat,
Sit semper vobis requies,
Vobisque cunctis fulgeat
Christi resplendens facies,
Peccantibus indulgeat
Nostra salvetur acies.

7. Velitis intercedere
Et ad Deum exorare,
Dignetur nos dirigere
Et a malis nos mundare,
Possimus ad vos pergere
Et ad caelum remeare.

65. Hymnus de anima et spiritu.

1. Est a Deo creatura
Facta anima in caelis,
Gratiosa, sancta, pura
Ipsaque spiritualis,
Est in caelum reditura,
Ipsa manet immortalis.

2. Sapientia non intrat
In animam malevolam,
Sed intellectus penetrat
Per animam benevolam,
Transire non desiderat
Per animam maliloquam.

3. Iam anima si permanet
Mundaque purificata,
Scientiam suscipiet,
Et si est sanctificata,
Nam ipsa bene faciet,
Si virtutibus ornata.

4. Sit mundus tuus spiritus,
Hic a Deo inspiratur,
Nam venit ipse caelitus,
Ut ad Deum revertatur,
Fu[gi]at peccata penitus,
Ut a Deo diligatur.

5. Ad Dominum nos nascimur
Et ad eum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in ipso quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.

66. Hymnus alius de fide.

O fides, tu firmissima,
Tu totum mundum roboras,
O fides, tu altissima,
Nam tu homines exaltas.
5. O fides nobilissima,
Tu homines nobilitas,
O fides potentissima,
Tu homines iustificas.
O fides, tu carissima,
10. Tu totum orbem luminas,
O fides iucundissima,
Tu populos laetificas.
O fides, tu iustissima,
Tu nos ad caelum dirigas,
15. O fides, tu latissima,
Nos virtuosos facias.
O fides, tu verissima,
Tu populos verificas,
O fides, tu sanctissima,
20. Tu nos fideles protegas.
O fides, tu gratissima,
Tu omnes salvos facias,
O fides perfectissima,
Nobiscum semper maneas.

67. Hymnus de contemplativis virtutibus.

1. Sunt fides spesque caritas,
Quibus Deo contemplamur,
In ipsis virtus, sanctitas,
Qua nos fidi coronamur,
In eis lumen, claritas.
Qua certe nos salva[bi]mur.

2. Tu, fidelis, serva fidem,
Est in Deo fundamentum,
Firmam retine tu, idem
Tibi erit nutrimentum,
Recte prospice tu quidem,
Et in Deo firmamentum.

3. Debes esse tu fidelis,
Fidem serva tu constanter,
Non salvatur infidelis
Et qui gerit inconstanter,
Non manebis tu crudelis,
Geras pieque laetanter.

4. Geramus nos fiduciam,
Quod Deus est misericors,
Pellamus nos versutiam,
Homo quilibet sit concors,
Quaeramus nos astutiam,
Sancta simus una cohors.

5. Nostra sit fides integra
Et non sit diminutio,
Fides sit nostra intima
Et non sit simulatio,
Sit nostra fides propria,
A corde sit dilectio.

6. In te, Domine, speravi
Non confundar in aeternum,
Quia semper te clamavi,
Me non trades in infernum,
Ad te oculos levavi,
Dabis bonum sempiternum.

7. Tu spera in altissimo,
Ipse est amicus solus,
In ipsoque firmissimo
Durat omnes dulcis bolus,
In homine brevissimo
Manet semper certe dolus.

68. Hymnus de caritate.

1. Est virtus summa caritas,
Ipsa manet summum bonum,
Virtutum vera claritas
Est ipsa [et] amplum donum,
Est gaudium, hilaritas,
Ipsa cantat Dei sonum.

2. Non aemulatur caritas
Et quid perperam non gerit,
In ipsaque fraternitas
Discordiamque [re]pellit,
In ea manet sanctitas
Ipsa neminemque laedit.

3. Deum semper contemplemur,
Ipsum semper nos timentes,
Dei semper memoremur,
De peccatis simus flentes,
Deo nos humiliemur
A peccatis recedentes.

4. Si nos fratrem condemnamus
Vel eius mala prodimus,
Nosmetipsos iudicamus
Et iudicari petimus,
Nam, si fratres nos amamus,
Metipsos nos diligimus.

5. Nobis iam remetietur
Mensura, qua nos dedimus,
Nobisque retribuetur,
Ut nostro fratri dedimus,
Dignum est, ut quis salvetur,
Si fuit amor proximus.

6. Caritatem serva, tene
Ad Deum[que] et ad fratres,
Tuae radices ac venae
Semper sint ad Dei laudes,
Non [est] sine metu poenae
Laedens filios vel patres.

7. Fertur caritas perfecta
Amor ad Deum ac fratrem,
Ipsa pura, simplex, recta,
Tenens quippe veritatem,
Est amabilis, directa
Et expellit vanitatem.

8. Qui non habet caritatem,
Hic videtur nil habere,
Iam non habet claritatem
Hic ad Deum comparere,
Ipsa parit veritatem
Quaerens Deum retinere.

9. Caritas est [et] humilis,
Ipsa neminemque laedit,
Est dulcisque flectibilis
Haec nobiliterque gerit,
Est lataque amabilis,
Ea sanctitatem quaerit.

10. In caritate permanens
Hic in Deo commoratur,
In ipso est omnipotens
Et in eo contemplatur,
Est ipsa virtus praevalens,
Sine qua nemo salvatur.

69. Hymnus de caritate et elemosyna.

1. Quid valet cena, prandium,
Si non est ibi caritas,
Si non est amor pauperum
Et inopum benignitas?
Iam non est ibi gaudium,
Si non est illic largitas.

2. Carissime, quid sanctius,
Quam dare indigentibus,
Et quid in mundo amplius
Vestire nudum vestibus,
Quid pretiosum, carius,
Quam consolari flentibus?

3. Dum tu consistis iuvenis
Et tu iucundus permanes,
Beatus es, si subvenis
Et sublevas tu inopes,
Sis semper mitis, humilis,
Tu ad salutem venies.

4. Tu pauperes ne conteras
Vel miseros ne affligas,
Non sit robusta facies,
Eos placatus audias,
Per te sit eis requies,
Sibi largiri facias.

5. In circuitu oculos
Iam leva tu, carissime,
Despicias tu populos,
Congemunt amarissime,
Tu ama Dei servulos
Et gere clementissime.

6. Quod temporale, perditur
Et quasi nubes vanuit,
Quod in divinis geritur,
Altissimo complacuit,
Beatus vir, qui sequitur
Supernaque non despicit.

4, 5 es requies. — 6, 1 Quid.

70. Hymnus alius super eodem.

1. Deum amore diligas,
Eius serva tu mandata,
Deum subiecte timeas,
Et sit anima mundata,
Tu fratrem non abicias,
Sed sit caritas beata.

2. Non iudices tu proximum
Nec eius mala detegas,
Sed ipsum ama nimium
Fratremque fide protegas,
Da sibique praesidium,
Sicut te ipsum diligas.

3. Non eget, qui dat pauperi,
Qui seminat, recolligit,
Lucratur, qui dat inopi,
Beatus vir, qui subvenit,
Et hic adhaeret lumini,
Qui litem fratris dirimit.

4. Caritatem habeamus
Deum nostrum diligentes,
Deum sanctum timeamus,
Simus proximum amantes,
Nos ad Deum redeamus
Paenitentiam agentes.

5. Manet caritas perfecta
In corde ac in labiis,
Sit intentioque recta
In actu boni operis,
Sit dilectio dilecta
In proximi suffragiis.

6. In caelo est hilaritas,
Cantusque semper canitur,
In ipso, qui est claritas,
Caelum virtute scanditur,
In terris est adversitas,
Dolorque labor nascitur.

71. Hymnus super eodem.

1. Quid fundas in terrestribus,
Quid in homine confidis?
Iam vana in hominibus,
Omnis homo lutum, cinis;
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus sinus.

2. Non seminans non colligit,
Recolligit, qui seminat,
Non prudens est, qui neglegit,
Sed prudens est, qui vigilat,
Non cautus est, qui desinit,
Astutus est, qui festinat.

3. Quam animi nobilitas
Fratrem fratri indulgere,
Quam nobilis est pietas
Fratrem fratri subvenire,
Quam gratiosa caritas
Ad virtutes quos docere!

4. Tu gaude cum gaudentibus
Honestatem retinendo,
Et fleas tu cum flentibus
Tu virtutes prosequendo,
Servire cura gentibus
Semper Deum contemplando.

5. Si bene quis intellegit,
De omnibus se praeparat,
Qui Deum timet, diligit,
Credo, quod nunquam corruat,
Ille virtutes meruit,
Qui non servire deviat.

6. Dum tu iucundus permanes
Et tu vivis laetabunde,
Cum tua laeta facies,
Geras inopi abunde,
Beatus es, si paries,
Deo nostro tu iucunde.

5, 2 Lies: se separat?

72. Hymnus de cogitatione et regimine.

1. Mortem nos imaginemur
Nostrum obitum putantes,
Semper Deum contemplemur
Ipsum corde nos amantes,
Nostri finis memoremur
Nos peccata relaxantes.

2. Nam venit infortunium,
Et mors insultat subito,
Non recipit consilium;
O quam tremesco, dubito!
Quis ruit in iudicium
Bonum vel malum, nescio.

3. Nam qui se stare aestimat
Vel putat semper vivere,
In vanum ipse cogitat,
Nam potest mori, ruere,
Si ipsum quis intellegat
Et nolit se neglegere.

4. Nemo valet praevidere,
Quis casus sibi accidat,
Nemo potest continere,
Quod in delictum incidat,
Deum debet quis timere
Et proximum hic diligat.

5. Est unica defensio,
Ut nos Deum diligamus,
Sit orisque confessio,
A peccatis recedamus,
Sit cordisque contritio,
Et nos fratri dimittamus.

6. Ista corde nos gerentes,
Deus nobis miseretur,
Haec in corde affectantes,
Nobis cunctis indulgetur,
Sed si sumus omittentes,
Nobis poena tribuetur.

2, 3 concilium. — 3, 1 extimat. — 4, 1 providere.

78. Hymnus de coniunctivis virtutibus.

1. Humilitatem respicit
Supernus Deus maximus,
Hic humilesque diligit
Et amat, potentissimus
Superbos ipse deprimit,
Confundens hos sanctissimus.

2. Est humilitas magistra
Sapientiae, virtutis,
Hoc in corde tu registra,
Regnat humilisque mitis,
Lege saepe in psalmista,
Non manebis auctor litis.

3. Mansuetus est patiens
Ipse humilisque mentis,
Iniuriam non faciens
Manet immemor laedentis,
Est hic ad Deum rediens
Et amator bonae gentis.

4. Purus esto, non tu fictus
Et deferens munditiam,
Tu mendax non sis [nec] pictus,
Tu retine fiduciam,
Tu legaliter sis dictus
Et geres tu constantiam.

5. Tu considera praelate
Et distribue tu fructus
Ac intellege tu late,
Non vis ruere tu subtus,
Et non vives delicate
Nec a daemone sis ductus.

6. Deo tuo redde votum
Et observa tu promissa,
Quod tu debes, redde totum
Cunctis horis et in missa,
Hoc est certum atque notum,
Quod tu cogeris ad ipsa.

7. Quam potens est humilitas,
Quae prostrat iam superbiam,
Quam honoranda puritas,
Quae pellit immunditiam,
Quam sancta est humanitas,
Quae proximo dat veniam!

8. Ad Dominum nos nascimur
Et ad ipsum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in eo quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.

9. Nam hominis humilitas
Altissimo quem subicit,
Et cordis mundi puritas
Nam altissimo quem iungit,
Ac ex amore caritas
Nam altissimo quem unit.

4, 3 mendas.

74. Hymnus de timore Domini.

1. Dat vitam timor Domini
Et donat sapientiam,
Dat intellectum homini,
Illuminat scientiam,
Potentiam dat semini,
Dat pacemque clementiam.

2. Est timor Dei gaudium
In eoque iucunditas,
Dat ipse bonum prandium,
In ipsoque sobrietas
Ex eoque solacium,
Repellitur calamitas.

3. Timens Deum nunquam fuit
Ipse manetque constanter,
Non tristatur neque luit,
Namque gerit hic laetanter,
Ipse erit, est et fuit,
In statu [est] congaudenter.

4. Hic timor est humilitas,
In qua Deo serviamus,
Hic timor mundi puritas,
In qua Deo placeamus,
Mansuetudo, sanctitas,
In qua caelum ascendamus.

5. Hic timor et prudentia,
Ex qua nos consideramus,
Hic timor temperantia,
In qua nos contineamus,
Constantia, iustitia,
Per quam fratri ius reddamus.

6. Domus nostra subvertetur,
Si non sumus in timore,
Gressus noster dirigetur,
Si nos sumus in amore,
Actus noster diligetur,
Si nos sumus in labore.

7. Si deest timor Domini
Et nobis hic non permanet,
Non adhaeremus lumini,
Sed lumen nobis desinet,
Flectamur Dei nomini,
Defendet nos, custodiet.

8. Nam timentes Deum sanctum
Erunt sanctique beati,
Diligentes Dei cantum
Erunt hi glorificati,
Adhaerentes Deo tantum
Satis erunt hi laetati.

9. Dat Deus se timentibus
Omnem escamque virtutem,
Dat ipse diligentibus
Bonum statumque salutem
Largiturque petentibus,
Aufert illis servitutem.

10. Potens erit semen horum
Divitiisque gloria
Regnatque virtute morum
Ac erit in memoria,
Felix erit vita quorum,
Laetabitur per omnia.

11. Hic timor fugat vitium
Et repellit omne crimen
Est ipseque initium
Sapientiaeque limen,
Est ipseque indicium
Ad habendum bonum finem.

12. Nam, nisi te retineas
In altissimi timore
Et nisi Deum diligas
In corde et ex amore,
Necesse est, ut sentias
Te subverti pro dolore.

13. Homo non iustificatur
Nec potest salvus fieri,
Si non certe commoratur
Is in timore Domini;
Summus Deus timeatur,
Sit verus amor proximi.

1, 5 da. — 9, 3 Donat.

75. Hymnus de pace et eius virtute.

1. Cuncti pacem inquiramus,
Eam simus nos sequentes
Ac in ipsa quiescamus,
Simus Deum imitantes,
Nostro fratri dimittamus
Ipsum corde diligentes.

2. In pace viget caritas
Discordiaque pellitur,
In ea summa caritas,
Et odium confunditur,
In ipsaque tranquillitas,
Quiesque fructus quaeritur.

3. Ex pace est hilaritas
Et gaudium, laetitia,
Ex paceque securitas
Et rerum abundantia
Ex ipsaque fertilitas
Et hominum prudentia.

4. Deus, gentium salvator,
Suam pacem nobis donat,
Deus pacis est amator,
Semper pacem ipse sonat,
Deus noster est curator,
Nos pacificos coronat.

5. Sunt pacifici beati,
Dei filii vocantur,
Sunt in gaudio locati
Ac in caelo coronantur,
Sunt ad prandium vocati
Ac in requie laetantur.

6. Sine pace non salvatur
Nec homo Deo complacet,
Nec in Deo gloriatur,
Qui non in pace permanet,
Sed qui vult, ut diligatur,
A pace iam non deviet.

7. Dei nostri verbum sanctum
Super pace semper fundat,
Pacis sonat suum cantum,
Ut guerrantes hic confundat,
Pax repellit omnem planctum,
Quaerit pacem, qui non pugnat.

7, 6 Quaeretit pacem.

76. Hymnus alius de pace.

1. Si non amamus Dominum
Et nos Deo non paremus,
Si non amamus proximum
Et amorem non habemus,
Incurrimus in odium
Et in scandalo manemus.

2. Si Dominum diligimus
Et nos proximum amamus,
In pace Dei erimus;
Opus est, ut quiescamus;
Dat Deus id, quod petimus,
Iustum est, ut attendamus.

3. Da nobis pacem, Domine,
Amoremque concordiam,
Tu nos in pace protege
Et auferas discordiam,
Cunctorum pacem perfice
Da nobisque victoriam.

4. Pax animi tranquillitas
Et caritatis vinculum,
Pax mentis est serenitas
Amorisque consortium,
Pax cordis est simplicitas
Et vera salus hominum.

5. In Dei viis ambulans
Hic habitat pacifice
Et est in pace militans,
Qui nititur iuridice,
Hic est in pace claudicans,
Qui loquitur sophistice.

6. Si pacem Dei volumus,
In eius viis ambulamus,
Si Deum nos diligimus,
Nos in pace quiescamus,
Exsultet pax in cordibus,
Nos in caelum ascendamus.

7. Deus solet dissipare
Homines, qui bella volunt,
Deus solet allevare
Homines, qui pacem colunt,
Deus solet hic amare
Homines, qui verum ponunt.

8. Si sumus nos pacifici,
Possidebimus nos terram,
Vocabimur angelici
Nos pellentes omnem guerram,
Laetamur prato cantici
Possidentes fructum, herbam.

9. Deus, nobis cursum mundi
In pace daque tribue;
Simus Deo nos iucundi
Et in amoris requie,
Sint praecincti nostri lumbi,
Custodi nos, sanctissime.

2, 6 ascendamus.

77. Hymnus de condicione humana.

1. Cum animaque spiritus
Educitur de corpore,
Ascendit hic superius,
Si est purgatus onere,
Sed dum consistit facinus
Hic non laetatur munere.

2. Dei misericordia
Quidem maior est delictis,
Diffidat ne miseria,
Quia Deus nobis mitis,
Dei petatur venia,
Cuius Deus vena vitis.

3. Cum venerit discussio
Gestorum atque operum
Ac ira in officio
Dei reddentis praemium,
Tremisco seu timeo,
Ne damner poena vulnerum.

4. Cum hominis contritio
Apparetque paeniteat
Et oreque confessio
Peccata hicque defleat,
Nam bona est praesumptio,
Ut salutem videat.

5. Non artet se quis nimium,
Sed ante tempus praeparet,
Procuret hic hospitium
Prudenterque consideret,
Ne faciat se devium,
Intellegat, quod desinet.

6. Mors crudelis nulli parcit,
Supervenit in momento,
Cunctos natos ipsa rapit,
Nemo fugit velamento,
Dies finis ipsa claudit,
Omnes artat monumento.

7. Cum solvitur iam spiritus
A vinculoque carcere,
Quiescit a laboribus
Et manet hic in requie,
Recedit ab oneribus
Et gaudet ipse munere.

4, 6 fehlt eine Silbe am Verse; lies: salutare oder salutem quis?

78. Hymnus de prudentia.

1. Quod potes bonum facere,
Operare tu instanter,
Non differas peragere,
Semper gere tu constanter,
Nam solet tempus fallere,
Gerit tristeque laetanter.

2. Iamque differre tollitur
Et id saepe commutatur,
Quis humilis extollitur
Et superbus impugnatur,
Quiescit hic, qui moritur,
Vivensque labori datur.

3. Non speret quis in homine,
Postquam de mundo obiit,
Vivens se purget onere,
Beatus vir, qui meminit,
Dum manet quis in robore,
Consideret, quod desinit.

4. Repertus ubi fueris,
Iudicaberis pro certo,
In peccato non moreris,
Tu recedes in momento,
Tui finis memor eris,
Recluderis monumento.

5. Nescis diem neque horam,
Quando eris recessurus,
Tu damnosam cede moram,
Si peccato es mansurus,
Surge ante tu auroram,
Sis prudenter praevisurus.

6. Dum vivis, bene semina,
Ut possis recolligere,
Tu quaere lucis limina,
Ut videns possis pergere,
Vitabis mala flumina,
Si non vis certe ruere.

7. Non speres tu post obitum,
Ut heres tibi conferat,
Non meminit se monitum
Id exsequi, quod dixerat,
Iam nomen est abolitum
Testantis, qui mandaverat.

1, 1 potens. — 6, 3 lumina.

79. Hymnus de activis virtutibus seu cardinalibus.

1. Esto providusque prudens
Commemorans praeterita
Et praesentia disponens,
Futura videns merita,
Sis vigilans, non dormiens,
Et non sit mens perterrita.

2. Tu sapienter consulas,
Ne despice consilium,
Consilium tu porrigas,
Da proximo praesidium,
Quod quaeris, fratri facias,
Tu quaere, da subsidium...

3. Non geras quidquam subito,
Sed tu prudenter consule,
Tu rationem facito,
Moderate fac honeste,
Stes in amore placito,
Tu manebis sine peste.

4. Quid non praeparas te armis?
Procura tu hospitium,
Tu succumbes ut inermis
Relinquens praesens spatium,
Cura, ubi salvus eris,
In caelo est solacium.

5. Tu bonus esto iuvenis,
Quippe redde senectuti,
Quid perdis, si tu subvenis
Tui proximi saluti?
Tu proximo sis humilis,
Audi tu de limo luti.

6. Tu temperatus[que] mane,
Conservans tu modestiam,
Et non bibas tu de mane,
Conserva moderantiam,
Cura vivere tu sane
Repellensque insaniam.

7. Laudabilis sobrietas
Et commendandus sobrius,
O quam nobilis modestas,
Ut gerat quis honestius!
Ex ea certe sanitas
Et nihil ipsa sanius.

8. Quod tibi est applicitum
Usu, casu vel natura,
Id accipe tu licitum,
Mente patere tu pura,
Non geras tu ad libitum,
Sed considera tu iura.

5, 3 Quod perdis. — 7, 5 Ex eo.

80. Hymnus super eodem.

1. Iam homo victor permanet,
Si constans fortis patiens,
Qui patienter sustinet,
Est se felicem faciens,
Iam quis inconstans corruet,
Non regnat quis impatiens.

2. Esto patiensque fortis,
Et adversis non prostraris,
Casu malo miles fortis
Quidem non commovearis,
Cunctis venit casus mortis,
Quid ex ea tu turbaris?

3. Patientia quis regnat,
Sine ipsa certe ruit,
Patienter quis se gerat,
Alioquin ipse luit,
Si adversa cuncta ferat,
Nobilibus se inunit.

4. Patientia quem ditat
Et ipsa quem nobilitat,
Patientia quem cibat
Ipsumque magnificat,
Patientia quem firmat,
Vivificatque prosperat.

5. Iustus esto iustitia,
Cunctis redde sua iura,
A te cesset avaritia,
Sit munda tua cura,
Stat iustus in laetitia
Et in sacra praelatura.

6. Est iustus in victoria
In famaque laudabili
Felicique memoria
In locoque mirabili,
In sempiterna gloria
In voceque cantabili.

7. Iustus quasi sol fulgebit,
Nam stetit in constantia,
Sibi sancta lux lucebit,
In Dei est praesentia,
Ipse Dominum videbit
In summa sapientia.

8. Tu facito iustitiam,
Cura per legem pergere,
Da bonis tu laetitiam,
Cura peccantes regere,
Tu despice malitiam,
Puta tu sancte gerere.

9. Accrescit gens iustitia,
Ipsa ditatur populus,
Ea repellit vitia,
Lucetque splendet gentibus,
Fundatur in laetitia,
Gaudet in ipsa Dominus.

1, 1 Nam. — 4, 4 fehlt eine Silbe; lies Ipsum quoque? — 5, 1 esto in iustitia. — 5, 3 eine Silbe zu viel; 5, 4 eine zu wenig. Lies: Ac cesset . . . Et sit munda?

81. Hymnus alius de prudentia.

1. Tu primo Deum diligas,
Deinde ama proximum,
Tibique fratri facias,
Quod semper sit innoxium,
In cunctis Deum timeas,
Fac utile, non noxium.

2. Non cures tu plus sapere
Vel ultra quam oporteat,
Tu noli plus cognoscere
Vel ultra quam expediat,
Tu velis quaedam fingere,
Id nosce, quod proficiat.

3. In multis tene medium,
Sit tibi semper aequitas,
Vitabis fratris proelium,
Sit tibique sobrietas,
Non inferas tu taedium,
In te sit amor, caritas.

4. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio,
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.

82. De virtutibus et earum effectu aliquali.

1. Per virtutes seu mores
Intremus nos palatium,
Per cantus atque odores
Quaeramus nos solacium,
Per laudes et honores
Firmemus longum spatium.

2. Fateamur nos peccata
Paenitentiam agentes,
Non sint [et] inveterata,
Simus ea repellentes,
Et sit anima mundata,
Legem simus nos sequentes.

3. Adverte, ne tu odium
Ab inope vel paupere,
Sit amor atque osculum,
Et ipsum cura pascere,
Da cibum atque poculum,
Hoc posse stude facere.

4. Te virtutes atque mores
Sequantur atque socient,
Hi sunt auro digniores
Et te salvari facient,
Ipsi conferunt honores
Et fructum bonum proferunt.

5. Cum in honore permanet
Et homo non intellegit,
Non durat, cito corruet,
Quod seminat, recolligit,
Iumento se assimilet,
Si rationem negliget.

6. Laus hominisque fama
Cantat praemium virtutis,
Eam semper quaerens ama,
Sis memor tuae salutis,
Deum semper voca, clama,
Fulciaris rebus tutis.

7. Virtutum est discretio
Mater atque intellectus,
In eis est perfectio,
Cessat omnisque defectus,
In ipsis non defectio,
Omnis actus est perfectus.

8. Est inpatiens infelix,
Indoctus cito corruens,
Patiens autem est felix
Divitiasque possidens,
Non regnabit quis crudelis,
Est victor omnis patiens.

9. Sis, frater mi, pacificus,
Esto patiensque concors
Et non sis tu maledictus
Tu nec odiosus, discors,
Nec esto tu maledictus,
Et tu sis fidelis cohors,
Tu maneas angelicus
Et non esto durus, ferox.

3, 3 obsculum.

83. Hymnus contra vitia et peccata.

1. Superbus ne tu maneas,
Vitabis tu superbiam,
Et alteri non noceas,
Ne ruas in infamiam,
Quod verum, ne tu taceas,
Repelles tu insaniam.

2. Quid elatus superbio?
Iam sum comparatus luto;
Quid ad peccandum vigilo,
Iam sum comparatus bruto;
Quid Domino non servio,
Qui me vult in loco tuto?

3. Nequam invide, quid doles,
Quid retines invidiam,
Si felix pater ac proles
Habens fortunam nimiam?
Tale vitium non coles,
Tu fugies accidiam.

4. Noli abs re tu irasci,
Sed recede tu ab ira,
Nam ex ea solet nasci
Malum dissonante lyra,
Potes malo cibo pasci,
Tu per eam raro gyra.

5. Parum dormi, non sis piger,
Tu refuge pigritiam,
Nisi cesses, eris miser,
Repelle tu desidiam,
Non es albus, sed tu niger,
Si sequeris tristitiam.

6. Non manebis tu avarus,
Et nec in malis cupidus,
Remanebis Deo carus
Et in virtute validus,
Eius actus est amarus
Et hic ad malum callidus.

7. Si quis ditari festinat,
Non manet ipse innocens,
Nec enim corde cogitat,
Quod erit ipse indigens;
Qui saepe iurat, deierat,
Hic est ad plagam veniens.

2, 1 elatus et superbus. — 7, 5 degerat.

84. Hymnus alius ad eadem.

1. Cave, non sis tu gulosus,
A gula te abstineas,
Homo hic pernitiosus,
Sis abstinens, contineas,
Gula venit quis dolosus
Domos perdens ac vineas.

2. Non veneretur ebrius,
Si faceret miracula,
Et nec honoretur eius
In aliquo memoria,
Nam gerit ipse vilius,
Qui laeditur per pocula.

3. Honeste cura vivere,
Virtutibus adhaereas,
Tu mala velis spernere
Deumque ama, timeas,
Tu fratrem noli laedere
Ipsumque corde diligas.

4. Luxuriam tu fugito
Et non esto fornicator,
Hic confundetur subito
Revolvens se[se] peccator,
Hic corruet, non dubito,
Erit sui dissipator.

5. Quid prospicis, te allevas,
Quid laetaris tu mundanis?
Quid adversis te perturbas,
Quid tristaris rebus vanis?
Quid verum non tu cogitas,
Quid tu non adhaeres sanis.

6. Quid redis tu ad vomitum
Iam reiterans peccatum?
Respicias tu exitum
Et reducas te purgatum,
Recupera te perditum
Et te reddas Deo gratum.

7. Si ad Deum tuum redis
Et te reducis devium,
Certus es, quod tu non peris,
Non claudit Deus gremium,
Sanctus es, si Deum quaeris,
Dat tibi bonum praemium.

8. Nam qui adhaeret vitiis
Recedens a virtutibus,
Plorabit ex deliciis
Stans in obscuris nubibus,
Gravabitur tristitiis
In multis poenis gravibus.

9. Cum peccata congeruntur
Fundantque ipsa radices,
Si non certe repelluntur,
Sunt peccantes infelices;
Ipsi autem corriguntur,
Erunt ipsi iam felices.

10. Cave, (non) secundo ligeris,
Tu in Deum nec insurgas,
Non evades, punieris,
Si confestim non repurgas,
In peccato non moreris,
Sed ad Deum te reducas.

Nach 3, 6 folgt noch: Puta tu sancte gerere, Ut te! salvari valeas. — 9, 1 congrega [n]tur.

85. Hymnus seu communis oratio.

1. Pater noster, es in caelis
Ubique certe dominans,
Bona cuncta sancte geris,
Tu mundum luce luminans,
Tuum sanctum nomen felix
Sit quilibet sanctificans.

2. Regnum tuum videamus,
Panem da cottidianum,
Ut viventes maneamus,
Evitemus malum vanum,
Nostro fratri dimittamus,
Ut intremus locum sanum.

3. Temptationes auferas
Nec in eas nos inducas,
Nos cunctos salvos facias
Et in caelum introducas,
Fideles tu respicias,
Ad salutem nos perducas.

86. Hymnus de aliquali cognitione hominum et rerum.

1. Signasti [tu] lumen vultus
Super nos sancti (tui), Domine,
Sanctus fiat de te cultus,
Hoc sit in omni homine,
Qui ommittit [hoc], est stultus
Stans in obscuro flumine.

2. Nam tu caveque memento
Et te scias quod es cinis,
Non evades velamento,
Tuus erit certe finis,
Sepeliris monumento
Et recedes tu a spinis.

3. Cum Deo qui non seminat
Cum Deoque non colligit,
Dispergit; hic intellegat,
Quod fecit, ipse perdidit,
Sciat, quod gessit, pereat,
Si Deo non adhaeserit.

4. Suum finem nemo novit
Et vel sit dignus praemio,
Quod munus ipse meruit,
An erit hic in odio;
Beatus vir, qui meminit
Submittere se Domino.

5. Quid tu doles, si recedis
Iam de praesenti saeculo,
Corde tu laetari velis,
Recedis ab obsequio,
Datur tibi locus felix,
Laetaberis in gaudio.

6. Cuncta de terra veniunt
Et in terram revertuntur,
Mundana namque defluunt
Et in vanumque labuntur,
Caelestia non desinunt,
His beati qui reguntur.

7. Non satiatur spiritus
Neque anima terrenis,
Est enim his divinitus
Facta anima in caelis.
Ad caelum eius reditus,
In quo locus eius felix.

8. Quis cogitans decipitur,
Eius fallit cogitatus,
Et occupatur, moritur,
Multis curis innodatus,
Per solum Deum noscitur,
Ubi erit collocatus.

9. Unusquisque sit paratus
Actans bene sua facta
Altissimo sit[que] gratus
Non per verba, sed per acta,
Ne, cum Deus sit iratus,
Ei anima sit rapta.

2, 2 est cinis. — 3, 2 qui non. — 3, 6 adhaeruit. — 8, 3 novitur. — 9, 5 sis.

87. Hymnus de cognitione et regimine.

1. A tempore, quo nascimur,
Sumus nos peregrinantes,
Viventes mala patimur
Et dum sumus ambulantes,
Sed, nos cum mundo morimur,
Nos efficimur laetantes.

2. Dum quis vivit, non quiescit,
Sed ad laborem properat,
Homo pugnatque litescit,
Donec ad Deum redeat,
Deus animam concessit
Et eam ad se revocat.

3. Nos homines, dum vivimus,
Gravamur nos laboribus,
Nos multas curas gerimus,
Affligimur doloribus,
Per horam non quiescimus
Pugnantes in operibus.

4. Nos certe cum dissolvimur
Vel nos simus morientes,
Ad requiem nos gradimur
Et nos sumus quiescentes,
Iam nos in lucem labimur
A peccatis recedentes.

5. Cum noster est interitus,
Nos occupamur vermibus,
Redit ad caelum spiritus
Fulcitus iam nobilibus,
Vitabitur iam gemitus,
Si nos purgamur sordibus.

6. Est humana creatura
Mortalis seu debilis,
Ruit in peccata plura
Et est admodum labilis,
Saepe manet in pressura
Licet [sit] primo nobilis.

7. Currentibus in stadio
Nam bravium conceditur,
Certantibus in proelio
Victoria tribuitur,
Laboransque in praedio
Iam munere laetabitur.

8. Antequam simus veteres,
Nos ad Deum redeamus,
Antequam simus debiles,
Deo nostro serviamus,
Simus contriti, humiles,
Semper Deum timeamus.

88. Hymnus alius de cognitione et regimine.

1. Nos nascimur et morimur
Et ad terram declinamus
Et subito nos rapimur,
Omni die nos peccamus,
Iam nos ad Deum gradimur,
Si timentes hunc amamus.

2. Ex quatuor contrariis
Nos creamur elementis,
Discordibusque variis,
Non fundamur firmamentis,
Gravamur saepe scandalis,
Sumus semper in tormentis.

3. In praesenti civitate
Iam non sumus moraturi,
Omnes sine tarditate
Sumus certe morituri,
Stabimus in sanctitate
Nos in caelo laetaturi.

4. Civitas non est hic manens,
Sed inquirimus futuram,
Nemo est in mundo gaudens,
Sed tristatur per pressuram,
Hoc est tempus praesens labens,
Rem videmus perituram.

5. Laetemur, cum recedimus
Nos a praesenti saeculo,
Viventes mala gerimus,
Manemus nos in tribulo,
Beati nos, si petimus
Dissolvi nos a vinculo.

6. Quid nos homines turbamur,
Si redit noster spiritus?
Ex hoc enim non gravamur,
Cum venit noster obitus,
Naturaliter formamur,
Ut finis sitque reditus.

7. Nos ista temporalia
Non capiant nec occupent,
Haec enim sunt mortalia,
Caelestia non praevalent,
Quaeramus durabilia
Superna, quae non desinunt.

8. Laetemur, si dissolvimur,
Deo nos appropinquamus,
Cantemus, si nos morimur,
Ut nos Deum videamus,
Dum in mundanis volvimur,
Omnes nimis nos peccamus.

9. Mundanaque praesentia
Non replent neque satiant,
Sunt vana temporalia,
Quae homines mortificant,
Quaeramus nos caelestia,
Quae homines vivificant.

89. Hymnus alius super eodem.

1. Viam rectam praeparemus,
Ante tempus occurramus,
Mala cuncta nos vitemus,
In virtute maneamus,
Si altissimo paremus,
Dignum est, ut ascendamus.

2. Nostrum sit paratum iter
Iam resectis spinis luto,
Locus talis non sit niger,
Recedamus nos a bruto,
Tristis homo, qui est piger,
Non adhaerens loco tuto.

3. Est hominis discretio
Mater omnium virtutum,
Per ipsam fit electio,
Qua quid gerit, quod est tutum,
Est enim indiscretio,
Qua quis gerit quasi brutum.

4. Quid in cordibus dolemus,
Si ad mortem properamus?
Quid mundanis nos gaudemus,
Quid terrena nos amamus?
Ipsa quidem nos perdemus,
Moriemur, ut vivamus.

5. Quid adhaeremus vitiis,
Ut divina nos perdamus?
Quid laedimur deliciis?
Omni die nos peccamus,
Quid nos in curis variis?
Venit mors, ut quiescamus.

6. Simus semper nos parati
Ad virtutes vigilantes,
Non ruamus occupati
Iam mundana nos sectantes,
Deo simus iucundati
Nostro Deo iubilantes.

7. Semper nobis sit augmentum,
Augeamur in virtute,
Praeparemus fundamentum,
Ut nos simus in salute,
Cogitemus nos eventum
Providentes nos astute.

90. Hymnus alius super eodem.

1. Morte nihil [est] certius,
Sed nos diem ignoramus,
In nobis nil prudentius,
Quam nos ipsos cognoscamus,
Nil nobis est utilius,
Quam parati maneamus.

2. Ubicunque invenimur
Nos peccatis innodati,
Ibi poena iam punimur,
Si non simus nos mundati,
Sed, si bene nos lavamur,
Sumus Deo nimis grati.

3. Anni mei discurrerunt
Quasi umbra, labens flumen,
Dies mei abierunt
Incedentes per discrimen,
Actus mei perierunt
Non sequentes lucis lumen.

4. Quid doleo, si morior
Et recedo a praesenti?
Nam meus status melior,
Manebo in re valenti,
Requiescamque laetabor
Loco sanctoque caelesti.

5. Non quiescit quis per horam,
Dum vivit, non est requies,
Dum in mundo trahit moram,
Peccat in die septies,
Est delictum semper coram
Ipsoque mali species.

6. Quis fallit in putamine,
Vano viget cogitatu,
Cruciatur (hic) certamine,
Est [hic] absens ab optatu,
Putat laetari lumine,
Sed hic caret bono statu.

7. Si adfluunt divitiae,
Nolite cor apponere,
Dant causam hae tristitiae,
Solent latrones rapere,
Dantur viro malitiae,
Videmus eas fallere.

8. Quid tardas te reducere
Ad veram paenitentiam?
Quid protrahis convertere?
Relinque tu dementiam,
Procura Deum quaerere,
Ut videas clementiam.

9. Redde partem iuventutis
Tuae sancto Deo nostro,
Ante tempus senectutis
Tu legaris in registro,
Memor esto tu salutis,
Haec [in] fide tibi monstro.

10. Iucunda sit iuventus
Tua Deo nostro iusta,
Sit bona tua senectus,
Crede iam, non dico frustra,
Place Deo tu dilectus,
Mens in malum sit robusta.

7, 5 Dantur vitio. — 10, 1 fehlt eine Silbe; lies: Iucunda fiat?

91. Hymnus de condicione senis et iuvenis.

1. Dum manet homo iuvenis,
   Sit bonos mores prosequens,
   Sit virtuosus, nobilis,
   A vitiis se abstinens,
   Hic antequam sit debilis,
   Contritus sitque paenitens.

2. Homo senex vel infirmus,
   Qui non potest iam peccare,
   Hic exinde non est dignus,
   Qui se possit iam salvare,
   Sed, dum sanus, fortis, firmus,
   Curet Deum hic amare.

3. Homo actus ad peccandum
   Abstineat, contineat
   Et sit constans ad amandum
   Deumque ipsum timeat,
   Illum puto iam salvandum,
   Si Deus ipsum dirigat.

4. Senex iam puer nascitur
   Purusque mundus, innocens,
   Clarus ad Deum graditur,
   Qui est in luce permanens,
   Senex ut puer redditur,
   Ut sit ad Deum rediens.

5. Cum est senex vitiosus
   Se ad Deum non reducens,
   Totus est perniciosus,
   Dolens erit certe luens,
   Sit reductus virtuosus,
   Alioquin certe ruens.

6. Senex homo quid turbatur,
   Si ad recessum praeparat?
   Factus est, ut reducatur
   Ad locum, unde venerat,
   Prudens se si contemplatur,
   Hic de recessu gaudeat.

7. Quid involvimur mundanis?
   Sunt enim vana vanitas;
   Quid decipimur nos vanis?
   In eis est adversitas,
   Est in caelo summus panis
   Et hominum felicitas.

8. Quanto plus mundo vivamus,
   Tanto magis nos peccamus,
   Nos in peccata ruimus,
   Mala malis cumulamus,
   Laetemur, si recedimus,
   Nos prudenter incedamus.

9. Cognoscamus nos peccasse
   A peccatis recedentes,
   Sunt offensae nostrae cassae,
   Si nos sumus paenitentes,
   Deus mandat salvos esse
   Ad se cunctos redeuntes.

10. Videamus, audiamus,
    Non simus tardi, desides,
    Nos ad Deum redeamus
    Et simus semper vigiles,
    Deo nostro serviamus,
    Non simus nos immemores.

8, 1 Quando magis. — 9, 3 nostrae caxe.

92. Hymnus de eodem.

1. Vivens parum vetus eris,
   Ante tempus te dispones,
   Non durabis, morieris,
   Perdes tu possessiones,
   Coram Deo non vereris
   Quaerens Dei mansiones.

2. Certe quasi nubes caeli
   Et aqua labens fluminis,
   Velut terrae nives geli
   Sic vita brevis hominis,
   Saepe finit ferro teli
   Infelix semen seminis.

3. Est humanum nos peccare,
Adam primum nos sequentes,
Sed est sanctum emendare
Non ad malum redeuntes,
Est iniquum nos durare,
Nos peccata iterantes.

4. Decipimur putamine,
Noster fallit cogitatus,
In manus tuas, Domine,
Statum nostrum commendamus,
Nos teneas in lumine,
Ut te Deum videamus.

5. In domum Dei ibimus
Ac in caelum ascendemus,
Si nos virtutes gerimus
Et nos Deo complacemus,
Si vitia nos pellimus
Et nos mundi permanemus.

6. Mundanum, quod nos cupimus,
Temporale, quod optamus,
Et vanum, quod nos gerimus,
Periturum, quod amamus;
Hoc subito nos perdimus,
Et recedet, cum speramus.

7. Haec vanitati subiacent
Atque omnes creaturae,
Superna eas derident,
Hae nequaquam duraturae,
Constantiam non continent,
Nam in terram reversurae.

8. Quid cupis longe vivere
Et tu multa possidere?
Quid cupis vana gerere
Et mundana retinere?
Oportet te deserere
Et ab eis removere.

9. Praesentium felicibus
Quis in altum exaltatur,
Revolvens se paludibus
Hic, quoniam suffocatur,
Delectans in caelestibus
Claritate iucundatur.

10. Iam non vales tu servire
Duobus simul dominis,
Hoc est Deo oboedire
Simul atque diabolis,
Cura Deum tu adire
Omissis malis angelis.

1, 1 Vives. — 3, 6 iterare. — 10, 4 et diabolis.

93. Hymnus alius de eodem.

1. Dives certe vix intrabit
Iam in regnum Dei sanctum,
Nam terrenis exaltavit
Relinquendo Dei cantum,
Non se Deo exsultavit,
His adhaesit vanis tantum.

2. Coronabitur vir pauper,
Eius preces audientur,
Dulce commedet ut aper,
Ei bona conferentur,
Iuvat eum sancta mater,
Sibi regna concedentur.

3. Cum nos recte cogitamus
Vel forte bene gerimus,
Deo laudes referamus,
Per eum bene fecimus,
Nos in Deo maneamus,
Nil enim per nos possumus.

4. Homo oritur de mane
Et finit ante vesperas,
Homo putat certe vane
Non complens suas operas,
Parum vivit ipse sane;
Ne Deum tuum deseras.

5. Suprà mortuum tu plora
Parum, non tu certe nimis,
Non quiescit vivens hora,
Iam laboris venit finis,
Est in pace eius mora,
Postquam factus pulvis, cinis.

6. Nam dies mortis melior
Quam nationis creditur,
Dum vivit, poenis gravior
Magis peccare cernitur,
Paratur locus sanctior,
Cum homo mundo moritur.

7. Quid laetor, si sum nobilis,
Sive pulcher, magnus, ditis?
Quid gaudeo divitiis
Vel sum victor factus litis?
Quid fraudor in deliciis,
Ex quo brevis meus finis?

8. Laetabor in caelestibus
Terrenaque despiciam,
Accedam a terrestribus
Mundanaque reiciam;
Quid ex mundanis vestibus
Nos gerimus laetitiam?

4, 1 Quis oritur. — 7, 2 Vel pulcher.

94. Hymnus alius de cognitione et condicione humana.

1. Mens hominisque anima,
Nam per horam non quiescit,
Turbatur erga plurima,
Ante tempus hic canescit,
Nam masculusque femina
Cito iuvenis senescit.

2. In ipso raro gaudium,
Vivens non est in quiete,
Afflictioque redditur,
Hic turbatur certe saepe,
Hic mundus est martyrium,
Inconstanter est in sede.

3. Terrena quam terrestria,
Quam dolus, occupatio!
Caelestis quam laetitia,
Quam cantus, iubilatio!
Superna quam delicia,
Quam dulcis delectatio!

4. Quid in sensibus erramus,
Quid vagamus nos in mente?
Nos in luce maneamus,
Ne ruamus nos repente,
Dei caelum perquiramus
Nostra anima laetante.

4, 2 vanamus.

95. Hymnus de eodem.

1. Quid peccasti, primus homo,
Tu praevaricans mandatum?
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in Dei domo
Videns te glorificatum.

2. Habebas Dei faciem
In terrisque dominium,
Gerebas Dei speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem,
In vanum desiderium.

3. Nostra natura fragilis
Cito consumi properat,
Est ad peccata labilis,
Quae in delictum generat,
Ipsa gravatur scandalis,
Se ad recessum praeparat.

4. Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Dimisisti tu honorem
Dei nostri Iesu Christi.

5. Tu vitia mortalia
Iam septem comisisti,
Confudit te superbia,
Cum plus scire voluisti,
Relinquens tu caelestia
In infernum descendisti.

6. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subiugasti te furori,
Amisisti dignitatem.

7. Adae omnes successores
Nos peccamus a natura,
Sumus cuncti peccatores,
Nos manemus in pressura,
Stamus nos inferiores,
Sumus nos in vana cura.

8. Nostra anima mundetur,
Purificata maneat,
Noster spiritus purgetur,
Purus ad Deum redeat,
Hic a Deo dirigetur,
Qui nobis illum miserat.

9. Cum quis securus permanet
Et homo quis non cogitat,
Iam cursor mortis veniet,
Ut secum illum deferat;
Beatus vir, quem paenitet,
Beatus est, qui vigilat.

10. Dei misericordia
Sola potest nos salvare,
Si nobis non est venia,
Deus potest nos damnare;
Ut simus nos in gloria,
Deus, velis nos mundare.

4, 1 Admisisti. — 5, 2 fehlt eine Silbe; lies septena? — 5, 3 confusit.

96. Hymnus brevis orationis.

1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Circa nos clementer gere,
A morte nos custodias,
Non consentias nos flere,
Sed gaudium tu porrigas.

2. A peccatis nos tu munda,
Super nivem dealbemur,
Pietate nos inunda,
A delictis nos lavemur,
Inimicum tu profunda,
Per te Christum nos salvemur.

3. Tibi Deo nos peccamus,
Peccata nostra noscimus,
Tibi corde supplicamus
Et nos affectu petimus,
Ut te Deum videamus,
Quem nos in corde gerimus.

4. Semper Deo referamus
Gratesque laudes, gratias,
Nos in Deo maneamus,
Sibi reddamus decimas,
Nos in Deo gaudeamus
Pias fundentes lacrimas.

5. Hic homines vivificat
Escamque cunctis tribuit,
Mortificat, humiliat,
Exaltat, ipse deprimit,
Glorificat, iustificat,
Ditat, dimittit, recipit.

6. Dei iugum est suave,
Est ipse Deus caritas,
Nihil est in ipso grave,
Sed totus amor, pietas,
Humiles dicamus *ave*,
In nobis erit sanctitas.

7. Tu dignissimus honore,
Cantuque laude, gloria,
Nos defendas in honore
Nos tenens in victoria,
Pius sis in peccatore,
Nostrorum sis memoria.

97. Hymnus seu oratio ad Deum.

1. Deus meus, auctor pacis
Et bonorum es largitor,
Fidos tu regnare facis,
Vivit tuusque servitor,
Es amator veritatis,
Esto mihi tu protector.

2. Deus, cum sum recessurus
De hoc praesenti saeculo,
Sis benigne recepturus
Et me tu salva denuo,
Non sis cuncta discussurus
De peccatore devio.

3. Iam peccavi tibi soli
Mala coram teque feci,
Me deserere tu noli,
In virtute quod defeci,
Fui omnis capax doli,
Me ne tradas poenae neci.

4. Mihi redde salutaris
Laetitiamque gaudium,
Pio corde movearis,
Ostende tuum prandium,
Orna me tu rebus claris,
Non sim in nocte vallium.

5. Tu generis nobilitas
Tuque actus ad parcendum,
Tu solus es benignitas
Tuque praebes ad gaudendum,
Tu donum, summa largitas,
Tuque donas ad videndum.

6. Tu misericorsque clemens
Tuque pius miserator,
Tu gratias retribuens,
Tu es mitis et amator,
Tu nobis es compatiens,
Tu nostrorum es salvator.

7. A te medela, sanitas,
Tu efficax defensio,
A teque amor, caritas,
Tu salubris subventio,
A te viarum claritas,
Tu gentium redemptio.

8. Non diffidas tu, peccator,
De peccatis et commissis,
Deus tui miserator,
Si contritus es in ipsis,
Est [hic] tuique salvator,
Si ipsum timens diligis.

9. Deus quaerit cor contritum
Et hic humile non spernit,
Si peccavit infinitum,
Legem Dei non discernit,
Paenitentia munitum,
Deus quem salvandum cernit.

10. Vos, peccatores, agite
Contriti paenitentiam,
Non fidem, spem dimittite,
Tenete confidentiam,
Vos alienum reddite
Et quaerite clementiam.

11. Deus tu creationis,
Me tu creans creaturam,
Deus tu dilectionis,
Me fac ipsam laetaturam,
Deus tu redemptionis,
Me fac eam salvaturam.

98. Hymnus de cognitione et regimine.

1. Ante tempus sit paratus
Homo paenitens, contritus,
Sit virtutibus ornatus
Sacramentisque munitus,
Ut cum fuerit vocatus,
Hic tractetur ut amicus.

2. Iam non proderit clamare,
Cum venerit iudicium,
Homo nolit se artare
Ad tantum praeiudicium,
Non valebit procurare,
Ut vitet hic supplicium.

3. Nam cum homo est inermis
Et non defert secum arma,
Ruit quasi vilis vermis,
Manet victus sine palma,
Non volabit quis cum pennis,
Habet ipse mala damna.

4. Cum quis exspectat dominum
Vel amicum vel coniunctum,
Procuret hic hospitium
Et retineat cor mundum,
Provideat consilium,
Paret id, quod sit iucundum.

5. Satis Dominus turbatur
Videns domum tenebrosam,
Namque ipse contemplatur
Videns domum luminosam,
Satis ipse delectatur
Videns ipsam gratiosam.

6. Piger semper mendicabit,
Gravabitur inopia,
Prudens homo vigilabit
Perficiens iam opera,
Deus illum coronabit,
Quem videt in vigilia.

7. Tu, Deus, non discutias
Quae feci mala opera,
Sed mihi tu indulgeas,
Non damnet me miseria,
Me non a te proicias,
Sed me corona gloria.

4, 4 retineat quo mundum. — 6, 1 medicabit. — 5, 3 contemtatur.

99. Hymnus alius super eodem.

1. Quid faciam, cum moriar
Et venerit discussio,
Iam nescio, si puniar
Vel absolutus fuero;
Fac, Domine, ne affligar,
Sis mihi tu defensio.

2. Ne punias miseriam
Malaque peccata nostra,
Sed dona nobis veniam
Et benignitatem monstra,
Perducas nos ad gloriam,
Inimicis nostris obsta.

3. Ostende tu potentiam,
Et iam erimus nos salvi,
Averte tu sententiam,
Tu es magnus et nos parvi,
Concede tu clementiam,
Tu es Dominus, nos servi.

4. Peccata si respicitis
Nostra malaque excessus,
Nos cunctos forsan perditis,
Durat nosterque processus,
Sed si clementer geritis,
Salvus erit quis confessus

5. In sancto tuo nomine
Me salvare tu digneris,
Virtute tua, Domine,
Tu me liberes a poenis,
Sis pius in me homine,
Meum nomen sitque felix.

6. Fac tu, Deus, mihi notum
Meum obitumque finem,
Me facito praemonitum,
Me non laedat meum crimen,
Sit iter clarum cognitum,
Non offendat per discrimen.

7. O pater, o mi Domine,
Me servum ne despicias,
Cum moriar, recollige,
Me pravum ne reicias,
Tu mihi lucem porrige,
A me repelle tenebras.

100. Hymnus brevis orationis.

O mi Deus, tu creator,
Ego autem creatura,
O mi Deus, gubernator,
De me sit tibi cura,
5. O mi Deus, miserator,
Fac, ut non sim in pressura,
O mi Deus, tu salvator,
Fac, ut non sim peritura,
O mi Deus, benefactor,
10. Sim in caelo laetatura.

4 fehlt eine Silbe am Verse.

101. Hymnus communis orationis et humiliationis ad Deum, qui dicitur esse in quolibet homine.

1. Tu, Deus, nos intellegas,
Peccavimus nos, Domine,
Tu habes omnes gratias,
Et tu plenus (es) clementiae,
Nos gemimus fallacias
Nos plenique miseriae.

2. Nos a peccatis exuas
Tu reddens nos munditiae,
Ne, Domine, proicias
Tu nos a tua facie,
Tu gratiam ne auferas,
Sed laetitiam tu redde.

3. Peccata tu indulgeas
Et iniquitates dele,
Excelsus ne respicias,
Sed tu nobis miserere,
Nos servos ne despicias,
In sancta simus acie.

4. Tu salva nostras animas,
Laetemur tua specie,
Tu poenas nobis auferas,
Sit pietas laetitiae,
Vitemus vias pessimas,
Maneamus in virtute.

5. Tu semper nobis luceas,
Recedant a te tenebrae,
Agimus tibi gratias,
Laudamus te in robore,
In nobis sitque caritas,
Quae flammescat in amore.

6. O lux, beata trinitas,
Tu pone nos in requie,
Tu daemonis insidias,
Deus, longeque repelle,
A malis nos custodias,
Nos servos tuos protege.

7. Non nobis des divitias,
Necessaria concede,
Tu nostras mentes dirigas,
O clemensque piissime,
Nos inter salvos inseras,
Nos protege, sanctissime.

8. Nos miseros ne deseras,
Non simus in pernicie,
Tu nos contritos facias,
Non simus in duritie,
Precantes nos exaudias
Et auribus nos percipe.

9. A malis nos eripias,
Tu noli nos deserere,
Da nobis vires lucidas
Virtutisque custodiae,
Ad salutem nos perducas,
Tu rex aeternae gloriae.

102. Hymnus de virtute cognitionis et regiminis, quae summa dicitur.

1. Est summa sapientia
Se ipsum quem cognoscere,
Est summaque prudentia
Se ipsum bene regere,
Est magnaque dementia
Se ipsum quem neglegere.

2. In Deo semper veritas
In homineque fallitur,
Arguitur acerbitas
Modestumque conceditur,
Pacifico tranquillitas,
Perversusque supprimitur.

3. Est summa virtus caritas,
Per eam caelum scanditur,
Sit nobilis humanitas,
In lingua quis agnoscitur,
Quem pura salvat castitas,
Daemon ex ea vincitur.

4. Notificat quem dignitas,
Ex studiis quis cernitur,
Ostendit quem felicitas,
Quis opere cognoscitur,
Reducit quem adversitas,
Quis prosperis extollitur.

5. Praecipua est aequitas
Colligiturque seritur,
Quis noscitur per semitas,
Ex opere praesumitur,
Iam crescit iure civitas,
Patet, quod intus geritur.

6. Discordes parit novitas,
Tristatur hic, qui patitur,
Est animi nobilitas
Remittere, cum laeditur.
In homine sit pietas,
Dans inopi laetabitur.

7. Desperat quem atrocitas,
Moderantia reducitur,
Est in mundanis vanitas,
Ad mortem homo nascitur,
Mundanaque prosperitas
Offendere quem nititur.

Nach 3, 6 folgt noch: Ex more sit hilaritas | Quis vitio tristaditur | Offendit quem gulositas | Et abstinens quis regitur. — 5, 6 Quod patet intus. — 7, 2 Eine Silbe zu viel; Synicese?

103. Hymnus alius super eodem.

1. In homine calamitas,
Hic semper miser geritur,
In Deo omnis sanctitas,
Per eum virtus cernitur,
In Deo est sublimitas,
Per eum caelum scanditur.

2. Altissimi benignitas
Est cunctis, quando petitur,
A Deo omnis puritas
Et omne sanctum quaeritur,
A Deoque nativitas
Et omnis vita sequitur.

3. Ab otio mendicitas,
Et, quod differtur, tollitur,
Punitur que temeritas,
Occultum quid detegitur,
Excusatque necessitas,
Quis natus certe moritur.

4. In Deo sit iucunditas
Durabit, non conteritur,
Qui Deo solvit decimas,
Laudaturque diligitur,
In homine sobrietas
Satis laudanda creditur.

5. In homine ebrietas
Ut vitiosa spernitur,
Placebit quidem largitas,
Si competens perficitur,
Quem occupat infirmitas,
Putamine decipitur.

6. Exaltat quem humilitas,
Superbus quis deprimitur,
A deo est fertilitas,
Ex gratia conceditur,
Quandoque, vae, sterilitas
Propter peccata oritur.

7. In Deo est infinitas,
Dat ipse, quando petitur,
In homine mortalitas,
Et hic ad mortem nascitur,
In homine fragilitas,
In cinerem revertitur,
Est homini tranquillitas.
Si Deo hic convertitur.

1, 2 His. — 3, 1 medicitas. — 7, 7 hominum.

104. Hymnus alius de cognitione.

1. Quid noscere te neglegis
Tu, [qui] es de terrae limo?
Brevis erit tuus finis,
Tu mortalis iam es homo;
Quid gaudio deciperis?
Tu es plenus terrae fimo.

2. Cur vitia non comprimis?
Tu succedis Adae primo,
Quod verum, non tu concipis;
Tu servias altissimo,
Nam quid te risu decipis?
Tu triste paris ultimo.

3. Et quid servire desinis
Tu Dominoque proximo?
Cum Deo totum perficis,
Tu si places omnimodo,
Nam si perfecte diligis,
Tu laetus eris commodo.

3, 6 eris quomodo.

105. Hymnus, quod quilibet se reducat ad Deum.

1. Deo simus nos confessi
De peccatis corde flentes,
Deo simus nos professi
Deo nostro dedicantes,
Deo simus nos conversi
Nos peccata dimittentes.

2. Dimittamus nos mundana
Quaerentes nos caelestia,
Relinquamus cuncta vana
Spernentes temporalia,
Quaeramus[que] loca sana
Quaerentes nos caelestia.

3. Nam invenit hic, qui quaerit,
Aperitur, si quis pulsat,
Homo accipit, si petit,
Et ascendit, qui procurat;
Miser est, qui pigre gerit,
Dives est, qui iam laborat.

4. In vitiis perseverans,
In delictis se revolvens
Est eius vita dissonans
Et erit quasi moriens,
Est ipse Deum provocans,
Ut puniat omnipotens.

5. Si cessat quis a vitiis
Et recedit a peccatis,
Hic est in Dei gratiis
Et dilectus Dei satis,
Laetabitur in gaudiis
In virtute Dei patris.

6. Dei misericordia
Satis maior quam natura,
Nostra laetentur cordia,
Anima sit laetatura,
Vivamus in concordia
Recedentes a pressura.

7. Reducamus nos ad iter
Et ad viam Dei patris,
Deus Dominus magister
Est benignus cunctis satis,
Actus noster non sit niger,
Sit in via claritatis.

8. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.

106. Hymnus alius de eodem.

1. Nos serviamus principi
Et tibi potentissimo,
Iam non valemus decipi,
Sed erimus in gaudio,
Qui cupit bene recipi,
Hic placeat altissimo.

2. Te laudent caeli desuper
Et tibi cuncti pareant,
Te laudent terrae desupter,
Omnes viventes timeant,
Te gentes ament pariter,
Te toto corde diligant.

3. Nos pigri quid [hic] dormimus,
Quid non semper vigilamus?
Nos infestat terrae limus,
Ut ad eum redeamus,
Cum de terra facti simus,
Nos ad mortem properamus.

4. Nam hora, qua non credimus,
Iam mortis cursor veniet,
Nos cunctis fide dicimus,
Ut quilibet se praeparet,
Non manemus, sed nos imus,
Ad Deum homo vigilet.

5. Nam spiritus revertitur
Ad Deumque caelestia,
Quod si mundatus cernitur,
Habebit ipse gaudia,
Sed caro iam conteritur
Se fundans ad terrestria.

6. Qui amat Dei gloriam,
Cupit ipse bonum finem,
Qui seminat zizaniam,
Metet ipse malum semen,
Qui sequitur insaniam,
Ruet ipse per discrimen.

7. Maneamus nos prudentes
Gerentes temperantiam,
Simus fortes, patientes,
Reddentes nos iustitiam,
Simus nos intellegentes,
Habentes sapientiam.

107. De contritione, confessione et paenitentia.

1. Saltem anno confitere
Tu presbytero peccata,
Corde velis paenitere,
Et sit anima contrita,
De commissis debes flere,
Ne sit anima damnata.

2. Tu anno debes sumere
Dei sancta sacramenta,
Si non vis certe ruere
Ad inferni fundamenta,
Haec non vis tu deserere,
Si vis tu medicamenta.

3. Salusque vita homini,
Si cordis est contritio,
Adhaeret ipse lumini,
Si geritur confessio,
Est illi timor Domini,
Si quaeritur correctio.

4. Quem peccatorum paenitet
Cognoscentem se peccasse,
Istud signum certe refert
Caritatem impetrasse,
Homo, qui peccata deflet,
Se videtur emendasse.

5. Dei regnum est apertum
Et dignis certe panditur,
Cor contritum sit correctum,
Et illi nunquam clauditur,
Homo sequens simplex rectum
Iam ad superna graditur.

6. Per contritionem cordis
Et dolorem atque planctum
Liberaberis a morbis
Et videbis Deum sanctum
Vitabis[que] casus mortis
Et habebis vitae mantum.

7. Si non erit quis contritus
Nec dolebit quis ex corde,
Vane erit certe nisus,
Ut purgetur hic a sorde,
Est salutis verus ritus
Exsistentem te concorde.

8. Certe per contritionem
Et veram paenitentiam
Atque per confessionem
Habebit quis clementiam
Et per Christi passionem
Vitabit quis sententiam.

9. Paenitentiam in vita
Curemus certe facere,
Corda nostra sint contrita,
Peccata sciant plangere,
Sacramentis sint munita,
Valemus caelum scandere.

9, 4 simus plangere.

108. Hymnus alius de eodem.

1. Si nascitur contritio
Paenitentiaque cordis,
Iam bona est praesumptio,
Ut remissio sit sordis,
A Deo est tuitio,
Ut quem liberet a morbis.

2. Intra tu per istas portas,
Si [tu] cupis te salvari;
Quid te ipsis non confortas,
Quibus vales luminari?
Si vitabis vias tortas,
Tu non poteris damnari.

3. Tu bene sis considerans,
Quod tu Deum offendisti,
Constans sis in Deo sperans;
Quid tu Deum reliquisti?
Tu manebis mortem vitans,
Si emendam tu fecisti.

4. Tu considera futurum,
Quod accidet periculum,
Ruit peccans in obscurum
Et perdit sanctum saeculum,
Nisi redigat se purum
Et clarescat per speculum.

5. Non vereris tu redire
Ad Dominum, qui te fecit,
Cave, noli superbire,
Prospice, qui te perfecit,
Deo velis oboedire,
Qui a se non te proiecit.

6. Iam maior est clementia
Quam natura peccatorum.
Non sit in diffidentia,
Qui commissor est malorum,
Est Deus patientia
Et remissor delictorum.

7. Iste modus observetur
Et canonis concilium:
Qui non servat, removetur
Ab usibus fidelium
Sepulturaque privetur
Hic more infidelium.

8. Quis in homine non speret
Postquam de mundo obiit?
Bene quis, dum vivit, geret,
Non heres eius meminit,
Heres hic molestum feret,
Memoria iam desinit.

9. Haec mortuo proficiunt,
Si est in purgatorio,
Si celebrari faciunt
Pro ipsisque oratio,
Si vivi satisfaciunt,
Et inopis largitio.

3, 1 bene scis. — 4, 2 accidit. — 5, 2 ad Deum.

109. Hymnus ad regulam aliqualem tenendam.

1. Accedas ad ecclesiam,
Sacra divina videas,
Quaere a matre gratiam,
Praedicatorem audias,
Opta supernam gloriam
Terrenaque despicias,
Vitabis tu versutiam.

2. Virtutibus adhaereas,
Sequaris tu clementiam
Et Deum tuum timeas,
Scande supernam patriam
Et proximum tu diligas,
Pelle a te malitiam,
Munda de corde tenebras.

110. De cura rei familiaris Hymnus, quod quilibet se cognoscat et regat.

1. Te cognoscas atque regas,
Et eris summus sapiens,
Id, cave, ne tu neglegas,
Nam esses tu insipiens,
Doctrinam fratri porrigas,
Tu proximo sis largiens.

2. Qui noscere se neglegit
Et se regere non curat,
In vanum fratrem corrigit;
Quid ad docendum vigilat?
Sua doctrina perimit
Et semetipsum iudicat.

3. Frater, rege tu prudenter
Et honeste semper gere,
Audieris tu libenter
Valens cunctos tu docere,
Nam, si geris neglegenter,
Tibi nolit quis parere.

111. De viro ad uxorem.

1. O viri, vos diligite
Iam uxores corde vestras,
Ipsis amorem reddite
Et non sitis vos tempestas,
Vos alienas fugite,
Ut sequatur vos honestas.

2. Una caro vir et uxor,
Sunt in unum hi coniuncti,
Inter eos semper amor,
Non sint unquam hi disiuncti,
Sit hinc inde semper honor,
Non discordent hi compuncti.

3. Nolite vos submittere
Uxorum regiminibus,
Debetis ipsas regere
Prudenter in luminibus,
Velitis plura fingere,
Cessetis a criminibus.

112. De uxoribus ad viros.

1. Uxores, sitis subditae
Reverentes vestris viris,
Arbitrium relinquite,
Non sit vester sermo diris,
Humiliterque gerite,
Non utamini vos minis.

2. Vos, mulieres, regere
Nolite sed regamini,
Nolite viros spernere,
Geratis, ut amemini,
Velitis iustum petere,
Honeste vos ornemini.

3. Vos legalesque constantes
Maneatis viris vestris,
Horum bona non fraudantes
Vos amabit rex caelestis,
Eos sitis vos amantes,
Nulla vobis erit pestis.

4. Sit purum matrimonium,
Nulla fiat inde fraus,
Sit bonum testimonium,
Fama bona seu laus,
Non turbet vos daemonium,
Sint in vobis amor, salus.

113. Hymnus alius de uxore seu muliere.

1. Cur audes virum regere,
Regendi vis arbitrium?
Nam velis te submittere
Ad tui viri libitum,
Tu meruisti perdere
Iam paritatis meritum.

2. Perdidisti tu virtutem,
Iam primo cum [tu] peccasti,
Reliquisti tu salutem,
Nam cum tu praevaricasti,
Incurristi servitutem,
Te in poenis collocasti.

3. Non est in te perfectio,
Nec [tu] habes intellectum,
Nec est in te correctio,
Tu non habes sensum rectum,
Sed regimen in masculo,
Cui permanet concessum.

4. Tu regere non audeas,
Te subice regimini,
Humiliter subiaceas
Et pare tuo homini,
Ut te laudari facias,
Subicias te lumini.

5. Non repugnes tu cum viro,
Sed ipsum ama, timeas,
Non [tu] stes in verbo diro,
Tu mansueta pareas,
Non [tu], stes in actu nigro
In luce Dei peragas.

6. Tu succedis primae Evae,
Quae iam ruit in peccatum,
Ipsa fecit malum grave
Adam fecitque damnatum,
Sed per sanctum verbum *Ave*
Fuit regnum reparatum.

7. Cur tu molesta, taedium,
Cur viro tu recalcitrans?
Cur bellum tu continuum,
Cur virum es tu desperans?
Cur refers tu incendium,
Cur viro tu es obvians?

8. Sis mulier pacifica,
Iusta, casta, moderata,
Domesticos laetifica,
Sis in cunctis ordinata,
Quietaque angelica,
Prudens esto, mansueta.

9. Cave, non sis odiosa
Nec iracunda, garrula,
Cave, non sis otiosa
Nec impudica, querula,
Cave, non sis bellicosa,
Ut decet, nosce, simula.

114. De patribus ad filios.

1. Tu, pater, rege filios,
Instanter doce, corrige,
Dum vides illos parvulos,
Doctrinam illis porrige,
Ne perdas eos devios,
Non arguas acerrime.

2. Pater, non tu delicate
Iam tuos natos nutrias,
Geras semper moderate
Et medium tu teneas,
Sunt in eis colligatae
Stultitiae, quas refugas.

3. Si puer non instruitur
Iam, dum est in iuventute,
Hic prudens non efficitur,
Dum vigebit senectute,
Doctrina si porrigitur,
Iam lucebit hic virtute.

4. Qui corripi non patitur
Et contemnit quem docentem,
In vitio hic capitur,
Regnoscet se deflentem,
A mala morte rapitur
Et videbit se ruentem.

5. Cur damnas tuam animam,
Ut dites tuos filios?
Quid ruis in infamiam
Et facis tibi aemulos?
Sequaris Dei gratiam
Et quaeras tu benevolam.

115. De filiis ad patres.

1. Tu patri sis oboediens,
Quod tibi fecit, facias,
In omnibus sis reverens
Et humilis subiaceas,
Retribue compatiens,
Habebis magnas gratias.

2. Qui patri maledixerit
Aut matrem suam laedit,
Cum Deus illud senserit,
Ad vindictam hic procedit,
Quod nisi se correxerit
Ipse maledictus erit.

3. Venerabilis senectus,
Et est ei deferendum,
Sibi pareat iuventus,
Et est illi concedendum,
Senex creditur expertus,
Dat doctrinam ad vivendum.

4. Tu senem non despicias,
Sed ipsum ama, patere,
Beatus es, si relevas,
Ac ipsum cura alere,
Tu circa eam peragas,
Quod velles pro te agere.

5. Iam fuit ipse iuvenis
Et fuit, quod tu permanes,
Tu eris senex humilis
Et ad senectam venies,
Senectus venerabilis,
Et sibi detur requies.

116. De dominis ad servos.

1. Tu qui tenes famulos,
Servos ad mercedem ducis,
Hos indue tu pannulos,
Redde, quod tu contradicis,
Non facias hos querulos,
Tu placebis Deo nimis.

2. Laborant hi spe praemii,
Quod debes, illis tribuas,
Non sis retentor pretii,
Ne Deo tu displiceas,
Ne fiant ipsi devii,
Nulli mercedem auferas.

1, 1 fehlt eine Silbe am Verse.

117. De servis ad dominos.

1. Vos, servi atque famuli,
Fideles sitis dominis,
Servire vos conamini
In fama boni nominis,
In actu peramabili
Videte diem luminis.

2. Si laboratis cordibus
Gerentes vos fiduciam,
Gaudebitis laboribus,
Habebitis laetitiam,
Placebitis vos gentibus,
Dat Deus vobis gratiam.

118. Hymnus seu oratio ad Deum.

1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Deus pie, in me gere,
A te non me proicias,
Noli me in poenis flere,
Sed dicas mihi: gaudeas.

2. A peccatis me tu munda,
Ab iniustia (me) lava,
Me clementia inunda,
Cessa me a gente prava,
Tu iudicium iucunda
Et me parum, sancte, grava.

3. Tuam sanctam maiestatem,
Salvator, fac, ut videam,
Tuam sanctam claritatem,
Largitor, fac, ut sentiam,
Tu ad sanctam trinitatem,
Conductor, fac, ut veniam.

119. Hymnus ac oratio brevis.

1. Me deceptum recognosco
A mundo ac hominibus,
Laetus vanis et inhisco,
Adhaerui criminibus,
Ego luoque tremesco,
Ne puniar de omnibus.

2. O mi Deus, pie, clemens,
Mihi parce peccatori,
Nam peccavi quasi demens
Tibi meo redemptori,
Sum contritus atque tremens,
Tu non tradas me furori.

3. Nam excessique peccav ,
Mea peccata simula,
Te, ut decet, non amavi,
Feci peccata singula,
Me non tradas poenae gravi,
Tu pius es ad omnia.

4. Me foras non eicias,
Me miserum recollige,
Me non a te proicias,
Me peccatorem protege,
Me servum salvum facias,
Indulge tu piissime.

5. Iudicium evadere
Iam ultionis valeam,
Possim ad caelum pergere,
Ne inter malos pereum,
Digneris me non perdere
Reducas me ad gloriam.

120. [Hymnus sine inscriptione].

1. Deus meus salutaris,
Ad te Deum me converte,
Nam peccator sum mortalis,
A me iram tu averte,
Iuva me a cunctis malis,
Ad te pergamque directe.

2. Tua gratia succurrat,
Ut merear evadere,
Et benignitas concurrat,
Ne possim infra ruere,
Tua sanctitas occurrat,
Laetificet me munere.

3. Cum animaque spiritus
Egreditur de carcere,
Vos, angeli, divinitus
Dignemini succurrere,
Ut haec evadet penitus,
Possit ad Deum pergere.

4. Mihi, Deus, sis protector,
Tu salubre consilium,
Meae vitae sis defensor,
Spes salusque, refugium,
Ego servus, tu es rector,
Non vergam in dispendium.

5. In ira non me arguas,
Pie parce peccatori,
Iniquitates deleas,
Tibi honor redemptori,
Peccataque indulgeas,
Tu non tradas me languori.

6. Miserere, miserere,
Recognosco, sum peccator,
Miserere, miserere,
Tu es pius miserator,
Dicam semper miserere,
Malus ego, tu salvator.

121. Hymnus de mundi finali iudicio.

1. Hic altissimus iratus
Cum faciet iudicia,
Hic ostendet suum latus,
Suos pedes ac brachia
Et quod fuit verberatus
In impia tristitia.

2. Iesu Christi passionem
Semper porta tu in mente,
Eius quaere lectionem,
Tu procura hoc attente,
Conculcabis tu draconem,
Qui offendit te repente.

3. Deus magnus iudicabit
Per ignem praesens saeculum,
Multos idem conquassabit
Recte videns per speculum,
Adimplebit atque dabit
Ruinasque periculum.

4. Sono tubae omnes surgent
Deo cunctique parebunt,
Ipsi rationem reddent,
Quam vitare non valebunt,
Peccatores forte lugent,
Iusti vero congaudebunt.

5. Quando erit dies irae,
Ut hic mundus finiatur,
Tu debes [hoc] certe scire,
Ut hic igne comburatur,
Erit tempus mortis dirae,
Omnis caro dissolvatur.

6. Erunt quidem multa signa
Ante diem iudicii,
Decerpentur cuncta ligna
Et actus aedificii,
Creatura nulla digna
Contra impetum officii.

7. Tremens erit omnis homo,
Cryptas quaerens et cavernas,
Non stabit[que] quis in domo,
Quis intrabit in cisternas;
Adam, quid peccasti pomo?
Deus, servos non tu spernas!

8. Destruxisti moriendo
Tu[nam] certe nostram mortem,
Reparasti resurgendo
Nostram vitam atque sortem,
Tu peccata dimittendo
Atque nostram poenam fortem.

9. Hic sedebit iudex sagax
Rationes auditurus,
Demonstrabit suas plagas
Passionem relaturus,
Hic discernet vias pravas
Nimis iuste cogniturus.

10. Legentur cuncta opera
Per custodes [tunc] hominum,
Servitiaque onera
Scienturve per Dominum,
Retribuet hic munera,
Ut rationi consonum.

11. Deus iudex, actor, testis
Hic erit in officio,
Cunctis erit magna pestis
In ultimo iudicio,
Reddetur ratio (de)gestis
Virtute seu vitio.

12. Non intres in iudicium
Cum servis tuis famulis,
Iucunda tu officium,
Dimitte nobis parvulis,
Per sanctum sacrificium
Nos simus intus ianuis.

13. Dicet: ite, benedicti,
Hic in vitam vos aeternam,
Et vos ite, maledicti,
In aeterni ignis gehennam;
Contra verbum supradicti
Non volabit quis per pennam.

1, 1 His. — 7, 2 Grictas quaerens. — 9, 5 descernet. — 10, 5 his. — 13, 1 Hic dicet. — 13, 2 Hic fehlt.

122. Hymnus, ut quis se praeparet ante tempus.

1. Te ante tempus praepara,
Nimis cave noxeantes,
A vitiis te separa
Tu relinquens malas artes,
Te corrigeque verbera,
Tu caelestes vide partes.

2. Nescis, quando recessurus
Tu dies mortis finies,
Hic non es [tu] permansurus,
Sed cito finem senties,
Sis [tu] prudens provisurus,
Te fulciaris, munies.

3. Unusquisque se disponat,
Homo gerat se prudenter,
Certum casum hic proponat,
Omni die mors latenter,
Hic sarcinas[que] componat
Et recedat pacienter.

4. Non habemus civitatem
Hic nos firmam vel manentem,
Ascendamus veritatem,
Videamus quem potentem,
Dimittamus vanitatem,
Perquiramus rem valentem.

5. Erit satis quis beatus,
Si repertus virtuosus,
Cum a iudice vocatus,
Qui est summus, gloriosus,
Stabit hic ad felix latus,
Non est hic pernitiosus.

123. Hymnus alius super eodem.

1. Ante tempus occurramus,
Ut non casu vulneremur,
Deo nostro serviamus,
Sibi nos humiliemur,
Nostrum fratrem diligamus,
Ut ex istis nos salvemur.

2. Nos, ut decet, vigilemus,
Non stemus in pigritia,
Deo nostro nos cantemus
In debita laetitia,
Nos in caelum ascendemus,
Si sumus in munditia.

3. Nos laetanter recedamus,
Iam contenti morte simus,
Nos terrena disponamus,
Sunt in eis foetor, fimus,
Deum sanctum requiramus,
Qui creator noster primus.

4. Qualis erit meus finis,
Ubi vel quando, nescio,
Me cognosco, quod sum cinis,
Deo peccavi Domino,
Vivens pungor multis spinis,
Sum dignus parvo praemio.

5. Dum nos iuvenes manemus
Et sani nos consistimus,
Nos ad Deum vigilemus;
Beati, si diligimus,
Ad virtutes nos paremus
Pellentes omne facinus.

4, 7 pavor praemio.

124. Hymnus alius de eodem.

1. Redeamus nos ad Deum
Nosmetipsos corrigentes,
Timeamus corde eum
Ipsum fide diligentes,
Habitantes nos per aevum
Non furorem exspectantes.

2. Antequam ira veniat
Nam Dei potentissimi,
Ad Deum homo redeat,
Et sit amicus proximi,
Omnis homo [hic] timeat,
Vitemus portas inferi.

3. Nos perdemus res mundanas
Et domos, campos, arbores,
Res praesentes dico vanas,
Quaeramus res durabiles,
Res caelestes dico sanas
Et nimis delectabiles.

4. Iam terrenis quid superbo
Et mundanis quid elatus,
Ipsa ruit uno verbo,
Parum durat horum status,
Non sequamur ipsam ergo,
Nemo illis sit damnatus.

5. Ne furor ante veniat,
Nos ad Deum convertamur,
Hunc omnis homo timeat,
Deo nostro serviamus,
Nos Deus noster diligat,
Et cum eo gaudeamus.

125. Hymnus alius de die iudicii.

1. Ante nam tribunal Christi
Pro ratione stabimus,
Boni non cum malis misti
Secutis semper facinus,
Mali in parte sinistra,
Boni a dextris partibus.

2. Iam tremebunt certe cuncti,
Rubebit[que] omnis vultus,
Qui sunt artes male functi
Et in eis malus cultus,
Pharaoni stabunt iuncti,
Nam punietur quis stultus.

3. Referrentur cogitatus,
Mala verba, otiosa,
Cuncta operaque actus
Bonaque pernitiosa,
Non contritus non confessus
Intrat loca tenebrosa.

4. Quantus est futurus tremor,
Quando iudex est venturus,
Cunctis erit magnus terror,
Iudex stricte discussurus,
Contra malos eius fervor,
Nemo sibi absconsurus.

5. Mirum tuba spargens sonum,
Quem totus mundus sentiet
Et sepulcra regionum,
Haec cuncta iam aperiet,
Ducet omnes ante thronum,
Omnis mortuus resurget.

6. Libri scripti proferentur
Cuncta gesta referentes,
Viri sanctique laetentur,
Peccatores sint dolentes,
Acta publice legentur,
Erunt iusti congaudentes.

7. Iudex iustus cum sedebit
Declarans cuncta opera,
Quidquid latet apparebit,
Per cuncta quidem tempora,
Nil inultum remanebit,
Retribuet hic munera.

8. Rex tremendae maiestatis,
Recordare, Christe pie,
Quod salvandos salvas gratis,
Sumus causa tuae viae,
Tu fons vivus pietatis,
Nos salvemur illa die.

9. Iudex iustus ultionis,
Quaerens nos dedisti lapsus,
Donum fac remissionis,
Redemisti crucem passus,
Ante diem rationis
Sit processus noster cassus.

10. Preces meae non sunt dignae,
Sed tremesco tamquam reus,
Nam et geras tu benigne,
Nobis cunctis parce, Deus,
Tu defende nos ab igne,
Culpa rubet vultus meus.

11. Verbi, Domine, memento,
In quo mihi spem dedisti,
Tu me finis in momento
Et de luto me fecisti,
Cum recludar monumento,
Ergo salver, ut dixisti.

12. Tu scis bene, quod sum cinis,
Reduces me in pulverem,
Memor esto mei finis,
Convertam me in cinerem,
Iuva me a malis minis,
Tu facito me hilarem.

13. Si in lumine aeterno
Essem, nimis te laudarem,
Et si essem in inferno,
(Te) non sic forte commendarem,
Dicas mihi: non te sperno,
Iam te feci, ut salvarem.

14. Te non mortui laudabunt,
Sed iam homines, qui vivent,
Qui in gaudium intrabunt
Et tuam lucem sentient,
Tibi laudes proclamabunt
Et tibi cantus facient.

15. Tu Dominus iam es certus,
Naturalis sum peccator,
Iam a te non sim desertus,
Ego servus, tu creator,
Contra me non sim expertus,
Esto mihi miserator.

1, 5 Lies sinistri. — 4, 2 Cum iudex. — 15, 1 Tu Deus iam. — Der Hymnus ist interessant durch den fast in seiner Gänze eingewebten Text des Dies irae, zu dessen Textkritik er nicht ohne Wert ist. Vgl. z. B. 9, 2

126. Hymnus super eodem.

1. Summus Deus, diligendus,
Venerandus, adorandus,
Gloriosus tu, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Tu excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, exspectandus.

2. Tuearis me, defende
Ab omnibus periculis,
Tu me audique intende,
Ut liberer ab impiis,
Tuam gratiam ostende,
Ne puniar ex vitiis.

3. Ne sis contra me iratus,
Deus humilisque mitis,
Fui contra te ingratus.
Sum peccator certe nimis,
Ego sum humiliatus,
Fac, ut salver ego cinis.

4. Tu mitis, pius, humilis,
Tu misericorsque clemens,
Tu miserator nobilis,
Benignus, iustus, patiens,
Tuque peccata abstulis,
Tu cunctos nos custodiens.

5. Tu pater es omnipotens,
Sedens in throno iudicans,
Tu in excelsis permanens,
Cunctos virtute roborans,
Tu gloriosus, diligens
Et homines iustificans.

6. Mirabilis, terribilis,
Montesque valles conspicis,
Amabilisque humilis,
Tu peccatores respicis,
Laudabilisque nobilis,
Tu laborantes reficis.

7. Me in virtute perficc,
Ut sim salutem consequens,
Tu me benigne recipe,
Ad te sim clarus veniens,
Tu auribus me percipe,
Me servum esto protegens.

8. Da mihi caeli gaudium,
Vitam aeternae gloriae,
Tu plenus certe laudium,
Iam tibi sim memoriae,
Ad tuam cenam, prandium
Me voca, potentissime.

127. Hymnus de eodem.

1. Honorque laus, gloria,
Sit tibi potentissimo,
Sit fortitudo, gratia,
Salusque virtus Domino,
Triumphusque victoria,
Gratesque benedictio.

2. Tuum excelsum brachium
Regitque terret dominans,
Raro extendis gladium,
Quia tu pius, mitigans,
Tu da perenne gaudium,
Tu nostra corde luminans.

3. Da mihi tu consilium
Et ostende salutare,
Favoremque auxilium,
Tu digneris me salvare,
Salutisque praesidium,
Ad te possim remeare.

4. Non perdas me in tenebris,
Tu perducas me ad lucem,
Sis mihi pius, humilis,
Salva me per tuam crucem,
Sis mihi largus, nobilis,
Precor te veracem lucem.

5. Si intras in iudicium
Mecum, certe non salvabor,
Si geris tu officium,
Ego malus condemnabor,
Dimitte maleficium,
A te Deo coronabor.

6. O quam tremesco, timeo,
Cum erit meus obitus,
Peccata mea defleo,
Ignoro finem penitus,
Contritus corde doleo,
Sit miserator Dominus.

7. Tu creator es cunctorum,
Tu fons plenus caritatis,
Tu nutritor es vivorum,
Tu es donum largitatis,
Tu salvator mortuorum,
Tu largitor claritatis.

8. Tu confortator pauperum,
Tu reprehensor divitum,
Tu retributor munerum,
Tu miles summus militum,
Tu es sanator vulnerum,
Tu donas, tollis obitum.

9. Caelique terrae iubilent
Tibique cantus faciant,
Tibi servire properent
Tibique Deo pareant,
Tibi subesse vigilent,
Te in amore timeant.

10. Ego tua sum imago
Et tua superscriptio,
Sit in Deo, quidquid ago,
Non est in me perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.

128. Hymnus ad laudem Dei.

1. Tu creator cuncta creans,
Tu Deus escam tribuens,
Tu imperator imperans,
Tu rex regum cuncta regens,
Tu Deus pater dominans,
Tu Dominus omnipotens.

2. Tu virtus, pax, pacificans,
Peccantibus es miserens,
Tu retributor munerans,
Tu es amator dirigens,
Tu es salvator liberans,
Tu es salutem proferens.

3. Tu sol, stella illuminans,
Tu splendor indeficiens,
Tu virtuosus roborans,
Tu es virtutes conferens,
Tu es deponens, sublimans,
Tu es exaltans, deprimens.

4. Tu supra thronum iudicas,
Tu ligans, solvens, retinens,
Tu Deus es iustificans,
Tu super omnes sapiens,
Tu triumphator militans,
Tu vitam nobis porrigens.

5. Unusquisque sit te amans
Et te sit timens, diligens,
Omnis homo sit te laudans
Et tibi sit oboediens,
Unusquisque sit te clamans,
Contritus ad te rediens.

6. Non sis peccata denotans,
Non sis peccantes puniens,
Non sis peccantes increpans,
Non sis peccantes feriens,
Sed nobis dona veniam,
Sis paradisum tribuens.

129. Hymnus ad beatum Petrum.

1. O beate pastor Petre,
Princeps tu apostolorum,
Super te fundantur petrae
In ecclesiis sanctorum,
Hominum piscator rete,
Tenes claves tu caelorum.

2. Libellum tibi offero,
Quem in fide compilavi,
Inclinor tibi, supplico,
Ut non damner poena gravi,
Cum obitum iam sensero,
Tene me sub tua clavi.

3. Paradisum non tu claudis
Peccatori confitenti,
Te clamantem certe audis
Parcis tuque paenitenti,
Tu amore Dei laudis
Pande portam redeunti.

4. Ad Deum qui convertitur
Se peccasse recognoscens,
Hic foras non eicitur,
Si est contritus paenitens,
Iam paradisus panditur,
Si se videtur corrigens.

5. Cum reducit se peccator,
Iam est in caelo gaudium,
Ipsum recipit salvator
Et pandit tibi gremium,
Deus noster confortator
Invitat hunc ad prandium.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

Verbal-Index.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

